

UNIVERSITEIT
GENT

 FACULTEIT LETTEREN
EN WIJSBEGEERTE

DE APOLOGIE VAN 'EMPIRE' IN DE ACTUELE BRITSE CULTUURSTRIJD

EEN RETORISCH-EPISTEMOLOGISCHE ANALYSE VAN DE CAMPAGNE *HISTORY
RECLAIMED*

Aantal woorden: 47.229

Louis Debersaques

Studentennummer: 01605417

Promotor: prof. dr. Berber Bevernage

Leescommissarissen: dr. Rafaël Verbuyst & dr. John Latham-Sprinkle

Masterproef voorgelegd voor het behalen van de graad master in de Geschiedenis

Academiejaar: 2021 - 2022

*“The Past is such a curious Creature
To look her in the Face
A Transport may receipt us
Or a Disgrace*

*Unarmed if any meet her
I charge him fly
Her faded Ammunition
Might yet reply.”*

Emily Dickinson, *The past*, 1871.

Woord vooraf

Net zoals een geromantiseerde historische spektakelfilm kan de opleiding Geschiedenis in mijn ogen niet worden afgesloten zonder een laatste cavalerieaanval. Hier wordt dat gedaan in de vorm van een masterthesis. Voor dit finaal offensief wordt ingezet, wens ik eerst enkele sleutelfiguren te bedanken én te benoemen.

Allereerst wil ik prof. dr. Berber Bevernage bedanken. Toen ik hem in maart 2021 benaderde met het oog op scriptiesupervisie ontving hij me enthousiast en besloot meteen met mij te *brainstormen*. In de loop van het onderzoek stond prof. Bevernage steeds klaar om zaken na te lezen en te sturen waar nodig. Verder zorgden zijn tips en suggesties voor een blijvende aanwakkering van mijn interesse voor Theoretische Geschiedenis. Dit zorgde voor de verwezenlijking van een werkbaar vertrekpunt. Zijn menselijke capaciteiten complementeren zijn bewonderenswaardige academische verwezenlijkingen. Ten tweede wens ik ook de aangeduide leescommissarissen, dr. Rafaël Verbuyst en dr. John Latham-Sprinkle, van harte te bedanken voor de interessante en constructieve feedback die ze aan me openbaarden tijdens de voortgangsrapportage in maart 2022.

Verder wil ik mijn vrienden bedanken met wie ik de opleiding aanvatte. In het bijzonder vermeld ik Jef Van Geyte, wiens eerlijkheid gepaard gaat met oprechte broederliefde; Natan Maes, wiens enthousiasme fel oplichtte: zowel in de aula als in het kameraadschap; Tijn Vander Beke, wiens verlangen naar avontuur meer bewonderenswaardig is dan ooit via zijn overzeese onderneming in Canada; en Tibo De Ruyck, met wie ik de universitaire odyssee begon, nadat we samen de middelbare equivalent samen afgesloten hadden.

Vervolgens wens ik nog mijn familie te bedanken. Mijn grootouders, ouders en zussen waren steeds bereid om te luisteren en te helpen waar nodig. De in-hun-ogen bescheiden bijdrages zorgden desalniettemin voor interessante perspectieven. Voor hen ben ik een trotse kleinzoon, zoon en broer. Verder wil ik nog mijn persoonlijk 'naleeskabinet' bedanken, Pieter en Patrick Debersaques, twee beste vrienden; mijn

nonkel en vader respectievelijk. Hun bemoedigende woorden gingen gepaard met een grenzeloze interesse in de historische vakdiscipline. Deze aanleg voor Geschiedenis werd van nature meegekregen van thuis. Deze scriptie wens ik dan ook graag op te dragen aan hun vader, mijn grootvader, Lucien Debersaques, wiens liefde voor het leven en de natuur via dergelijke wegen desalniettemin voortleeft.

Vervolgens wens ik Orly Vandelanotte te bedanken. Het was zij die me steeds weer de moed gaf om verder te gaan. Haar opmerkelijke intelligentie en lieve woorden pareerden mijn frustraties en tegenslagen.

Tot slot wens ik graag een soort '*disclaimer*' te verwoorden: onderstaande analyse betreft een theoretische en conceptuele benadering van een cultuurfenomeen dat gepaard gaat met een mogelijke mentaliteitsverschuiving. Het is in geen geval een persoonlijk oordeel over (laat staan veroordeling van) de Britse natiegeschiedenis en alle figuren en gebeurtenissen die ze in haar schoot herbergt.

- Louis Debersaques
Mei 2022, Destelbergen.

Inhoud

Woord vooraf	III
Afkortingen	VII
Figuren en tabellen.....	VIII
Inleiding.....	1
I. De Britse cultuurstrijd en de “woke” mentaliteit.....	2
II. Status quaestionis	7
III. Methode en structuur.....	9
DEEL I Brexit en de mythe van het Britse Rijk.....	17
HOOFDSTUK 1: De onverteerde geschiedenis van het Britse Rijk.....	18
1.1. “Britannia, rule the waves!”	18
1.2. Brexit: herontdekte trots	20
1.3. Nostalgie en de geschiedenis als gids van het leven.....	25
1.4. Herinneringen in de publieke ruimte tijdens het informatietijdperk: prothese en manipulatie.....	28
1.5. Tussentijds besluit	31
HOOFDSTUK 2: De mythe en de vanzelfsprekende geschiedenis.....	33
2.1. De mythe na/tijdens maatschappelijke crisis: ruimte voor ordening en herconfiguratie.....	34
2.2. De mythe als taal: het structuralisme en Barthes	37
2.3. Tussentijds besluit	44
DEEL II Een retorisch-epistemologische analyse van <i>History Reclaimed</i>	45
HOOFDSTUK 3: De campagne <i>History Reclaimed</i>	46
3.1. Erfgenaam van Brexitcampagnes.....	46
3.2. HR: een marginale groep van “angry academics”?.....	49
3.3. Tussentijds besluit	54
HOOFDSTUK 4: Op zoek naar epistemische autoriteit.....	56
4.1. Quod epistemic communities?	61
4.2. Non-state publiek: het VK als leider van het Westen.....	62
4.3. Interne cohesie: voorbij expertise, richting professionalisme	63
4.4. Rol met de overheid: de Britse Conservatieve Partij	72
4.5. Tussentijds besluit	81
HOOFDSTUK 5: Passieve retoriek: slachtoffer van de onderdrukkende woke.....	82

5.1.	De “misdaden” van woke: anachronisme en buitensporige (nazi-)analogie.....	83
5.2.	De strijd om vrijheid en de zoektocht naar een erfgoedpolitiek.....	88
5.3.	Tegen het dogma: Critical Race Theory	93
5.4.	De woke als elite: inspiratie uit het populisme	97
5.5.	Tussentijds besluit	102
HOOFDSTUK 6: Actieve retoriek: het bivalent afweermechanisme		103
6.1.	Op zoek naar ridiculisering: de retorische vraag en spot	104
6.2.	Een goede verdediging is de beste aanval: het bivalent afweermechanisme	108
6.3.	Tussentijds besluit	134
HOOFDSTUK 7: Het verleden als vreemd land: therapie wegens onomkeerbaarheid.....		136
7.1.	Barthes geïmplementeerd (1): de identificatie en therapie	137
7.2.	Barthes geïmplementeerd (2): de constatactie en onomkeerbare tijd	145
7.3.	Tussentijds besluit	157
Conclusie		159
Algemeen besluit		160
Verder onderzoek.....		165
Bijlagen: auteursfiches		167
Bibliografie		208
Online bronnen		208
Literatuur.....		227

Afkortingen

BCP: Britse Conservatieve Partij

BLM: Black Lives Matter-beweging

BfB: Briefings for Brexit/Britain

CRT: Critical Race Theory

CSG: The Common Sense Group

DT: The Daily Telegraph

ERG: Edinburgh Review Group

EU: Europese Unie

FOE: Field of expertise

HMP: History Matters Project

HR: History Reclaimed

HEB: Higher Education (Freedom of Speech) Bill

HfB: Historians for Britain

RMF: Rhodes Must Fall-beweging

SAU: Social Affairs Unit

s.d.: sine dato

s.p.: sine pagina

VK: Verenigd Koninkrijk

Figuren en tabellen

Figuren

Figuur 1: Foto van het moment waarop het Colstonstandbeeld naar beneden wordt getrokken door demonstranten van de Black Lives Matter-beweging op 7 juni 2020 in Bristol. Geraadpleegd 15.3.2022. <https://www.lbc.co.uk/news/four-charged-toppling-edward-colston-statue-bristol/>.

Figuur 2: Britse poster met soldaten van het Britse imperiale leger. Van links naar rechts: West-Afrikaanse, Britse, Indische, Canadese, Nieuw-Zeelandse, Australische soldaten. Uiterst rechts staat een Britse matroos van de *Royal Navy*. De tekst: "TOGETHER" wijst op de schijnbare eendracht tussen de verschillende geallieerde regimenten van het Britse Rijk. Imperial War Museum: nr. PST 3158. Geraadpleegd 26.04.2022. <https://www.iwm.org.uk/collections/item/object/27971>.

Figuur 3: Grafiekvoorstelling die wijst op het verband tussen de politieke voorkeur (inzake Brexit) en het gevoel van trotsheid tegenover het Britse imperiale verleden. Cijfers via YouGov. – Bron: YouGov. Geraadpleegd 16.12.2021. <https://yougov.co.uk/topics/international/articles-reports/2020/03/11/how-unique-are-british-attitudes-empire>.

Figuur 4: Schema van de semiotische tweede orde volgens Barthes. Kopie van pagina 113 uit Roland Barthes' *Mythologies* zoals vertaald door Anette Lavers (New York: Noonday Press, 1991).

Figuur 5: De besproken coverafbeelding van Paris-Match met de saluerende soldaat. Origineel uit Paris Match nr. 326, 25.6.1955. Geraadpleegd 17.01.2022. <https://courses.nus.edu.sg/course/elljwp/parismatch.htm>.

Figuur 6: Afbeelding van het logo van History Reclaimed via hun Twitterpagina. Geraadpleegd 12.05.2022, https://twitter.com/history_reclaim.

Figuur 7: Organogram History Reclaimed. Creatie auteur.

Figuur 8: Cirkeldiagram dat weergeeft hoe de meeste HR-auteurs zijn verbonden met de Universiteit van Cambridge (via opleiding en/of beroep).

Figuur 9: Afbeelding van Robert Andrews (links) en Robert Tombs (rechts) in het Emmanuel Centre (Wesminster) tijdens een event georganiseerd door Spectator Magazine op 9.10.2018. Geraadpleegd 1.5.2022, <https://audioboom.com/posts/7039259-churchill-andrew-roberts-in-conversation-with-robert-tombs>.

Figuur 10: Grafiekvoorstelling over de politieke geladenheid van enkele Britse magazine/kranten. Cijfers via YouGov. Geraadpleegd 22.2.2022, <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2017/03/07/how-left-or-right-wing-are-uks-newspapers>.

Figuur 11: Grafiekvoorstelling over het 'woke-gehalte' van enkele Britse magazines/kranten. Cijfers via YouGov. Geraadpleegd 12.10.2021, <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2021/05/18/what-does-woke-mean-britons>.

Figuur 12: Kopie van p. 132 uit Taş, Hakkı Taş, “The Chronopolitics of National Populism,” *Identities* (2020).

Figuur 13: Collageprent waar de leeuw als symbool van het Britse Rijk van de planeet dreigt te glijden. Enkele klauwmarkeringen tonen de gespannen en onzekere situatie van het Rijk in de publieke herinnering. Kopie uit Harry Lambert, “Is ‘Global Britain’ losing its voice?” *The New Statesman*, 18.05.2021, geraadpleegd 15.12.2021, <https://www.newstatesman.com/politics/uk-politics/2021/04/global-britain-losing-its-voice>. Artiest: Jonathan McHugh.

Figuur 14: Besluitend schema: epistemologisch model van de mythische spraak op basis van de gehanteerde retoriek. Creatie auteur.

Tabellen

Tabel 1: Lidmaatschap van HR-leden in Brexitcampagnes, (politieke) denktanks en conservatief-geïnspireerde magazines of kranten.

Tabel 2: Expertiseverdeling HR. Creatie auteur.

Tabel 3: Referentieschema HR. Creatie auteur.

Tabel 4: Overzicht van de contrarevolutionaire houding als onderdeel van het bivalent afweermechanisme. Creatie auteur.

Tabel 5: Overzicht van de schuldexternalisatie als onderdeel van het bivalent afweermechanisme. Creatie auteur.

Tabel 6: Overzicht van de weerlegging van cognitieve waarden en het verleden als een “vreemd land”. Creatie auteur.

Tabel 7: Aansluitende tabel figuur 14. – Bron: creatie auteur.

Inleiding

Figuur 1: Foto van het moment waarop het Colstonstandbeeld naar beneden wordt getrokken door demonstranten van de Black Lives Matter-beweging op 7 juni 2020 in Bristol. – Bron: LBC.

I. De Britse cultuurstrijd en de “woke” mentaliteit

“Jurors had seen footage of Sage Willoughby, who is twenty-two, placing a rope around the head of the statue, (...) it was an act of love for others, he told the court. Milo Ponsford, also in his twenties supplied one of the ropes. He said he considered the statue a disgrace in such a multicultural city. Bringing it down was an idea mentioned the night before and overheard by Rhian Graham, who’s thirty, she also brought a rope (...) and then there was Jake Skuse, involved in rolling the statue, 500 meters or so towards the harbour, (...) to get it in the river.”¹

De Antwerpse Beeldenstorm van 1566 staat in de geschiedschrijving gebeiteld als een rusteloze periode waar katholieke beelden werden vernield, als symbolen van een dogmatisch-religieuze onderdrukking van het volk. De inwoners van de multiculturele stad accepteerde niet meer hoe hun burgerlijke vrijheden werden beknot. Toch gaat bovenstaand citaat niet over de Beeldenstorm, laat staan over Antwerpen. We bevinden ons hier in het Engelse Bristol, waar het standbeeld van Edward Colston (1636-1721) op 7 juni 2020 hardhandig naar beneden werd gehaald bij een activistische betoging van de beweging *Black Lives Matter* (BLM).² Colston stond gekend als een Brits handelaar en politicus die een grote rijkdom wist te verzamelen. De laatste jaren werd vooral duidelijk op welke manier dat fortuin bij hem raakte: via slavenhandel en koloniaal geweld.

De vernieling van het Colstonstandbeeld betreft geen unicum. Zo ontstond reeds in 2015 de beweging *Rhodes Must Fall* (RMF) in Zuid-Afrika. Hierbij kreeg het standbeeld van Cecil Rhodes (1853-1902) de hoofdrol. Het beeld van Rhodes stond op het terrein van de Universiteit van Kaapstad en werd uiteindelijk verwijderd.³ Rhodes staat, net zoals Colston, gekend als een imperialistisch politicus en zakenman. Zijn meest bekende onderneming betreft

¹ Channel 4 News, “Edward Colston: slave trader statue protesters found not guilty,” YouTube, geraadpleegd 24.02.2022, <https://www.youtube.com/watch?v=0OdSP0pgPw0>.

² Saima Nasar, “Remembering Edward Colston: Histories of Slavery, Memory, and Black Globality,” *Women’s History Review* 29, nr. 7 (2020): 1218–25; Het is deze beweging (BLM) die verantwoordelijk blijkt voor de vergrote aandacht inzake raciale discriminatie (na de moord op Amerikaan George Floyd).

³ Roger P. Mills, “Cecil Rhodes monument, Cape Town, South Africa,” World History Commons, geraadpleegd 30.04.2022, <https://worldhistorycommons.org/cecil-rhodes-monument-cape-town-south-africa>.

waarschijnlijk de kolonisatie van Rhodesië (nu gekend onder Zimbabwe en Zambia).⁴ Deze actie inspireerde activisten (waaronder opmerkelijk veel studenten) om ook het beeld van Rhodes, aan een gebouw van de Universiteit van Oxford, te beschouwen als een oneerbiedwaardige tentoonstelling van het koloniale verleden.⁵

De openbare tentoonstelling van de standbeelden van imperialistische staatsmannen blijkt volgens velen niet meer in lijn te liggen met de actuele maatschappelijke mentaliteit; waar aandacht moet besteed worden aan racisme, discriminatie enzovoort. Deze cultuurkritiek én de manier waarop de geschiedenis wordt beoordeeld (of veroordeeld) kunnen we uitleggen via de concepten cultuurstrijd en de zogenaamde “woke” mentaliteit.

De term ‘cultuurstrijd’ zoals we het vandaag kennen gaat grotendeels terug op de Amerikaanse socioloog James D. Hunter en zijn boek *“Culture wars: the struggle to control the family, art, education, law and politics in America”* (1991).⁶ Volgens Hunter ontstond het concept van de cultuurstrijd in de moderne Verenigde Staten: waar de conflicten tussen de orthodoxe en de progressieve samenlevingsmentaliteit zorgden voor enorme culturele tegenstrijdigheid. De maatschappelijke moeilijkheden ten tijde van een cultuurstrijd wijzen ons de weg in *“who we have been in the past, who we are now, and perhaps more important, who we, as a nation, will aspire to become.”*⁷

Hoewel de cultuurstrijd als concept afkomstig is vanuit een Amerikaanse bodem, moet het duidelijk gemaakt worden dat het vandaag de dag geen territoriale grenzen respecteert: naast de Verenigde Staten, spreekt men in Australië ook van een *culture war*. Meer nog; daar spreekt men vaak van *history wars* waarbij de publieke interpretatie van de koloniale geschiedenis grootschalige maatschappelijke botsingen kent.⁸ Ook in België kennen we voorbeelden; de controverse rond de aanwezigheid van (de standbeelden van) Leopold II in de publieke ruimte

⁴ Richard A. McFarlane, “Historiography of selected works on Cecil John Rhodes (1853-1902),” *History in Africa* 34 (2007): 439-445.

⁵ Amit Chaudhuri, “The real meaning of Rhodes Must Fall,” *The Guardian*, 16.03.2016, geraadpleegd 14.11.2021, <https://www.theguardian.com/uk-news/2016/mar/16/the-real-meaning-of-rhodes-must-fall>.

⁶ James D. Hunter, *Culture wars: the struggle to control the family, art, education, law and politics in America* (New York: Basic Books, 1991).

⁷ Bobby Duffy en Kirstie Hewlett, “How culture wars start,” King’s College Londen website, geraadpleegd 02.01.2022, <https://www.kcl.ac.uk/news/how-culture-wars-start>.

⁸ Helen Fordham, “Curating a nation’s past: the role of the public intellectual in Australia’s History Wars,” *M/C Journals* 18, nr. 4 (2015); geraadpleegd 01.12.2021, <https://journal.media-culture.org.au/index.php/mcjournal/article/view/1007>.

speelt hierbij de hoofdrol.⁹ Een opsomming van alle landen waar een cultuurstrijd heerst, zou leiden tot een databaseachtige scriptie. Daarom zal er een keuze gemaakt worden, waarbij de focus van deze thesis zal liggen op de herinneringscultuur van het grootste koloniale rijk uit de geschiedenis: het Britse Rijk.

Deze Britse cultuurstrijd wordt – op het veld van de geschiedenis – gestreden tussen zij die nog een zekere trotsheid vinden in de natiegeschiedenis, en zij die de huidige maatschappij zien als gebouwd op de misdaden uit diezelfde geschiedenis: slavernij en kolonialisme. De ingesteldheid die resoluut kiest voor dit laatste is wat de woke mentaliteit wordt genoemd. Woke gaat taalkundig gezien terug op de verleden tijd van het Engelse ‘wakker worden’ (*woken up*). Onder iemand die woke is, verstaan we dan een persoon die een bepaald (historisch) bewustzijn koestert (iemand die ‘wakker wordt’), waarbij hij/zij/x claimt te beseffen dat de bestaande structurele (machts-)verdelingen in de maatschappij vaak niet in verhouding zijn met de huidige samenlevingsmentaliteit.¹⁰ Die woke mentaliteit stelt een soort zuivering van de huidige maatschappij voor; in de publieke ruimte, de maatschappelijke herinnering en het educatief curriculum. Het is een catharsis die nodig is om de zaken niet meer te accepteren zoals ze bestaan, maar om kritisch elke machtsstructuur van de samenleving nader te bekijken. Vaak wordt woke in één adem uitgesproken met de zogenaamde *social justice warrior*: iemand die, in lijn met woke, een vergroot bewustzijn eist én vertegenwoordigt inzake discriminatie, racisme, sociale onrechtvaardigheid, enzovoort.¹¹ Dit heeft ook te maken met het concept *political correctness*. Dit gaat over het hanteren van het taalgebruik op zo een manier dat slechts enkelen of helemaal niemand zich beledigd zal voelen.¹² Het draagt bij tot de zogenaamde ‘cancelcultuur’.

Deze term wordt gebruikt om een cultuur mee aan te duiden waar alles wat beledigend, aanstotelijk of controversieel is, wordt ‘geannuleerd’. Zij die bovenstaande zaken trachten te communiceren worden als het ware sociaal of academisch geëxcommuniceerd. Met andere woorden: de levenswandel van vernoemde Colston en Rhodes stroken niet met de mentaliteit van vandaag en zijn in die zin voor de woke vatbaar voor annulering. Cancelcultuur is

⁹ Flip Feyten, “Moeten standbeelden van Leopold II weg? Dit denken Antwerpen, Gent, Oostende, Brussel, Hasselt en Sint-Truiden,” *VRT NWS*, 11.06.2020, geraadpleegd 16.11.2021, <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/06/11/moeten-beelden-leopold-ii-uit-het-straatbeeld-antwerpen-en-gent/>.

¹⁰ De woke mentaliteit wordt trouwens ook benoemd met *wokeism* of *wokery*.

¹¹ “Social justice warrior,” *Dictionary*, geraadpleegd 11.09.2021, <https://www.dictionary.com/browse/social-justice-warrior>; vaak afgekort als SJW

¹² “Political correctness,” *Britannica*, geraadpleegd 12.11.2021, <https://www.britannica.com/topic/political-correctness>.

alomtegenwoordig en wordt door velen aanzien als een ware beknotting van de vrije meningsuiting. Ook in eigen land kennen we voorbeelden, zoals toen Theo Francken in 2018 via verschillende studenten geen toegang kreeg tot zijn lezing aan de Vrije Universiteit Brussel.¹³ Later zullen we uitvoerig terugkomen op dit cultuurfenomeen.

Eerst moet het nl. eerst duidelijk gemaakt worden dat woke geen ding of eenduidig concept is dat zomaar valt te definiëren. Het is een label dat wordt opgespeld: bij zichzelf of bij een ander. Het zal dus steeds noodzakelijk zijn om duidelijk te maken hoe woke wordt geïnterpreteerd in verschillende gevallen. Toch poogt Hoogleraar in de Sociologie Walter Weyns het concept woke zo bondig mogelijk samen te vatten:

“Woke’ betekent zoveel als een verscherpt gevoel voor onrechtvaardigheid. Na Black Lives Matter, #MeToo, de klimaatzaak, het zwartepietendebat, de dekolonisatie van de witte westerse mentaliteit en de kritiek op heteronormativiteit vanuit de lgbtqia+-gemeenschap kun je er niet naast kijken. Films, boeken, auteurs, artiesten en zangers worden gecancelld of voorzien van een waarschuwing. Literaire canons gaan op de schop, de geschiedenis wordt herschreven en de taal gezuiverd. Universiteiten, gezaghebbende media en bedrijven zijn als de dood voor een misstap. (...) De meningen over woke lopen sterk uiteen. Niet verwonderlijk, want de woke beweging zit vol paradoxen. Zij bekritiseert hokjesdenken, maar loopt achter vlaggen. Zij relativeert de waarheid, maar slaat een dogmatische toon aan. Zij voert complexe termen in, maar uit zich het liefst in simpele slogans en hashtags. Ze houdt van diversiteit, maar verkettert afwijkende meningen.”¹⁴

Hier valt een belangrijke zin: *“Literaire canons gaan op de schop, de geschiedenis wordt herschreven (...)”*. Met andere woorden: de grote verhalen, zoals ze steeds generatie op generatie werden verteld, worden nu in twijfel getrokken. Het doet denken aan de manier waarop Jean-François Lyotard de postmoderne mens beschreef als iemand die niet meer vatbaar was voor de grote (of grootse) verhalen: *“cette décomposition des grands Récits”*, noemde hij het.¹⁵ Het is alsof woke het schijnbaar statische narratief van die verhalen tracht te doorprikken. De weigering van een canonverhaal wordt vertaald in wat we zullen benoemen met ‘culturele dekolonisatie’. Dit hangt samen met de zonet besproken ‘zuivering’ in de publieke ruimte en herinneringen aan het imperialistische en koloniale verleden.

¹³ Sarah Lamote, “Hoe gevaarlijk is woke?,” *De Tijd*, 02.10.2021, geraadpleegd 01.01.2022, <https://www.tijd.be/politiek-economie/internationaal/algemeen/hoe-gevaarlijk-is-woke/10336138.html>.

¹⁴ Achterflap uit Walter Weyns, *Wie wat woke?* (Kalmthout: Pelckmans, 2021).

¹⁵ Jean-François Lyotard, *La condition postmoderne* (Parijs: Les éditions the minuit, 1979), 31.

Die culturele dekolonisatie en het fenomeen van cancelcultuur wordt lang niet door iedereen geaccepteerd. In deze thesis is het de bedoeling om te kijken hoe bepaalde bewegingen en figuren zich keren tegen de schijnbaar dogmatisch opgelegde schaamte voor de eigen geschiedenis. Dit zullen we analyseren aan de hand van de campagne *History Reclaimed* (HR).

De naam is alvast sprekend. Ze willen de geschiedenis 'her-claimen' t.a.v. de woke beweging. Volgens HR staat de woke mentaliteit voor niets meer dan een valse geschiedenis, die de complexe geschiedenis simplificeert. Het is die simplificatie die men tracht tegen te gaan.: de geschiedenis moet opnieuw met alle contextuele factoren worden aanschouwd. Het is m.a.w. HR's missie om deze schijnbaar niet-gecontextualiseerde geschiedenis te pareren met een geschiedenis zoals het 'echt' was. HR is dan ook opgesteld uit voornamelijk historici die hun doelpubliek trachten te overtuigen van de schijnbaar foute geschiedvisie van de woke. Het is deze kennis tegen de woke (wat we dus 'tegenkennis' zullen noemen) die ze tracht te communiceren. Maar wie is dat publiek net? En wat vormt het centrum van hun communicatiemodel? En waarom ontstaat deze campagne net nu – in de Britse cultuurstrijd? Het zijn vragen die de hoofdvraag (zie later) van deze thesis zullen vergezellen om beantwoord te worden in het besluit.

Wie zijn of wat is HR? De campagne stelt zichzelf voor als volgt:

*"We are an independent group of scholars from seven countries and several ethnicities with a wide range of opinions on many subjects, but with the shared conviction that history requires careful interpretation of complex evidence, and should not be a vehicle for facile propaganda. We intend to provide context, explanation and balance in a debate in which condemnation is too often preferred to understanding. We aim to inform and support individuals and institutions who feel uncertain in the face of the culture wars. We have begun by bringing together on this website a wealth of writing on contested issues in history, and we will continue to produce a stream of new writing which will both set the agenda for historical debate, and call out fake history."*¹⁶

Ze maken dus gebruik van een digitaal platform, waar ze via hun website allerhande artikels publiceren op een schijnbaar onafhankelijke manier. Eén van de eerst gepubliceerde artikels beschrijft de missie die HR voor ogen heeft. Ze geven namelijk antwoord op de vraag waarom de campagne net werd opgericht in "*Why we are reclaiming history*":

¹⁶ History Reclaimed, "Why we are reclaiming history;" History Reclaimed, geraadpleegd 21.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/why-we-are-reclaiming-history/>.

“History has become one of the major battlegrounds in the culture wars that are causing anger and alarm across the democratic world (...) The abuse of history for political purposes is as old as history itself. (...) We agree that history consists of many opinions and many voices. But this does not mean that all opinions are valid, and certainly none should be imposed as a new orthodoxy.”¹⁷

Er zijn vele meningen, maar dat wilt niet zeggen dat deze allemaal legitiem zijn, klinkt het in het bovenstaande citaat. Volgens hen spreekt de nationale geschiedenis voor zich, en is het noodzakelijk om terug te keren naar een meer traditionele visie van de Britse historiografie. Maar hoe gaat dit volgens HR dan in zijn werk? Voor HR draait de cultuurstrijd alleszins om geldige en ongeldige informatie; tussen échte en valse geschiedenis. In deze thesis zal ik dan ook nagaan of hun schijnbaar geldige en wetenschappelijk correcte informatie wel degelijk van dien aard is. HR is schijnbaar een jonge groepering die klassieke idealen, zoals respect en een vrijblijvende trotsheid voor historische retrospectie verdedigt.¹⁸

II. Status quaestionis

Het is duidelijk dat de geschiedenis als het ware wordt gemobiliseerd om een cultuurstrijd enigszins mee te beslechten. Er wordt gesproken van een misbruik van de geschiedenis (zie het laatst-vermelde citaat). Maar wat houdt dit net in? We moeten allereerst duidelijk maken dat de manier waarop de geschiedenis wordt gebruikt (of misbruikt) in een cultureel debat nooit volstrekt neutraal is en in zekere zin politiek is gekleurd.

Als onderzoeker worden we dan ook gewaarschuwd door verschillende figuren zoals intellectueel Eric Hobsbawm, die reeds in 1970 beweerde dat het aan de historicus is om de politiek-ideologische misbruik van de persiflage of communicatie van het verleden aan de kaak te stellen en te bediscussiëren en detecteren.¹⁹ De geschiedenis, of de historische narratieven die ze in zekere zin vormgeeft, wordt volgens Hobsbawm niet gezien als iets vanzelfsprekend. Enkele decennia later waarschuwde ook historicus Kerwin Lee Klein ons op de mythologische en politieke aspecten die deel uitmaken van de publieke/collectieve herinnering.²⁰ In 2017 schreef Mihnea S. Stoica, expert wat betreft politieke communicatie, dat

¹⁷ History Reclaimed, “Why we are reclaiming.”

¹⁸ Retrospectie wordt hier in zijn letterlijke definitie gebruikt: het “terug-kijken” naar het verleden.

¹⁹ Eric Hobsbawm, *On history* (New York: The New Press, 1997), 7 e.v.

²⁰ Anton Froeyman, “Review essay on Kerwin Lee Klein’s *From History to Theory*,” *History and Theory* 53, nr. 2 (2014): s.p.

de mythe (in de vorm van een simplificatiemechanisme) inherent is verbonden met de communicatie, waardoor we er niet aan kunnen ontsnappen.²¹ In 2018 beweerde de sociaal wetenschapper Tuukka Ylä-Anttila dat maatschappelijk discours, waarin het verleden wordt betrokken met een zeker oog op de (betere) toekomst, steeds onderhevig is aan samenzweringstheorieën die bovendien politiek zijn gekleurd.²² Verder beweerden politiek filosoof Camil Ungureanu en politicologe Alexandra Popartan in 2020 (in hun studie rond populistisch discours volgens Ernesto Laclau) dat we in het maatschappelijk onderzoek meer aandacht moeten hebben voor *“the centrality of the narrative patterns, myth making and political emotions.”*²³ In datzelfde jaar schreef professor in *British and colonial studies* Caroline Koegler samen met cultuurwetenschappers Pavan Malreddy en Marlena Tronicke een artikel over hoe het koloniale verleden nog steeds nazindert in de actuele Britse maatschappij en mentaliteit:

*“Likening Britain’s current, post-Referendum position to the varied and often violent resistance movements in former colonial territories not only makes a compelling case for populist myth-making, but also bespeaks a potent blend of imperialism, narcissism, and exceptionalism. Given its grievances over the perils of domination and perceived victimhood, parts of the Brexit debate are narcissistically invested in hierarchical, controlling relationships (“take back control”), rather than more balanced, inclusive, and socially just models of cooperation.”*²⁴

De lijst met verwittigende geleerden gaat nog wel even door. In mijn onderzoek wil ik deze waarschuwingen dan ook niet in de wind slaan. Er zal gepoogd worden om de deelvragen; zoals ze hierboven zijn terug te vinden, samen met de hoofdvraag van antwoord te dienen:

“Op welke manier zal de groep/campagne History Reclaimed de imperiale geschiedenis van het Britse Rijk verdedigen en legitimeren in de huidige cultuurstrijd; en hoe articuleren en communiceren ze deze tegenkennis?”

Met andere woorden: hoe gaat de apologie van het Britse Rijk in zijn werk?²⁵ In deze thesis zal uitgelegd worden dat de apologie verder gaat dan een loutere rechtvaardiging (aangezien dat

²¹ Mihnea S. Stoica, “Political myths of the populist discourse,” *Journal for the study of religions and ideologies* 16, nr. 46 (2017): 64-5.

²² Tuukka Ylä-Anttila, “Populist Knowledge: “Post-Truth” Repertoires of Contesting Epistemic Authorities,” *European Journal of Cultural and Political Sociology* 5, nr. 4 (2018).

²³ Camil Ungureanu en Alexandra Popartan, “Populism as narrative, myth making, and the ‘logic’ of political emotions,” *Journal of British Academy* 8, nr. 1 (2020): 37-38; 41-2.

²⁴ Caroline Koegler, Pavan Kumar Malreddy, en Marlena Tronicke, “The Colonial Remains of Brexit: Empire Nostalgia and Narcissistic Nationalism,” *Journal of Postcolonial Writing* 56, nr. 5 (2020): 587.

²⁵ Voor we verder gaan tot een bespreking van de methode en de structuur van de scriptie moet duidelijk gemaakt worden dat ‘apologie’ zoals het in de titel wordt gebruikt gaat over een soort

laatste overbodig wordt via de ‘mythische spraak’) en de daarmee verbonden epistemologie van de vanzelfsprekendheid. Het is die spraak die men via verschillende stijlfiguren kan detecteren, vandaar dat ik spreek van ‘articuleren’.

III. Methode en structuur

Met de waarschuwingen van Hosbawm, Klein et al. indachtig, zal aangetoond worden dat de tegenkennis (vs. de woke mentaliteit) wel degelijk kan geanalyseerd worden via de mythe en meer specifiek: de mythische spraak. We zullen dit beargumenteren aan de hand van een zogenaamde retorisch-epistemologische analyse.

Ten eerste kent epistemologie een veelheid aan definities en theoretische achtergronden. Met epistemologisch wordt in deze thesis ‘met betrekking op de systematisering van de kennis’ bedoeld.²⁶ Met andere woorden gaan we het kennislandschap na van HR en zullen we bestuderen hoe hun kennismodel, waarmee hun tegenkennis wordt verspreid en gelegitimeerd, net in zijn werk gaat.

We spreken hier van ‘spraak’. Het gaat dus over een soort taal (cf. ‘articuleren’ in de hoofdvraag). Deze studie betreft bijgevolg een cultuurkritische, maar ook tekstkritische analyse. Het retorische luik van de analyse is dus een studie van de gehanteerde taal en de aanwezige stijlfiguren – die we vooral zullen benaderen aan de hand van Roland Barthes (waarover zo dadelijk meer).²⁷

De bronnenstudie verliep, in het kader van deze thesis, over het algemeen op een digitale wijze. Toegegeven was deze digitale toegang tot het bronnenmateriaal een aangename meevaller in de afgelopen epidemiologische tijden die menig archief en bibliotheek gesloten hielden. Met bronnen bedoel ik overigens de artikels zoals ze door verschillende auteurs op de website van HR werden gepubliceerd én de vele digitale krantenartikels uit Britse kranten en magazines.²⁸ Ik besloot om, in het kader van een thesisonderzoek, en de hiermee verbonden

rechtvaardiging en verdediging van het verleden. Dit mag dus niet verward worden met het Engelstalige *apologies*, wat het omgekeerde zou impliceren.

²⁶ Met epistemisch wordt hier ‘kennisgerelateerd’ bedoeld; alles wat te maken heeft met het verkrijgen, definiëren en toepassen van kennis.

²⁷ In deze thesis zal er frequent geciteerd worden. Wanneer een citaat kort genoeg is om in de zin op te nemen, zal dit ook gebeuren. De iets langere citaten worden ‘ingesprongen’ voor een aangename leeservaring.

²⁸ Er moet opgemerkt worden dat de referentiemanier hier verschillend kan zijn. Wanneer er gesproken wordt over digitale kranten of magazines zal de publicatiedatum mee vermeld worden, terwijl dat bij andere online publicaties (bv. blogartikels of campagnepamfletten) niet het geval zal

temporele limiet, alle HR-artikels te behandelen vanaf 14 juli 2021 (het eerste artikel) tot en met 31 maart 2022. Hierdoor kon ik op een doordachte manier elk artikel tot die datum lezen en analyseren. Op deze manier wist ik 98 artikels te lezen, geschreven door 40 auteurs. Ook beluisterde ik meermaals de (tot dan toe) zes gepubliceerde podcastafleveringen.²⁹

Oorspronkelijk zag ik vier mogelijkheden om het studiemateriaal te ordenen. Ten eerste zou men kunnen kijken op basis van geografie: nl. alle artikels bundelen aan de hand van hun geografisch kader bv. alle artikels over Brits-Indië samen bekijken en vergelijken met alle artikels over Noord-Amerikaanse kolonies. Dit zou ons echter niets meer vertellen over de algemene kennisstructuur van HR, aangezien het bestudeerde landschap geen waterdichte correlatie bezit met een soort vaste manier van werken. Verder bestaat er een ongelijke balans tussen artikels geschreven over het ene, meer populaire, geografische toneel en het andere. Ten tweede zou men de artikels kunnen ordenen per auteur. Maar aangezien de meeste auteurs slechts één artikel hebben geplaatst op de website, bleek ook dit een onbevredigende manier van werken. Een derde manier zou zijn om te werken via de opdeling door HR zelf, die de artikels opdeelt aan de hand van volgende thema's: *Podcasts; Empires; Events; Ideas; Institutions; People; Racism; reviews en Letters to the editors*. Ook dit is niet vanzelfsprekend aangezien heel wat artikels dubbel worden gethematiseerd (bv. zowel onder de noemer *Institutions* als *Racism*) en bepaalde thema's veel uitvoeriger worden beschreven dan anderen (zo heeft – tot 31 maart 2022 – *Letters to the editors* één artikel, en *Institutions* meer dan twintig). Een vierde manier zou eventueel bestaan uit een analyse via de door-de-website-gebruikte tags. Maar aangezien het hier gaat over meer dan twintig zulke tags is het duidelijk dat dit een werkbare orde zou verstoren.

Zoals reeds verteld besloot ik om alle artikels te lezen die werden gepubliceerd sinds de spreekwoordelijke geboorte van de HR-campagne (juli 2022) t.e.m. 31 maart 2022. Eens gelezen, werden de artikels gecatalogiseerd in het referentiesysteem *Zotero* waar handig gebruik werd gemaakt van de annotatiefunctie. Dit bevorderde de orde enigszins. Hierdoor werd overigens duidelijk dat niet elk artikel genoeg functioneel was om te behandelen in de voorziene analyse. Het is dan ook niet de bedoeling om dingen te zoeken omwille van het zoeken zelf. Toch betekende dit geen kentering van het volume van het studiemateriaal

zijn. Bovendien zullen alle digitale bronnen voorzien zijn van de volledige URL om de exactheid van de doorverwijzing te versterken – in een thesis die (wat betreft bronnen) voornamelijk is gebaseerd op online publicaties.

²⁹ Deze afleveringen zijn doorgaans tussen de 16 en de 32 minuten lang. Verder vormen ook de geschreven artikels geen buitensporige leeservaringen: het gaat vaak over stukken tussen de 1000 en 5000 woorden (al zijn er uitschieters aan beide zijden).

aangezien het grote merendeel van de artikels een duidelijke en specifieke rol kreeg toegewezen in de onderstaande analyse. De verwerking en catalogisering van het bronnenmateriaal lieten me toe om een patroon te onthullen waarmee de tegenkennis wordt gearticuleerd en gecommuniceerd: de sleutels tot de beoogde analyse. In de thesis zal duidelijk worden welke kenmerken kunnen worden toegeschreven aan het retorisch systeem en bijgevolg: het communicatiemodel, dat door HR wordt gebruikt in de strijd tegen de woke mentaliteit en de culturele dekolonisatie die ze vooropstelt. De oorspronkelijke verwerking van het materiaal betrof dus een kwantitatieve methode, waar zoveel mogelijk artikels werden gelezen, waaruit kwalitatieve ordeningsprincipes konden worden afgeleid; nl. de retorische patronen die de mythische stijlfiguren verraden in het gehanteerde epistemologisch model.

Deze thesis is opgebouwd in twee delen. Deze delen bestaan uit verschillende beknopte hoofdstukken. Aan het begin van ieder hoofdstuk zal een sub-inleiding de lezer de weg wijzen doorheen de tekst. Het hoofdstuk kent telkens zijn eindhalte in een beknopt tussentijds besluit.

In deel 1: "*Brexit en de mythe van het Britse Rijk*" wordt nagegaan waarom sommigen zo vurig instaan voor de verdediging van de natiegeschiedenis als een aspect van de eigen identiteit. Hierin zal besproken worden hoe de studie van de geschiedenis vaak wordt verward met de studie van herinneringen. Het zal overigens duidelijk worden dat vooral deze herinneringen vatbaar zijn voor mythische spraak en historische vervorming. Dit deel bestaat uit twee hoofdstukken die als een soort theoretische inleiding dienen, die de feitelijke analyse voorafgaat:

- In het eerste hoofdstuk: "*De onverteerde geschiedenis van het Britse Rijk*" wordt aanvankelijk het Britse Rijk beknopt voorgesteld. Vervolgens zullen we nagaan hoe Brexit werd aanzien als een katalysatormoment waarop nationale trots terug mogelijk werd gemaakt. Dit zullen we bespreken aan de hand van historicus Robert Saunders. Hij werkt hierbij voort op het concept *postcolonial melancholia*, zoals het door de socioloog Paul Gilroy theoretisch werd omkaderd. Verder zal cultuurtheoretica Svetlana Boym ons duiden op verschillende invalshoeken die historische nostalgie impliceert. Etnoloog Wolfgang Kaschuba wijst de lezer vervolgens de weg in het vraagstuk dat gaat over het (opnieuw) zoeken naar de eigen identiteit in een geglobaliseerde wereld. Verder gaan we na hoe bepaalde herinneringen van de natiegeschiedenis vatbaar zijn voor manipulatie; in een tijd waar sociale media bijdraagt tot een overweldigende informatiestroom. Dit zal worden beargumenteerd

volgens de bijdragen door historicus Bo Stråth, historica Alison Landsberg en de sociaal wetenschapper; Tuukka Ylä-Anttila.

- Hoofdstuk twee: *“De mythe en de vanzelfsprekende geschiedenis”* gaat over hoe de mythe nog steeds behoort tot de actuele maatschappij via de overdracht van grote canonverhalen die in de vorm van een soort traditie worden doorgegeven doorheen verschillende generaties. Hierbij kijken we voornamelijk naar de literatuurcriticus Hayden White die ons de weg wijst in de theorie rond herinnering ten tijde van maatschappelijke crisis. Het is deze crisis die een gemeenschap (zoals een natie) in staat stelt om zichzelf te re-revalueren via mythisch narratief. Dit zullen we verder uitleggen aan de hand van professor emerita in de Postkoloniale Culturen en Literatuur Anne H. Rønning en geschiedfilosoof Frank Ankersmit. Dit zal ons uiteindelijk brengen tot de structuralistische benadering van de mythe volgens de reeds vermelde Franse filosoof en literatuurtheoreticus Roland Barthes die inspiratie haalde bij Claude Lévi-Strauss en Ferdinand de Saussure. In het bijzonder zullen we twee mythische stijlfiguren nader bekijken: de identificatie (de weigering en het afschuw voor alles wat vreemd is) en de constatering (de weigering van uitleg en het behoud van de bestaande orde). Dit hoofdstuk zal duidelijk maken dat bepaalde (mis-)daden uit het verleden op die manier niet enkel kunnen worden gerechtvaardigd, maar dat ze vanzelfsprekend worden gemaakt: waardoor ieder die een moreel oordeel tracht te vellen over dit verleden buitenspel wordt gezet.

Eenmaal deze inleidende theorie de lezer heeft voorbereid op de analyse kan het tweede deel beginnen: *“Een retorisch-epistemologische analyse van History Reclaimed”*. Hierin gaan we, met de theorie van het eerste deel in het achterhoofd, vooral na *hoe* de grootsheid van het verleden nu net kan worden beschermd in een praktische apologie. Uiteindelijk zullen we de cirkel rond maken door opnieuw expliciet te kijken naar de mythische taaltheorie van Barthes. Deel twee bestaat uit vijf hoofdstukken:

- Hoofdstuk drie: *“De campagne History Reclaimed”* is het meest beknopte hoofdstuk van de scriptie. We zullen hier bespreken hoe HR als erfgenaam van enkele Brexitcampagnes is gegroeid tot de reactionaire campagne die ze vandaag vertegenwoordigt. Verder zullen we nagaan hoe HR reeds werd onthaald in sociale en academische kringen.

- Hoofdstuk vier: “Op zoek naar epistemische autoriteit” gaat over de manier waarop informatie hypertoegankelijk wordt (via sociale media) en hoe dit bijdraagt tot een soort nood aan epistemische houvast in de vorm van kennisautoriteit. In onze zogenaamde *Age of Information* is het soms niet duidelijk wie nu al dan niet de verspreider is van geloofwaardige informatie. Om na te gaan of HR kan worden als een kennisautoriteit zullen we de campagne toetsen aan het concept van *epistemic communities* (epistemische gemeenschappen).³⁰ Dit werd beroemd gedefinieerd door hoogleraar in de Politieke Wetenschappen Peter M. Haas in 1992 als een netwerk van professionelen die via hun specifieke expertise een bepaalde kennisgerelateerde autoriteit kunnen uitoefenen.³¹ Het concept werd echter enigszins bijgewerkt via de theoretische bijdragen van politicologe Mai’a K. Davis Cross.³² We zullen hier nagaan tot welk (*non-state*) doelpubliek HR zich verhoudt en hoe we hun interne verbondenheid kunnen beschouwen (vooral m.b.t. de Universiteit van Cambridge). Vervolgens gaan we de politieke ondertoon van HR na, door ze te lokaliseren in een netwerk van (politiek-geïnspireerde) denktanks en conservatieve publicatiefora. Dit zal het verband met de Britse Conservatieve Partij onderlijnen.

Dit hoofdstuk verdient overigens een extra methodologische kanttekening. Om het kennislandschap van HR en de betrokken expertises na te gaan besloot ik om auteursfiches op te stellen (die in de bijlagen van de thesis worden bewaard).³³ Hierin zullen we verschillende zaken van HR-auteurs blootleggen, waaronder:

- Naam;
- Beroep;
- Opleiding;
- Instelling;

³⁰ Aangezien de Engelse term een wijdverspreid gebruik kent, zal ik doorgaans spreken van *epistemic communities* (wat in het vervolg niet meer in cursief zal gezet worden ter leesbevordering), eerder dan epistemische gemeenschappen.

³¹ Peter M. Haas "Introduction: epistemic communities and international policy coordination," *International Organization. Cambridge Journals* 46, nr. 1 (1992): 1-35

³² Het is vanzelfsprekend om Cross verfrissende blik op EC's te gebruiken; om enigszins verouderde inzichten te vermijden.

³³ Ramses Delafontaine ging me hier gedeeltelijk in voor wanneer hij de rol van historici besprak tijdens Amerikaanse tabaksprocessen; Ramses Delafontaine, *Historians as expert judicial witnesses in tobacco litigation*, *Studies in the History of Law and Justice* 4, eds. Mortimer Sellers en George Martyn (New York/Londen/Dordrecht/Cham/Heidelberg: Springer, 2015).

- Overig lidmaatschap (dit is om na te gaan of de leden van HR onderling zijn te verbinden via lidmaatschap in een politieke denktank, politieke partij, historische kring, enzovoort);
- Magazines (dewelke direct zijn te verbinden met HR – zie later);
- Aantal artikels op de website van HR;
- FOE (“*field of expertise*”);
- Bekende publicaties³⁴;
- Eventueel bijkomende opmerkingen.

Het gaat hier dus om elke auteur die een artikel heeft geschreven op de HR-website. Het moet echter indachtig worden gehouden dat niet alle leden van HR ook auteurs zijn.³⁵ Zo bestaat de redactiecommissie uit zowel auteurs als niet-auteurs.³⁶ Natuurlijk is het de inhoud en de communicatietechniek die hier van belang is; waardoor de auteurs van HR de focus worden bij het analyseren van het epistemologisch model. Daarom zal er niet louter gesproken worden over *HR-leden*, maar over *HR-auteurs*.

De retorische analyse zal worden opgedeeld in een passief en een actief luik:

- Hoofdstuk vijf: “*Passieve retoriek: slachtoffer van de onderdrukkende woke*” gaat over de manier waarop HR zichzelf toont als slachtoffer van de cultuurstrijd. Er wordt hier gesproken over ‘passief’ aangezien HR zich als onderdrukt voelt door de woke mentaliteit. HR beweert dat woke zich schuldig maakt aan historisch anachronisme dat een soort zwart-witgeschiedenis realiseert; iets wat de historische complexiteit niet respecteert. Meer nog; de focus lijkt vooral op het ‘slechte’ te liggen, wat volgens HR een ahistorische manier van werken is. Het gaat zelfs zo ver dat het Britse Rijk wordt vergeleken met nazi-Duitsland, wat HR in een volgende versnelling brengt: de strijd om vrije meningsuiting. Het Rijk (of beter: de herinnering aan dat Rijk) krijgt volgens

³⁴ Indien er boekpublicaties voor handen zijn kregen deze de voorkeur.

³⁵ Leden die géén auteurs zijn: (t.e.m. 31.03.2022): Nigel Aston, Anna Bailey, Tim Blanning, John Bonnett, Edward Chaney, Jonathan Clark, Marie Kawthar, Niall Ferguson, Simon Haines, Simon Heffer, Lawrence James, Eric Louw, Noel Malcolm, Paul Moon, Roger Moorhouse, James Orr, Cornelia van der Poll, en Vernon Bogdanor.

³⁶ History Reclaimed, “About History Reclaimed,” History Reclaimed, geraadpleegd 20.09.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/about-history-reclaimed/>; de redactieleden zijn de volgende (auteurs onderstreept): Nigel Biggar, Marie Kawthar Daouda, Saul David, Niall Ferguson, Simon Haines, Liam Kennedy, Cornelia van der Poll, Gwythian Prins, Alka Sehgal Cuthbert, Doug Stokes, Elizabeth Weiss; Vervolgens blijft de nieuwsbrief- en mediaredacteur beschreven als een pseudoniem (*a Cambridge PhD student*).

HR geen recht op verdediging aangezien elke houding die enige trotsheid impliceert ten opzichte van het verleden schijnbaar wordt geketterd in de cancelcultuur. Hier zullen we beknopt bespreken hoe overheidsmaatregelen zoals de *Higher Education Bill* en de *retain and explain*-policy moeten bijdragen tot een meer genuanceerde en gecontextualiseerde interpretatie van de natiegeschiedenis. Opvallend is ook hoe de woke worden gezien als een minderheidsgroep; een elite die de gewone burger onderdrukt met hun dogmatische ideologie van *Critical Race Theory* (waar alles draait rond racisme en discriminatie). We zullen zien dat deze persiflage van woke als elite bijdraagt tot een populistisch narratief dat een belangrijke rol speelt in de mythische spraak. Deze populistische ondertoon (de goede massa vs. de slechte elite) zullen we duiden aan de hand van politieke wetenschapper Cas Mudde, academicus Cristóbal R. Kaltwasser en hoogleraar Corey Robin. Het zal verder duidelijk worden dat dit narratief hand in hand gaat met conservatieve voorzichtigheid die moeilijk omgaat met maatschappelijke verandering.

- In hoofdstuk zes: "*Actieve retoriek: het bivalent afweermechanisme*" bekijken we het actieve luik van het gehanteerde retorisch communicatiemodel. Allereerst zal ik beknopt de formele stijlfiguren bespreken van de retorische vraag en de spot; waarmee HR het publiek tracht uit te nodigen tot diepere analyse. Er wordt nu gesproken van een 'actieve' retoriek aangezien er nu wordt nagegaan hoe HR omgaat met de geschiedenisveroordeling van de woke. Ik zal beweren dat de productie van deze tegenkennis eigenlijk een bivalent afweermechanisme betreft. Dit communicatiemodel bestaat namelijk uit twee gelijkwaardige elementen: (1) een contrarevolutionaire houding en (2) de externalisatie van de schuld. Naast enkele citaatanalyses in de tekst, zal de lezer tabellen terugvinden waarin duidelijk wordt hoe die tweewaardige elementen de patronen betekenen die de mythische spraak bewerkstelligen. De contrarevolutionaire houding zal overigens theoretisch worden beargumenteerd met sociaal wetenschapper Hakkı Taş waarbij duidelijk wordt dat het verleden kan misbruikt worden als een erfenis met een zeker doel of 'missie' voor ogen. Er zal verder gesproken worden over de onzekere aard van de toekomst en de vraag of de huidige maatschappelijke crisis zal leiden tot ondergang of culturele heropleving, in de lijn van die net vermelde 'missie van de erfenis'. Vervolgens zullen we de schuldexternalisatie verbinden met de idee van de tegenfeitelijke redenering (cf. *Als de Britten er niet waren*

geweest was het waarschijnlijk erger geweest). Ook hier zal een tabel de lezer helpen in het detecteren van een narratief patroon.

- Hoofdstuk zeven: “*Therapie wegens onomkeerbaarheid*” is als laatste onderdeel van het betoog ook de plek waar alle zaken enigszins samenkomen om het pad naar het besluit te verlichten. In dit hoofdstuk wordt namelijk teruggekeerd naar de stijlfiguren (de identificatie en de constatering) van de mythische spraak volgens Barthes. Hierin wordt uitgelegd hoe het gezond verstand een epistemologische en centrale rol speelt in de mythische spraak; het zorgt tot zekere hoogte voor het vanzelfsprekend maken van de geschiedenis. De identificatie zullen we verder duiden door de detectie van het gebruik van niet-cognitieve waarden, dewelke volgens de sociaal wetenschapper en filosoof Aviezer Tucker benoemd wordt met therapeutische revisie (of therapeutisch revisionisme). We zullen overigens opnieuw refereren naar Ylä-Anttila wanneer we het belang van historische waarheid afleiden uit de gehanteerde retoriek (cf. *post-truth*). Vervolgens zien we dat de constatering ook aan de orde is via de idee van het verleden als een niet-toegankelijke tijd en het verleden als een vreemd land (zoals het door erfgoedsspecialist David Lowenthal werd omschreven). Dit zullen we theoretisch illustreren aan de hand van professor Theoretische Geschiedenis Berber Bevernage (verwijzend naar historicus Henry Rousso en schrijver Jean Améry). Ook hier zal de lezer een tabel terugvinden waar het retorisch patroon in duidelijk wordt gemaakt. Tenslotte zal er nog een kleine kanttekening gegeven worden omtrent de schijnbaar stoïcijnse houding tegenover het verleden in contrast met de woke die worden getoond als ‘soft’ of zwak; zij die niet kunnen omgaan met het verleden. Dit zullen we aanvankelijk bespreken via de *Common Sense Group* (CSG). Dit zal echter een paradox blootleggen: waar voor HR het verleden wordt gezien als een bron van respect en trots, die men kan herontdekken in het heden (met oog op de toekomst), is datzelfde verleden voor woke ontoegankelijk gemaakt en bijgevolg: niet te veroordelen.

Tot slot zal het besluit de onderzoeksvraag van antwoord dienen zonder een loutere recapitulatie te betekenen van het betoog. Hierin zal een beknopt samenvattend schema de lezer helpen om de besproken theoretische concepten aan elkaar te knopen.

Deze conclusie (inclusief de suggesties voor verder onderzoek), de bijlagen en de bibliografie besluiten deze thesis.

DEEL I

Brexit en de mythe van het Britse Rijk.

Figuur 2: Britse poster uit de Tweede Wereldoorlog met verschillende regimenten uit het Brits-imperiale leger. – Bron: Imperial War Museum: nr. PST 3158.

HOOFDSTUK 1:

De onverteerde geschiedenis van het Britse Rijk

“It is with deep grief I watch the clattering down of the British Empire with all its glories and all the services it has rendered to mankind.”³⁷

Winston Churchill

Dit eerste hoofdstuk vangt aan met een summiere bespreking van het Britse Rijk. Het zal duidelijk worden dat het een geschiedenis betreft die nooit echt ‘verteerd’ werd of op een voldane manier ingang vond in de publieke herinnering. Verder zorgde Brexit voor het VK een mogelijkheid om zich, weg van de Europese Unie (voorts EU), opnieuw op te bouwen, aangezien de grootsheid van het verleden vooral taande sinds het Europese lidmaatschap van 1973. Het is die verloren grootsheid die we zullen bespreken a.d.h.v. theoretische benaderingen van historicus Robert Saunders (die inspiratie haalde bij socioloog Paul Gilroy), cultuurtheoretica Svetlana Boym en etnoloog Wolfgang Kaschuba. Tenslotte zal kort besproken worden hoe herinneringen van de natiegeshiedenis in de publieke ruimte vatbaar worden manipulatie en historische vervorming. Dit laatste zal ik benaderen via de theoretische bijdragen van professor in de Geschiedenis Kerwin L. Klein, geschiedtheoreticus Anton Froeyman, historicus Bo Stråth, historica Alison Landsberg en de sociaal wetenschapper Tuukka Ylä-Anttila.

1.1. *“Britannia, rule the waves!”*

De geschiedenis van het Britse Rijk, of kortweg *Empire*, is wereldbekend. Daarom is het ook opmerkelijk dat deze periode niet met exacte data wordt afgebakend in de historiografie. Andere grote heerschappijen, zoals het Romeinse (753 v. Chr. – 1453) en het Ottomaanse rijk (1299-1922), bezitten vaak symbolische begin- en eindperiodes. In het geval van het Britse Rijk

³⁷ Toespraak van Churchill tijdens de *“Europe Unite”-speech* (1947); Winston Churchill, *Europe Unite*, (New York: Rosetta Books, 2014), s.p.

is het ontstaan trouwens net zo dubieus als het einde. Het wordt meestal aangenomen dat *Empire* begint met de creatie van de eerste overzeese kolonies in de zestiende eeuw. Het einde wordt vaak gemarkeerd met de Britse territoriale overdracht van Hongkong aan China (1997), hoewel sommigen ook stellen dat het einde ligt in ofwel de onafhankelijkheid van India (1947), ofwel het einde van de Falklandoorlog (1982).³⁸ De vraag rijst trouwens of het Verenigd Koninkrijk (voorts VK) wel volledig is gestopt met kolonisatie. Zo werd het VK nog in 2019 beschuldigd van een onwettig dekolonisatieproces t.a.v. de Chagoseilanden (die worden geclaimd door het relatief nabije – ca. 2150 kilometer afliggende – Mauritius, dat in 1968 als onafhankelijke staat werd erkend) waarbij de Britten nog steeds de bestuurlijke macht in handen zouden hebben.³⁹ Doordat het VK echter eigenaar is van vele verdedigingsmechanismen in de Indische Oceaan (tegen bv. piraterij en terrorisme) én omwille van het feit dat de uitspraak van Den Haag gaat om een niet-bindend advies, bleef de terugtrekking van het Britse bestuur vooralsnog dode letter.⁴⁰

Het Britse Rijk omarmde het grootste deel van de planeet door o.a. een befaamde wereldvloot uit te bouwen die kon worden ingezet voor politieke en economische doeleinden: oorlog en handel. Het inspireerde James Thomas reeds in 1740 om het bekende gedicht *Rule, Britannia!* (“*Rule, Britannia! Britannia, rule the waves; Britons never shall be slaves*”) te schrijven.⁴¹ Britannia is overigens de vrouwelijke personificatie van het Britse Rijk zoals Marianne die van Frankrijk

³⁸ Mirren Gidda, “End of the Empire: from India to Hong Kong, how Britain’s global dominance crumbled,” *Newsweek*, 07.01.2017, geraadpleegd 17.10.2021, <https://www.newsweek.com/british-empire-colonialism-hong-kong-china-anniversary-630894>; Nicholas Shakespeare, “The Falklands War revisited,” *The New Statesman*, 16.01.2019, geraadpleegd 12.09.2021, <https://www.newstatesman.com/culture/2019/01/the-falklands-war-revisited>; “The end of the British Empire in India,” National Archives, geraadpleegd 02.01.2022, <https://www.nationalarchives.gov.uk/education/empire/g3/cs3/background.htm>.

³⁸ Brett Wilkins, “UN court calls on Britain to ‘decolonize’ Chagos Islands,” Intercontinental Cry Organisation, geraadpleegd 25.01.2022, <https://intercontinentalcry.org/un-court-calls-on-britain-to-decolonize-chagos-islands/>; “Internationaal Gerechtshof: VK moet geclaimde eilandengroep opgeven,” *Nu NL*, 25.02.2019, geraadpleegd 28.01.2022, <https://www.nu.nl/buitenland/5761080/internationaal-gerechtshof-vk-moet-geclaimde-eilandengroep-opgeven.html>.

³⁹ Brett Wilkins, “UN court calls on Britain to ‘decolonize’ Chagos Islands,” Intercontinental Cry Organisation, geraadpleegd 25.01.2022, <https://intercontinentalcry.org/un-court-calls-on-britain-to-decolonize-chagos-islands/>; “Internationaal Gerechtshof: VK moet geclaimde eilandengroep opgeven,” *Nu NL*, 25.02.2019, geraadpleegd 28.01.2022, <https://www.nu.nl/buitenland/5761080/internationaal-gerechtshof-vk-moet-geclaimde-eilandengroep-opgeven.html>.

⁴⁰ Wilkins, “UN court.”

⁴¹ De titel van het gedicht is ook niet toevallig de titel van het boek: Daniel Dorling en Sally Tomlinson, *Rule Britannia: Brexit and the end of empire* (London: Biteback Publishing, 2019). Hier wordt eveneens gekeken naar de nostalgische en mythische sentimenten die Brexit naar boven haalde.

is. Alleen is de eerste meer militaristisch; bewapend, geharnast en imperialistisch.⁴² David Armitage, hoofd van de vakgroep Geschiedenis aan de Universiteit van Harvard, vat de hoogdagen van het Britse Rijk summier samen:

*"Its [empire] ascent began with British victory at the battle of Plassey in 1757, continued almost unabated in South Asia and the Pacific until the end of the Napoleonic Wars, resumed momentum in the latter half of the nineteenth century during European 'scramble for Africa', and then unravelled definitively during and after the Second World War. William Pitt was its midwife, Lord Mountbatten its sexton and Winston Churchill its chief mourner in Britain."*⁴³

De naam Winston Churchill laat vandaag de dag nog trompetgeschal weerklinken. Als eerste minister tijdens de Tweede Wereldoorlog vertegenwoordigde hij één van de laatste strijdkrachten tegen nazi-Duitsland. Hij is dan ook niet voor niks één van de grote nationale helden in het VK. Toch kon ook hij niet ontkomen aan de wokeistische veroordeling: zijn standbeeld op Parliament Square werd namelijk ingepakt met panelen om te ontkomen aan eventuele verdere vernieling door demonstranten (zoals bv. de reeds met graffiti gespoten woorden "[Churchill] is a racist").⁴⁴

1.2. *Brexit: herontdekte trots*

De afgelopen jaren publiceerde het Britse marktonderzoekbureau YouGov verschillende peilingsresultaten van een enquête waarbij de vraag werd gesteld of men trots is (of kan zijn) op het imperiale verleden.⁴⁵ Dit marktonderzoek werd onder meer gereviseerd naar aanleiding van het manifest van de Labourpartij dat tot 2020 werd geleid door Jeremy Corbyn. Het manifest werd gepubliceerd met het oog op de verkiezingen van 12 december 2019 waarbij de Labourpartij wilde aantonen dat het in de toekomst meer aandacht en toelagging zou

⁴² Ook de leeuw wordt vaak gezien als het symbool voor de Engelse natie.

⁴³ David Armitage, *The Ideological Origins of the British Empire*, Ideas in Context 59 (Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2009), 2.

⁴⁴ Kyle Farrell, "It doesn't end with statues! UK on verge of 'culture war' threatening British history," *Express*, 13.07.2021, geraadpleegd 05.02.2022, <https://www.express.co.uk/news/uk/1462195/uk-statues-culture-war-british-history-gb-news-toppling-vandalism-latest-news-video-vn>.

⁴⁵ Het onderzoek werd reeds een eerste maal verricht in 2014; Will Dahlgreen, "The British Empire is "something to be proud of," cijfers via YouGov, 2014: <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2014/07/26/britain-proud-its-empire>; Matthew Smith, "How unique are British attitudes to empire," cijfers via YouGov, 2020, geraadpleegd 16.12.2021, <https://yougov.co.uk/topics/international/articles-reports/2020/03/11/how-unique-are-british-attitudes-empire>.

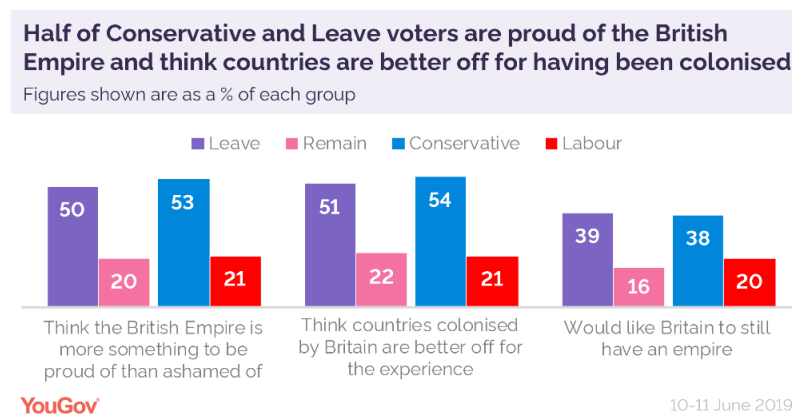
schenken aan de minder glorieuze dagen van de Britse geschiedenis: waar slavernij, genocide en oorlogsmisdaden pagina's in de historiografie zwart beïnkten.⁴⁶ De enquête bestond uit drie vragen, gesteld aan de nationale bevolking van landen die in het verleden optraden als koloniale grootmachten. De landen die worden behandeld zijn: het VK, Frankrijk, Italië, Spanje, Japan, Nederland, België, Duitsland (hiermee wordt het keizerrijk bedoeld dat bestond tussen 1871 en 1918 – en dus niet het Heilig Roomse Rijk). De vragen die werden gesteld, zijn de volgende:

“Thinking about the [COUNTRY] Empire, would you say it is more something to be proud or more something to be ashamed of, or neither?”;

“Overall do you think the countries that were colonised by [COUNTRY] are better off or worse off for being colonised, or has it made no difference?”;

“Would you like [COUNTRY] to still have an empire?”⁴⁷

Het valt op dat personen die (historisch) verbonden zijn met het Nederlandse Rijk het meest (ongeveer 50%) trots waren op het verleden. Het VK volgt hier op een tweede plaats (32%). Belangrijk is dat de Britse casus kan worden vertaald naar de Brexitsituatie. De Britse samenleving wordt in het marktonderzoek opgedeeld in zijn politieke onderdelen (figuur 3): namelijk de Conservatieve partij (die vaker pro Brexit stemden: *Leavers*) en Labourpartij (die vaker tegen Brexit stemden: *Remainers*).

Figuur 3: Grafiekvoorstelling die wijst op het verband tussen de politieke voorkeur (inzake Brexit) en het gevoel van trotsheid tegenover het Britse imperiale verleden. – Bron: YouGov.

⁴⁶ Maidment, Jack. “Jeremy Corbyn confirms a Labour government will conduct a formal inquiry into the impact of 'Britain's colonial legacy' if he wins the general election on December 12,” *Mail Online*, 21.11.2019, geraadpleegd 17.12.2021, <https://www.dailymail.co.uk/news/article-7711287/Jeremy-Corbyn-pledges-formal-inquiry-Britains-colonial-legacy.html>.

⁴⁷ Smith, “How unique.”

Wat is de rol van Brexit in de apologie van het verleden? Hiervoor kijken we eerst naar de Britse premier. Boris Johnson staat (onder meer) bekend als amateurhistoricus. Zijn bewondering voor Churchill en het grootse verleden van de Britse natie is dan ook geen geheim. Journalist Jay Elwes vertelt hoe Johnsons interesse vooral vorm krijgt door een nostalgische (of misschien beter: heimweeachtige) houding ten aanzien van het verleden:

“(...) the urge to claim ownership of Britain by laying claim to its past gives an uncomfortable sense that the past is somehow more consequential for the British government than the reality of the present. The present is messy and complex and Britain’s current position in the world is uncertain and – whisper it – perhaps a little diminished.”⁴⁸

De Britse politieke macht lijkt, zeker in vergelijking met haar historische voorganger, gekrompen (en misschien ook *bekrompen*) te zijn. Elwes claimt dat de pijn van die ineengekrompen prestige wordt verzacht via historische retrospectie naar het grootse verleden:

“What better antidote could there be than to retreat into the warm glow of a glorious, unchanging and inviolate past? Brexit, with its promise to “take back control”, was a manifestation of precisely that impulse (...) It is a contest over Britain’s history. The government has sought this Culture War, perhaps seeing in it a way of promoting its patriotic bona fides.”⁴⁹

De eis om meer controle te verwerven over de eigen rechten en economische onderhandelingen kan hierbij parallel gezien worden met een eis om meer controle te krijgen over de eigen geschiedenis van het grootste Britse eiland. Het is deze natie die veel van zijn historische faam lijkt verloren te zijn.

Dergelijk sentiment kan worden begrepen via Paul Gilroy's concept van “*postcolonial melancholia*”: een triestheid die werd geproduceerd door de brede bevolking als gevolg van de verloren grootsheid van het imperiale en koloniale verleden.⁵⁰ Robert Saunders zal Gilroy's these uitwerken met betrekking op de huidige Brexitcrisis. De postkoloniale melancholie is hier het heimweeachtige affect dat wordt gedragen doordat de oppermacht van de Britse natie

⁴⁸ Jay Elwes, “Where does Britain’s culture war come from? And what is it about?” *The Article*, 20.07.2021, geraadpleegd 26.12.2022, <https://www.thearticle.com/where-does-britains-culture-war-come-from-and-what-is-it-about>.

⁴⁹ Elwes, “Where does Britain’s.”

⁵⁰ Paul Gilroy, *Postcolonial melancholia* (New York: Columbia University Press, 2005), 2.

moest inboeten bij de intrede van het supranationale orgaan van Europa: de EU.⁵¹ Er zijn drie perspectieven die hebben bijgedragen om dit proces: (1) de intrede in de Europese gemeenschap als *“a moment of national surrender, fuelling a deep sense of loss of prestige”*; (2) het lidmaatschap is niet enkel een uiting van de verminderde status van het VK, het is er verantwoordelijk voor; en tenslotte (3) is een terugtrekking uit de EU een

*“(…) necessary liberation to restore Britain to its rightful status for only by distancing itself from Europe and re-embracing Britain’s imperial values could the British people reignite the flame of greatness that had been extinguished”.*⁵²

Met andere woorden: het lijkt of de Britten weg moeten zien te komen uit de klauwen van Europa om zichzelf weer op te bouwen: een sprong in het ijle dat een sprong naar de ware zelf zou betekenen. Het blijft belangrijk om op te merken dat een bepaalde koestering voor het nationale verleden geen waterdichte correlatie betekent met stemmen pro Brexit (het is overigens mogelijk om een fanatiek lezer te zijn van Churchills oeuvre zonder daarbij afstand te willen nemen van de EU). Saunders bespreekt ook het vernoemde YouGov-onderzoek en beslist dat het gaat om een te simpele voorstelling van het verband tussen zij die wegwillen uit de EU en zij die een grote liefde koesteren voor het verleden.⁵³ Saunders beargumenteert vervolgens dat het verleden en de verwezenlijkingen van het Britse Rijk gedragen worden door iedere Brit. Het is gewoonweg een té simplistische voorstelling om enkel *Leavers* te vereenzelvigen met de pleitadvocaten van *Empire*, beweert Saunders:

*“In the wake of the 2016 referendum, the idea that ‘imperial nostalgia’ motivated the Leave vote became a staple of academic commentary. Yet such claims suffer from four important flaws. They are usually polemical in character; they suggest, at least implicitly, that only Leave voters are subject to imperial patterns of thought; they fail to differentiate between Commonwealth and imperial loyalties; and they conflate ‘nostalgia’ with ‘amnesia’.”*⁵⁴

Saunders merkt op dat nostalgie vaak wordt verward met amnesie (geheugenverlies). Hij bedoelt hiermee dat een nostalgische houding ten aanzien van het verleden vaak gepaard lijkt

⁵¹ Het referendum van 2016 was trouwens niet de enige poging van de Britten om zich uit de EU te worstelen: Robert Saunders, "Brexit and Empire: "Global Britain" and the Myth of Imperial Nostalgia," *The Journal of Imperial and Commonwealth History* 48, nr. 6 (2020): 6-8. Hier wordt uitgelegd dat sinds het Britse lidmaatschap van 1973 er al een eerste poging ondernomen in 1975 door de Labourpartij onder leiding van Tony Benn. Het is niet veel later dat *the iron lady* Thatcher allerlei toespraken zal smeden waarbij de trots van het grootse verleden wordt aangeboden om opnieuw gedragen te worden onder de Britse bevolking.

⁵² Saunders, "Brexit and Empire," 6-7.

⁵³ Saunders, "Brexit and Empire," 3-4.

⁵⁴ Saunders, "Brexit and Empire," 1; 3.

te gaan met een selectief geheugenverlies waar wanpraktijken (zoals slavernij, genocide, geweld, ...) in de doofpot gestopt worden om ruimte te laten voor een zuivere en idealistische retrospectie. Het is echter complexer. Zoals vermeld dwaalde het Britse Rijk rond in de wereldpolitiek zonder een duidelijke temporele afbakening. Hierdoor kon het verleden schijnbaar niet worden verwerkt in een collectief bewustzijn van de Britse natie. Schrijfster Afua Hirsch beschrijft de nog steeds aanwezige invloed van het imperiale verleden als een onverteerd verleden:

*"The empire was never mourned or buried. Neither its problematic life nor its sudden death has ever been truly acknowledged. It's hardly surprising, therefore, that the ghosts of the British Empire are everywhere in modern Britain, and nowhere more so than in the dream of Brexit."*⁵⁵

Het blijkt dat de geest van *Empire* nog steeds ronddwaalt in het Brits bewustzijn. Het verleden kent zijn *golden age* maar ook zijn zwarte dagen. Er zijn reeds heel wat pogingen ondernomen om historische wandaden los te koppelen van de glorie van het Rijk. Zonet besprak ik reeds de complexe connectie tussen nostalgie en amnesie. De vraag rijst hoe het mogelijk wordt om trots te zijn op een verleden dat afschuwelijke gebeurtenissen herbergt: wat wordt vergeten; wat moet worden vergeten; en wat niet? Het verband met Brexit ligt hier in het feit dat het imperiale verleden niet moet gezien worden in haar oude termen en structuren, maar in

*"(...) a set of timeless national characteristics that required only liberation from Brussels in order to flourish. As such it rejected the importance of decolonisation as a rupture."*⁵⁶

Met andere woorden: niet het dekoloniseringsproces van Noord-Amerikaanse, Aziatische of Afrikaanse landen, maar wel het lidmaatschap van 1973 betekende het einde van de Britse grootsheid. Voor vele Britten blijkt het lidmaatschap van de EU dus een moment te zijn waarop de grootsheid wordt 'gedeeld' met het Europees continent, waarna het in zijn totaliteit lijkt verdampt te zijn. Door de (de-)koloniale component te scheiden van het glorieuze tegengewicht werd het voor o.a. Boris Johnson mogelijk om het imperiale verleden te rehabiliteren: het was tijd om van harte terug te kijken naar

"(...) bearded Victorians; not to build a new empire, heaven forbid, but to use every ounce of Britain's power, hard and soft, to go back out into the world in a way that we had perhaps

⁵⁵ Afua Hirsch, *Brit(ish): on race, identity and belonging* (London: Vintage, 2018), s.p.

⁵⁶ Saunders, "Brexit and Empire," 20-1; verwijzend naar Catherine Hall, "Turning a blind eye: memories of empire," in *Memory*, eds. Patricia Fara en Karalyn Patterson (Cambridge University Press, 1998), 27-46.

forgotten over the past 45 years: to find friends, to open markets, to promote our culture and our values.”⁵⁷

Verder deed YouGov ook marktonderzoek naar wat ‘woke’ nu net betekent in het VK. Opvallend hierbij is dat 59% van de Britten blijkbaar niet eens weet wat woke betekent in de eerste plaats.⁵⁸ Vervolgens is het opmerkelijk hoe 75% van de “*Conservative voters*” (die de term woke claimen te verstaan), de woke mentaliteit zien als iets dat inherent slecht is.⁵⁹ Tenslotte wordt woke het meest verbonden met acties zoals de verwijdering van standbeelden én een “*negative view of the British Empire*”.⁶⁰

1.3. Nostalgie en de geschiedenis als gids van het leven

Dat laatste citaat van Johnson impliceert de verheerlijking van deugden zoals heldhaftigheid, avontuurlijkheid en besluitvaardigheid: niet om terug te keren naar een feitelijk nieuw rijk, maar wel naar de idealen waarmee het Britse Rijk werd geassocieerd. Dit is een kleine, maar belangrijke nuance in de theorie rond nostalgie. In 2001 conceptualiseerde Svetlana Boym reeds een onderscheid tussen “*restaurative nostalgia*” en “*reflective nostalgia*”⁶¹ Het eerste verwijst naar een effectieve wederkeer naar het verleden om een soort authenticiteit te herleven, terwijl het tweede vooral gaat over het nadenken over menselijke vergankelijkheid en de onherroepelijkheid (“*irrevocability*”) van het verleden.⁶² Johnsons “*heaven forfend*” (cf. supra) getuigt van nostalgie van het tweede type (reflectief). De premier versterkt het geloof in de idealen van *Empire* door de Britse invloed te benoemen met *Global Britain*: het VK als – nog steeds – één van de grootste politieke en economische spelers (door de blijvende werking van de statenbond die bekend staat als het Gemenebest of *Commonwealth*). Dit *Global Britain*

⁵⁷ Saunders, “Brexit and Empire,” 23; oorspronkelijke tekst uit Boris Johnson, “The rest of the world believes in Britain, it’s time we did too,” *The Telegraph*, 15.07.2018, geraadpleegd 30.11.2021, <https://www.telegraph.co.uk/politics/2018/07/15/rest-world-believes-britain-time-did/>.

⁵⁸ Matthew Smith, “What does ‘woke’ mean to Britons?” cijfers via YouGov 2021, geraadpleegd 19.01.2022, <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2021/05/18/what-does-woke-mean-britons>.

⁵⁹ Smith, “What does ‘woke’ mean.”

⁶⁰ Smith, “What does ‘woke’ mean.”

⁶¹ Svetlana Boym, *The future of nostalgia* (New York: Basic Books, 2001), 41-48; 49-55. Ook Frank Ankersmit dacht na over nostalgie in Frank Ankersmit, “Individuele en collectieve nostalgie,” *Groniek Historisch Tijdschrift* 214 (2019): 22-5.

⁶² Boym, *The future of nostalgia*, 49.

ligt de laatste maanden onder vuur; niet in het minst door de gereduceerde economische en politieke slagkracht op het internationaal toneel sinds de uitvoering van Brexit.⁶³

De reflectieve nostalgie wordt vervolgens aangewakkerd door de Britse pers die vooral door de conservatieve rechtervleugel wordt gedomineerd. Later zal het belang hiervan meer duidelijk worden. Wel kunnen we reeds vaststellen dat het type narratief, dat door die pers wordt gecommuniceerd, van strijdvaardige retorische aard is. Het gaat opnieuw om het schijnbaar gekrompen prestige van het VK, in strijd met Europa en haar *“Brussels bureaucrats”*.⁶⁴ Academicus Paul Beaumont beweert zelf dat de Britse identiteit *an sich* niet meer absoluut vrij kan geïnterpreteerd worden t.a.v. het groeiende euroscepticisme:

“(...) the collective memory of Britain’s perceived former greatness, underpins the Eurosceptics’ sensitivity to “sovereignty”, and ultimately, Britain’s long-term hostility to membership of the EU that Brexit manifested”.⁶⁵

De geschiedenis wordt dus van onder het stof gehaald, in de hoop een weg te vinden naar een vernieuwde identiteit – weg van Europa. De geschiedenis wordt hier gepersifleerd als de gids voor het leven en bijgevolg; de toekomst. Deze gedachte werd reeds door Cicero verwoord, maar kent klaarblijkelijk ook zijn hedendaags gebruik.⁶⁶ Het verleden is hierbij een vrijwel homogeen verhaal, dat zich probeert te weren tegen verdelende factoren van buitenaf. Wolfgang Kaschuba spreekt van een actuele tendens *“(...) to compose and represent a picture of history as a common past (...) to defend a common historic land organic identity against a global threat”*.⁶⁷ In de geglobaliseerde wereld van vandaag is het soms zoeken naar de relevantie van lokale gebruiken en nationale verhalen. Globalisering is het lichaam dat zijn uniteit krijgt door een connectie van particuliere ledematen. Deze particulariteit kan leiden tot een herevaluatie van *“one’s own place in the universe of history”*.⁶⁸ Wanneer we kijken naar het verleden zien we

⁶³ Harry Lambert, “Is ‘Global Britain’ losing its voice?” *The New Statesman*, 18.05.2021, geraadpleegd 15.12.2021, <https://www.newstatesman.com/politics/uk-politics/2021/04/global-britain-losing-its-voice>. Verdere informatie terug te vinden in het vermelde artikel Robert Saunders, “Brexit and Empire: “Global Britain” and the Myth of Imperial Nostalgia,” *The Journal of Imperial and Commonwealth History* 48, nr. 6 (2020).

⁶⁴ Paul Beaumont, “Brexit, Retrotopia and the Perils of Post-Colonial Delusions,” *Global Affairs* 3, nr. 4–5 (2017): 380; 386.

⁶⁵ Beaumont, “Brexit, Retrotopia,” 380.

⁶⁶ Marcus T. Cicero, *De oratore*, vert. E. W. Sutton en H. Rackham, Loeb Classical Library 348 (Cambridge: Harvard University Press, 1942), 224.

⁶⁷ Wolfgang Kaschuba, “The emergence and transformation of foundation myths,” in *Myth and memory in the construction of community: historical patterns in Europe and beyond*, ed. Bo Stråth (Brussel: P.I.E.-Peter Lang, 2000), 221.

⁶⁸ Kaschuba, “The emergence,” 221-2.

vaak een geschiedenis van een nationaal, religieus of etnisch landschap die op een zekere manier glorieus en boeteloos wordt uitgelegd: "(...) *where there seems to exist a common sense of belonging to a larger social unit and of sharing an ongoing history.*"⁶⁹ Met diens verstande kan het ook beter begrepen worden hoe standbeelden (en andere monumenten) maatschappelijke reactie moeten zien te verduren:

*"Commemorations work like an appeal for a pre-scientific experience of 'having been', of an old, remembered synthesis of contradictions, of a renewed consensus between past and present, mankind and nature. (...) memory needs a complex culture of memorials, national iconography and metaphors, whose signals have to evoke the correct semantics and feelings. If they do not, collective memories lose their orientation and function."*⁷⁰

Door weg te gaan van de EU lijken de Britten – zoals reeds vermeld – echter paraat te staan om een nieuwe identiteit te smeden op het vuur dat vrijkwam met een nieuwe geboorte van het VK; een haast kosmische of feniksachtige voorstelling die een wedergeboorte symboliseert. Hiervoor moest de kar eerst gekeerd worden naar de open wereld: niet gericht naar het continent. Door zich te onderscheiden van Europa lijkt de creatie van een mogelijks vernieuwde identiteit klem te zitten tussen het oude en het nieuwe; wij en zij. Het is dit soort taal dat zich herbergt in Brexitretoriek; waar gebruikt wordt gemaakt van "*anti-elitist and exclusionary populist rhetoric*" zaten.⁷¹ Deze retoriek werd in het verleden vooral gehanteerd door Britse nationalistische partijen waarbij de eurosceptische UKIP (*United Kingdom Independence Party*) en de *Brexit Party* behoren tot de meest gekende voorbeelden dankzij/ondanks het optreden van hun voormalige frontman: Nigel Farage. In deze thesis is het echter belangrijker om te zien hoe de imperiale geschiedenis moeite heeft om gelegitimeerd te worden door de huidige samenlevingsmentaliteit en het daarmee verbonden historisch bewustzijn die de controversiële historiografie (slavernij, genocide, ...) terechtwijst. Het lijkt erop dat de feniks plaats moet maken voor de leeuw van *Empire* die zich voor een laatste maal in het collectieve geheugen probeert te klauwen.

⁶⁹ Kaschuba, "The emergence," 219.

⁷⁰ Kaschuba, "The emergence," 222-3.

⁷¹ David Smith, David Deacon, en John Downey, "Inside out: The UK Press, Brexit and Strategic Populist Ventriloquism," *European Journal of Communication* 36, nr. 1 (2021): 1-2; 8.

1.4. Herinneringen in de publieke ruimte tijdens het informatietijdperk: prothese en manipulatie

Een nostalgische terugblik impliceert een koestering van bepaalde herinneringen. De studie van herinneringen kwam volgens Kerwin L. Klein steeds meer op gang vanaf de jaren 1980. Het is deze “*scholarly boom*” voor herinneringen die een interessante, maar troebele, relatie met geschiedenis begon:

“We sometimes use memory as a synonym for history to soften our prose, to humanize it and make it more accessible. Memory simply sounds less distant (...)”⁷²

Herinnering begon echter steeds meer zaken te overkoepelen die te maken hadden met het verleden:

“Where we once spoke of “folk history” or “popular history” or “oral history” or “public history” or even “myth,” we now employ “memory” as a metahistorical category that subsumes all these various terms. Indeed, one of the salient features of our new memory talk is the tendency to make fairly sweeping philosophical claims for memory, or even to imagine memory discourse as part of what is vaguely hailed as the rise of theory in departments of literature, history, and anthropology.”⁷³

In een recensie van het werk van Klein beweert Anton Froeyman dat het belangrijk is om op te merken is hoe herinnering niet gewoon de rol van geschiedschrijving overnam; maar dat het in staat was om een tegengeschiedenis te produceren – in tegenstelling tot het “*master narrative*”; het hoofdverhaal, de canon, waar de traditionele Westerse (en eurocentrische) geschiedenis de plak zwaait.⁷⁴ De herinnering van de lokale bevolking (in het kader van kolonialisme) konden nu ook, tot op zekere hoogte, een stem krijgen. Herinnering was zo een handige tool voor postkoloniale studies om zich af te zetten van de al te ‘witte’ geschiedenis, stelt Froeyman.⁷⁵ Hij ziet ook hoe Klein de onderzoeker tracht te waarschuwen voor de mythologische aspecten die ervoor zorgen dat herinneringen kunnen misbruikt worden in een politiek en populistisch discours. Het zal later duidelijk worden dat naast de ‘koloniale

⁷² Kerwin L. Klein, *From history to theory* (Berkeley/Los Angeles/Londen: University of California Press, 2011), 113; 115-6.

⁷³ Klein, *From history*, 113.

⁷⁴ Froeyman, “Review essay,” s.p.

⁷⁵ Froeyman, “Review essay,” s.p.

stemmen', ook apologeten van het Rijk een stem kregen. Maar hoe wordt zo een herinnering in eerste instantie tot stand gebracht?

Allereerst is het belangrijk om de herinnering te percipiëren als een gebouwd concept. Deze 'gebouwde' herinneringen ("*constructed memories*") gaan gepaard met 'gebouwde' vergetelheid ("*constructed oblivion*").⁷⁶ Met andere woorden: wie betekenis wil creëren moet een selectieproces doorvoeren. We bespraken dit reeds via de complexe samenwerking tussen nostalgie en amnesie. Laten we ter illustratie denken aan de glorieuze dagen van het imperiale verleden aan de ene kant; en de slavernij, genocide en dwangarbeid aan de andere kant. Aanvankelijk zou men denken dat deze laatste zaken in een vergeetput worden geworpen, waarbij een soort geschiedenis *à la carte* wordt bevestigd; waarbij de donkere perioden van het verleden niet op de menukaart staan.

Deze 'gebouwde' herinneringen kan men conceptualiseren in twee kokers. Ten eerste zijn er die herinneringen die men als het ware *op commando* kan oproepen, *bewuste herinneringen* (bijvoorbeeld: ik herinner me dat ik vroeger voetbal heb gespeeld wanneer ik naar voetbalwedstrijd ga kijken). Deze staan tegenover de herinneringen die "*unconsciously repressed*" zijn; de onbewuste herinneringen.⁷⁷ Hierbij kan men het voorbeeld benaderen van de befaamde 'madeleinescène' in Marcel Prousts "*À la recherche du temps perdu*". De verteller eet een madeleine met een kopje thee waarbij, na de biscuit ondergedompeld te hebben, de geur en smaak hem als het ware terugsturen naar het verleden waar hij zijn jeugd herinnert bij zijn tante (deze psychologie wordt vertaald als *mémoire involontaire* – wat dus rijmt met de vermelde onbewuste herinnering).⁷⁸ Het gaat hier dus met andere woorden om een herinnering die men heeft meegemaakt waardoor men, bij een bepaalde ervaring, een soort associatie kan maken in tijd en ruimte. Maar hoe kan een herinnering bijdragen in een thesis die handelt over het imperiale verleden; de periode die niet iedereen bewust heeft meegemaakt? Hierbij verwijs ik graag naar de theorie van *prosthetic memory* door Alison Landsberg.

Landsberg beweert dat bepaalde media bijdragen tot het creëren van een herinnering, die men zelf niet heeft meegemaakt: zoals men bijvoorbeeld kan kijken naar een oorlogsfilm, en het

⁷⁶ Bo Stråth, inleiding in *Myth and memory in the construction of community: historical patterns in Europe and beyond*, ed. Bo Stråth (Brussel; New York: P.I.E.-Peter Lang, 2000), 26.

⁷⁷ Stråth, inleiding, 22.

⁷⁸ Marie-France Castarède, "Proust (1871-1922) et la mémoire," *Le Journal des Psychologues* 4, nr. 297 (2012): 38-43; Marcel Proust, *Du côté de chez Swann, À la recherche du temps perdu* (Parijs: Gaston Gallimard, 1919), 65-9.

gevoel krijgen dat men die werkelijk heeft 'geleefd'.⁷⁹ De film is in dit geval een prothese voor de ontbrekende directe herinnering aangezien men die oorlog (waarschijnlijk) niet heeft meegemaakt *in het echt*. Landsberg zegt dat dit gepaard gaat met een zekere commodificatie van narratieven over het verleden.⁸⁰

*"It has become possible to have an intimate relationship to memories of events through which one did not live: these are the memories I call prosthetic. 'Prosthetic memories' are indeed 'personal' memories, as they derive from engaged and experientially oriented encounters with the mass media's various technologies of memory. But because prosthetic memories are not natural, not the possession of a single individual, let alone a particular family or ethnic group, they conjure up a more public past, a past that is not at all privatised. The pasts that prosthetic memory open up are available to individuals across racial and ethnic lines. This form of memory is historically specific and quite distinct from the various forms of collective memory, which are usually circumscribed by a particular community or group."*⁸¹

Het verleden wordt dus in het publiek domein geplaatst. Landsberg claimt dat dit er voor zorgt dat een protheseherinnering ook politiek kan worden ingeschakeld. Zo kan de herinnering rond een traumatisch verleden of een crisisperiode bijdragen tot de opwekking van empathie:

*"In beginning to theorise their political potential, two elements of prosthetic memory are particularly relevant: their indebtedness to commodification and mass culture on the one hand, and on the other, their unique ability to generate empathy"*⁸²

Landsberg zal de lezer duidelijk maken dat protheseherinneringen door de kapitalistische wereld tot stand worden gebracht. Door de geschiedenis in een publiek domein te brengen, wordt de privatisering en exclusiviteit tegengewerkt: een handelsgoed (in dit geval: de geschiedenis), en dus een gecommificeerd gegeven, kan nooit uitsluitend privaat zijn.⁸³ Verder is het opmerkelijk wanneer het duidelijk wordt dat films en internet een ruimte mogelijk maken waar herinneringen circuleren die politiek kunnen worden ingezet. Door de

⁷⁹ Alison Landsberg, "Prosthetic memory: the ethics and politics of memory in an age of mass culture," in *Memory and popular film*, ed. Paul Grainge (Manchester, Manchester University Press, 2003), 109.

⁸⁰ Landsberg, "Prosthetic memory." Pagina 157 handelt over het internet in het bijzonder.

⁸¹ Landsberg, "Prosthetic memory," 148-9.

⁸² Landsberg, "Prosthetic memory," 149-50.

⁸³ Landsberg, "Prosthetic memory," 151.

geschiedenis in deze zogenaamde “cyberspace” toegankelijk te maken worden oude, exclusieve privileges gedeeltelijk geëlimineerd:

*“(...) as with capitalism itself, the Internet has made available texts and archives that were accessible only to the privileged few. (...) the Internet has the potential to generate prosthetic memories. Because of its fundamental interactivity, it engages the individual body. As its mode of address becomes more complex both visually and aurally, the Internet might be another mass cultural mechanism capable of generating empathy and ethical politics.”*⁸⁴

Landsberg merkt op dat de technologie van internet, film en andere media dus niet mag onderschat worden; maar dat we ook moeten toegeven dat deze cyberruimtes gevuld kunnen worden met (mogelijks politieke) vervormde herinneringen. Door het online mediaplatform lijkt iedereen in staat te zijn om zijn eigen kennisautoriteit te vertegenwoordigen. Er zijn zelf beweringen dat we vandaag leven in het zogenaamde informatietijdperk of “*the Information Age*” (of “*Age of Information*” die het industrietijdperk opvolgt): waar digitale media en computertechnologie ons sinds het midden van de twintigste eeuw bekogelen met een voortdurend salvo aan informatie.⁸⁵ Het spreekt voor zich dat dit gepaard gaat met de creatie van allerlei complot- en samenzweringtheorieën. Dit zorgt volgens de reeds vermelde Tuukka Ylä-Anttila voor de individualisering van kennis en het verval van kennisautoriteiten:

*“And through the deterioration of established knowledge authorities, questioning established knowledge in one field tends to reinforce a tendency to believe counterknowledge in other fields as well: ‘The more seriously conspiracies are taken, the less trust can be placed in the centres of authority. If conspiracy is everywhere – embedded in the churches, universities, government, banks, the mass media – then no knowledge promulgated by such institutions can be trusted’.”*⁸⁶

1.5. Tussentijds besluit

Het Britse Rijk werd op maatschappelijk niveau nooit volledig afgesloten. Althans niet voor iedereen. De schuld van de neergang van dat groots verleden wordt voornamelijk gelegd bij

⁸⁴ Landsberg, “Prosthetic memory,” 157.

⁸⁵ Voor meer informatie en inleidende literatuur, zie: Manuel Castells, “An introduction to the information age,” *City 2*, nr. 7 (1997): 6-16.

⁸⁶ Ylä-Anttila, “Populist Knowledge,” 5. Hij verwijst hier naar Michael Barkun, *Religion and the racist right: the origins of the Christian identity movement* (North Carolina: UNC Press, 1994): 249 en Stef Aupers, “Trust no one: modernization, paranoia and conspiracy culture,” *European Journal of communication* 27, nr. 1 (2012): 24-26.

de Europese intrede. Nu, eens losgemaakt van de EU, zou men als samenleving vatbaar moeten zijn voor een trotse retrospectie, waar de canonverhalen terug ingang kunnen vinden in het maatschappelijk bewustzijn. Opmerkelijk is hoe het voornamelijk gaat over herinneringen, en niet meteen over de historiografie. Het zijn ook die herinneringen, die sinds 1980 steeds meer onderwerp vormen van academisch onderzoek, die in onze *Age of Information* vatbaar zijn voor manipulatie: iedereen kan zich van eigen kennis bedienen via het internet. Die herinneringen zijn dan ook vaak niet 'geleefd' door de mensen van vandaag. De universele toegang tot kennis zorgt verder voor het ontstaan van allerlei complottheorieën die de historische complexiteit simplificeren. De vraag is nu hoe die vervorming in zijn werk gaat; hoe wordt ze gecommuniceerd en hoe krijgt ze gevolg qua geloofwaardigheid? De volgende act wordt nu opgevoerd. *Enter: mythe.*

HOOFDSTUK 2:

De mythe en de vanzelfsprekende geschiedenis

“Myth does not deny things, on the contrary, its function is to talk about them; simply, it purifies them, it makes them innocent, it gives them a natural and eternal justification, it gives them a clarity which is not that of an explanation but of a statement of fact.”⁸⁷

Roland Barthes

De mythe, zoals het voor de meesten gekend is, slaat op een groots fictief verhaal dat vaak vertelt over de avonturen van goden en helden. De Griekse mythen behoren ontegensprekelijk tot één van de meest populaire in die categorie. Doorheen de eeuwen (en zelfs millennia) is de mens altijd al gefascineerd geweest in het ontleden van supernatuurlijke verhalen. Jammer genoeg zou een volledige theoretische conceptualisering van de mythe ons, in het kader van een masterthesis, té ver leiden.

De mythe zoals ik deze hier zal benaderen slaat op het maatschappelijk narratief; waar ruimte wordt geboden voor zelfinspectie en zelfkritiek. Het gaat dus nog steeds over een verhaal: verbonden met de taal en de spraak. Dit zullen we behandelen via de theorie van literatuurcriticus Hayden White, die verder gaat op de herinnering en diens vatbaarheid voor manipulatie. Via Landsberg bespraken we zonet dat een valse herinnering de historische authenticiteit niet altijd laat meespelen. Wat ik zou durven stellen is dat het nog verder gaat; niet enkel de authenticiteit, maar ook de historische werkelijkheid wordt geneutraliseerd, daar niet de herinnering in het publieke domein treedt, maar wel de mythe.

Die mogelijks vervalste herinneringen gaan vaak gepaard met een soort traumatisch gevoel van verlies. Het is dan ook de bedoeling om dat wat verloren is (bv. de grootsheid van een natie of de cultuuridentiteit in de cultuuroorlog) terug te vinden. Hiervoor zullen we kijken

⁸⁷ Roland Barthes, *Mythologies*, vert. Annette Lavers (New York: Noonday Press, 1991), 143.

naar de theorie van mythe volgens professor emerita Anne H. Rønning en geschiedfilosoof Frank Ankersmit.

Tenslotte zullen we nagaan hoe we de mythe nu net kunnen analyseren en 'ontdekken' of 'detecteren' via enkele stijlfiguren. Dit gaan we na via de bijdragen van taalfilosoof Roland Barthes, die verder werkte op de semiologie van Ferdinand de Saussure. Hier zullen we spreken over het vanzelfsprekend maken van de geschiedenis of de 'naturalisatie'.⁸⁸

2.1. *De mythe na/tijdens maatschappelijke crisis: ruimte voor ordening en herconfiguratie*

Hayden White stelt dat het object van herinnering datgeen is dat waardig is om doorgegeven te worden. Hij legt dit uit aan de hand van de werking van traditie: "*Tradition, I wish to suggest, is mythicised history,*" aldus White.⁸⁹ Hiermee bedoelt hij dat traditie de informatie bewaard die noodzakelijk is voor een gezonde werking van een samenleving, waarbij de morele verbondenheid met het verleden intact blijft. Bijgevolg is datgeen dat wordt overgedragen over de generaties heen, via zowel orale als geschreven communicatie, *het waard* (White geeft het voorbeeld van de leer van Christus die werd doorgegeven aan zijn Apostelen).⁹⁰ Het moment waarop wordt beoordeeld of iets al dan niet waardig is om doorgegeven te worden (naar latere generaties), valt volgens White samen met een crisissituatie.⁹¹

Traditie is volgens hem dus geschiedenis die tot mythe is gemaakt. Wat is de mythe nu net in dit geval? De mythe is hier een verhaal dat wordt verteld om het verleden en het heden weer 'op te lappen' na een crisismoment: "*thereby re-establishing or inventing common emotions and loyalties*".⁹² Misschien is de mythe in die zin dan wel een alarmverhaal dat ons wijst op het feit dat we geen identiteitsnood kennen en dat we het ons louter moeten herinneren; niet door een madeleine in een kopje thee te dompelen, maar door de geschiedenis te beschrijven als het voorwendsel op de nood aan maatschappelijke eendracht. De mythe is vervolgens een soort

⁸⁸ Met naturalisatie wordt dan ook "als natuurlijk/vanzelfsprekend maken" bedoeld, en niet het verlenen van een nationaliteit.

⁸⁹ Hayden White, "Catastrophe, communal memory and mythic discourse: the uses of myth in the reconstruction of society," in *Myth and memory in the construction of community: historical patterns in Europe and beyond*, ed. Bo Stråth (Brussel: P.I.E.-Peter Lang, 2000), 54.

⁹⁰ White, "Catastrophe," 54.

⁹¹ We zullen later zien dat dit i.c. van tweevoudige aard is: de 'crisis' sinds het Europees lidmaatschap van 1973 én de actuele cultuurstrijd.

⁹² Kaschuba, "The emergence," 224.

“common language that tells us we are those who belong together by destiny and by history”.⁹³ Het is duidelijk dat dit een politieke invulling kan krijgen. Hierin ligt het gevaar van de mythe: wie beslist wat waardig is om te behouden over verschillende generaties heen? De mythe legt hierbij een plot vast van een verhaal, waarin die ‘waardige waarden’ een rol toebedeeld krijgen.⁹⁴

In een verhaal spelen personages mee. De hoofdrol kan trouwens weggelegd zijn voor de natie. Zo vat Henry Tudor (die zijn naam deelt met twee wereldberoemde Engelse monarchen) de invloed van de mythe samen in een samenleving in crisis; waar op zoek wordt gegaan naar een nieuwe identiteit. In het bijzonder zal Tudor spreken van de mythe als een politiek instrument, de politieke mythe. De mythe is volgens hem (onderlijning zelf aangebracht):

“(...) a story, a narrative of events in dramatic form. It has a protagonist, and it has a plot with a beginning, a middle and an end (...) many myths, especially political myths, deal with people who really existed and with events that actually took place. We may disagree with the account they give of these people and events, but they are not fiction. For the most part, the myth-maker does not invent his facts; he interprets facts that are already given in the culture to which he belongs (...) In fact, (...) myths often find their audience among people who think of themselves as having lost a political society or as having not yet gained one. (...) It has a hero or protagonist, not an individual, but a tribe, a nation, a race (...) myth may, for instance, establish the claim of certain group to hegemony, sovereign independence or an extension of territory; it may help strengthen the solidarity of the group in the face of a major challenge; it may serve to encourage the resistance of an oppressed minority (...) it may sanctify the constitution of that society, inspire its members with confidence in their destiny and glorify their achievements”.⁹⁵

Het mythisch (en paradigmatisch) verhaal gaat dus uit van een soort verlies van politieke status, of het verlies van een identiteit na een crisissituatie. Vervolgens komt het moment om zich als gemeenschap opnieuw op te bouwen; waar de mythe het cement tussen de afzonderlijke bouwstenen blijkt te zijn. De zoektocht naar die identiteit wordt in de eerste plaats begonnen, niet tussen de regels van de geschiedschrijving, maar in de publieke herinnering. Het is die publieke herinnering die nauw verbonden is met de canon van een natie: waar het verleden wordt opgedeeld uit vaste blokken die als een valnet kunnen dienen

⁹³ Kaschuba, “The emergence,” 224.

⁹⁴ Stråth, inleiding, 20.

⁹⁵ Henry Tudor, *Political myth*, Key concepts in political science (London: Pall Mall Press, 1972), 137-40.

bij het verlies van de grip op de eigen identiteit.⁹⁶ Men spreekt dan ook vaak van ‘onze’ geschiedenis. Dit kan leiden tot meer maatschappelijke cohesie via historische empathie. Maar het kan ook misbruikt worden. Een bekende en extreme illustratie is te vinden in de ahistorische benadering van Léon Degrelle en zijn parallellisering van de Walen met de oude Germanen.⁹⁷ Naast de ontzettende oppervlakkigheid, betreft het ook aan anachronistische geschiedperceptie, maar het is duidelijk dat we ons op een of andere manier kunnen verbonden voelen via het verleden. Het is dat verleden, opgebouwd uit herinneringen, dat een soort vaste basis wordt voor de eigen identiteit.⁹⁸ Toch moeten we steeds opmerkzaam blijven voor de mogelijke vervalsing van die basis.

De mythe kan in die zin een verhaal zijn dat ons bij elkaar houdt omdat we onze maatschappelijke cohesie daar terugleiden: de mythe als een sociaal charter, zoals antropoloog Bronisław Malinowski het zag.⁹⁹ Een wederopbouw van de identiteit van de maatschappij gaat in deze zin dus ook gepaard met een hervertelling van ‘hoe het was’ en hoe het terug ‘kan zijn’. De retrospectie die hier gebeurt kijkt dus zoals gezegd vooral naar herinneringen en niet per se de (wetenschappelijke) historiografie.¹⁰⁰ Net zoals Tudor schrijft Anne H. Rønning dat de mythe en de herinnering intiem met elkaar zijn verbonden aangezien het mythisch narratief die herinnering vervormd (“*a distortion of memory*”) waarbij het verleden wordt opgehemeld en wordt aanzien als de grootse geschiedenis (“*glorification of the past*”).¹⁰¹ De zoektocht naar een nieuwe culturele identiteit gebeurt “(...) *by interpreting history, retelling our myths and using our memory*”, aldus Rønning.¹⁰²

⁹⁶ Academica Rebecca Dolgoy merkt dit ook op wanneer ze Duitse musea bezoekt (en onderzoekt). Ze merkt op dat er één verhaal aan de bezoeker wordt voorgelegd; het enige verhaal op het ‘menu’:

“*Analogously, a marked path of red arrows leads the visitor through the museum in a unidirectional, univocal, and unequivocal way as if to say: here is the one red path through history, thus implying here is the one red path upon which to interpret history. When history is mythologized in such a normative and prescriptive fashion, it becomes absolute. This absolutist vision reduces history to caricature and invokes the idea of mythological necessity: there only was this one red path through history, it couldn’t have happened any other way*”; Rebecca C. Dolgoy, “From ethos to mythos: the becoming mythical of history” *Austausch* 1, nr. 1 (2011): 34-5.

⁹⁷ Leo Bonte, “Léon Degrelle, van volksmanier tot karikatuur van zichzelf,” *De Standaard*, 16.11.2000, geraadpleegd 10.09.2021, https://www.standaard.be/cnt/dst16112000_076.

⁹⁸ Historicus Allan Megill beweerde dat hoe meer de eigen identiteit in vraag wordt gesteld; hoe meer men zich zal richten tot de studie van herinneringen; Allan Megill, *Historical Knowledge, Historical Error: A Contemporary Guide to Practice* (Chicago: University of Chicago Press, 2007), 17-59

⁹⁹ Peter Novick definieert mythe onder andere op deze manier via de denkwijze van Bronisław Malinowski (nl. de mythe als sociaal charter); Peter Novick, *That noble dream* (Cambridge: Cambridge University Press, 1988), 3-4.

¹⁰⁰ Herinneringen zoals ze door Klein werden uitgelegd; als een overkoepelende term voor alles wat met het verleden te maken heeft.

¹⁰¹ Anne H. Rønning, “Some reflections on myth, history and memory as determinants of narrative” *Coolabah* 3 (2009): 144; 149.

¹⁰² Rønning, “Some reflections on myth,” 150.

De mythe wordt dus gehanteerd door de samenleving om aan zichzelf uit te leggen. Dit merkte Baruch Spinoza reeds op in de zeventiende eeuw:

“(…) *for any society, there is no tabula rasa outside of ideology and myth, and no new beginning in ‘truth’.*” (…) *“They [myths] are the imaginary expression society’s own structure, just as the passions and inadequate ideas of an individual express his or her being in a certain way.”*¹⁰³

Bovendien impliceert het mythisch verhaal (in dit geval) een simplificatie van het werkelijke verleden. Door complexe gebeurtenissen te voorzien van bepaalde plots kan met het simpeler uitleggen; het narratief krijgt hierbij een moraliserend karakter. Na een crisismoment wordt namelijk de vraag gesteld wie er schuldig is en wat er fout is gelopen.¹⁰⁴ Meer nog: de revisie van dat crisismoment gaat gepaard met een vacuümwerking van de mythe op de geschiedenis. Hiermee bedoel ik dat periodes van crisis of trauma vaak een demarcatie betekenen van wat ervoor of erna gebeurde. Laten we maar denken aan slagzinnen zoals *voor/na de oorlog; sinds 9/11; enzovoort*. Dit is hoe Frank Ankersmit de werking van de mythe ziet. Hij bespreekt dit volgens het concept van de *“sublieme historische ervaring”*.¹⁰⁵ De sublieme historische ervaring komt aan de pas bij het gevoel van identiteitsverlies, waarbij er een soort zekerheid heerst dat het verleden voorbij is, en men er niet naar kan terugkeren: dat verleden wordt vacuümgemaakt dat ruimte biedt aan herinneringsvervalsing. Hij geeft hierbij het voorbeeld van hoe de aanhangers van het Franse conservatisme beseften dat er niet meer kan teruggekeerd worden naar de periode die aan de Franse Revolutie voorafging (het *Ancien Régime*; waar zij de plak zwaaiden), aangezien er nu naar het verleden wordt teruggekeken met een post-revolutionaire mentaliteit.¹⁰⁶

2.2. *De mythe als taal: het structuralisme en Barthes*

Tot dusver weten we dat de mythe een verhaal impliceert, waarbij er wordt geprobeerd om de maatschappij terug op te bouwen of sterker te maken na een crisismoment. Een manier om de mythe en de mythische spraak te ontleden is mogelijk via het structuralisme. Deze denkschool kende haar bloeitijd in het midden van twintigste eeuw en staat vooral bekend om

¹⁰³ Thomas Hippler, “Spinoza on historical myths,” in *Myth and memory in the construction of community*, ed. Bo Strâth (Brussel: PIE, 2000), 106; 110-1.

¹⁰⁴ White, “Catastrophe,” 52-3.

¹⁰⁵ Frank Ankersmit, *De sublieme historische ervaring* (Groningen: Historische Uitgeverij, 2007), 404.

¹⁰⁶ Ankersmit, *De sublieme historische ervaring*, 359-61.

de manier waarop ze de wereld uitlegt aan de hand van categorieën en structuren. Het structuralisme (in relatie tot de theorie van mythe) staat in eerste instantie bekend onder de concepten van Claude Lévi-Strauss.¹⁰⁷ Hij zag mythes overigens als een verhaal dat ons een zekere houvast geeft in een chaotische wereld:

“(…) to give us the illusion that we understand the universe. To create myth is to create order, an intellectual, cognitive ‘order principally, an order that has its focus the always problematic relations between man and nature’”.¹⁰⁸

Het structuralisme kan verder niet verstaan worden zonder de theoretische en taalkundige bijdragen van Ferdinand de Saussure en zijn concepten zoals *langue* (het systeem van de taal) en *parole* (het gebruik van de taal).¹⁰⁹ Hij is verder vooral bekend omwille van zijn bijdragen in de tekenleer en het onderscheid tussen de zogenaamde ‘betekenaar’ en het ‘betekende’ die samenkomen in het teken. Dat eerste slaat op de uiterlijke vorm (bijvoorbeeld: “er is rook” of “het verkeerslicht is groen”). Het tweede duidt op de mentale constructie die ermee wordt geassocieerd (respectievelijk voorbeeld: “er is brand” of “ik mag doorrijden”; het teken is bijgevolg de betekenis dat men bv. mag doorrijden als het groen verkeerslicht schijnt). Op het eerste zich lijkt dit weinig te maken hebben met de mythe en de reactionaire campagne tegen woke. Toch wil ik opnieuw benadrukken dat de mythe een taal is. Dit zullen we beargumenteren aan de hand van Roland Barthes, die voortwerkte op de ideeën van de Saussure.

Barthes zal de mythe namelijk conceptualiseren in een semiotisch (d.w.z. met betrekking op de tekenleer) kader. Hij deed dit in zijn boek “*Mythologies*” dat werd gepubliceerd in 1957.¹¹⁰ Hij claimt dat we de mythe als concept kunnen begrijpen als een soort metataal die het gewone taalgebruik te boven gaat:

¹⁰⁷Tudor, *Political myth*, 56 e.v.; Eén van de meest bekende studies in die van de *mythemes*: bepaalde verhaaldeeltes die bij elke mythe lijken terug te komen.

¹⁰⁸ Stråth, inleiding, 27. Hierbij verwijst Stråth door naar Roger Silverston “Television myth and culture,” in *Media, myths and narratives*, ed. James Carey (Londen, Sage, 1988), 28.

¹⁰⁹ Tudor, *Political myth*, 53; Ferdinand de Saussure maakte beroemd het onderscheid tussen *langue* (de overkoepelende ‘taal’ op het niveau van de bredere maatschappij) en *parole* (de individuele toepassingen van de *langue*). In 2017 werd er een nieuw biografisch werk uitgebracht over het leven van de Saussure en zijn invloed op de semiotiek; Laura Key en Brittany Noble, *An analysis of Ferdinand de Saussure’s course in general linguistics* (Londen: CRC Press, 2017).

¹¹⁰ Roland Barthes, *Mythologieën*, vert. Kees Jongenburger (Utrecht: Ijzer, 2002), 211. Alle informatie komt uit het tweede deel van het boek: *De mythe vandaag* (vanaf p. 206).

“(...) in werkelijkheid valt de mythe onder een algemene wetenschap die de linguïstiek te buiten gaat: de semiologie (...) is de een wetenschap van vormen omdat zij betekenissen los van hun inhoud bestudeert.”¹¹¹

De mythe is dus niet zomaar gelijk te schakelen aan dagdagelijkse taal. Het betreft eerder een communicatiesysteem waarbij een bepaalde verholde boodschap centraal staat. Hierbij moet de mythe niet gezien worden als een voorwerp of begrip, maar als een vorm, iets dat wordt geconstrueerd door een betekende en een betekenaar dus, zegt Barthes.¹¹² We zagen reeds met de Saussure dat een vorm (of het teken) slechts kan bestaan met een betekenaar en een betekende. Maar aangezien de mythe niet zomaar een taal is, blijkt de theorie van de Saussure ontoereikend te zijn. Hiervoor bedacht Barthes het concept van de semiotische tweede orde (zie onderstaande figuur 4). De manier waarop in ‘normale’ taal de betekenaar en het betekende samenkomen in het teken of de vorm, claimt Barthes dat de mythe het teken zelf gebruikt als betekenaar (*“de betekenaar reeds gevormd uit tekens van de taal”*).¹¹³ Deze vrij abstracte uitleg illustreert hij aan de hand van het volgende voorbeeld over de representatie van een soldaat van het Franse Rijk (oorspronkelijk cursief hier onderstreept – cf. figuur 5):

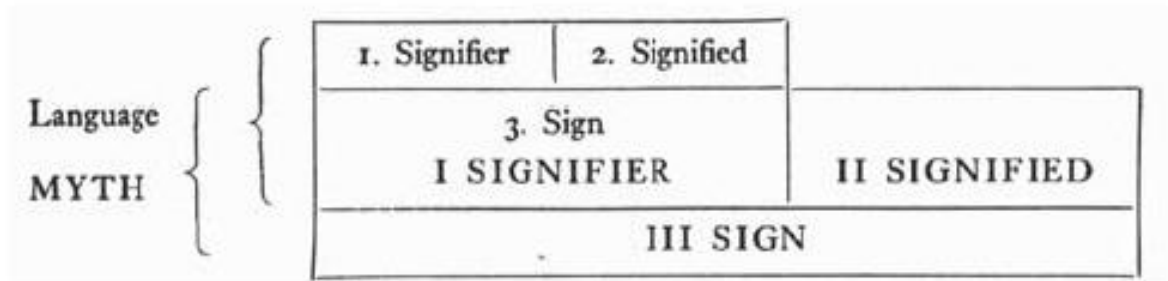
“Ik ben bij de kapper, men geeft mij een nummer van Paris-Match. Op de omslag een jonge neger [sic] in Frans uniform die de militaire groet brengt, omhoog kijkend, ongetwijfeld naar een plooi van de driekleur. Dat is de inhoud van het beeld. Maar of ik nu naïef ben of niet, het ontgaat me niet wat het wil betekenen: dat Frankrijk een groot imperium is, dat al haar zonen, ongeacht de huidskleur, trouw onder haar vlag dienen en dat er geen beter antwoord is op de lasterpraat over een zogenaamd kolonialisme dan de toewijding van deze neger om zijn zogenaamde onderdrukkers te dienen. Ook dit is dus weer een uitgebreid semiologisch systeem: er is een betekenaar die zelf reed gevormd is uit een voorafgaand systeem (een negersoldaat brengt de Franse militaire groet); er is een betekende (een doelbewust ratjetoe van Franse en militaire elementen); er is tenslotte de aanwezigheid van het betekende via de betekenaar.”¹¹⁴

¹¹¹ Barthes, *Mythologieën*, 211

¹¹² Barthes, *Mythologieën*, 209.

¹¹³ Barthes, *Mythologieën*, 217.

¹¹⁴ Barthes, *Mythologieën*, 216.

Figuur 4: Schema van de semiotische tweede orde volgens Barthes – Bron: Mythologies (vert. Lavers), 113.

Figuur 5: De besproken coverafbeelding van Paris-Match met de saluerende soldaat – Bron Paris-Match nr. 326, 25.6.1955.

De mythe gebruikt dus een bepaald teken (bv. een groetende soldaat) en maakt er een betekenaar van. Met andere woorden: Barthes stelt dat de mythe een bepaald beeld (of misschien beter: een voorgestelde/verbeelde herinnering) uit zijn historische context “steelt”.¹¹⁵ Het teken, dat de mythe nu als betekenaar gebruikt, is uit zijn historische context geplukt. Het hoeft overigens niet te gaan over uitsluitend ‘visuele beelden’. Ook een tekst kan een bepaald beeld scheppen:

*“De mythe is een door de geschiedenis gekozen spraak: zij kan niet voortkomen uit de natuur der dingen. Deze spraak is een boodschap. Zij hoeft dus niet beslist mondeling te zijn; zij kan uit schrift of uit voorstellingen bestaan”.*¹¹⁶

Het beeld van de saluerende soldaat wordt hier gebruikt; niet om het tot een symbool te verheffen, “maar om er het Imperium mee te naturaliseren”.¹¹⁷ Waar de groetende soldaat in de ‘normale’ taal samenkomt via de betekenaar van de soldaat en het betekende van de respectvolle groet, worden deze beide zaken gebruikt als betekenaar van de mythe. Het betekende blijft voorlopig vacant – wat de bedoeling is van de mythische spraak:

*“(...) alsof de betekenaar de basis legt voor het betekende: er is sprake van een mythe op het moment zelf waarop het Franse imperialisme voor iets natuurlijks doorgaat: de mythe is overdadig gerechtvaardigde spraak”.*¹¹⁸

Volgens Barthes zorgt de betekenaar van de mythe dus voor een als vanzelfsprekend lijkend gevolg in het bijhorende betekende. Hij vermeldt verder ook hoe het doorgaans publiek hier niet van op de hoogte is (cf. de bovenvermelde waarschuwingen van Hobsbawm et al.):

*“(...) de betekenaar en het betekende hebben in zijn [de lezer van de mythe] ogen natuurlijke relaties (...) de mythe wordt dus gelezen als een systeem van feiten, terwijl zij slechts een semiologisch systeem is”.*¹¹⁹

In het voorbeeld van de groetende soldaat lijkt het alsof het betekent dat “Frankrijk een groot imperium is, dat al haar zonen, ongeacht de huidskleur, trouw onder haar vlag dienen en dat er geen beter antwoord is op de lasterpraat over een zogenaamd kolonialisme” (cf. het citaat over Paris Match). Belangrijk om op te merken is dat dit niet per se hoeft te stroken met een (historische)

¹¹⁵ Barthes, *Mythologieën*, 231.

¹¹⁶ Barthes, *Mythologieën*, 210.

¹¹⁷ Barthes, *Mythologieën*, 231.

¹¹⁸ Barthes, *Mythologieën*, 229.

¹¹⁹ Barthes, *Mythologieën*, 231.

werkelijkheid.¹²⁰ De mythe maakt de realiteit leeg en stelt zichzelf voor als een soort gedepoliteerde vorm van spreken; een simplificatie van een complexiteit van menselijke actie.¹²¹ Het is de aanwezigheid van de mythe die de legitimatie van zichzelf betekent: het wordt nu irrelevant of iets werkelijk gebeurd is of niet. Men kan een mythisch narratief vervolgens dieper lezen dan een 'rechtvaardiging' van een historische gebeurtenis of periode. Het is net dat laatste dat vanzelfsprekend wordt gemaakt waardoor er geen rechtvaardiging nodig is.¹²²

Herinner de complexe wisselwerking tussen nostalgie en amnesie. Een nostalgische houding van het verleden impliceert een koestering voor die tijd; iets waar koloniale wanpraktijken geen plaats zouden kunnen krijgen. Toch beweert Barthes via zijn theorie van de moderne mythe dat deze wandaden niet in een doofpot worden geplaatst (cf. amnesie) maar dat het net wel wordt besproken én getoond om het vanzelfsprekend te maken. Daarom is de mythe schijnbaar onschuldig en wordt de detectie van politieke geladenheid complex: "*want als zij verborgen waren konden zij niet doeltreffend zijn*".¹²³ In het voorbeeld van de soldaat is het ook duidelijk niet de bedoeling om het Franse Rijk in zijn totaliteit te verstoppen, integendeel "*dat moet juist gepresenteerd worden*".¹²⁴

Deze taalkundige conceptualisatie toont ons dus hoe de mythe, als een communicatiemodel, kan gebruikt worden via de taal. Het beeldt iets af, terwijl het – louter door die representatie zelf – al zaken rechtvaardigt of beter: naturaliseert. De vraag die men kan stellen is de volgende: hoe kunnen we, wanneer het gebruik van mythische spraak als het ware wordt 'gedecteerd', de mythe analyseren en haar van haar politieke en/of morele invloeden te ontdoen? Barthes claimt dat een modern mythisch verhaal opgemaakt is uit verschillende stijlfiguren. Barthes somt er zeven op, maar in het kader van een masterscriptie zullen we nu ingaan op twee stijlfiguren.¹²⁵ Het zijn namelijk deze stijlfiguren die werden gedetecteerd aan

¹²⁰ Nu wordt ook duidelijk waarom de introductieafbeelding van *DEEL 1* werd gekozen.

¹²¹ Shadh Hammouri "Roland Barthes: myth," *Critical Legal Thinking*, geraadpleegd 29.11.2021, <https://criticallegalthinking.com/2020/06/12/roland-barthes-myth/>.

¹²² Barthes, *Mythologieën*, 229.

¹²³ Barthes, *Mythologieën*, 230.

¹²⁴ Barthes, *Mythologieën*, 242.

¹²⁵ Barthes, *Mythologieën*, 249-53. De zeven stijlfiguren van de (politiek rechtsgeoriënteerde) mythe zijn de volgende: (1) het vaccin: hierbij wordt er een klein kwaad geïnjecteerd om het échte kwaad te maskeren en bijgevolg de aandacht af te leiden; (2) het wegnemen van de geschiedenis: hierbij wordt de geschiedenis als quasi-deterministisch voorgesteld, bv. de primitieve volkeren hadden altijd al de bedoeling gehad om als exotische dansers westerlingen te plezieren, het betreft een soort "*verdamping*" van de geschiedenis; (3) de identificatie (die we later uitvoerig zullen bespreken), (4) de tautologie: iets dat door zichzelf wordt gedefinieerd zoals bv. "*toneel is toneel*", de taal wordt verworpen omdat hij "*tekort schiet*"; (5) het nochnochisme: de werkelijkheid wordt gereduceerd tot twee gevallen die men

de hand van de retorisch-epistemologische studie van de artikels op de HR-website. De stijlfiguren in kwestie zijn “*De identificatie*” en “*De constatering*”.

De identificatie gaat over een vast narratief waar de burger alles weigert of bekritiseert dat in zijn ogen niet gekend is, want dat betekent voor hem “*een aanslag op de essentie*”.¹²⁶ De manier waarop deze figuur zijn identiteit definieert is dus van negatieve aard: alles wat hij niet is, is anders, en dat is ‘slecht’. Barthes spreekt hier ook van het “*gezond verstand*”.¹²⁷ Alles wat behoort tot de volkse wijsheid moet niet benoemd worden, want het wordt ervaren als vanzelfsprekend. Het is die epistemologie van vanzelfsprekendheid, die volgens Barthes wordt geproduceerd via de mythische spraak.

De constatering hangt als stijlfiguur samen met de identificatie. Waar bij de identificatie de eigen identiteit vorm krijgt door een vijandig beeld van de *andere*, zorgt de constatering voor de verdediging van de belangen die diezelfde identiteit behartigt. Het is namelijk die identiteit die wordt gezien als gegroeid uit een universeel en onveranderlijke hiërarchie: *zoals het toen was, moet het nu ook zijn*, zou men kunnen zeggen. Essentieel hierbij is dat er een weigering van uitleg plaatsvindt. Opnieuw; dat wat vanzelfsprekend is, moet niet uitgelegd of gerechtvaardigd worden.¹²⁸ Meer nog: het is niet enkel een weigering van uitleg:

*“Het is een tegenovergestelde uitleg, het edele equivalent van de tautologie, van de gebiedende daarom dat ouders als zij geen raad meer ween dreigend over de kinderhoofden uitspreken. De basis van de burgerlijke constatering is het gezond verstand, dat wil zeggen een waarheid die tot stilstand komt op het willekeurige bevel van hem die spreekt.”*¹²⁹

Opnieuw zien we hier het gezond verstand opduiken. Op de vraag waarom iets is, wordt daarom als antwoord geboden.¹³⁰ Beide stijlfiguren impliceren dus dat de zaken (moeten) zijn zoals ze zijn omdat ze altijd al zo zijn geweest.

met elkaar kan vergelijken, waardoor de specificiteiten niet meer zichtbaar worden en de totale vergelijking irrelevant wordt; (6) de kwantificering van de kwaliteit: hierbij wordt “*het begrijpen van de werkelijkheid goedkoper*” doordat kwalitatieve zaken als kwantitief worden gezien (bv. het toneel is een emotioneel gebeuren, maar het is ook een rekening die men maakt: aantal bezoekers, toegangsticket, etc.); (7) de constatering (ook deze stijlfiguur zullen we later uitvoerig bespreken).

¹²⁶ Barthes, *Mythologieën*, 250.

¹²⁷ Barthes, *Mythologieën*, 250.

¹²⁸ Barthes, *Mythologieën*, 252.

¹²⁹ Barthes, *Mythologieën*, 253.

¹³⁰ Om deze theoretische indicaties van de mythe voorlopig af te sluiten, wil ik graag nog wijzen op het feit dat Barthes in zijn latere leven ook het poststructuralisme mede op haar vele benen bracht. Zijn groeiend scepticisme tegenover de manier waarop teksten worden geïnterpreteerd zal hij verwoorden in het essay “*La mort de l’auteur*”: het is niet enkel de auteur die verschillende intenties heeft bij het schrijven van zijn tekst, het zijn de talloze lezers die op hun beurt talloze meedogenloze

2.3. *Tussentijds besluit*

Na een periode van crisis is het voor de maatschappij noodzakelijk om de zaken terug op een rijtje te zetten: om een soort verstoorde orde te laten terugkeren. Het zijn die crisismomenten die zorgen voor maatschappelijke verwarring. De vraag klinkt nu wat er mag meegenomen worden uit het verleden om overgeleverd te worden naar de volgende generatie. Een manier waarop de identiteit kan worden (her-)ontdekt, bestaat erin om te kijken naar de traditie. Het zijn namelijk deze canonelementen die ons als maatschappij bij elkaar houden. Om die maatschappelijke orde enigszins terug te krijgen wordt vaak gebruik gemaakt van de mythische spraak die het verleden natuurlijk maakt, waardoor de noodzaak aan rechtvaardigheid uitblijft. Hierdoor zou het in theorie mogelijk moeten zijn om het verleden te accepteren zoals het is en in zijn totaliteit *waardig* zou zijn om doorgegeven te worden via de traditie. De mythe wordt zo het instrument bij uitstek om een apologie van het verleden te persifleren als iets dat eigenlijk niet hoeft: het verleden wordt genaturaliseerd.

Nu rijst de vraag of er in de Britse cultuurstrijd gebruik wordt gemaakt van deze mythische spraak en hoe dit gebeurt. In *DEEL 2* zullen we dan ook eerst nagaan of HR kan gezien worden als een kennisautoriteit in onze *Age of Information*. Ik zal uiteindelijk beweren dat deze manier van maatschappelijke communicatie via de theorie van de mythe kan worden uitgelegd, waarbij het duidelijk wordt dat het niet gaat om een strikt wetenschappelijke benadering van de geschiedkunde, maar om een morele twist die een vorm van waarheid in een houdgreep houdt.

interpretaties kunnen voortbrengen: een wereld zoals we die vandaag nog kennen; Roland Barthes, "La mort de l'auteur," in *La bruissement de la langue*, ed. Seuil-uitgeverij (Parijs: Seuil, 1984), 61-67.

DEEL II

Een retorisch-epistemologische analyse van *History Reclaimed*.

Figuur 6: Afbeelding van het logo van History Reclaimed. – Bron: Twitter HR.

HOOFDSTUK 3:

De campagne *History Reclaimed*

*"We can never surrender to the woke witch hunt against our island story."*¹³¹

David Abulafia

In dit hoofdstuk zullen we eerst nagaan hoe HR kan gezien worden als een erfgenaam van enkele Brexitcampagnes. Vervolgens zullen we nagaan hoe de campagne werd ontvangen in sociale en vooral academische kringen.

3.1. Erfgenaam van Brexitcampagnes

We zagen reeds hoe het VK volgens sommigen nu, post Brexit, eindelijk klaar was om de idealen van het grootse rijk te rehabiliteren. Woke bleek echter een bijkomend obstakel te zijn. Zo ontstonden verscheidene groeperingen in de vorm van online Brexitcampagnes met één missie: het publiek overtuigen dat het respect voor de eigen natie terug mogelijk wordt, wanneer het VK uit de EU stapt. Volgens die campagnes is Brexit een geldige, maar vooral: de meest juiste optie.

In de eerste plaats ontstond *Historians for Britain* (HfB) in 2013.¹³² Deze groep besloot een signaal te vertegenwoordigen dat ook academische intelligentsia (i.e. professoren, schrijvers, geleerden, ...) achter het idee van Brexit stonden d.m.v. een historische context te bieden aan de lezers.¹³³ HfB bleef echter een platform waar artikels op een quasi-anonieme manier werden gepost; onder het pseudoniem: *Brian*. Deze artikels kunnen verder ook niet gezien worden als 'academisch'. De EU wordt hier afgeschilderd als een nutteloos supranationaal orgaan via een soort *wist-je-dat-geschiedenis*. Een eenvoudig voorbeeld is te vinden op de site onder de ondertitel "*What was 15th century England like?*":

¹³¹ David Abulafia, "We can never surrender to the woke witch hunt against our island story," *Mail Online*, 10.09.2021, geraadpleegd 19.09.2021, <https://www.dailymail.co.uk/debate/article-9975729/DAVID-ABULAFIA-never-surrender-woke-witch-hunt-against-island-story.html>.

¹³² Opmerkelijk: ontstaan voor het referendum van 2016.

¹³³ Otto English, "Fake history, the new Brexiter great crusade," *Byline Times*, 07.09.2021, geraadpleegd 24.11.2021, <https://bylinetimes.com/2021/09/07/fake-history-the-new-brexiter-great-crusade/>.

“The territorial advantage that the Battle of Agincourt brought in France was quickly lost, even to Gascony and then in 1453, Calais remained the only British possession in Europe. Losing started a series of gruesome bloody events in Medieval (or mediEVIL!) England and it again lost its glory, until Tudor Henry VII came to the throne after winning the Battle of Bosworth Market in 1485 and kicking off another century’s history in England.”¹³⁴

Iets verder kan men onder “Top 10 Fun Facts about the European Union” ook het volgende terugvinden:

“(…) Fact #4: EU as a huge frogs’ legs importer. According to reports, eating frogs’ legs has been an English delicacy for many, many years. According to reports, this practice has been long existent in the UK between 7500 BC and 6250 BC, the earliest British settlement. But it was only in the 12th century when French formally listed frogs’ legs as one of European’s cuisine. Because of this increasing demand, there is a shortage of frog supply in the UK. So basically, they have to import. Today, the EU imports more than 10,000 tons of frogs’ legs from Asia every year. (...) Fact #9: From Pigs to Scams. In 2002, the European Union introduced the Euro currency. During that time, there are 12 EU member states. All of their initial letters spell out to “BAFFLING PIGS” (Belgium, Austria, Finland, France, Luxembourg, Ireland, Netherlands, Germany, Portugal, Italy, Greece, and Spain). When five more countries joined, it turned to be BEGS PIFFLING SCAMS.”¹³⁵

In 2017 kwam er een vervolg op de missie van HfB in de vorm van een nieuwe campagne onder de naam *Briefings for Brexit* (BfB), dat sinds de officiële doorvoering van Brexit gekend staat als *Briefings for Britain*. Ze typeren zichzelf als volgt:

“We call ourselves ‘Briefings for Britain’ because we aim to provide factual evidence and reasoned arguments. We believe that the people of Britain are fully capable of assessing information which is explained clearly and simply, and the spirit of this platform is to encourage debate and discussion. Groupthink and intellectual consensus characterizes the current debate around Brexit in the UK and abroad and our aim is to change this.”¹³⁶

¹³⁴ ‘Brian’, “Interesting history of the British Empire during the 15th century the 16th”, Historians for Britain, geraadpleegd 12.10.2021, <https://www.historiansforbritain.org/interesting-history-of-the-british-empire-during-the-15th-century-the-16th/>; de grammaticale fout in de titel zijn rechtstreeks overgenomen van de website.

¹³⁵ ‘Brian’, “Top 10 fun facts about the European Union,” Historians for Britain, geraadpleegd 10.9.2021, <https://www.historiansforbritain.org/top-10-fun-facts-european-union/>.

¹³⁶ S.p. “Our mission. Briefings for Brexit becomes Briefings for Britain,” Briefings for Britain, geraadpleegd 31.12.2021, <https://www.briefingsforbritain.co.uk/our-mission/>.

BfB besloot zich, meer dan HfB, bezig te houden met actuele problemen in de Britse samenleving rond al het socio-politieke en het economische dat te maken heeft met de Brexitcrisis. Het belang voor een trotse retrospectie t.a.v. de imperiale natiegeschiedenis stond pas helemaal centraal (nog meer dan bij HfB) in de campagne die ontstond in 2021; HR. Het is dus belangrijk te onthouden dat de campagne werd opgericht nadat Brexit al officieel doorgevoerd was. HR wordt hier vooral geïnstalleerd als een reactie op de manier waarop de woke mentaliteit het imago van het schijnbaar grootse verleden aantast. We bespraken reeds hoe woke canonverhalen de deur wijst; wat voor velen een verwijdering betekent van een soort socio-cultureel vangnet. De verhalen die men altijd al hoorde en die een soort lijmachtige functie hadden in de groeven van de samenleving, worden niet meer gezien als iets om trots op te zijn. Het is die trotse retrospectie die men impliciet had beloofd bij een gelukke Brexit.

Allereerst is het frappant dat sleutelfiguren van HfB en BfB ook lid zijn bij HR: waaronder Robert Tombs, David Abulafia en Andrew Roberts.¹³⁷ Dit zijn dan ook, samen met Nigel Biggar, wellicht de grootste namen binnen de groep. Die eerste twee zijn overigens editors van HR. Tombs staat onder andere gekend als een *“pro-leave Cambridge professor”*, terwijl *History & Policy* (een Brits netwerk van meer dan 500 professionele historici) ook Abulafia van enige kritiek dienen inzake politieke betrokkenheid:

“Professor David Abulafia argues that ‘Historians for Britain’, a pro-referendum lobby-group of which he is the chair, ‘aims to facilitate [the] debate’ over Britain’s relationship with Europe by offering an ‘historical perspective’. Any call for policy to be informed by history is to be welcomed, and the invitation to debate gladly accepted. However, the terms and conditions under which Professor Abulafia states it must be held are uncertain and unconvincing.”¹³⁸

Men spreekt van een onzekere en een niet overtuigend betoog. Iets wat zal bijdragen tot het imago van HR als een bende *“angry academics”* (waarover zo dadelijk meer). Ook schrijver Otto

¹³⁷; De gelijkenissen tussen *Briefings for Britain* en *History Reclaimed* bestaan naast de politiek geïnspireerde inhoud ook in de vorm. Ze hanteren hetzelfde website design: *Creative Monarchy*.

¹³⁸Co-editor Tombs bv uitgesproken beschreven als pro leave cambridge professor; Hattori, Masanori. *“Brexit briefings: pro-leave Cambridge professor Robert Tombs on UK identities,” The Mainichi*, 16.07.2019, geraadpleegd 08.11.2021, <https://mainichi.jp/english/articles/20190716/p2a/00m/0in/011000c>; Charlton, Tom. *“Historians for Britain and the ‘historical perspective’ on Europe.” History & Policy*, geraadpleegd 19.12.2021, <https://www.historyandpolicy.org/opinion-articles/articles/historians-for-britain-and-the-historical-perspective-on-europe>.

English (het pseudoniem van Andrew Scott) merkt op dat de voorgaande Brexitcampagnes deze HR-auteurs huisvestten:

*“Robert Tombs and his chums are not ‘reclaiming history’ – they are seeking to preserve their version of it as the orthodoxy. This is the establishment cosplaying as the resistance. The Brexit winners, in league with the Brexit Government, Brexit think tanks and Brexit believers, presenting themselves as anti-‘woke’ outsiders who are seeking to wrestle back control of the narrative (...)”*¹³⁹

Naast de reeds vermelde sleutelfiguren is Bruce Gilley wellicht de meeste bekende en vooral spraakmakende auteur in HR. Als Amerikaanse professor Politieke Wetenschappen staat hij in de academische wereld vooral bekend omwille van zijn artikel *“The case for colonialism”*.¹⁴⁰ Hierin claimt Gilley dat, zoals de titel prijsgeeft, het kolonialisme een legitiem en universeel voordelig staatsbestel inhoudt. Het spreekt voor zich dat dit artikel aan de wieg stond van de geboorte van heel wat controverse:

*“It provoked enormous controversy and generated two separate petitions signed by thousands of academics demanding that it be retracted, that TWQ apologize, and that the editor or editors responsible for its publication be dismissed. Fifteen members of the journal’s thirty-four-member editorial board also resigned in protest.”*¹⁴¹

Dit artikel (dat dus werd ingetrokken door de oorspronkelijke uitgeverij *Third World Quarterly*) werd opnieuw beschikbaar gesteld via de website van HR.¹⁴²

3.2. HR: een marginale groep van “angry academics”?

De missie van HR werd, sinds haar ontstaan in de zomermaanden van 2021, door enkele magazines gezien als hét project dat tegengewicht zou bieden tegen de woke bewegingen en de daarmee verbonden culturele dekolonisatie. Journalist James Brickerton meent dan ook dat het niet zomaar enkele amateurs zijn die zich in deze campagne thuisvesten:

¹³⁹ English, “Fake history.”

¹⁴⁰ Bruce Gilley, “The case of colonialism,” *History Reclaimed*, geraadpleegd 14.11.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/the-case-for-colonialism/>.

¹⁴¹ “Editors note,” National Association of Scholars, geraadpleegd 2.10.2021, https://www.nas.org/academic-questions/31/2/the_case_for_colonialism.

¹⁴² Gilley, “The case of colonialism.”

“TOP ACADEMICS have launched a new group to fight back against woke readings of history, which have produced “blatantly false” understandings of Britain's past.”¹⁴³

De woke mentaliteit wordt hier gezien als een manier om volledig valse geschiedenis te propageren, zo blijkt. Ook de politieke adviseur Peta Credlin stelt dat HR de “*simply fake narratives*” van woke zal bestrijden.¹⁴⁴ Dit wordt ook door HR-auteur Jacques Rouillard expliciet gemaakt:

“Imaginary stories and emotion have outweighed the pursuit of truth. On the road to reconciliation, isn't the best way to seek and tell the whole truth rather than deliberately create sensational myths?”¹⁴⁵

Aanvankelijk gaat het dus blijkbaar om het onderscheid tussen een valse geschiedenis, en de werkelijke geschiedenis, zoals HR die zou voorstellen. We zullen echter uitklaren dat dit genuanceerd moet worden. Deze “*top academics*” blijven verder ook niet zonder kritiek; die ook uit de academische wereld weerklonk. Dit ondervond ook één van de meer gerenommeerde leden van HR: Nigel Biggar. Naast zijn lidmaatschap in HR vertolkt Biggar een leidinggevende rol binnen het project *Ethics and Empire*, dat sinds 2017 in gang werd gezet in het McDonalds Center (het centrum voor theologie en ethiek) aan de Universiteit van Oxford.¹⁴⁶ Dit project zal, in de lijn van HR's doelstellingen, *Empire* afbeelden als iets waar men trots op kan zijn en waar het Britse Rijk op ethisch vlak niet zo barbaars is als het wordt

¹⁴³ James Brickerton, “Woke fightback: academics launch plan to take on ‘blatantly false’ reading of history, *Express*, 29.08.2021, geraadpleegd 14.11.2021, <https://www.express.co.uk/news/uk/1483485/Woke-news-Academics-History-Robert-Tombs-western-history-cancel-culture>; Dergelijke neutrale houdingen komen vaker voor: Angelo Isidorou, “Over 40 academics form group to ‘reclaim history’ from the woke,” *The Post Millennial*, 02.09.2021, geraadpleegd 8.11.2021, <https://thepostmillennial.com/over-40-academics-form-group-to-reclaim-history-from-the-woke> (die ‘40’ leden zijn zowel auteurs als niet-auteurs); Robert Tombs, “Wokeness and the collapse of intellectual freedom in the West,” *Spectator*, 28.08.2021, geraadpleegd 9.12.2021, <https://www.spectator.co.uk/article/-wokeness-and-the-collapse-of-intellectual-freedom-in-the-west>; Robert Tombs, “We need to reclaim our history. The woke are trying to recast Britain as irredeemably racist,” *Spiked*, 22.12.2021, geraadpleegd 29.12.2021, <https://www.spiked-online.com/2021/12/22/we-need-to-reclaim-our-history/>.

¹⁴⁴ Peta Credlin, “Historians launch ‘History Reclaimed’ to combat ‘simply fake’ narratives, *Sky News*, 31.08.2021, geraadpleegd 14.11.2021, <https://www.skynews.com.au/opinion/peta-credlin/historians-launch-history-reclaimed-to-combat-simply-fake-narratives/video/4fb4602d24e2010bfc005341c2a5ebb6>.

¹⁴⁵ Jacques Rouillard, “A “Genocide” without victims? Is the latest “woke” offensive against Canada about to collapse?,” *History Reclaimed*, geraadpleegd 26.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/a-genocide-without-victims-is-the-latest-woke-offensive-against-canada-about-to-collapse/>.

¹⁴⁶ HR-auteurs Zareer Masani en Robert Jackson vervullen in *Ethics & Empire* een onderzoekende rol: “Ethics and Empire,” McDonalds Centre, geraadpleegd 2.1.2022, <https://www.mcdonaldcentre.org.uk/ethics-and-empire>.

afgeschilderd door woke. Het project kon echter op genadeloze kritiek rekenen. Dit gebeurde onder andere door een *joint letter* (bij wijze van petitie) die werd ondertekend door 170 academici (waaronder vooral historici).¹⁴⁷ Hierin wordt ook duidelijk dat velen ontgoocheld zijn met inmenging van de prestigieuze universiteit:

*“As scholars of empire and colonialism, we are disappointed that Oxford is prepared to support such a project. We welcome all scholarly enquiry into empire and its relationship with the present. However, the crude cost/benefit analysis proposed by the Ethics and Empire project willfully obscures the complexities which scholars of empire have carefully unpicked in recent decades. Nor is it possible to clearly demarcate ‘empire’ as a fixed and stable subject which can be imputed with moral characteristics through time. (...) We are not surprised that such an approach should be recuperated by Professor Biggar – a long-time apologist for colonialism – but we are alarmed that the University of Oxford should invest resources in this project.”*¹⁴⁸

Eén van de ondertekenaars, John Wilson (King’s College), vult aan:

*“Our concern is not with Prof Biggar, who can conduct whatever research he wishes, but the support his project has received from one of Britain’s leading universities. Any attempt to create a ‘balance sheet’ of the good and evil of empire can’t be based on rigorous scholarship. It’s disappointing Oxford is actively supporting something so flimsy and politically motivated.”*¹⁴⁹

Nog een ondertekenaar, Priyamvada Gopal (Universiteit van Cambridge), doorpikt de moralistische bubbel en proclameert dat het (zoals Wilson ook reeds aantoonde) gaat om een politiek-conservatieve agenda:

“It is our view that the Oxford project – scandalously endorsed by the university – is a highly selective and poisonous political agenda posing as a ‘dispassionate’ examination of the British imperial project. As the project’s own description makes clear, the aim here is to provide a

¹⁴⁷ Jon Wilson et al., “A Collective statement on ‘Ethics and Empire’” Scholars of Empire, geraadpleegd 2.1.2022, <https://medium.com/oxfordempireletter/a-collective-statement-on-ethics-and-empire-19c2477871a0>; Richard Adams, “Oxford University accused of backing apologists of British colonialism” *The Guardian*, 22.12.2017, geraadpleegd 4.1.2022, <https://www.theguardian.com/education/2017/dec/22/oxford-university-accused-of-backing-apologists-of-british-colonialism>

¹⁴⁸ Wilson et. al, “A collective statement.”

¹⁴⁹ Adams, “Oxford University accused.”

rehabilitation of the British empire as largely a force for moral good, which in turn can be used to justify present-day military interventions.”¹⁵⁰

Tenslotte is er het studentengezelschap *Common Ground* die eveneens benadrukken dat hun alma mater [Oxford] niet kan omgaan met het koloniaal verleden van *Empire* door zich o.a. te engageren in het project van Biggar.¹⁵¹ Ze trekken het gehele project in twijfel en stellen zich volgende vragen (onderstreping overgenomen):

“Who is funding the project on ‘Ethics and Empire’?

Is Vice-Chancellor of the University of Oxford, Louise Richardson, proud of this, perhaps the most major initiative announced since the Rhodes Must Fall campaign?

Is this what is needed at the University of Oxford – a project led by someone pushing to “moderate our post-imperial guilt” – when Oxford continues to memorialise celebrating slave-owners such as Christopher Codrington and imperialists such as Cecil Rhodes, and when Oxford continues to fail to act to address current-day racism, as demonstrated by the fact that nearly 1 in 3 Oxford colleges failed to admit a single black British student in the last year?

What input did students and faculty of colour have in the design of this project?

Will black students, students of colour, and students with families affected by colonisation have a role to play in this project? If not, why not?”¹⁵²

Ook de HR-website bleef niet zonder kritiek. De campagne werd nu steeds meer gezien als een gezelschap waar een groep gefrustreerde academici samenkomen om hun afkeer van de culturele dekolonisatie een plek te kunnen geven; in een soort van therapeutische kring. Dit is ook wat professor Alan Lester stelt in zijn meerdelige blogreeks via de website van de Universiteit van Sussex.¹⁵³ In september schreef hij het blogartikel *“History Reclaimed – but from*

¹⁵⁰ Adams, “Oxford University accused.”

¹⁵¹ “Oxford continues to defend colonialism at every opportunity – a response from Common Ground,” Common Ground Oxford Wordpress, geraadpleegd 5.1.2022, <https://commongroundoxford.wordpress.com/response-to-nigel-biggars-article-dont-feel-guilty-about-our-colonial-history/>.

¹⁵² “Oxford continues to defend colonialism.”

¹⁵³ Alan Lester is overigens de enige HR-criticus die een plek kreeg op de HR-website via een dubbelauteurschap met Robert Tombs in het artikel Robert Tombs en Alan Lester, “Debating the British Empire,” History Reclaimed, geraadpleegd 02.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/debating-the-british-empire/>.

what?".¹⁵⁴ Hij poneert dat HR-auteurs zichzelf als slachtoffer zien. Het lijkt het alsof de HR-website een thuisbasis wordt voor zij die geen stem meer krijgen in academisch of publiek debat (via cancelcultuur). Deze academische excommunicatie dragen ze als een soort gemeenschappelijk ereteken; dat staat voor de bescherming van een trotse historische retrospectie. Toch claimt Lester dat dit soort ballingschap niet zonder reden werd ingesteld; HR maakt zich nl. schuldig aan het overmatige gebruik van overdrijvende en ronduit racistische uitspraken:

"Both C. R. Hallpike and Nigel Biggar are willing to go further than Kennedy, explicitly positioning Indigenous and African groups lower than White Britons in a hierarchy of civilisation. (...) The group declares its aim "to inform and support individuals and institutions who feel uncertain in the face of the culture wars." But defending a propagandistic view of the past aimed at the denial of racism will not help such people. Perhaps the best critique of the History Reclaimed project comes from the rhetoric of the group itself: "Tendentious and even blatantly false readings of history are creating divisions, resentments, and even violence. This is damaging to democracy and to a free society."

Journalist Mic Wright gaat verder in op de mening van Lester. Deze eerste vraagt zich trouwens af hoe die reactionaire campagne nu net te werk gaat:

"A fightback, you say? Are they taking to the streets? Marching on the official British headquarters of woke (which I believe is a small coffee shop in Spitalfield's Market)? No, it's a website, which this ragtag band of permanently angry academics is promoting with some predictably over-heated rhetoric (...) Beneath their academic titles and claims to scholarly detachment, there is a childish idea of history at work among this group, a stannish desire to protect their favourite characters from uncomfortable scrutiny."¹⁵⁵

Het wordt steeds meer duidelijk dat HR, in het academisch veld, heel vaak wordt afgebeeld als een soort marginale groep die historische onzin propageert. Dit is ook wat Lester beweert:

¹⁵⁴ Alan Lester, "History Reclaimed – but from what?", *Snapshots of Empire*, Sussex University, geraadpleegd 4.11.2021, <https://blogs.sussex.ac.uk/snapshotsofempire/2021/09/15/history-reclaimed-but-from-what/>.

¹⁵⁵ Mic Wright, "Tombs, tantrums, and daddy Churchill: The Times and Telegraph endorse another 'war on woke' to protect their childish dreams," *Conquest of the Useless*, 30.08.2021, geraadpleegd 14.11.2021, <https://brokenbottleboy.substack.com/p/tombs-tantrums-and-daddy-churchill?s=r>.

“Most of the short articles and book reviews on the site (...) are collated under the project’s auspices to create economies of scale for a group of scholars who believe themselves to be marginalised and gagged (despite Biggar’s CBE).”

Ook journalist Michael Crick gaat hiermee akkoord:

*“History Reclaimed are dismissed as irrelevant by many of their historian colleagues. The historian and broadcaster David Olusoga told me they were not worth talking about. Much more belligerent, however, is David Veevers, an empire historian from Queen Mary University London. On Twitter, Veevers denounced a lecturer from Leiden who publicly backs History Reclaimed as a ‘complete t**t’. The campaign is ‘morally bankrupt historical nonsense’, Veevers says, arguing that ‘serious academics’ now have ‘a public obligation’ to ‘occupy more of the popular/public historical space’. So I asked Veevers several times for an on-camera interview. Strangely, he went silent on me. (...) Peter Mandler, another Cambridge professor, who is the President of the Historical Association, told Mail+ that History Reclaimed’s arguments are ‘not serious’, and seem to be politically-motivated Brexiteers who feel aggrieved, he says, that they have lost their once dominant position within the historical profession.”¹⁵⁶*

3.3. Tussentijds besluit

Als erfgenaam van enkele Brexitcampagnes worden HR’s leden al snel gezien als eerder conservatief en misschien zelfs nationalistisch. Toch is het opmerkelijk dat het tot stand werd gebracht eens de uitvoering van Brexit reeds gebeurd was. De woke worden gezien als hét obstakel dat de trotse retrospectie hindert. Die woke mentaliteit is volgens HR enkel bezig met een valse geschiedenis, zonder context. Op die manier kunnen we ze voorlopig beschouwen als een reactionaire campagne die strijdt tegen woke.

Volgens velen in de academische en journalistieke wereld wordt HR dus, in onze *Age of Information*, niet meteen gezien als een epistemische autoriteit, laat staan een professionele campagne. Het valt ook op hoe de politieke connotaties (cf. Brexit, conservatisme, nationalisme, enzovoort) van de voorgaande Brexitcampagnes blijken door te leven in de relatief nieuwe campagne HR. Laten we vervolgens nagaan of HR kwaliteiten bezit van een

¹⁵⁶ Michael Crick, “Serious historians battling BLM’s woke war on our great leaders or ‘morally bankrupt’ apologists for slavery and racism?” *Mail Plus*, 01.09.2021, geraadpleegd 14.11.2021, <https://www.mailplus.co.uk/tv/the-michael-crick-report/101025/how-history-reclaimed-are-battling-blms-woke-war-on-british-history>.

epistemic community en of het in staat is om zich op één of andere manier toch te kunnen ontpoppen tot een geloofwaardige bron van informatie.

HOOFDSTUK 4:

Op zoek naar epistemische autoriteit

"The irony of the Information Age is that it has given new respectability to uninformed opinion."¹⁵⁷

John Lawton

Zoals reeds werd besproken draagt de veelheid aan informatiestromen via sociale media bij tot een nood aan epistemische autoriteit: wie heeft het nu nog bij het rechte eind? De vraag die nu wordt gesteld is of HR al dan niet kan gezien worden als een gekwalificeerde kennisautoriteit en hoe ze in staat zijn om hun tegenkennis te communiceren. Een manier om dit na te gaan is via de toetsing aan het concept epistemic communities:

"(...) epistemic communities are networks of experts who persuade others of their shared causal beliefs and policy goals by virtue of their professional knowledge. Their policy goals must derive from their expert knowledge, not some other motivation, otherwise they lose authority with their target audience, usually elite governmental decision-makers. Their reliance on expert knowledge, which they validate within their group, is what differentiates them from other actors that seek to influence policy."¹⁵⁸

Er springen meteen verschillende zaken in dit citaat in het oog: het gaat om een netwerk experten die onderling zorgen voor een constante validatie en verificatie van hun expertise. Het is deze interne validatie die zorgt voor de creatie en de versterking van een set gedeelde waarden en normen. In *"Rethinking epistemic communities twenty years later"* gaat politicologe Mai'a K. Davis Cross na hoe we epistemic communities – exact 20 jaar na de theoretische conceptualisering van de term in 1992 volgens hoogleraar in de Politieke Wetenschappen Peter M. Haas – moeten begrijpen. Om na te gaan of HR te omschrijven valt als een epistemic community, is het dus vanzelfsprekend om Cross' verfrissende werk te hanteren en zo verouderde inzichten enigszins weg te zeven. In dit hoofdstuk zal HR aan Cross' geüpdatete

¹⁵⁷ Citaat uit een interview van de *Association of Broadcast Journalists* (1995); openingscitaat Michael Crichton, *Airframe* (New York: Ballantine Books, 2011).

¹⁵⁸ Cross, Mai'a K. Davis Cross, "Rethinking epistemic communities twenty years later," *Review of International Studies* 39, nr. 1 (2012): 137; 142.

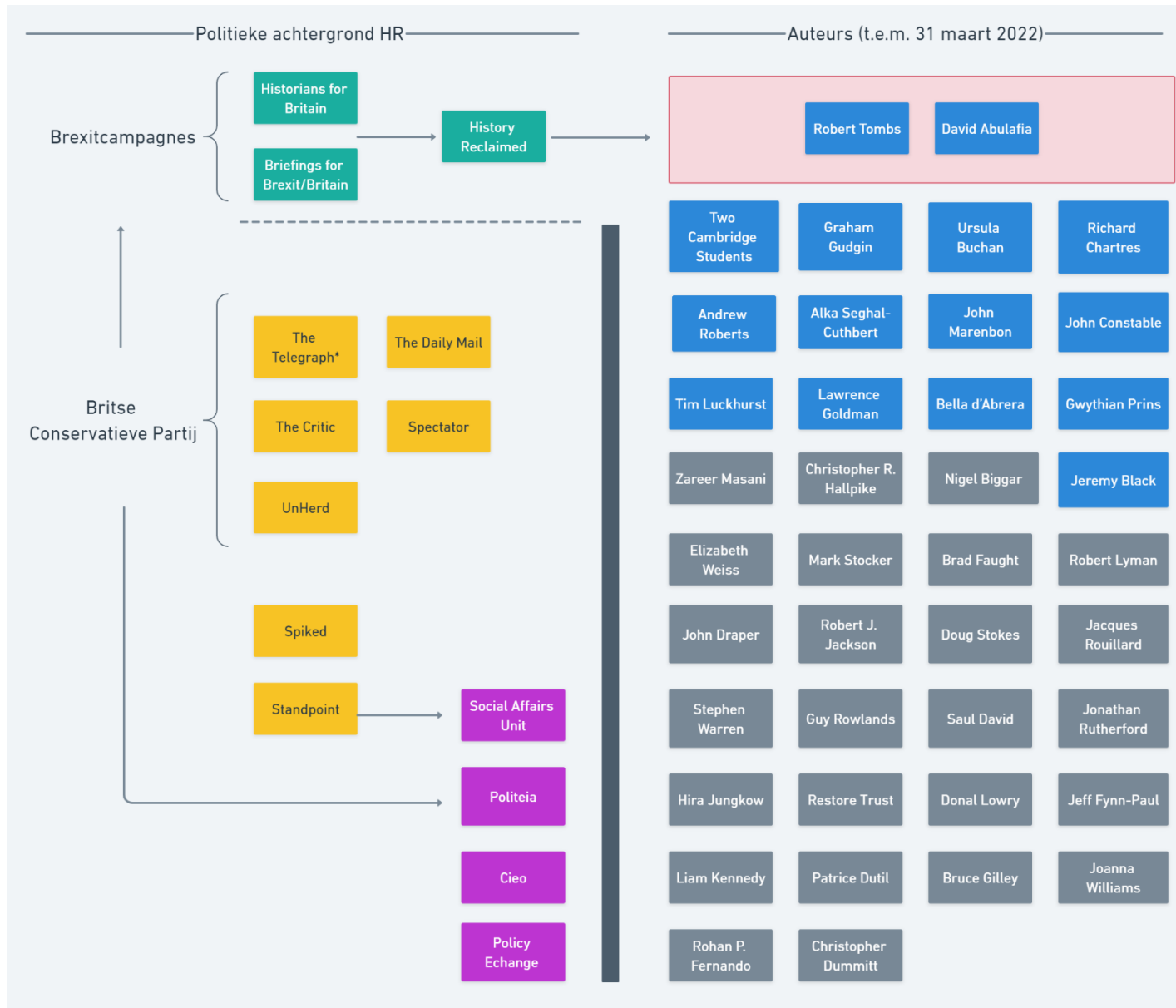
definitie van een epistemic community worden onderworpen. De focus zal liggen op (1) de relatie met een *non-state* (of: niet-statelijk) publiek, (2) de interne cohesie, en (3) de relatie met een politieke overheid. De analyse gebeurt overigens met behulp van de hiervoor opgestelde auteursfiches (zie inleiding voor meer informatie). Verder zorgt onderstaande tabel (tabel 1) en organogram (figuur 7) voor meer duidelijkheid omtrent de onderlinge betrokkenheid van HR-auteurs met politiek-georiënteerde magazines, denktanks en de reeds vermelde Brexitcampagnes.

Naam	Historians for Britain	Briefings for Brexit/Britain	History Reclaimed	Spectator	The Telegraph*	The Critic	UnHerd	The Daily Mail (Mail Online)	Spiked	Standpoint	Politeia	CIEO	SAU	Policy Exchange
Roberts		X	X	X		X				X				X
Biggar		X	X	X	X	X	X		X	X				
Tombs	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X			
Abulafia	X	X	X	X	X			X		X	X			
Masani	X		X			X								X
Weiss			X											
Luckhurst			X											
Constable			X											
Marenbon			X	X							X			
Gudgin		X	X	X										X
Gilley			X											
Williams		X	X	X	X	X		X	X			X		
Kennedy			X											
Stokes			X		X									
Hallpike			X											
Stocker			X											
Jackson		X	X	X										
Rowlands			X											
Restore Trust			X											
2CC ¹⁵⁹		X	X											
Black			X		X	X				X			X	X
D'Abrera			X	X	X									
David			X	X	X			X						
Lowry			X											
Seghal-Cuthbert			X						X			X		
Faught			X											
Rouillard			X											

¹⁵⁹ "Two Cambridge Students."

Buchan			X	X										
Draper			X											
Chartres			X											
Fynn-Paul			X	X										
Dutil			X											
Fernando			X											
Dummitt			X											
Goldman			X											
Lyman			X				X							
Prins		X	X											
Jungkow			X											
Rutherford			X											
Warren			X	X		X								

Tabel 1: Lidmaatschap van HR-leden in Brexitcampagnes, (politieke) denktanks en conservatief-geïnspireerde magazines of kranten. Dit hoort samen met onderstaand organogram. – Bron: creatie auteur.

LEGENDE

Groen	Brexitcampagnes
Geel	Magazines/kranten
	* <i>The Daily Telegraph</i> en <i>The Sunday Telegraph</i> (Telegraph is de benaming voor de online publicaties)
Paars	Denktanks
Blauw	HR-auteurs verbonden met de Universiteit van Cambridge (via opleiding of beroep)
Roze	Editors HR
Grijs	Overige HR-auteurs

Figuur 7: organogram HR en de verwante campagnes, denktanks en magazines/kranten. – Bron: creatie auteur (via Whimsical).

4.1. *Quod epistemic communities?*

Haas beweerde in 1992 dat epistemic communities zich typeren als volgt:

*"(...) a network of professionals with recognized expertise and competence in a particular domain and an authoritative claim to policy relevant knowledge within that domain or issue area"*¹⁶⁰

Het zijn dus experts die anderen willen overhalen van hun *"shared causal beliefs and policy goals by virtue of their professional knowledge"*.¹⁶¹ Laten we denken – om een (nu klassiek) voorbeeld te geven – aan de corona-experts die de overheid bijstonden in de creatie en communicatie van allerlei voorzorgsmaatregelen die de verspreiding van het virus moesten tegengaan. Deze experts krijgen dan ook hun kennisautoriteit via hun onderling gedeelde epidemiologische expertise (en in dit geval: liefst met en focus op infectieziekten).

Net zoals een pandemie, merkt Cross op dat, een epistemic community zich vaak (maar niet uitsluitend) bezighoudt met problemen die geen respect tonen voor territoriale grenzen. In deze geglobaliseerde staat van de wereld, kan het dan ook nuttig zijn om in te spelen op zogenaamde *non-state actors* aangezien die, in tegenstelling tot *state actors*, over de grenzen heen kunnen bewegen en een belangrijke rol spelen bij de vertaling van kennis naar macht.¹⁶² De grootte van de invloedssfeer bij communicatie met een niet-statelijk publiek valt volgens Cross duidelijk niet te onderschatten. Het lijkt op het eerste zicht dus minder efficiënt om zich als epistemic community enkel te richten op een nationale (en dus begrensde) overheid.¹⁶³

Ten tweede beargumenteert Cross dat we meer aandacht moeten besteden aan de interne dynamieken van epistemic communities om zowel hun kracht als hun zwakte te kunnen detecteren. Ze claimt hierbij dat epistemic communities sterker zijn wanneer ze de interne actoren op dezelfde 'golflengte' bewegen: *"(...) the more internally cohesive an epistemic community, the more likely it will achieve a high degree of influence on policy outcomes"*.¹⁶⁴

¹⁶⁰ Haas, "Introduction," 3: het is deze definitie die werd overgenomen door *Britannica*: "epistemic communities," geraadpleegd 27.11.2021, <https://www.britannica.com/topic/epistemic-community>.

¹⁶¹ Cross "Rethinking epistemic communities," 142.

¹⁶² Cross, "Rethinking epistemic communities," 138.

¹⁶³ Zo ziet HR de aanval van de woke niet enkel op de Britse natie, maar op de gehele Westerse wereld.

¹⁶⁴ Cross, "Rethinking epistemic communities," 138.

Ten derde stelt Cross dat er een verhoogde aandacht moet geschonken worden aan de synergie tussen overheden en epistemic communities: waar een centrale rol wordt gespeeld door professionalisme.¹⁶⁵ De vraag hierbij luidt of HR dan wel zo onafhankelijk is als het zelf beweert. Laten we terugdenken aan het citaat in de sub-inleiding van dit hoofdstuk (“*Their policy goals must derive from their expert knowledge, not some other motivation*”).

4.2. *Non-state publiek: het VK als leider van het Westen*

HR maakt, zoals vermeld, meermaals duidelijk dat het niet wordt gesponsord of gesteund door een lokale of federale overheid. De publicaties zijn gericht naar ieder die zich gefrustreerd ziet in de terreur van de woke beweging die door HR gezien wordt als een ongecontroleerde bende die de maatschappelijke rust (cf. iconoclastisch geweld) én een trotse retrospectie van het grootse verleden verhindert. De artikelen op de website zijn vervolgens niet enkel gericht op een Britse publiek. HR merkt op dat de cultuurstrijd en de woke mentaliteit geen statelijke grenzen respecteert (zoals een pandemie). Hoewel de meeste artikelen gaan over gebeurtenissen of personen die terug te koppelen zijn met het Britse eiland, wordt er eveneens gesproken over de cultuurstrijd én historische gebeurtenissen in Canada, Australië, Ierland en Nieuw-Zeeland. Bijgevolg moet men opmerken dat deze landen tot zekere hoogte behoorden tot (de invloedssfeer van) het Britse Rijk. De vraag is dus maar of het werkelijk gaat over een andere context als de koloniale voorouder dezelfde is (al zijn de koloniale structuren in deze landen vaak uiteenlopend).¹⁶⁶ Het is dus niet zo dat er enkel oog is voor een Britse lezer, of een Canadese lezer etc.; iedereen die zich afkeert tegen de culturele dekolonisatie behoort tot het doelpubliek.

Empire is hoe dan ook de focus. Meer nog: het Rijk wordt via HR gezien als een soort historisch-culturele leider van het Westen in haar geheel. De toelating op *non-state actors* zorgt hierbij enerzijds voor een vergroot doelpubliek, en anderzijds voor de mogelijkheid om de Britse cultuurstrijd te betrekken in het groter geheel; in een narratief waar de normen en waarden van het volledige Westen (via een soort *bandwagoning* waar iedere Westerse staat zich rond het VK samenbundelt) onder vuur liggen. Dit wordt onder meer besproken in het artikel met de sprekende titel “*The woke onslaught is a war on the West itself*” door Nigel Biggar en Doug

¹⁶⁵ Cross, “Rethinking epistemic communities,” 138.

¹⁶⁶ Zo was Canada vanaf 1867 een *dominion*, waarbij ze enige autonome verantwoordelijkheden mochten uitoefenen.

Stokes.¹⁶⁷ Woke is dus niet enkel een probleem van het VK, stellen de auteurs, het is een probleem waar iedere westerling van hoort wakker te liggen, zo blijkt. In het verlengde hiervan zien we de samenwerking van HR met het *Ramsay Center for Western Civilization*. Hier wordt al een eerste keer duidelijk dat die schijnbare onafhankelijke aard van HR botst op noodzakelijke nuance. Dit centrum werd opgericht in 2017 en vernoemd naar de Australische zakenman Paul Ramsay. Het centrum werkt samen met verscheidene universiteiten en staat gekend voor de focus op strikt Westerse geschiedenis. CEO Simon Haines vertelt dat:

*“At the Ramsay Centre we believe young people have a right to be taught in a systematic, clear-eyed and even-handed way about their major cultural inheritance,” (...) The impact on the social and political fabric of the country of this level of self-denigration is deeply damaging.”*¹⁶⁸

Haines is dus van mening dat de culturele dekolonisatie een Britse – en in het verlengde ook een Westerse – traditie of cultuur, in het gedrang brengt.¹⁶⁹ De collaboratie tussen het Ramsay Center en enkele universiteiten kan ook op kritiek rekenen. Zo besloot de Universiteit van Sydney om zich onder de slogan *“The West at the expense of the rest”* te uiten tegen het Ramsay Centrum en hun strikt eurocentrische ingesteldheid.¹⁷⁰

4.3. *Interne cohesie: voorbij expertise, richting professionalisme*

De interne werking en ingesteldheid van HR gaan we na met behulp van de opgestelde auteursfiches.¹⁷¹ De vraag is hierbij hoe (in dit geval: historische) kennis onderling wordt gelegitimeerd of gecommuniceerd. Natuurlijk hangt het af van de aard van de gemeenschap:

¹⁶⁷ Nigel Biggar en Doug Stokes, “The woke onslaught is a war on the West itself,” *History Reclaimed*, geraadpleegd 14.11.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/the-woke-onslaught-is-a-war-on-the-west-itself/>.

¹⁶⁸ Announcements, News & Media, “Ramsay Centre supports ‘History Reclaimed’ campaign,” Ramsay Centre, geraadpleegd 19.11.2021, <https://www.ramsaycentre.org/news-and-media/announcements/ramsay-centre-supports-history-reclaimed-campaign/>.

¹⁶⁹ Announcements, News & Media, “Ramsay Centre supports.”

¹⁷⁰ David Brophy, “‘The West at the expense of the rest’: why Sydney should reject Ramsay,” *The Sydney Morning Herald*, 12.09.2018, geraadpleegd 23.11.2021, <https://www.smh.com.au/national/nsw/the-west-at-the-expense-of-the-rest-why-sydney-should-reject-ramsay-20180911-p5031x.html>; Nick Riemer, “Ramsay course offers stark choice to Australian universities,” Ramsay Off Campus, geraadpleegd 23.11.2021, <http://ramsayoffcampus.org/2018/09/17/ramsay-course-offers-stark-choice-to-australian-universities/#more-71>.

¹⁷¹ Zie inleiding en bijlagen voor meer informatie.

zo zal een groep epidemiologen ander jargon gebruiken dan een groep historici. Cross beweert dat de kennisexpertise wordt gecommuniceerd in een professionele omgeving.¹⁷²

Zoals aan het begin van dit hoofdstuk aangegeven, verdient een epistemic community als het ware haar autoriteit via hun expertise in een bepaald vakgebied. Ik besprak reeds hoe de epidemiologische expertise van corona-experts hen in staat stelde om zich te mengen met de overheidsmaatregelen. Hierbij beschikken de experts onderling over een gedeeld kennissysteem. In het geval van HR ligt dit iets complexer. In onderstaande tabel wordt duidelijk hoe een waaier aan specialisatie (die tot 3 à 4 kokers kan worden teruggeleid) hun eclecticische expertisestructuur verraadt (tabel 2).

¹⁷² Cross, "Rethinking epistemic communities," 149.

Winston Churchill	Verenigd Koninkrijk
Britse Raj (koloniaal India)	
Victoriaans Engeland (x2)	
Britse geschiedenis	
Britse koloniale aanwezigheid in Afrika	
Christelijke ethiek	Ethiek en religie
Indisch boeddhisme	
Middeleeuwse filosofie Christendom, Islam en Jodendom	
Engelse kerkleer	
Religieuze demografie Ierland	
Canadese geschiedenis	Canada
Publieke administratie Canada	
Geschiedenis van arbeiders en syndicalisme in Québec	
Vroegmoderne Franse geschiedenis (x2)	Overige
Middellandse Zee geschiedenis	
Skeletanalyse (beenderbiologie)	
Chinese politiek	
Educatie (x2)	
Internationale veiligheid	
Antropologie Ethiopië en Papua Nieuw-Guinea	
Beeldhouwkunst Nieuw-Zeeland	
WOI en WOII (x2)	
Australische politiek cultuurstrijd	
Late middeleeuwen Iberisch schiereiland	
Journalistiek en media	
Hernieuwbare energie en opwarming van de aarde	
Moderne economie	
Postkoloniale politiek Afrika	
Engelse tuingeschiedenis	
Afrikaanse militaire strategie en klimaat	
Amerikaanse geschiedenis (1500-1800)	
Labourpolitiek	
- <i>Restore Trust</i>	
- <i>Two Cambridge Students</i>	
- <i>John Draper</i>	
- <i>Hira Jungkew</i>	

Tabel 2: Expertiseverdeling HR. – Bron: creatie auteur.

Men zou zich kunnen afvragen wat hernieuwbare energie en de opwarming van de aarde, Chinese politiek en beenderbiologie te maken hebben met de geschiedenis van het Britse Rijk. We moeten hierbij echter opmerken hoe de geschiedenis van een natie, of een koloniaal rijk in zijn totaliteit, ook te maken heeft met een enorme hoeveelheid aan thematiek. Expertise in de Engelse tuingeschiedenis is bijvoorbeeld ‘geen vreemde eend in de bijt’ als we denken aan de geschiedenis van *Empire*; aangezien kennis rond de circulatie van en de studie rond tropische of exotische plantkunde veel kan te maken hebben met de koloniale handel, economie en cultuur. Bovendien kan het heterogene expertiselandchap verder ook een troef zijn; waar

verschillende invalshoeken kunnen bijdragen tot een verhelderend betoog. In het kader van de Britse cultuurstrijd is het echter nog maar de vraag of deze heterogeniteit HR ten goede komt: is één blok sterker dan afzonderlijke delen. Zoals we in het vorige hoofdstuk bespraken, hebben vele figuren in de academische wereld geen vertrouwen in hen. Deze grote en gevarieerde waaier aan expertise wordt ook opgemerkt en bekritiseerd (onderstreping zelf aangebracht):

*(...) the group includes renowned experts in Mediterranean history such as Professor Abulafia. Because of the narrowness of this perspective, the project seems condemned to producing only scattered and partial pages in its professed aim to defend the self-worth of Western democracies based on the implementation of their best historical values (...) when attempting to legitimately defend the brighter passages of the West's colonial past, *History Reclaimed* does its cause a disservice by focusing, thus far exclusively, on the histories of the largely white, English-speaking nations of the world. In doing that, their credentials as potential champions of a countercultural movement also suffer: what they are doing is simply defending what has been the status quo in international historiography and its popular perceptions for several centuries.¹⁷³*

Dat laatste is opnieuw opmerkelijk: het klinkt alsof ze een status quo verdedigen (cf. canon), wat in lijn ligt met een bevrozing van de waarheid in het verleden.¹⁷⁴ Om terug te keren naar de expertisestructuur van HR is het duidelijk dat deze, ondanks zijn eclectische invulling, toch vaak is terug te leiden naar kennis over het Rijk. Cross gaf echter nog mee dat deze expertise wordt gedeeld in een professionele omgeving. Dit professionalisme krijgt ingang door de injectie van een gedeeld kennis- en waardensysteem waar de (1) selectie en training, (2) de bijeenkomstfrequentie, (3) de gedeelde normen en (4) "common culture" de vier parameters, die ons iets meer kunnen vertellen over de zwakte en/of sterkte van een epistemic community.¹⁷⁵

Om de mate van professionalisme na te gaan moeten we beginnen met selectie en training. Dit bestaat van nature uit een drempelsysteem: indien er een hoge mate van professionele kennis

¹⁷³ Carlos C. Solares, "Reclaiming an imperial history of the (white, Anglo-Saxon) West (that excludes Spain)," *North East Bylines*, 14.10.2021, geraadpleegd 29.11.2021, <https://northeastbylines.co.uk/reclaiming-an-imperial-history-of-the-white-anglo-saxon-west-that-excludes-spain/>.

¹⁷⁴ Laten we nu terugdenken aan de constatering van Barthes waar het mythisch narratief "een waarheid die tot stilstand komt" impliceert – hierover later meer; Barthes, *Mythologieën*, 253.

¹⁷⁵ Cross, "Rethinking epistemic communities," 150.

vereist is, zal het moeilijker zijn om een lidmaatschap in de epistemische gemeenschap te verwerven.¹⁷⁶ Het is niet duidelijk hoe men lid wordt van HR. Wel kan men pogen om een artikel ter goedkeuring voor te leggen via het tabblad “*Submit an article*”.¹⁷⁷ Voor de rest blijft de toetredingsprocedure enigszins in het duister. Opvallend hierbij is dat enkele studenten lid zijn van HR.¹⁷⁸ Een diploma in de Geschiedenis (laat staan met een focus op de Britse casus) is dus alleszins geen vereiste.

Bijeenkomstfrequentie slaat op de kwalitatieve aard van *face-to-face* interactie: door elkaar te zien en spreken ontstaat er volgens Cross een milieu van gedeelde normen en een verhoogde intensiteit van de cohesie als gevolg. Aangezien HR een groep is die zich strikt tot de digitale wereld begrenst, is het moeilijk om na te gaan of ze effectief met elkaar samenwerken. We kunnen echter wel nagaan in welke mate ze naar elkaars werk refereren en of ze artikels hebben waar met meerdere personen aan gewerkt werd. Dat eerste is vrij duidelijk. Van de 98 bestudeerde artikels zijn er slechts twee waarbij de ene HR-auteur bij wijze van referentie verwijst naar een andere HR-auteur.¹⁷⁹ Bovendien moet ook duidelijk gemaakt worden dat er opvallend weinig wordt gerefereerd *an sich*, laat staan dat dit op een academisch-correcte manier gebeurt. Onderstaande tabel illustreert (tabel 3).

¹⁷⁶ Cross, “Rethinking epistemic communities,” 150.

¹⁷⁷ “Submit an article,” geraadpleegd 12.05.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/submit-an-article/>.

¹⁷⁸ Hira Jungkew en Two Cambridge Students.

¹⁷⁹ Zo verwijst Gwythian Prins in het artikel “*The Historical Roots of ‘Wokery’: Of what is this an instance?*” naar Bruce Gilley; en verwijst Robert Tombs naar C. R. Hallpike in het reeds vernoemde artikel “*Debating the British Empire*”.

Naam	Voetnoten	APA-stijl	Links	Onregelmatige referentie (losse citaten en/of onvolledige verwijzingen)	Geldige referentie in alle artikels ¹⁸⁰
Zareer Masani				X	
Nigel Biggar	X		X	X	
Robert Tombs	X		X		
Andrew Roberts				X	
John Marenbon				X	
Mark Stocker	X		X		
Elizabeth Weiss			X	X	
Saul David				X	
C. R. Hallpike		X			(2) ¹⁸¹
David Abulafia				X	
Patrice Dutil			X		
Bella d' Abrera				X	
Jeremy Black					
Gwythian Prins					
John Constable	X				(1)
Restore Trust			X		(1)
Alka Seghal-Cuthbert	X				(1)
Graham Gudgin	X				(1)
Brad Faught					
Jeff Fynn-Paul					
Guy Rowlands	X			X	(1) ¹⁸²
Doug Stokes			X		(2)
R. P. Fernando				X	
Ursula Buchan				X	
Bruce Gilley	X		X		(2)
Robert Jackson	X				(1)
Christopher Dummitt	X				(1)
John Draper	X				(1)
Lawrence Goldman	X				(2)
Liam Kennedy			X	X	(1)
Lord Richard Chartres				X	
Joanna Williams	X				(1)
2 Cambridge Students			X		(1)
Jacques Rouillard	X		X		(1)
Robert Lyman					
Tim Luckhurst	X				(1)
Donal Lowry					

Hira Jungkow	X				(1)
Jonathan Rutherford	X		X		(1)
Stephen Warren				X	

Tabel 3: Referentieschema HR. – Bron: creatie auteur.

<u>Legende:</u>	
Blauw	Correcte/acceptabele referentiewijze
Oranje	Correcte referentiewijze in één/enige artikel
Groen	Correcte referentiewijze in meerdere (x) artikels

Van de 40 auteurs zijn er dus maar vier die in ieder artikel (>1) een correcte manier van referentie vooropstellen (en ook hier moet opgemerkt worden dat het steeds om slechts 2 artikels gaat). Verder bestaan er slechts vier (van de 98) artikels met een dubbel auteurschap. Vervolgens zijn er ook artikels die geschreven zijn door “History Reclaimed” zelf. Het blijft echter onduidelijk wie van alle auteurs zich verenigen onder de overkoepelende benaming van de groep. Dit komt neer op tien artikels.¹⁸³

Het onderlinge verband tussen HR-auteurs ligt in hun gelijksoortige afkeer van de culturele dekolonisatie: we kunnen dus wel meer spreken van een set gedeelde normen en waarden. De auteurs zien zich als één kracht tegen de woke, met gedeelde overtuigingen, nl. de bescherming van de geschiedenis: “we are a group (...) with the shared conviction that history requires careful interpretation of complex evidence (...).¹⁸⁴ De gedeelde normen hangen samen met wat Cross “common culture” noemt:

“Common culture comprises the sense of purpose, identity, symbolism, and heritage within the community. It is more than simply esprit de corps, but a sense of identifying with one another. An epistemic community with a strong common culture is far more likely to remain cohesive regardless of the circumstances they face.”¹⁸⁵

¹⁸⁰ De eerste drie kolommen zijn kwalificatievereisten voor de laatste kolom.

¹⁸¹ Het cijfer tussen de parenthesen is het totale aantal artikelen van die auteur op de HR-website.

¹⁸² Het gaat hier bovendien slechts om één enkele voetnoot.

¹⁸³ Dit is exclusief de podcastafleveringen.

¹⁸⁴ History Reclaimed, About History Reclaimed.”; *We do not take the view that our histories are uniformly praiseworthy – that would be absurd. But we reject as equally absurd the claim that they are essentially shameful.*

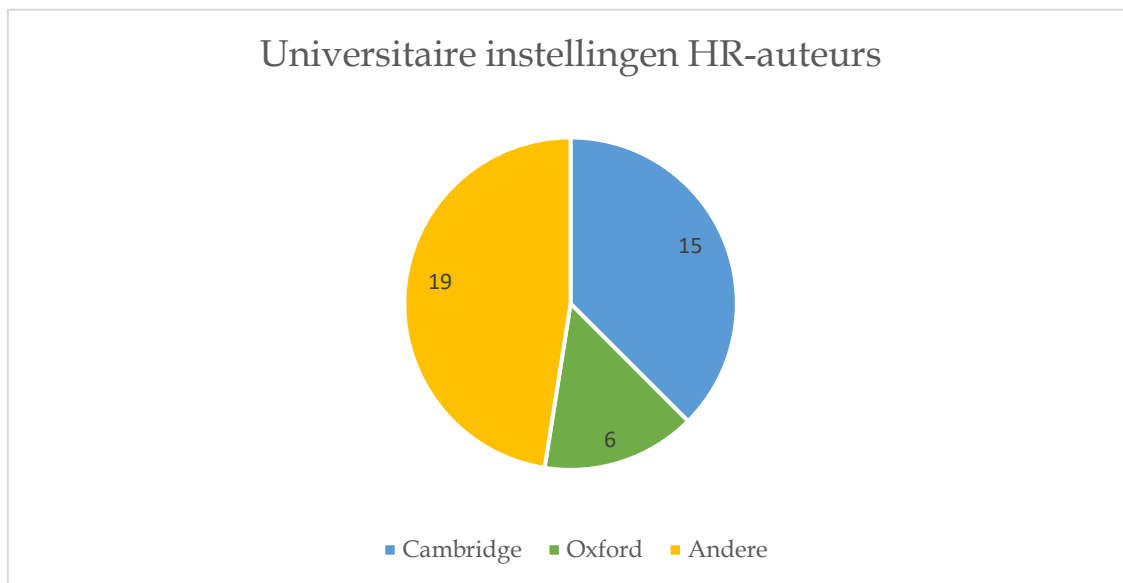
¹⁸⁵ Cross, “Rethinking epistemic communities,” 150.

Het gevoel van doel, identiteit, symboliek en erfenis: stuk voor stuk protagonisten én *casus belli* op het toneel van de Britse cultuurstrijd. Het zijn deze zaken die bijdragen tot een verhoogde interne samenhang van HR.

Vervolgens mogen we ook niet vergeten dat HR is opgemaakt uit professionele figuren met een eigen vakgebied. Meestal spreken we van professoren, historici of journalisten (cf. auteursfiches). In die zin kunnen we dus zeker spreken van een professionele groep. Zoals net besproken, moet dit echter genuanceerd worden: het professionalisme en de interne werking blijven (volgens de definitie en maatstaven van Cross) eerder in het donker.

4.3.1. Cambridge HQ: in het hol van de leeuw?

Via de auteursfiches en onderstaande figuur wordt duidelijk dat heel wat personen zijn verbonden met de Universiteit van Cambridge; niet in het minst de redacteurs Robert Tombs en David Abulafia (figuur 8).¹⁸⁶ We bespraken ook hoe beide professoren deel uitmaakten van

Figuur 8: Cirkeldiagram dat weergeeft hoe de meeste HR-auteurs zijn verbonden met de Universiteit van Cambridge (via opleiding en/of beroep). – Bron: creatie auteur.

¹⁸⁶ In totaal gaat het dus om 38 instellingen (en niet 40, aangezien deze onduidelijk of niet van toepassing zijn bij auteur John Draper (ongekend) en Restore Trust (afscheuringsbeweging *National Trust*). De overige instellingen betreffen: King's College Londen (x2); San José University; Portland University; Queen's University Belfast; Exeter University (x2); Otago university; Buckingham University; Tyndale University; Universiteit Leiden; Ryerson University; Trent University; Ottawa University; St. Andrews University; Montréal University; Middlesex University; University of Iowa; Londen School of Economics. Voor meer informatie, zie auteursfiches in bijlagen. Verder moet men opmerken dat indien een auteur verwant is aan meerdere instellingen, waarvan één de Universiteit van Cambridge is, de voorkeur (wat betreft de grafiek) werd verleend aan deze laatste.

andere campagnes zoals HfB en BfB. Deze laatste campagne is bovendien ook meer met Cambridge verbonden dan het lijkt op het eerste zicht.¹⁸⁷

In een tweede orde zijn de meeste auteurs te verbinden met de universiteit van Oxford dat, samen met Cambridge, gezien wordt als één van de meest prestigieuze universiteiten van het VK en de Westerse wereld. Hiermee wordt niet bedoeld dat prestigieuze universiteiten inherent conservatief of reactionair zijn. Meer nog, men zou het tegengestelde kunnen beweren: dat Cambridge (in de ogen van HR) een eerste academisch-institutioneel slachtoffer betekent inzake de culturele dekolonisatie. Zo werd de universiteit van Cambridge “*the first British institution to return one of the Benin bronzes to Nigeria*”.¹⁸⁸ De Benin bronzen staan gekend als een verzameling bronzen beelden die door de Britten werden ‘meegenomen’ uit het koninkrijk van Benin (ca. huidig Nigeria). De restitutie van deze beelden zorgt voor heel wat ophef; niet in het minst via de controverse dat deze beelden illegaal zouden geroofd zijn. Archeoloog Dan Hicks schreef hierbij het bekende boek “*The British Museums: the Benin Bronzes, colonial violence and cultural restitution*”.¹⁸⁹ Niet toevallig het boek dat door Nigel Biggar wordt bekritiseerd op de HR-website als onwetenschappelijk en een simplificatie van de historisch complexe periode.¹⁹⁰

Verder bespreekt ook Robert Tombs de “*cynical wokeness of Cambridge colleges*”.¹⁹¹ Hij vertelt hoe hij zich tijdens een debat van de *Cambridge Union* (hét debat en vrije meningsgenootschap van de universiteit) diametraal opstelde tegenover de stelling dat Cambridge zich zou moeten schamen om Brits te zijn. In het bijzonder wil ik de lezer hier alvast opmerkzaam maken voor enkele zaken waar later op zal worden teruggekomen worden: de vermelding van Hitler (cf.

¹⁸⁷ Zo vindt men op het infoblad van de Facebookpagina van BfB een e-mailadres terug. Dit adres is van niemand minder dan Graham Gudgin; auteur bij HR, *Policy Exchange* én verbonden met het *Center for Business Research* (CBR) van de Universiteit van Cambridge; “gg14@cam.ac.uk” via de Facebookpagina, geraadpleegd 29.01.2022,

https://www.facebook.com/BriefingsForBritain/about/?ref=page_internal

¹⁸⁸ Nadia Khomami, “Cambridge college to be first in UK to return looted Benin bronze,” *The Guardian*, 15.10.2021, geraadpleegd 10.4.2022,

<https://www.theguardian.com/education/2021/oct/15/cambridge-college-to-be-first-uk-return-looted-benin-bronze>.

¹⁸⁹ Dan Hicks, *The British Museums: the benin bronzes, colonial violence and cultural restitution* (Londen: pluto Press, 2020).

¹⁹⁰ Nigel Biggar, “Dan Hicks, *The British Museums: the Benin bronzes, cultural violence and cultural restitution*,” *History Reclaimed*, geraadpleegd 12.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/dan-hicks-the-british-museums-the-benin-bronzes-cultural-violence-and-cultural-restitution/>.

¹⁹¹ Robert Tombs, “The cynical wokeness of Cambridge colleges,” *UnHerd*, 27.12.2021, geraadpleegd 29.4.2022, <https://unherd.com/2021/12/the-cynical-wokeness-of-cambridge-colleges/>.

nazi-analogie) en de vergelijking met andere landen in die tijd (cf. schuldexternalisatie). Tombs bespreekt het aanwezige wokeïsme in Cambridge als volgt:

*“This House is ashamed to be British. On 11 November, I spoke opposing this motion at the Cambridge Union, one of the country’s oldest debating societies. (...) I expected a big defeat. Even in the Thirties, shortly after Hitler had come to power, the Oxford Union voted that “This House would under no circumstances fight for King and Country. How, I thought, could a “woke” generation of students, brought up on a diet of Critical Race Theory, decolonisation, and anti-Brexitism, resist the temptation to raise two fingers to national pride? But to my surprise we won, and by a considerable majority, in a packed chamber. (...) Not all students fit the “woke” stereotype that I was too ready to ascribe to them, then. Many of those present, including several who spoke, were not British; the University is today a highly international institution. And yet they recognised that our nation can and should inspire pride and gratitude.(...) This is what our “history wars” are really about. Not analysing and understanding the past, but using historical claims to support negative assertions about the present. (...) I was alarmed at some of the opinions that were presented as incontrovertible fact. (...) that our history had been “a long bloodbath”, and that Churchill was responsible for the Bengal famine of 1943.(...) I hope these were not History students, who should have known that the Bengal famine is a complex and contested episode, and our domestic history, compared with most countries’, has been relatively peaceful and bloodless. (...) The “woke” fervour that has recently disturbed the cloistered calm of Cambridge is based on bad history”.*¹⁹²

4.4. Rol met de overheid: de Britse Conservatieve Partij

Cross claimde dat een focus op manier van overheidscollaboratie zal bijdragen aan de transparantie en legitimatie van een epistemic community als kennisautoriteit.¹⁹³ In de inleiding werd ook reeds duidelijk dat HR zich benoemt als een *“independent group of scholars”*.¹⁹⁴ Ze verklaren dus niet meteen samen te werken met de (of een) overheid of politieke partij. Toch wil ik hier benadrukken dat deze zelfinspectie een zekere nuance verdient aangezien HR op een nauwlettende manier is verbonden met de Britse Conservatieve Partij

¹⁹² Tombs, “The cynical.”

¹⁹³ Cross, “Rethinking epistemic communities,” 138-40.

¹⁹⁴ Hier moet ook duidelijk worden dat, ondanks hun schijnbare onafhankelijkheid, HR gebruik maakt van een donatiesysteem: waar de lezer een éénmalige of maandelijkse bijdrage kan leveren om de campagne financieel te steunen. Deze donatiepagina staat op de website geplaatst onder de titel “Shop”.

(voorts: BCP). Dit zal ik uitleggen aan de betrokkenheid van HR-auteurs in denktanks en niet-neutrale en conservatieve publicatiefora.

4.4.1. Verwikkeld in een denktankstructuur

Met een denktank wordt hier een genootschap bedoeld waarbij bepaalde auteurs (politici, wetenschappers, journalisten, ...) schrijven en publiceren over een bepaald maatschappelijk probleem en waarbij er gepoogd wordt enkele antwoorden te formuleren. Op het eerste zicht lijkt dit ook een al bij al goede beschrijving te zijn van HR. Toch definieert HR zich niet als dusdanig. Ook de kritieken op HR spreken nooit over een denktank. Hier zullen we niet verder op ingaan, al valt er te beargumenteren dat HR wel degelijk een denktankstructuur kent. In het bijzonder zullen we hier echter beknopt ingaan op de denktanks *Social Affairs Unit*, *Politeia*, *Policy Exchange (History Matters)* en *Cieo*.¹⁹⁵ De keuze van deze denktanks ligt in het feit dat ze één voor één, ofwel vermeld worden in de artikels van HR, ofwel een alternatieve intellectuele thuisbasis betekent voor meerdere HR-auteurs. Hier verwijst ik opnieuw terug naar het organogram en de tabel aan het begin van dit hoofdstuk.¹⁹⁶

Social Affairs Unit (SAU, 1980)¹⁹⁷

SAU is een zijtak van de denktank *Institute of Economic Affairs* (1955) die gekend staat als een politiek-rechtse organisatie. Verder zijn de leden ook uitgesproken voorstanders van de zogenaamde “*hard Brexit*” waar het VK uit de Europese markt treedt om volledige controle te verwerven over wetten (economie, migratie, etc.).¹⁹⁸ SAU is de uitgever van *Standpoint* (zie later).

Politeia (1995)¹⁹⁹

“Politeia is a forum for discussing economic, constitutional and social policy. It focuses on the role of the state in people’s lives. Politeia aims to encourage the best policies for a free society under the

¹⁹⁵ Deze worden op een chronologische volgorde besproken: de oudste denktank eerst, enzovoort.

¹⁹⁶ HR-auteurs die behoren tot een politieke denktank of conservatief-georiënteerde publicatieforum (kranten en magazines) zullen, naast de vermelding in de vermelde inleidende tabel (1) en organogram in de voetnoot worden opgenomen.

¹⁹⁷ Startpagina SAU, geraadpleegd 10.01.2022, <http://www.socialaffairsunit.org.uk/>.

¹⁹⁸ David Pegg, Felicity Lawrence en Rob Evans, “Rightwing thinktank breached charity law by campaigning for hard Brexit,” *The Guardian*, 05.02.2019, geraadpleegd 14.10.2021, <https://www.theguardian.com/politics/2019/feb/05/rightwing-thinktank-breached-charity-law-by-campaigning-for-hard-brexit>; SAU beslaat een denktankforum waar HR-auteur Jeremy Black meerdere artikels wist te publiceren.

¹⁹⁹ Startpagina Politeia, geraadpleegd 10.01.2022, <https://www.politeia.co.uk/>.

rule of law, a prosperous economy based on free markets and competition, and excellent systems for education, health care and pensions. Its premise is that Britain's prosperity and stability depend on democratic accountability: of government to parliament and parliament to the people. It also depends on getting the detail as well as the broad framework of policy right."²⁰⁰

Politeia is een denktank met een duidelijke politieke kleur. Het bestaat uit vele "MP's" (*Members of Parliament*; parlementsleden) die stuk voor stuk lid zijn van de BCP.²⁰¹ Naast enkele vooraanstaande HR-leden zijn Boris Johnson en Theresa May wellicht de bekendste leden.²⁰²

Policy Exchange (2002) en het History Matters Project (HMP, 2020)²⁰³

HMP is een project dat werd opgesteld door de denktank Policy Exchange. Ze stellen zich voor als volgt:

*"Policy Exchange is the UK's leading think tank. As an educational charity our mission is to develop and promote new policy ideas which deliver better public services, a stronger society and a more dynamic economy."*²⁰⁴

Ook in HMP is de woke mentaliteit de absolute vijand. Zo wordt de activistische eis om straatnamen (vernoemd naar controversiële historische figuren – verbonden met wanpraktijken zoals slavernij) te veranderen, gezien als een aanval op de Britse maatschappelijke balans.²⁰⁵ HMP wordt vooral ingevuld door jongeren die beweren dat ze niet

²⁰⁰ "About us," Politeia, geraadpleegd 10.02.2022, <https://www.politeia.co.uk/about-us/>.

²⁰¹ Alle MP's in Politeia zijn lid van de BCP: John Baron, Fiona Bruce, Bill Cash, Alex Chalk, Christopher Grayling, Stephen Hammond, Sir Oliver Heald, Bernard Jenkin, Jason McCartney, James Morisson (†), John Redwood, Jacob Rees-Mogg, John Stevenson, Martin Vickers, Craig Whittaker (naast Boris Johnson, Theresa May en Liam Fox).

²⁰² Zo zijn beide redacteurs van HR (Robert Tombs en David Abulafia), samen met auteur John Marenbon lid van deze denktank. Deze laatste zorgde zelf voor een handige doorlinklink in zijn artikel "*The Battle for Britain's Cultural Identity: Against the New Normal*" op de HR-website; waarmee men meteen naar de Politeia-website wordt doorverwezen; John Marenbon, "The battle for Britain's cultural identity: against the new normal," History Reclaimed, geraadpleegd 17.01.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/the-battle-for-britains-cultural-identity-against-the-new-normal/>.

²⁰³ Startpagina History Matters (via Policy Exchange), geraadpleegd 12.01.2022, <https://policyexchange.org.uk/publication/history-matters/>.

²⁰⁴ "History Matters Project. A Policy Exchange Project," Policy Exchange, geraadpleegd 1.02.2022, <https://policyexchange.org.uk/history-matters-project/>.

²⁰⁵ Zewditu Gebreyohanes, "Not all non-Tory councils have gone woke – lib dem-dominated Watford Borough Council adopts Policy Exchange recommendations on street renaming," Policy Exchange, geraadpleegd 4.02.2022, <https://policyexchange.org.uk/not-all-non-tory-councils-have-gone-woke-lib-dem-dominated-watford-borough-council-adopts-policy-exchange-recommendations-on-street-renaming/>.

willen gecensureerd worden. Verder wordt er ook samengewerkt met het *Imperial War Museum* om niet enkel het slechte van de Britse militaire geschiedenis over te houden:

*“As an organisation founded during the First World War, IWM has always dealt with difficult subjects relating to war and conflict, and we continue to do so to this day. By working with young people (...) we ensure that different perspectives on Remembrance are shared, helping both participants and visitors to explore their own attitudes towards Remembrance today. By offering this prominent platform to young people we hope to remove and reduce barriers to make the museum, and the important stories it holds, open to everyone.”*²⁰⁶

Cieo (2019)²⁰⁷

Cieo noemt zichzelf *“a new think tank for a new political era”*.²⁰⁸ Wat de naam juist betekent is niet duidelijk. De hoofdletters zouden kunnen slaan op een acroniem. Het kan ook teruggaan op het Latijnse woord *cieo*: ‘ik beweeg/zet in gang’. Deze hypothese wordt meer geloofwaardig wanneer we kijken naar de originele crowdfund-pagina van de groep: *“Cieo (pronounced Kee-oh!)”*²⁰⁹ Cieo is een groepering van journalisten en academici die de controversiële kwesties van onze tijd wil aanpakken op een nieuwe manier. Hun ideeën en overtuigingen brengen ze, zoals HR, samen in hun gelijknamige website – waar ruimte is voor donaties in het verlengde van de vroegere publieksfinanciering. Ze stellen zich voor als volgt:

“Today’s political divide is not between left and right but between experts and the masses, between a woke cultural elite and regular citizens. Old frameworks are of little use in making

²⁰⁶ Policy Exchange kent het lidmaatschap van verschillende HR-auteurs waaronder Jeremy Black (die eveneens auteur is bij de denktank SAU) en Graham Gudgin. De site van Policy Exchange wordt verder doorverwezen vanuit de HR-website via het artikel over Winston Churchill door Andrew Roberts; Alexander Gray, “History Matters Project compendium 11th edition,” Policy Exchange, geraadpleegd 23.03.2022, <https://mailchi.mp/policyexchange/policyexchange-1989240>; Andrew Roberts, “The racial consequences of Mr Churchill: a review,” History Reclaimed, geraadpleegd 10.11.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/the-racial-consequences-of-mr-churchill-a-review/>; Andrew Roberts, Zewditu Gebreyohanes en Nicholas Soames, “The racial consequences of Mr Churchill: a review,” Policy Exchange, geraadpleegd 10.11.2021, <https://policyexchange.org.uk/publication/the-racial-consequences-of-mr-churchill-a-review/>.

²⁰⁷ Startpagina Cieo, geraadpleegd 09.01.2022, <https://www.cieo.org.uk/>.

²⁰⁸ Crowdfundpagina Joanna Williams, geraadpleegd 12.10.2021, <https://www.crowdfunder.co.uk/p/a-new-think-tank-for-a-new-political-era>. De site van Cieo hanteert trouwens ook artikels die ook zijn gepubliceerd via Spiked, zoals: Jim Butcher, “How to save our universities,” *Spiked*, 11.08.2020, geraadpleegd 1.02.2022, <https://www.spiked-online.com/2020/08/11/how-to-save-our-universities/>

²⁰⁹ Crowdfundpagina Joanna Williams (cf. voetnoot supra).

sense of this new landscape. New ideas, new analysis and new thinking are needed. This is where Cioe comes in. At Cioe, we are firmly on the side of the people.”²¹⁰

Hun artikels krijgen spraakmakende titels zoals “*You don’t have to be it to see it*”; “*Affirm my identity or else – the dangerous authority of the victim*”; “*The Psycho-State is coming – war on the mind in the West*”; “*How the woke conquered the world – and why this is a problem*”; etc.²¹¹ Dit laatste in het bijzonder is sprekend. Naast HR vindt Cioe dan ook dat de (schijnbaar politiek-linkse) woke mentaliteit enkel goed is voor de onderdrukking van het recht op vrije meningsuiting:

“Woke: a catch-all term for everything left-wing and politically correct that manages to be, at once, both an instruction and an insult. A monosyllable descriptor for the politically virtuous but morally insufferable. A new breed of activism, so imbued with confidence that nuance and subtlety and shades of grey can be done away with – indeed must be abandoned – and replaced by censorship, cancelling and the closing down of debate. A language, an ideology, a grand narrative that only some possess and whose ownership demarcates the elites from the masses (...) With its moral righteousness and veneer of egalitarianism, woke ideology lends authority to the demands made by activists and those in positions of power. (...) Woke ideology needs to be rigorously challenged for far more than its superficial performativity. Those interested in seeing genuine social change need to push back against the elitist, censorious, anti-democratic and authoritarian instincts enshrined within the woke outlook.”²¹²

4.4.2. Niet-neutrale publicatiefora

De overlopen denktanks zijn eerder rechts en conservatief gelokaliseerd op het politiek spectrum. Zoals vermeld, opereert SAU als de uitgever van Standpoint: gekend als een conservatief-georiënteerd magazine. Natuurlijk is het hier niet de bedoeling om elk magazine te bespreken waar auteurs van HR hebben gepubliceerd. Wat volgt is een bespreking van de magazines (geordend op basis van ontstaansdatum) die het meeste worden doorverwezen via de HR-website.²¹³ We bespraken aan het begin van de scriptie over de manier waarop de Britse pers de cultuurstrijd aanwakkert. Nu zal duidelijk worden dat heel wat van deze pers politiek

²¹⁰ “About. New politics, new ideas,” Cioe, geraadpleegd 30.10.2021, <https://www.Cioe.org.uk/about/>.

²¹¹ “Our research,” Cioe, geraadpleegd 14.11.2021, <https://www.Cioe.org.uk/research/>.

²¹²HR-auteurs Alka Seghal-Cuthbert en Joanna Williams zijn lid. Meer nog: deze laatste is de medeoprichter van Cioe; Joanna Williams, “How woke conquered the world. And why this is a problem,” Cioe, 3.11.2021, <https://www.Cioe.org.uk/research/how-woke-conquered-the-world/>.

²¹³ Zo zijn enkele artikels oorspronkelijk elders gepubliceerd in één van deze magazines/kranten.

rechts en conservatief) is georiënteerd. In de auteursfiches wordt daarom ook steeds aangegeven indien de auteur publicaties vrijgaf via één van de volgende magazines en kranten. Vervolgens verwijst ik opnieuw naar de tabel aan het begin van dit hoofdstuk, waarin duidelijk wordt welke auteurs al dan niet actief zijn in volgende publicatiefora.

Spectator (1828)²¹⁴

Spectator is het oudste, nog bestaande, dagblad in het VK dat handelt over politieke actualiteit.²¹⁵ Het is eigendom van de bekende Barclaysgroep (die via het bezit van de uitgeverij Press Holdings ook in het bezit is van The Daily Telegraph). Interessant is dat Boris Johnson tussen 1999 en 2005 redacteur was van dit weekblad, wat tot op zekere hoogte prijsgeeft dat de redactie eerder conservatief van aard is.²¹⁶

Figuur 9: Afbeelding van Robert Andrews (links) en Robert Tombs (rechts) in het Emmanuel Centre (Wesminster) tijdens een event georganiseerd door Spectator Magazine op 9.10.2018 – Bron: AudioBoom.

²¹⁴ Startpagina Spectator, geraadpleegd 17.03.2022, <https://www.spectator.co.uk/>.

²¹⁵ Het bestaat ook nog in gedrukte vorm als weekblad.

²¹⁶ Volgende HR-auteurs publiceren regelmatig in Spectator: Andrew Roberts, Nigel Biggar, Robert Tombs, David Abulafia, John Marenbon, Graham Gudgin, Bella d’Abrera, Robert Jackson, Saul David, Joanna Williams, Ursula Buchan, Jeff Fynn-Paul en Stephen Warren.

The Daily Mail (1896) – digitaal: Mail Online²¹⁷

The Daily Mail is een Brits dagblad dat vooral bekend staat als tabloid. Het is bekend als een eerder rechts-georiënteerd blad en kent een geschiedenis die sympathiseert met de BCP.²¹⁸ Van alle besproken magazines en kranten is The Daily Mail gezien als het meest politiek-rechtse publicatieplatform.²¹⁹

The Daily Telegraph (1855) en The Sunday Telegraph (1961) – digitaal: The Telegraph²²⁰

The Daily Telegraph (DT) is een heel bekend Brits dagblad. Het is verder algemeen gekend dat DT (en de zusteruitgave: The Sunday Telegraph) eveneens conservatief van aard zijn.²²¹ DT beveelt tijdens de verkiezingen dan ook de BCP aan, en dat al sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog.²²²

Spiked (2000)²²³

Spiked wordt gefinancierd door de hyperkapitalistische Amerikaan Charles Koch.²²⁴ Dit internetmagazine staat bekend omwille van zijn hevige kritiek tegen het postmodernisme. Interessant is dat Spiked vroeger bekend stond als Living Marxism; dat zich in een heel andere politieke sfeer bevindt dan de reeds besproken magazines. Living Marxism was de krant van de Revolutionaire Communistische Partij. Vervolgens geef ik echter mee dat Spiked de laatste jaren steeds minder trouw blijft aan de voorgaande ideologische achterban:

“Spiked magazine, edited by O’Neill, appears to hate leftwing politics. (...) Its articles repeatedly defend figures on the hard right or far right: Katie Hopkins, Nigel Farage (...) It

²¹⁷ Startpagina Mail Online, geraadpleegd 17.03.2022,

<https://www.dailymail.co.uk/home/index.html>.

²¹⁸ “Newspaper support in UK general elections,” Guardian Datablog, geraadpleegd 14.01.2022,

<https://www.theguardian.com/news/datablog/2010/may/04/general-election-newspaper-support>.

²¹⁹ Volgende HR-auteurs publiceren regelmatig in The Daily Mail (online: Mail Online): Robert Tombs, David Abulafia, Joanna Williams en Saul David.

²²⁰ Startpagina The Telegraph, geraadpleegd 17.03.2022, <https://www.telegraph.co.uk/>.

²²¹ “General election 2015: explained: newspapers,” *Independent*, 28.04.2015, geraadpleegd 12.02.2022,

<https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/generalelection/general-election-2015-explained-newspapers-10211039.html>;

“The UK’s other paper of record,” *BBC News*, 19.01.2004,

geraadpleegd 10.01.2022, http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/3409185.stm

²²² “Newspaper support in UK.”; volgende HR-auteurs publiceren regelmatig in The Telegraph: Nigel Biggar, Robert Tombs, David Abulafia, Joanna Williams, Doug Stokes, Jeremy Black, Bella d’Abrera, Saul David, Ursula Buchan, Jeff Fynn-Paul en Stephen Warren.

²²³ Startpagina Spiked, geraadpleegd 17.03.2022, <https://www.spiked-online.com/>.

²²⁴ George Monbiot, “How US billionaires are fuelling the hard-right cause in Britain,” *The Guardian*, 07.12.2018, geraadpleegd 1.03.2022, <https://amp.theguardian.com/commentisfree/2018/dec/07/us-billionaires-hard-right-britain-spiked-magazine-charles-david-koch-foundation>.

demands the hardest of possible Brexits, insisting that “No deal is nothing to fear”, as it would allow the UK to scrap EU regulations.”²²⁵

Standpoint (2008)²²⁶

Standpoint is een Brits magazine dat wordt bestuurd door de reeds vermelde SAU en behoort tot één van de door HR-auteurs meest gebruikte publicatiefora.²²⁷ Net zoals The Critic kon het rekenen op het kapitaal van Jeremy Hosking, die in 2019 £850,000 doneerde aan Standpoint.²²⁸

UnHerd (2017)²²⁹

UnHerd is een online magazine waarbij de redacteur Sally Chatterton voormalig journalist was bij de DT.²³⁰ Ondanks de eerdere jonge leeftijd van het magazine, kent het toch enkele publicaties van HR-auteurs.

The Critic (2019)²³¹

The Critic is een Brits maandmagazine over politiek en actuele cultuur. Het is te verbinden met het reeds vermelde Standpoint op meerdere vlakken. Zo werd The Critic opgericht in 2019 door Michael Mosbacher, de voormalige redacteur van Standpoint.²³² Medeoprichter Christopher Montgomery blijft ook niet ongekleurd door zijn lidmaatschap in de eurosceptische onderzoeksgroep van de conservatieven: *The European Research Group*.²³³ The Critic wordt gefinancierd door onder meer de reeds vermelde Jeremy Hosking, die bekend staat als financier van de BCP.²³⁴

²²⁵ Monbiot, “How US billionaires.”; volgende HR-auteurs publiceren regelmatig in Spiked: Nigel Biggar, Robert Tombs, Joanna Williams en Alka Seghal-Cuthbert.

²²⁶ Startpagina Standpoint, geraadpleegd 17.03.2022, <https://standpointmag.co.uk/>.

²²⁷ Oorspronkelijk was het een maandblad, maar nu wordt het ca. tien maal per jaar uitgegeven.

²²⁸ Lindsay Fortado en Laurence Fletcher “City financier Jeremy Hosking donates £850,000 to Standpoint magazine,” *Financial Times*, 17.06.2019, geraadpleegd 12.02.2022, <https://www.ft.com/content/77f879be-877b-11e9-97ea-05ac2431f453>; volgende HR-auteurs publiceren regelmatig in Standpoint: Andrew Roberts, Nigel Biggar, Robert Tombs, David Abulafia, en Jeremy Black.

²²⁹ Startpagina UnHerd, geraadpleegd 17.03.2022, <https://unherd.com/>.

²³⁰ “Sally Chatterton,” *UnHerd*, s.d., geraadpleegd 12.02.2022, <https://unherd.com/author/sally-chatterton/>; volgende HR-auteurs publiceren regelmatig in UnHerd: Robert Tombs, Nigel Biggar en Robert Lyman.

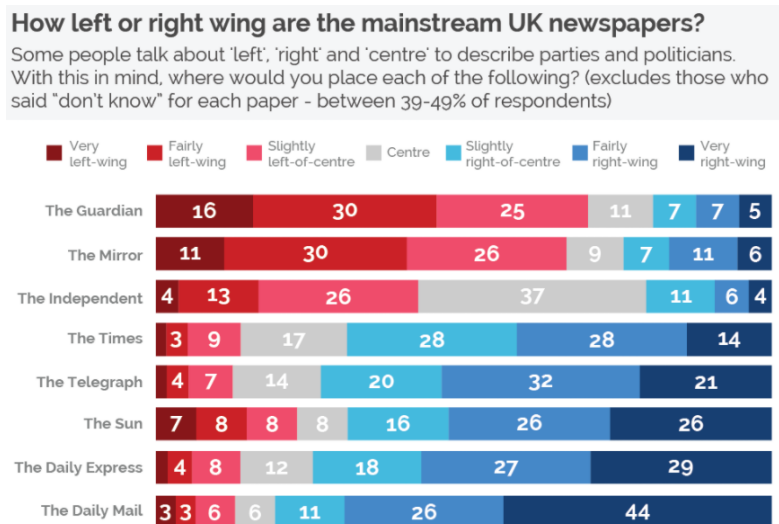
²³¹ Startpagina The Critic, geraadpleegd 17.03.2022, <https://thecritic.co.uk/>.

²³² The Critic, “Welcome to The Critic,” *The Critic*, 4.11.2019, geraadpleegd 20.02.2022, <https://thecritic.co.uk/issues/november-2019/introducing-the-critic/>.

²³³ Christopher Hope, “Three intellectual magazines to launch as right and centre-left engage in battle of ideas,” *The Telegraph Archive*, 17.06.2019, geraadpleegd 12.02.2022, <https://archive.today/2KpgU>.

²³⁴ Ian Burrell, “Does Britain need another contrarian conservative magazine? The Critic makes its case,” *The Drum Archive*, 30.01.2020, geraadpleegd 12.02.2022, <https://archive.today/Kjly6>; volgende HR-auteurs publiceren regelmatig in The Critic: Andrew Roberts, Nigel Biggar, Zareer Masani, Joanna Williams, Jeremy Black en Stephen Warren.

Het wordt duidelijk dat zo goed als alle besproken publicatiefora gelinkt zijn met de BCP. De apolitieke zelfdefinitie van HR kampt hier met slijtage. YouGov verrichte in 2017 trouwens een marktonderzoek rond de politieke betrokkenheid van enkele kranten in het VK: Dit benadrukt de politieke kleur van de verbonden publicatiefora (figuur 10).²³⁵

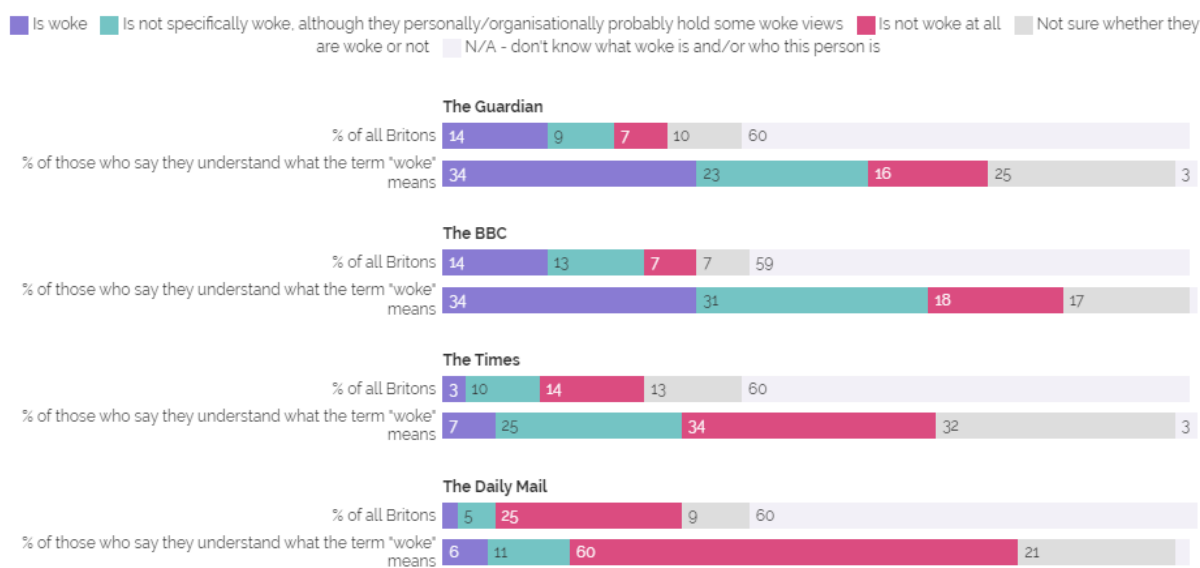

Figuur 10: Grafiekvoorstelling over de politieke associaties van enkele Britse magazine/kranten. Cijfers via YouGov.

Wie de voetnoten van deze thesis naast elkaar legt, zal opvallend veel kritiek wordt gegeven op HR via de krant The Guardian, dat hier als meest linkse krant wordt aanzien. Meer nog: om terug te keren naar het marktonderzoek van YouGov, stellen we via onderstaande tabel vast dat The Guardian wordt gezien als de ‘wokeste’ krant, terwijl de hierboven besproken krant zoals The Daily Mail net wordt gezien als het minst woke (figuur 11).²³⁶ De meer politiek-linkse kranten lijken dus, in dit opzicht, eerder meer woke te zijn, dan de politiek-rechtse of conservatieve kranten.

²³⁵ Matthew Smith, “How left or right-wing are the UK’s newspapers,” cijfers via YouGov (2017), geraadpleegd 22.2.2022, <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2017/03/07/how-left-or-right-wing-are-uks-newspapers>.

²³⁶ Smith, “What does ‘woke’ mean.”

YouGov

26-28 February 2021

Figuur 11: Grafiekvoorstelling over het 'woke-gehalte' van enkele Britse magazines/kranten. Cijfers via YouGov.

4.5. Tussentijds besluit

HR is geen klassieke epistemic community. Althans niet volgens de maatstaven van Cross. Wat betreft de communicatie met een *non-state* publiek, zien we dat HR slaagt met vlag en wimpel. Meer nog: niet enkel de (niet-statelijke) Britse burger, maar het volledige Westen – dat zich door de woke mentaliteit geteisterd voelt – wordt aangesproken. De interne cohesie wordt verder niet gerealiseerd door homogene expertise (al kan men beargumenteren dat de verschillende expertises enigszins te maken hebben met het Rijk in zijn totaliteit – al kan men zich verder de vraag stellen wat dan *niet* meer tot de studie van een wereldrijk behoort). Wel kan men spreken van een professionele omgeving; opgemaakt uit professoren, filosofen, journalisten, enzovoort. Toch is de werking van deze schijnbaar professionele omgeving enigszins verduisterd. We hebben ook gezien dat heel wat HR-auteurs (via opleiding of beroep) te verbinden zijn met de Universiteit van Cambridge, wat de cohesie van de groep enigszins zou kunnen versterken. Het is opmerkelijk dat het diezelfde universiteit is die als pionier van praktische culturele dekolonisatie te werk gaat. We stellen voorlopig dus vast dat HR niet meteen valt de definiëren als een epistemic community. De vraag is vervolgens hoe de kennis dan net wordt overgebracht, met diens verstande dat de expertise in de meeste gevallen niet één-op-één staat met de imperiale geschiedenis. Verder zagen we ook dat HR is terug te vinden in een net van politieke denktanks en publicatiefora. De persiflage van een schijnbaar politieke onafhankelijkheid verwatert hier enigszins.

HOOFDSTUK 5:

Passieve retoriek: slachtoffer van de onderdrukkende woke

“The freedom of speech may be taken away – and dumb and silent we may be led, like sheep, to the slaughter.”²³⁷

George Washington

In dit hoofdstuk zal worden ingegaan op de passieve retoriek, zoals die wordt gehanteerd door HR. Met passief bedoel ik hoe HR zich als in het nauw gedreven voelt door de woke mentaliteit: waar de cancelcultuur enige vorm van communicatieve misstap veroordeelt. Met andere woorden zullen we hier de retoriek bespreken waarmee HR duidelijk maakt dat het een slachtoffer is van de woke.

De opname van de slachtofferrol gaat hier gepaard met de verafschuwing van historisch anachronisme en de afkeer voor overdreven analogie. We zullen namelijk zien hoe HR de woke ziet als zij die door een hedendaagse bril naar het verleden kijken, zonder de historische complexiteit en context in acht te nemen. De overdreven analogie slaat op de manier waarop woke het Britse Rijk zal vergelijken met ‘het ergste van het ergste’: nazi-Duitsland. Deze afkerende houding gaat hand in hand met de persiflage van de strijd rond vrije meningsuiting. Dit zullen we bespreken aan de hand van twee overheidsmaatregelen: de *Higher Education Bill* (HEB) en de *explain and retain-policy*. Volgens HR maakt woke vervolgens gebruik van de *Critical Race Theory* (CRT, een theorie waarbij alles in termen van racisme wordt gezien). HR stelt dat deze theorie als het ‘nieuwe normaal’ en als een nieuwe orthodoxie dogmatisch wordt opgelegd: alsof het de Britse canon tracht in te ruilen voor een hyperkritische (en volgens HR: onjuiste/valse) retrospectie. Dit zullen we verder beargumenteren via toelichtingen door de reeds vermelde Weyns.

²³⁷ Beroemd citaat uit de *The Newburgh address* (1783). Raadpleegbaar via Mount Vernon Website, geraadpleegd 19.04.2022, <https://www.mountvernon.org/education/primary-sources-2/article/newburgh-address-george-washington-to-officers-of-the-army-march-15-1783/>.

Tenslotte zullen we bespreken hoe HR de woke als een elite zal zien; een kleine minderheid. Meer nog: we kunnen spreken van een populistisch geïnspireerd narratief: de ‘slechte’ elite tegen het ‘goede’ volk. Dit zullen we uitleggen aan de hand van de theoretische bijdragen van de politiek filosoof Camil Ungureanu, politicologe Alexandra Popartan, politieke wetenschapper Cas Mudde, academicus Cristóbal R. Kaltwasser en hoogleraar in de Politieke Wetenschappen Corey Robin.

5.1. *De “misdaden” van woke: anachronisme en buitensporige (nazi-)analogie*

Anachronisme betekent, om het beknopt te houden, de inbreuk in het chronologische verloop en samenhang van de tijd. Het wordt door HR-auteurs gezien als een geschiedkundige zonde en een maatschappelijk afkerig concept. Hiermee bedoel ik dat de campagne niet kan omgaan met de beoordeling van het verleden met een actuele mentaliteit. Om terug te keren naar het inleidende citaat over het Colstonstandbeeld, claimt HR dat dergelijke standbeelden zijn gebouwd en tentoongesteld in de publieke ruimte, in een periode waar de overheid (en het publiek) dit toejuichten.²³⁸ Men kan zich ook inbeelden dat er geen standbeeld zou worden geplaatst van iemand die door iedereen wordt gezien als een inherent slecht persoon, al zou men kunnen stellen dat het publiek minder inbreng had in de publieke inrichting van de samenleving.

In *“Considerations on the Colston statue”* beschrijven John Marenbon en Mark Stocker de positie van dat Colstonstandbeeld. Marenbon vertelt eerst dat indien we slavernij als iets slechts beschouwen we doen aan een soort anachronisme aangezien het toen een *gewone gang van zaken* was: zowat elk rijk deed in het verleden aan slavenhandel. Toch geeft hij toe dat de Trans-Atlantische slavernij hoe dan ook moet gezien worden als immoreel en onwenselijk:

“As to the evils of the slave trade, it is, indeed, arguable that we are guilty of anachronism if we condemn anyone in the past who owned slaves or profited from slavery. Slavery was widespread and generally accepted in many civilizations until the nineteenth century or later, and in some times and places, such as the Roman world, the relationship between slave and master was often less oppressive than many other economic relationships. But the transatlantic slave trade was

²³⁸ John Marenbon en Mark Stocker, *“Considerations on the Colston statue,”* History Reclaimed, geraadpleegd 11.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/considerations-on-the-colston-statue/>.

exceptional in its cruelty. Since at the same time as British slave owners profited from their plantations in the Caribbean slavery was illegal in their own country, it seems that the transatlantic slave trade can be called evil without anachronism.”²³⁹

Niet veel later maakt hij echter een dubieuze bocht wanneer hij de “Colston Four” (de vier beschuldigen bij het neerhalen van het Colstonstandbeeld: zie openingscitaat in de inleiding) bespreekt en hoe het beter zou zijn om de woorden van kerkvader Augustinus te hernemen:

“David Olusoga claimed that the four defendants were on ‘the right side of history’. But human history does not, as his remark implies, move from the worse to the better. Rather, it runs from disaster to disaster, cruelty to cruelty (read Augustine on the City of God if you doubt this). Opponents of the statue-removers are inclined to say that our history is under attack, and we should be allowed to keep it. Their fear is misplaced: our history has happened and we cannot but keep it. What is under attack are, rather, our ways of living, peacefully and even constructively, with our history. And they are among our most precious cultural assets.”²⁴⁰

In de marge wil ik meegeven dat “*The city of God*” (De civitate Dei) geschreven is in het jaar 426. Zijn punt over historisch anachronisme verdampt hier enigszins. Belangrijker om op te merken is dat het verleden hier wordt gezien als irreversibel: wat gebeurd is, is gebeurd en daar valt niets aan te veranderen.

HR claimt dat de voorstanders van een culturele dekolonisatie vervolgens naar de wereld kijken door een monochrome bril: een zwart-witdenken waar het verleden wordt gezien als puur slecht zonder enige schijn van nuance. Deze morele monochromie is niet enkel te vertalen naar historische figuren zoals Edward Colston, maar ook op de manier waarop de zaken verteld worden. Ter illustratie kijken we naar het reviewartikel “*Malcolm Gladwell, The Bomber Mafia*” door HR-auteur Saul David.²⁴¹ Deze laatste zegt dat het boek van Gladwell een te simpel wereldbeeld onderschrijft. Het boek gaat over Haywood Hansell en Curtis LeMay: Amerikaanse piloten tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hansell was lid van de zogenaamde *Bombing Mafia*; een groep binnenin de Amerikaanse militaire luchtvaart die voorstander was van “*high-altitude precision bombing by daylight*”, terwijl LeMay een voorstander was van “*area-bombing*”.²⁴² Bijgevolg werd LeMay gezien als de schurk en Hansell als de held, aangezien deze laatste hoe dan ook minder burgerslachtoffers zou maken. Dit is volgens David een grove

²³⁹ Marenbon en Stocker, “Considerations.”

²⁴⁰ Marenbon en Stocker, “Considerations.”

²⁴¹ Saul David, “Malcolm Gladwell, The Bomber Mafia,” History Reclaimed, geraadpleegd 15.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/malcolm-gladwell-the-bomber-mafia/>.

²⁴² David, “Malcolm Gladwell.”

simplificatie in een té binair-gemaakte wereld waar helden vechten tegen schurken. Het gerecenseerde boek behoort volgens David tot de woke mentaliteit: waar de historische complexiteit wordt gesimplificeerd. Verder beweert ook Zareer Masani dat het verhaal van Brits-India te simplistisch wordt voorgesteld door woke:

“The problem with this bleak, monochrome picture is that it hugely over-simplifies the complexities of British and Indian politics over a span of three centuries, constantly reducing its protagonists to one-dimensional stereotypes.”²⁴³

Het is volgens HR de simplificatie van een complexe wereld die ervoor zorgt dat de geschiedenis wordt uitgehold – van haar historische werkelijkheid ontdaan. David Abulafia geeft hierbij het voorbeeld van Christoffel Columbus:

“Literally misguided (he had not ended up in China after all), Columbus was also misguided in his management of what the Spaniards called ‘the Indies’. But to make him the evil genius who destroyed the ancient American civilisations is to produce a caricature of a complex figure who deserves neither demonisation nor hero-worship.”²⁴⁴

Abulafia spreekt hier van een “demonisatie” van complexe figuren. HR ziet zich verwickeld in een strijd tegen deze overdreven afschildering van nationale helden als demonische schurken. *Empire* wordt volgens HR door woke gezien als een verschrikkelijke imperialistische structuur: het ergste van het ergste. Hier wordt HR in zijn kern geraakt. Het ‘goede’ wordt bevuurd met een monochroom en louter slecht wereldbeeld. Er zijn zelf enkelen die stellen dat het Britse Rijk valt te vergelijken met nazi-Duitsland. Dit betreft volgens HR een te buitensporige analogie. Uiteraard brengt dit ook een soort ondankbaarheid met zich mee, dat volgens HR op een afschuwelijke en laffe manier de Britse geschiedenis besmeurt. Andrew Roberts vertelt hoe het respect voor de nationale held Winston Churchill zienderogen verdwijnt wanneer hij zelfs door Churchill College, deel van de Universiteit van Cambridge, wordt vergeleken met de andere partij van de historische Slag om Engeland:

“While most people, not just in the Britain but throughout the world, are grateful for Churchill and his contribution to Civilisation, it was at the college named after him that his reputation

²⁴³ Zareer Masani, “Jon Wilson, India Conquered: Britain’s Raj & the Chaos of Empire,” History Reclaimed, geraadpleegd 15.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/jon-wilson-india-conquered-britains-raj-the-chaos-of-empire/>.

²⁴⁴ David Abulafia, “Columbus: a misguided genius,” History Reclaimed, geraadpleegd 17.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/columbus-a-misguided-genius/>.

should have been so viciously sullied. When he was compared to Adolf Hitler, no-one intervened."²⁴⁵

In de marge is het belangrijk om op te merken dat Roberts hier de term 'civilisatie' aanhaalt; een eurocentrische gekleurde term, dewelke het wokeistisch dekoloniaal zou kunnen uitdagen tot ondoordachte reactie. Roberts bekritiseert vervolgens professor in *Black Studies* Kehinde Andrews die het rijk van Hitler weldegelijk in de weegschaal legt met *Empire* als tegengewicht:

*"The British Empire was far worse than the Nazis. It lasted far longer; it killed far many more people; and in fact, in many ways, as you mentioned, the Nazis were copying large elements of the British Empire. And that's just fact. But you state something like that it's like heresy, right? Because we're not having a rational conversation; we're not having a conversation about actual history."*²⁴⁶

Een ander voorbeeld van nazi-analogie is te vinden in het HR-artikel van Nigel Biggar dat spreekt over Cecil Rhodes, die de focus vormt bij de reeds vermelde RMF-beweging. Deze beweging maakte eveneens een analogie tussen deze imperialistische Brit en Hitler:

*"In principle, they would have liked to take Rhodes down, because of what they suppose he signifies. Yet what he signifies has little to do with the truth, either about the past or about the present. The real Rhodes undoubtedly had a morally mixed record. But he was not South Africa's Hitler, as the Rhodes Must Fall campaign has claimed."*²⁴⁷

Het probleem met de RMF-beweging is trouwens te lezen op een dieper niveau. Nigel Biggar en Lawrence Goldman bespreken in (afzonderlijke) artikels hoe RMF vaak is opgesteld uit studenten aan de Universiteit van Oxford (in het bijzonder: Oriel College) die studeren onder een beursstatuut dat bekend staat als *Rhodes scholarships*, vernoemd naar Cecil Rhodes zelf.²⁴⁸ Volgens Biggar zijn die studenten in het bijzonder helemaal geen 'slachtoffer' van de erfenis die Rhodes achterliet, integendeel: door zijn bijdragen hebben ze de mogelijkheid om te

²⁴⁵ Roberts, Gebreyohanes en Soames, "The racial consequences," 23; David Abulafia, "Decolonizing Imperial College," History Reclaimed <https://historyreclaimed.co.uk/decolonizing-imperial-college-a-few-suggestions/>.

²⁴⁶ Roberts, Gebreyohanes en Soames, "The racial consequences," 14.

²⁴⁷ Nigel Biggar, "Cecil Rhodes and 'decolonization'," History Reclaimed, geraadpleegd 12.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/cecil-rhodes-and-decolonization/>.

²⁴⁸ Nigel Biggar, "Cecil Rhodes and the abuse of history", History Reclaimed, geraadpleegd 08.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/cecil-rhodes-and-the-abuse-of-history/>; Lawrence Goldman, "We have been here before: 'Rhodes Must Fall' in historical context," History Reclaimed, geraadpleegd 19.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/we-have-been-here-before-rhodes-must-fall-in-historical-context/>.

studeren (*"racism is not what some people tell us it is, that empire isn't invariably "imperialist", and that its "victims" aren't always – simply – victims"*).²⁴⁹

Om terug te keren op de nazi-analogie bespreekt ook John Marenbon in het reeds vermelde artikel *"Considerations on the Colston statue"* de problematische vergelijking met Hitler en zijn imperium:

*"'But', the statue-removers will say, 'you should not be able to live at ease with your history. Do you think that Germans should live at ease with Hitler and the holocaust? The slave trade was also a holocaust.' (One of the defendants did in fact compare having a statue of Colston to having one of Hitler.) The answer is that not only is the scale of the evil different, but there is vast disparity with regard to time. Hitler's crimes were immediately recognized: it was unthinkable to any decent person that there should be any commemoration of the era except of its victims. Britain's participation in the transatlantic slave trade ceased two centuries ago."*²⁵⁰

Een volgend voorbeeld komt uit de recensie van het boek *"Time's monster: History, Conscience & Britain's Empire"* van Priya Satia door Zareer Masani. Volgens Masani vergelijkt Satia hier het Britse Rijk met het nazirijk:

*"The equation between the yet unpunished crimes of British imperialism and those prosecuted at Nuremberg figures prominently in this book. "Nazi objectives were openly murderous..." Satia tells us, "but the ideology of liberal empire required respectable cover, and lasted longer because of it."*²⁵¹

Interessant is hoe de nazi-analogie soms wordt uitgelokt door HR zelf. Het lijkt wel alsof de ondankbare stelling om *Empire* te vergelijken met het 'ergste van het ergste', nu doelbewust wordt besproken om de woke af te schilderen als overdrijvend en ondankbaar; omdat het voor de meesten wel duidelijk is dat het Britse Rijk en nazi-Duitsland niet (één-op-één) met elkaar valt te vergelijken. Zo vertelt Tombs dat:

"Having a distant ancestor connected with slavery is seen as far more shaming than, say, being the child or grandchild of an SS or KGB concentration-camp guard. Owning anything acquired with profits of slavery centuries ago is infinitely more disgraceful than owning products (a

²⁴⁹ Biggar, "Cecil Rhodes and the abuse."

²⁵⁰ Marenbon en Stocker, "Considerations."

²⁵¹ Zareer Masani, "Priya Satia, Time's Monster: History, Conscience & Britain's Empire," History Reclaimed, geraadpleegd 19.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/priya-satia-times-monster-history-conscience-britains-empire/>.

Volkswagen or a Porsche, for example) from corporations that worked slaves to death within living memory.”²⁵²

5.2. De strijd om vrijheid en de zoektocht naar een erfgoedpolitiek

5.2.1. De Higher Education Bill en het recht op vrije meningsuiting

Tot dusver klinkt het alsof de woke mentaliteit de geschiedenis te simpel maakt, zonder enig oog voor context of nuance. Volgens HR gaat dit om niets minder dan een aanslag op het recht op vrije meningsuiting. Dit is bv. ook wat Ruth D. Edwards vertelt in een HR-podcastaflevering waar ze beweert dat (vooral jonge) academici zichzelf belemmeren met de woke mentaliteit door hun eigen vrijheid te censureren en niet open te staan voor de meer complexe en waarachtige geschiedenis.²⁵³ Edwards groeide zelf op in Ierland in de jaren 1940/50 en zegt dat de onvrije en dystopische omstandigheden van “*Roman Catholic nationalist Ireland*” vergelijkbaar zijn met de dekolonisatiegolf van woke.²⁵⁴ Ze zegt dat sociale media verder bijdraagt tot het succes van de cancelcultuur. Het is volgens Edwards bijgevolg noodzakelijk om een digitaal tegengewicht te bieden: zoals de HR-website die volgens haar overloopt van “*full of marvelous ammunition for people who care about historical decency*”.²⁵⁵ Het lijkt in haar ogen een begin te zijn van de overwinning van fatsoenlijke retrospectie. Ze beweert dat we later naar deze periode zonder trots zullen terugkijken, maar ze stelt het luisterpubliek gerust: “*normal service will be resumed*”.²⁵⁶

Academische vrijheid moet dus gewaarborgd blijven. Dat is volgens Nigel Biggar en Doug Stokes echter niet langer het geval in de Westerse wereld. In het reeds vermelde artikel “*The woke onslaught is a war on the West itself*” spreken ze over de invoering van de *Higher Education*

²⁵² Robert Tombs, “Cultural institutions are applying double standards to create a narrative of grievance,” History Reclaimed, geraadpleegd 12.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/cultural-institutions-are-applying-double-standards-to-create-a-narrative-grievance/>.

²⁵³ History Reclaimed, “Ruth Dudley Edwards – Defending Free Speech,” History Reclaimed, geraadpleegd 15.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/podcast/ruth-dudley-edwards-defending-free-speech/>.

²⁵⁴ History Reclaimed, “Ruth Dudley Edwards.”

²⁵⁵ History Reclaimed, “Ruth Dudley Edwards.”

²⁵⁶ History Reclaimed, “Ruth Dudley Edwards.”

Bill (HEB), die ook de *Freedom of Speech Bill* wordt genoemd.²⁵⁷ Hierin bespreken de HR-auteurs hoe deze overheidswet moet bijdragen tot de herinstallatie van de vrije meningsuiting in universitair debat – in de strijd met de cancelcultuur.

De HEB werd geïntroduceerd door Gavin Williamson, oud-kabinetsmedewerker van de *Secretary of State for Defence* en was tot 2021 de *Secretary of State for Education* onder Boris Johnson (hij werd zelfs tot ridder geslagen door deze laatste).²⁵⁸ Deze overheidsmaatregel zou het mogelijk maken om universiteiten – die ongegrond bepaalde personen en hun meningen verbannen van publieke communicatie – vatbaar te maken voor geldboetes. Bij het moment van schrijven (mei 2022) is de HEB nog steeds in de beginfase van eventuele doorvoering: de eerste twee lezingen werden reeds gehouden in het Lagerhuis, en op dit moment wordt een hernieuwd rapport geschreven; de stap richting een derde lezing.²⁵⁹ Dit rapport heeft de mogelijkheid om bepaalde dringende zaken aan te passen:

*“Report stage gives MPs an opportunity, on the floor of the House, to consider further amendments (proposals for change) to a Bill which has been examined in committee. There is no set time period between the end of committee stage and the start of the report stage. (...) All MPs may speak and vote - for lengthy or complex Bills the debates may be spread over several days. All MPs can suggest amendments to the Bill or new clauses (parts) they think should be added. (...) Report stage is usually followed immediately by debate on the Bill's third reading.”*²⁶⁰

Het wetsontwerp werd voorgelegd op 12 mei 2021 en wordt van staatswege gepercipieerd als volgt:

“A historic bill introduced in Parliament today (12 May) will strengthen the legal duties on higher education providers in England to protect freedom of speech on campuses up and down the country, for students, academics and visiting speakers. (...) over one hundred academics signed a letter expressing public opposition to Professor Nigel Biggar’s research project ‘Ethics and Empire’, because he had said that British people should have ‘pride as well as shame’ in the Empire. Registered higher education providers in England will have extended legal duties not

²⁵⁷ Biggar en Stokes, “The woke onslaught.”

²⁵⁸ Peter Walker, “Gavin Williamson awarded knighthood by Boris Johnson,” *The Guardian*, 03.03.2022, geraadpleegd 11.03.2022, <https://www.theguardian.com/politics/2022/mar/03/gavin-williamson-awarded-knighthood-by-boris-johnson>.

²⁵⁹ HEB raadpleegbaar via de Britse overheidswebsite, geraadpleegd 11.11.2021, <https://bills.parliament.uk/Publications/41479/Documents/212/21012.pdf>.

²⁶⁰ “Higher Education (freedom of speech) Bill, report stage,” UK Parliament, geraadpleegd 19.02.2022, <https://bills.parliament.uk/bills/2862/stages/15765>

only to take steps to secure freedom of speech and academic freedom, but also to promote these important values."²⁶¹

Hier wordt opnieuw gesproken van het project *Ethics and Empire* waarvoor Biggar zo veel kritiek kreeg. Deze kritiek werd van overheidswege niet genegeerd. Het blijkt alsof er terug ruimte moet gemaakt worden voor ook niet-populaire visies inzake het verleden. Volgens sommigen zou dit echter een averechts effect kunnen hebben aangezien er, indien er wordt gewerkt met boetes voor universiteiten (indien ze iemand onwettig 'cancellen'), meer gevaar is om kritiekloos te blijven tegen bepaalde sprekers en hun theorieën.²⁶² Het klinkt dus alsof de academische vrijheid van meningsuiting een tweesnijdend zwaard is. Haatdragende of strikt politieke boodschappen krijgen zo ook een gegarandeerd communicatieplatform: "'Free Speech Bill' will permit Holocaust deniers to speak on campuses", zo blijkt.²⁶³ Dit argument werd snel weerlegd door Williamson zelf die zei dat antisemitisme nooit zal worden getolereerd.²⁶⁴

Het concept van vrije meningsuiting is uiteraard bekend, maar toch krijgt het een specifieke betekenis voor de historicus/-a. Van historici wordt soms echter verwacht en beweerd dat ze zich neutraal opstellen ten aanzien van gebeurtenissen die in het verleden bestaan. Met deze logica lijkt de historicus de gepaste rechter die kan oordelen over het verleden. Volgens Antoon De Baets zorgt de vrijheid voor meningsuiting voor een zekere bescherming voor de historicus/-a en de vrijheid van historisch onderzoek.²⁶⁵ Historici zijn vrij om de zaken te onderzoeken, maar niet om mensrechtelijke inbreuk te plegen:

²⁶¹ Department for Education & Office for Students, "Universities to comply with free speech duties or face sanctions," UK Government Website, geraadpleegd 20.02.2022, <https://www.gov.uk/government/news/universities-to-comply-with-free-speech-duties-or-face-sanctions>.

²⁶² Richard Adams, "Campus free speech law in England likely to have opposite effect," *The Guardian*, 12.05.2021, geraadpleegd 18.02.2022, <https://www.theguardian.com/education/2021/may/12/campus-free-speech-law-england-likely-opposite-effect>; "Universities could face fines over free speech breaches," *BBC News*, 12.05.2021, geraadpleegd 18.02.2022, <https://www.bbc.com/news/education-57076093>.

²⁶³ Rob Merrick, "No 10 slaps down universities minister for saying 'Free Speech Bill' will allow Holocaust deniers to speak," *Independent*, 13.05.2021, geraadpleegd 27.02.2022, <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/holocaust-denial-universities-michele-donelan-b1846924.html>.

²⁶⁴ Sophie Morris, "No protection for Holocaust deniers under new free speech laws, says Williamson," *Evening Standard*, 13.05.2021, geraadpleegd 28.02.2022, <https://www.standard.co.uk/news/uk/kate-green-gavin-williamson-charlotte-nichols-education-secretary-higher-education-b934963.html>

²⁶⁵ Antoon De Baets, "The impact of the universal declaration of human rights on the study of history," *History and Theory* 48, nr. 1 (2009): 22.

“The same UDHR [Universal Declaration of Human Rights] that grants historians their rights also grants them to all other human beings, including those studied by historians. Consequently, conflicts inevitably arise among different parties in the exercise of their rights. A classic conflict, for example, is the one between the freedom of expression of historians and the privacy and reputation of those they study.”²⁶⁶

Wel hebben historici de kans (en misschien de plicht) om historisch onrecht aan te kaarten en te onderzoeken. Historici hebben namelijk *“the power to reopen cases and challenge the prevailing amnesia and historical myths”*.²⁶⁷

5.2.2. De retain and explain-policy

Naast de HEB is het ook noodzakelijk om de *retain and explain* policy hier te vermelden. Bij aanvang van 2021 werden er nieuwe wetten gepresenteerd die moeten bijdragen tot de verhoogde bescherming van het Britse erfgoed.²⁶⁸ In de inleiding werd gesproken over hoe het Colstonstandbeeld van zijn sokkel werd getrokken, waarna het in de rivier werd geworpen. Deze nieuwe erfgoedpolicy houdt in dat alle standbeelden, plakkaats en andere monumenten nu een goedkeuringsprocedure moeten doorlopen alvorens de mogelijkheid bestaat om ze te verplaatsen of aan te passen. Deze beleidshervorming staat gekend als *retain and explain*: bewaar en leg uit.²⁶⁹ Robert Jenrick, voormalig minister van Huisvesting, en lid van de BCP, beargumenteert:

“For hundreds of years, public statues and monuments have been erected across the country to celebrate individuals and great moments in British history. They reflected the people’s preferences at the time, not a single, official narrative or doctrine. They are hugely varied, some loved, some reviled, but all part of the weft and weave of our uniquely rich history and built environment. We cannot – and should not – now try to edit or censor our past. (...) Our policy in law will be clear, that we believe in explaining and retaining heritage, not tearing it down.”²⁷⁰

²⁶⁶ De Baets, “The impact,” 27.

²⁶⁷ De Baets, “The impact,” 37-8.

²⁶⁸ Oliver Dowden en Robert Jenrick, “New legal protection for England’s heritage,” UK Government, geraadpleegd 1.03.2022, <https://www.gov.uk/government/news/new-legal-protection-for-england-s-heritage>

²⁶⁹ Dowden en Jenrick, “New legal protection.”

²⁷⁰ Dowden en Jenrick, “New legal protection.”

Lisa Graves, curator van Bristol Museums en projecteider van *“The Colston statue: what next?”* legt de *retain and explain*-policy uit aan de hand van het vermelde Colstonstandbeeld:

*“To offer visitors a way to engage with the statue as it is now. The display is a very calm and contemplative space and hopefully people will take the time to reflect, possibly look further into the reasons why it came down and complete the survey to have their voice heard on what happens next. (...) Our job as curators is to stabilise the statue until such time that decisions about its future are made by the city. Our job is to try and explain and explore different aspects of history and heritage so that people have the opportunity to engage in informed debate and conversation.”*²⁷¹

Dit blijkt echter voor velen een stap achteruit aangezien de nadruk wordt gelegd op het behoud van het erfgoed meer dan de nuancering hiervan.²⁷² Deze nieuwe beleidsmaatregel zou dan ook betekenen dat de verwijdering van bestaande standbeelden gepaard zou gaan met een complexe procedure. Sommigen vragen zich dan ook af hoe er nu net kan worden omgegaan met de huidige cultuurconflicten als er niets kan veranderd worden: *“How can we diversify our heritage if the prime locations are already taken up by the privileged few?”*²⁷³ Oliver Dowden, (mede-)voorzitter van de BCP, zegt dat:

*“The decisions we make now will shape the environment inherited by our children and grandchildren. It is our duty to preserve our culture and heritage for future generations and these new laws will help to do so.”*²⁷⁴

Dowden gelooft dus dat we kunnen leren van het verleden (herinner: de Ciceroniaanse gids van het leven) en dat dit een heel belangrijke maatschappelijke – want pedagogische – rol heeft te spelen. De conservatieve tegenhangers hebben een minder optimistische houding bij *retain and explain*. De geschiedenis wordt volgens hen niet genoeg genuanceerd (bijvoorbeeld door extra historische context via behulp van een QR-code aan een plakkaat of bord bij een monument), integendeel; de symbolen van imperiale en koloniale macht worden verdedigd

²⁷¹ Geraldine K. Adams, “Q&A. The aim was for the display to be a conversation starter,” Museum Association, geraadpleegd 4.03.2022, <https://www.museumsassociation.org/museums-journal/people/2021/06/qa-the-aim-was-for-the-display-to-be-a-conversation-starter/>.

²⁷² Katharina Massing, “Statues: the UK’s plan to ‘retain and explain’ problem monuments is a backwards step,” *The Conversation*, 09.03.2021, geraadpleegd 7.03.2022, <https://theconversation.com/statues-the-uks-plan-to-retain-and-explain-problem-monuments-is-a-backwards-step-156430>; dit doet overigens opnieuw denken aan de stijlfiguur van de constatering (cf. Barthes).

²⁷³ Massing, “Statues.”

²⁷⁴ Dowden en Jenrick, “New legal protection.”

terwijl ze worden gepresenteerd. Het vertrouwen in deze overheidsactie lijkt stelselmatig te dalen:

“The retain and explain policy fails to acknowledge that heritage and monuments not only represent history but are also displays of power. What we preserve as heritage shows what and who we value as a society. So those who are commemorated in public spaces – and those who are not – signifies who belongs and who does not. An explanatory label or QR code will not change these visual cues.”²⁷⁵

De nieuwe policy lijkt de brand van de cultuurstrijd niet meteen te blussen, meer nog: het blijkt als olie op vuur.²⁷⁶ De poging om de apologie van het verleden vast te leggen in de wet, zou volgens velen een stap in de foute richtingen betekenen. Volgens anderen is het dan weer een manier om op te treden tegen de cancelcultuur.

5.3. Tegen het dogma: Critical Race Theory

Bovenstaande uitleg beschrijft dus hoe HR de woke mentaliteit ziet als een obstakel voor het recht op vrije meningsuiting. Woke propageert in hun ogen een soort ‘nieuwe normaal’; een nieuwe orthodoxie waar het verleden schijnbaar dogmatisch moet beschouwd worden als iets om zich over te schamen. Herinner hierbij het citaat van Weyns: *“Zij [woke] bekritiseert hokjesdenken, maar loopt achter vlaggen. Zij relativiseert de waarheid, maar slaat een dogmatische toon aan.”²⁷⁷* HR-auteur Liam Kennedy beschuldigt woke als volgt:

“A new orthodoxy has been proclaimed, privileged by racial distinction, age and exclusion from the genocide debate. The term ‘debate’ is redundant of course as we are now in the enlightened realm of dogma. One might have thought of universities as bastions of disinterested enquiry and freedom of speech. Hallmarks of the historian include confronting complex historical experiences with intellectual integrity and attention to context, evidence, and the values of the time. Holistic

²⁷⁵ Massing, “Statues.”

²⁷⁶ Gareth Harris, “Fuelling culture war, UK governments forms new ‘retain and explain’ board for controversial monuments,” *The Art Newspaper*, 17.05.2021, geraadpleegd 4.03.2022, <https://www.theartnewspaper.com/2021/05/17/fuelling-culture-war-uk-government-forms-new-retain-and-explain-board-for-controversial-monuments>.

²⁷⁷ Achterflap Weyns, *Wie wat woke?*

accounts are normally preferred to selective and partisan renderings of the past that can be dished up so easily in the service of contemporary political positions."²⁷⁸

Hij gaat verder en zegt dat er een lijn moet getrokken worden tussen de politiek-geëngageerde burger en de professionele historicus:

*"(...) clear boundaries need to be drawn between the role of politically-engaged citizen and professional academic. At the very least, some appreciation of the possible dangers is desirable."*²⁷⁹

Met andere woorden: laat het over aan de historici. We hebben echter reeds besproken hoe ook de HR-auteurs "*politically-engaged*" zijn (in het bijzonder t.a.v. de BCP). Dat woke-dogma draait trouwens centrifugaal rond racisme. Weyns beweert overigens het volgende: "*Je kunt de woke mentaliteit niet begrijpen zonder inzicht in 'de witte man'*".²⁸⁰ Hij stelt dat de woke heel serieuze zaken aankaart zoals maatschappelijke discriminatie en racisme, maar dat er eveneens wordt gedemonstreerd ten voordele van schijnbaar onbelangrijke zaken:

*"Ze [woke] storen zich aan witte jongens die döner eten. (...) een witte auteur die een boek schrijft over iemand van kleur? Kan niet. Een witte auteur die een tekst vertaalt van een zwarte vrouw? Kan niet. (...) een imitatie van een vreemd accent? Kan niet. (...) een zwarte acteur die de hoofdrol speelt in de BBC-crimeserie Luther? Kan niet (omdat hij niet 'zwart' genoeg acteert: hij praat en eet als een witte man)."*²⁸¹

Het lijkt alsof iedereen (zowel individu, als natie, als academische instelling) zich constant moet bewust zijn van het verleden, en de manier waarop bepaalde instellingen en mentaliteiten zijn gebouwd op kolonialisme. Er heerst met andere woorden een soort angstigheid voor enige misstap, op straffe van excommunicatie (cf. cancelcultuur). Deze focus rond racisme kookte enigszins over wanneer het VK werd beschuldigd van zogenaamd institutioneel racisme dat zou zijn gegroeid uit het imperiale verleden. Het Sewell-rapport van 2021 moest deze stelling ontcrachten – waar het niet volledig in slaagde (althans niet met wetenschappelijke en historische documentatie of bewijs).²⁸²

²⁷⁸ Liam Kennedy, "The White Man's Burden Reinvented," History Reclaimed, geraadpleegd 15.11.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/the-white-mans-burden-reinvented/>.

²⁷⁹ Kennedy, "White man's burden."

²⁸⁰ Weyns, *Wie wat woke*, 8.

²⁸¹ Weyns, *Wie wat woke?*, 125.

²⁸² Rajeec Syal, "Government strategy sidesteps Sewell race report's most criticised conclusions," *The Guardian*, 16.03.2022, geraadpleegd 29.04.2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/16/ministers-government-strategy-sewell-race->

De manier waarop ras centraal wordt gezien in de burgerrechten wordt bestempeld met de term *Critical Race Theory* (CRT). Volgens HR-auteur Joanna Williams impliceert CRT een haatdragende ideologie, aangezien zij die het slachtoffer zijn van racisme zich als onderdrukt voelen, terwijl zij die zich wensen te verontschuldigen voor de ‘fouten van het verleden’ dat niet kunnen doen aangezien het nooit kan worden goedgeemaakt. Meer nog: wie zichzelf niet poogt te verontschuldigen wordt gezien als racistisch, stelt Williams.²⁸³ Verder beweert David Abulafia dat CRT het hart is van de “*woke ideology*” en dat het huidige institutionele racisme, waar de Britse natie van wordt beschuldigd (cf. Sewell-rapport), geenszins “*proven scientific fact*” is; laat staan dat het teruggaat tot de tijd van Brits-koloniale slavernij.²⁸⁴ Ook Jeff Fynn-Paul zegt dat CRT-aanhangers figuren zijn die met een soort metaforische hamer alles wat niet strookt met die ideologie de grond in slaan: “*When you have a hammer, everything is a nail*”.²⁸⁵ CRT is volgens Tim Luckhurst marxistisch geïnspireerd (hij verwijst onder andere naar Herbert Marcuse): het is een dogmatische ideologie van de woke mentaliteit die ervoor zorgt dat mensen geen mening meer kunnen of ‘mogen’ vormen en dat we op die manier afstevenen op een soort vals bewustzijn.²⁸⁶

Alka Seghal-Cuthbert gaat nog verder door te stellen dat CRT kennis op zich ‘racialiseert’. Ze bedoelt hiermee dat er volgens haar te weinig bewijsmateriaal bestaat rond de invloed van racisme in de actuele maatschappij om iedere vorm van kennis te ‘filteren’ door CRT:

*“The challenges presented by decolonising theories can offer interesting and potentially fruitful hypotheses for established disciplinary knowledge, but to date they lack adequate criteria with which to test claims. One consequence is that advocates of decolonising discourses often end up using a fair few binary categories themselves and risk re-racializing knowledge itself.”*²⁸⁷

[report](https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/race-commission-racism-britain-sewell-b1855304.html); Nadine White, “Sewell says commission did find evidence of ‘persistent discrimination’ despite controversial race report,” *Independent*, 28.05.2021, geraadpleegd 28.04.2022, <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/race-commission-racism-britain-sewell-b1855304.html>.

²⁸³ History Reclaimed, “Podcast: Interview with History Reclaimed author Joanna Williams,” History Reclaimed, geraadpleegd 21.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/podcast/podcast-interview-with-history-reclaimed-author-joanna-williams/>.

²⁸⁴ History Reclaimed, “Podcast – Why history needs to be debated – With Prof. David Abulafia,” geraadpleegd 23.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/podcast/podcast-why-history-needs-to-be-debated-with-prof-david-abulafia/>.

²⁸⁵ History Reclaimed, “Jeff Fynn-Paul – the “Myth of the Stolen Country” is a self-inflicted wound,” History Reclaimed, geraadpleegd 22.11.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/podcast/jeff-fynn-paul-the-myth-of-the-stolen-country-is-a-self-inflicted-wound/>.

²⁸⁶ Tim Luckhurst, “Misrepresenting newspapers,” History Reclaimed, geraadpleegd 23.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/misrepresenting-newspapers/>.

²⁸⁷ Alka Seghal-Cuthbert, “Truth and Decolonising Discourses,” History Reclaimed, geraadpleegd 11.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/truth-and-decolonising-discourses/>;

Die reeds besproken angst voor een misstap zorgt volgens HR net voor de stilzwijgende goedkeuring van het woke-dogma. In deze context klaagt de campagne het *1619 Project* aan van The New York Times. Dit project bestaat uit verschillende journalistieke publicaties en tentoonstellingen die gaan over de invloed van koloniaal slavernij en de positie van de Afro-Amerikaan in de huidige samenleving.²⁸⁸ De nobele ingesteldheid bestaat volgens HR met een gerotte kern:

“Instead of doing their professional duty in keeping the facts straight, the New York Times editors opted for face-saving evasions, only to see their claims of accuracy and respect for facts collapse.”²⁸⁹

HR claimt dus dat de Times dit project onder handen nam, speciaal omwille van het gevaar om ‘gecancelled’ te worden. Dit draagt volgens HR bij tot een ahistorische visie en een onbestaand debat van en over het verleden:

“This attempt to demolish every moral foundation of the American nation, however, goes beyond proper intellectual criticism and debate: it contains assertions that are demonstrably false, and none more grossly so than the assertion that the motive for American independence was the defence of slavery.”²⁹⁰

Een historisch onderzoek behoort geen vooringenomenheid te bevatten. Volgens HR is het dan ook belangrijk om te tegen de stroom van woke in te durven gaan. Zij die dat niet doen, zijn “cowards”.²⁹¹ Volgens Gwythian Prins draagt “honest and thorough historical research” bij tot een meer gezonde visie op het verleden; ver weg van de activistische “disease” die woke volgens hem vertegenwoordigt.²⁹²

²⁸⁸ “The 1619 Project,” *The New York Times Magazine*, 01.08.2019, geraadpleegd 17.02.2022, <https://www.nytimes.com/interactive/2019/08/14/magazine/1619-america-slavery.html>

²⁸⁹ History Reclaimed, “History in the United States: The 1619 Project and Living in Truth,” History Reclaimed, geraadpleegd 8.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/history-in-the-united-states-the-1619-project-and-living-in-truth/>.

²⁹⁰ History Reclaimed, “History in the United States.”

²⁹¹ History Reclaimed “Ruth Dudley Edwards.”

²⁹² Gwythian Prins, “African Roots of ‘Wokery’: the dangerous production of usable history,” History Reclaimed, geraadpleegd 18.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/african-roots-of-wokery-the-dangerous-production-of-usable-history/>.

5.4. *De woke als elite: inspiratie uit het populisme*

De woke worden volgens HR teruggeleid tot een groep, die het gros van de Britse (of beter: Westerse) bevolking onderdrukt via haar dogmatische ideologie. Hier krijgt de communicatie en perceptie van HR een populistische ondertoon. We hebben reeds gezien hoe de Brexitretoriek vaak gebruik maakte van uitsluitende taal. Men mag dan ook niet vergeten dat HR een derde in lijn is van verschillende Brexitcampagnes (en dat het heel vaak met dezelfde auteurs werkt), al is het, in tegenstelling tot de andere twee, ontstaan na de officiële uittrede. We zagen echter ook reeds hoe die uittrede moest bijdragen tot een herwaardering van het grootse verleden: iets wat woke nu blokkeert.

Waarom moeten we spreken van populisme? Allereerst: populisme is een verwarrende term. Cas Mudde en Cristóbal R. Kaltwasser definiëren populisme als volgt:

*"(...) a thin-centered ideology that considers society to be ultimately separated into two homogeneous and antagonistic camps, "the pure people" versus "the corrupt elite," and which argues that politics should be an expression of the volonté générale (general will) of the people."*²⁹³

Met andere woorden: een populistisch narratief spreekt van het pure volk dat in strijd is met de corrupte elite. Het is die elite die wordt opgesteld tegen een schijnbaar homogeen blok van goede burgers. Ungureanu en Popartan beweren dan ook het volgende:

*"It [populism] tends to imagine a homogeneous, incorrupt, good, and even heroic people: if the world is corrupt, a hero or rescuer is needed. The people are the innocent victims of the elite."*²⁹⁴

In het vorige hoofdstuk zagen we reeds hoe Robert Tombs bekendmaakte dat de woke beweging eigenlijk kleinschaliger is dan gedacht (in zijn toespraak op de Cambridge Union). De woke worden dus teruggeleid tot een kleine groep. Vervolgens is het opmerkelijk hoe Joanna Williams spreekt van een elite:

²⁹³ Cas Mudde en Cristóbal Rovira Kaltwasser, *Populism: a very short introduction*, Very Short Introductions (Oxford: Oxford University Press, 2017), 5-6; 23: de strijd tussen het goede en het kwade wordt vaak benoemd als manicheïstische ontologie. Dit gaat terug op een religieuze stroming binnen het Christendom waar de dualiteit tussen het kwade en het goede centraal staat. Het gaat terug op Mani (216-276).

²⁹⁴ Camil Ungureanu en Alexandra Popartan, "Populism as narrative, myth making, and the 'logic' of political emotions," *Journal of British Academy* 8, nr. 1 (2020): 41.

*"We have a new elite that uses not racism but anti-racism to invent differences between people which it exploits for its own ends. These radicals do not want to end racism but for it to continue indefinitely. They must not be allowed to get away with this."*²⁹⁵

In mei 2022 (het moment van schrijven) publiceerde diezelfde Williams het boek *"How woke won: the elitist movement that threatens democracy, tolerance and reason"*.²⁹⁶ Door woke echter te begrenzen tot een elitaire en schijnbaar destructieve (iconoclastische) groep, wordt er een soort populistisch discours ontketend waar er een verhaal wordt gecommuniceerd met karikaturale personages: zij vs. wij (net datgene waar HR de woke van beschuldigde: de simplificatie van de complexe geschiedenis).

Deze populistische spraak wordt opgenomen in het mythisch narratief van het Britse Rijk. We zagen reeds hoe de mythische spraak namelijk een soort herinnering manipuleert en 'verstaanbaar' maakt via simplificatie én dat de representatie van (het beeld van) die herinnering vaak in zichzelf als vanzelfsprekend kan beschouwd worden. Ook Ungureanu en Popartan merken dit gevaar op. Onderstaand citaat illustreert dit verder (onderstreping zelf aangebracht):

*"The dominant populism today is a type of political narrative that, unlike the leftist and rightist ideologies in the traditional democracies, is not built primarily as a combination of general principles, arguments and a set of legislative and public policy proposals. On the contrary, it is generally based on simple and accessible narrative figures that are emotionally overloaded (for example, the myth of the saviour; the myth of the villain; the myth of the fallen or decayed world; the myth of the sacrificial victim). These transcontextual narrative patterns take a Manichean political form, particularly effective in times of social crisis and prolonged frustration, by drawing on the democratic imagination: the rescuing hero is thus identified as the people or its leader who fights against the evil represented by the villain – the elite."*²⁹⁷

Het gaat dus om een narratief om een complexe situatie duidelijk en beknopt te kunnen communiceren. De opgesomde soorten mythische spraak zijn overigens te vertalen naar HR en de cultuurstrijd. De mythe van de redder in nood, de verlosser ("*saviour*") kunnen we zien

²⁹⁵ Joanna Williams, "Critical Race Theory," History Reclaimed, geraadpleegd 01.09.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/critical-race-theory/>.

²⁹⁶ Joanna Williams, *How woke won: the elitist movement that threatens democracy, tolerance and reason* (Londen: Spiked, 2022). Het werd onder andere door HR-editor Robert Tombs gerecenseerd als "*a brave and lucid book*"; Spiked webshoppagina, geraadpleegd 17.05.2022, <https://www.spiked-online.com/shop/>.

²⁹⁷ Ungureanu en Popartan, "Populism as narrative," 41.

in de reactionaire campagne van HR zelf, tegen de dogmatische onderdrukking woke. De mythe van de schurk (“villain”) zien we duidelijk vertaald in de woke mentaliteit die door HR wordt bekritiseerd in haar totaliteit. De mythe van de vervallen wereld (“fallen or decayed world”) zien we terug in het onverteerde verleden van het Britse Rijk; de grootsheid die nu blijkt ‘gekrompen te zijn’ (cf. supra). Tenslotte, en niet in het minst, zien de we ook de mythe van opofferingslachtoffer (“sacrificial victim”) vervat in de cultuurstrijd. Dit kan men op twee manieren transponeren naar de Britse casus: enerzijds kan men HR opnieuw zien als slachtoffer van de woke, anderzijds kan men het lezen als de woke mentaliteit die moet opgeofferd worden om opnieuw een trotse retrospectie te handhaven.

De detectie van dergelijke populistische spraak wordt versterkt wanneer we kijken naar de manier waarop Mudde en Kaltwasser populisme conceptualiseren als een “thin centered ideology”. Hiermee bedoelen ze dat het populisme steeds samenwerkt met een andere ideologie of ‘-isme’:

(...) almost all populist actors combine populism with one or more other ideologies, so-called host ideologies. Broadly speaking, most left-wing populists combine populism with some form of socialism, while right-wing populists tend to combine it with some type of nationalism.²⁹⁸

Met de waarschuwing van menig onderzoeker mogen we niet te snel oordelen of HR nu meteen moet gezien worden als populistisch, laat staan (rechts-) nationalistisch (cf. Brexitcampagnes). Om aan te tonen dat we weldegelijk kunnen spreken van populisme als een “thin centered ideology” wil ik hier graag wijzen op het conservatisme.

5.4.1. Conservatieve voorzichtigheid: tegengif voor politiek-links

Zoals zonet vermeld is het misschien te snel om te oordelen dat HR populistisch en strikt rechts-nationalistisch is, maar wat we wel kunnen zeggen is dat het vertoog een conservatief karakter heeft in de meest (en reeds vermelde) oppervlakkige zin van het woord: het behouden van de Britse waarden t.a.v. een woke-elite. Het gaat dus niet om een grote massabeweging, maar om een kleine minderheid.²⁹⁹ Het is die kleine minderheid die als een iconoclastische

²⁹⁸ Mudde en Kaltwasser, *Populism*, 21.

²⁹⁹ Michael Savage, “Culture wars are fought by tiny minority – UK study,” *The Guardian*, 24.10.2020, geraadpleegd 2.01.2022, <https://www.theguardian.com/society/2020/oct/24/culture-wars-are-fought-by-tiny-minority-uk-study>.

trein dwars doorheen het Britse erfgoed dreigt te rijden. Zo kwam bijvoorbeeld de National Trust (nationale Britse erfgoedinstelling) nog onder vuur omdat het een politieke koers van “left wing” wou inslaan.³⁰⁰ Woke blijkt meer en meer instellingen te te ‘besmetten’. Wat opvalt is dat de woke vaak worden geassocieerd met politiek-links, zoals zonet vermeld. Dit is iets wat vooral door de reeds vermelde denktank Cio zal worden uitgeschreven. De m.i. meest frappante illustratie van woke als politiek-links is te zien in een lezing door HR-auteur Zareer Masani bij de debatvereniging *Oxford Union*. De hoofdvraag van de avond was de volgende: is het Britse Rijk iets om trots op te zijn of niet? Masani vindt van wel. Maar wanneer hij stelselmatig meer wordt onderbroken door het publiek weidt hij even uit: “No, No, sit down! Typical woke left winger!”³⁰¹

Voor we verder op deze politieke bestempeling ingaan, zou ik heel kort dat conservatisme willen schetsen. Er moet namelijk een onderscheid gemaakt worden tussen het traditioneel conservatisme en het reactionair conservatisme. Christopher Towler claimt dat het eerste maatschappelijke verandering toelaat indien het noodzakelijk is, terwijl het tweede elke soort van aanpassing verafschuwt.³⁰² Het traditioneel conservatisme is volgens Matt McManus “grounded in gratitude”.³⁰³ Hierdoor oppert het voor een zekere voorzichtigheid inzake maatschappelijk beheer. Ik bedoel hiermee dat het traditioneel conservatisme zich zal aanpassen als het maatschappelijk noodzakelijk lijkt: i.e. wanneer de eis van het volk niet meer kan worden ontzegd. Aan de andere kant bespraken we reeds uitvoerig hoe HR een reactie is op de woke mentaliteit en in die zin dus inderdaad ‘reactionair’. Toch is het nu niet duidelijk of HR zich nu openstelt voor maatschappelijke verandering of niet. Het boek van Corey Robin “*The reactionary mind*” biedt enige duiding.³⁰⁴

³⁰⁰ James Robinson. “Britain's top cultural institutions are 'under threat' from a 'woke cult', claims ex-National Trust boss after organisation's current chairman quit amid a revolt over his 'left wing' policies,” *Mail Online*, 04.06.2021, geraadpleegd 22.11.2021, <https://www.dailymail.co.uk/news/article-9653085/Britains-cultural-institutions-threat-woke-cult-claims-ex-National-Trust-boss.html>.

³⁰¹ Oxford Union, “Dr Zareer Masani. The British Empire is not a national disgrace,” YouTube, geraadpleegd 19.12.2021, <https://www.youtube.com/watch?v=lgVNAAb9NLfc>.

³⁰² Christopher Towler, “Reactionary or traditional conservatism? The origins and consequences of the far right movements of the 1960s,” uitgegeven doctoraatsverhandeling, Universiteit Washington, 2014 <https://digital.lib.washington.edu/researchworks/handle/1773/26161>.

³⁰³ Matt McManus, “The authentic conservative vs. the reactionary conservative,” *Merion West*, 07.08.2020, geraadpleegd 15.03.2022, <https://merionwest.com/2020/07/08/the-authentic-conservative-vs-the-reactionary-conservative/>.

³⁰⁴ Hier wil ik in het bijzonder dr. John Latham-Sprinkle bedanken voor de suggestie om dit boek ter hand te nemen.

In dit boek vermeldt hij talloze voorbeelden hoe conservatieven heel vaak progressie toestonden in het kader van een 'revolutie'. Wat belangrijk is, is dat ze zich hier zien als slachtoffer.³⁰⁵ Wanneer een bepaalde progressieve massabeweging (zoals campagnes rond de rechten van de vrouw, afschaffing van slavernij, maar ook de beweging rond culturele dekolonisatie) gevolg kent, merken conservatieven op dat iets moet worden toegegeven. Interessant hierbij is dat, hoe meer er wordt gestreefd naar een consensus, hoe meer reactionair conservatieven zullen ageren.³⁰⁶ Het meest belangrijke zit in het slachtoffergevoel dat conservatieven ervaren bij het 'verlies' van iets (i.c. gaat het over het verlies van de trotse retrospectie: de manier waarop men in het verleden nog trots 'mocht' zijn op het verleden; waar het heden in de ogen van HR wordt geteisterd door de cancelcultuur).³⁰⁷

Wanneer een idee dus massaal gevolg kent, in een soort van emancipatiebeweging, wordt het dus in het kader van maatschappelijke balans noodzakelijk om progressiviteit enigszins toe te staan. De manier waarop HR de woke mentaliteit echter 'klein houdt', als een populistisch gedetermineerde elite, zou kunnen betekenen dat ze het probleem minder groot willen maken dan het in werkelijkheid is. Door het te percipiëren als een kleine, marginale beweging, en niet als een grote, emanciperende beweging, probeert HR de lezer gerust te stellen en belangrijker: op die manier wordt maatschappelijke verandering als overbodig geacht. Meer nog; het is een elite die moet uitgeroeid worden aangezien het de maatschappelijke orde verstoort. De conservatieve geaardheid wordt op die manier reactionair en zelfs contrarevolutionair (of counter-revolutionair). Het volstaat niet meer om een progressieve beweging van antwoord te dienen; men moet ze uitschakelen. Ungureanu en Popartan beweren vervolgens dat dit soort conservatieve tegenrevolte hand in hand gaat met populistische spraak; en de eis voor het behoud van de bestaande hiërarchie:

*"Populism is not a catch-all concept but only one facet of the ongoing conservative counterrevolution."*³⁰⁸

³⁰⁵ Corey Robin, *The reactionary mind: conservatism from Edmund Burke to Donald Trump* (Oxford: Oxford University Press, 2018 (tweede editie), 55.

³⁰⁶ Robin, *The reactionary mind*, 195.

³⁰⁷ Robin, *The reactionary mind*, 55 e.v.

³⁰⁸ Ungureanu en Popartan, "Populism as narrative," 40. We zien hier ook hoe de mythische stijlfiguur 'de constatering' (de weigering van uitleg en het behoud van de bestaande orde) te werk gaat.

5.5. *Tussentijds besluit*

Het anachronisme laat de woke toe om het verleden te veroordelen door een hedendaagse bril. Dit schakelt een versnelling hoger wanneer *Empire* wordt vergeleken met Hitler en nazi-Duitsland. HR daagt de woke mentaliteit hier voor het gerecht op laste van eerroof. De vergelijking met het 'ergste van het ergste' zorgt dan ook voor het opwekken van een zekere ondankbaarheid. Anderzijds zorgt de nazi-analogie – wat overigens uiteraard geen duidelijke één-op-één-vergelijking impliceert – voor de mogelijkheid om woke te tonen als een kleinschalige poging tot een serieuze maatschappelijke beweging.

De samenleving wordt volgens HR geteisterd door een veroordelende houding die via de creatie van een cancelcultuur alles censureert dat niet strookt met de woke mentaliteit. Die – in de ogen van HR – oneerlijke vergelijking oppert bijgevolg de bescherming van het recht op vrije meningsuiting. De HEB zou universitaire instellingen controleren op oneerlijke censurering op straffe van geldboetes, terwijl de *retain and explain*-policy de iconoclastische praktijken van het woke-activisme aan banden probeert te leggen in een poging tot het 'behouden en uitleggen' van monumenten in de publieke ruimte. Het klinkt alsof de geschiedenis niet zomaar mag weerlegd worden, maar dat er een kans moet gegeven worden om de geschiedenis zo nuchter mogelijk te bekijken; niet als louter slecht. Overigens moet wel vermeld worden dat beide overheidsmaatregelen getroffen zijn onder een conservatieve premier (m.b.v. conservatieve voorzitters, kabinetsmedewerkers, enzovoort).

Het is die historische context die volgens HR door de woke wordt verhinderd via de dogmatische oplegging van CRT. Dit soort onderdrukking wordt toegeschreven aan de woke als een minderheid, een kleine elite. Deze beschrijving gaat gepaard met populistische retoriek (die, zoals we later zullen zien, bijdraagt tot de mythische spraak). Door de woke te persifleren als een kleine groep wordt maatschappelijke verandering uitgesteld. Meer nog: die kleine elite, die vaak als politiek-links wordt bestempeld, moet geëlimineerd worden om maatschappelijke orde te herintroduceren (bovenstaande "*myth of sacrificial victim*" kunnen we bij nader inzien dus vertalen naar de opoffering van de woke om een 'meer gezonde' of ordelijke maatschappij te bekomen). Dit laatste verraadt de reactionaire geaardheid van het (traditioneel) conservatisme dat HR ter harte neemt.

HOOFDSTUK 6:

Actieve retoriek: het bivalent afweermechanisme

“Nothing is more wretched than the mind of a man conscious of guilt.”³⁰⁹

Plautus

In dit hoofdstuk zullen we nagaan hoe HR zich, in een maatschappelijke tegenaanval, weert tegen de schijnbaar onderdrukkende woke-beweging en al degenen die een culturele dekolonisatie aanmoedigen. Het gaat nu dus verder dan de slachtofferhouding en de eis voor vrije meningsuiting.

De actieve retoriek van HR krijgt vorm via de apologie van het Britse Rijk. In een eerste onderdeel zal ik ingaan op de vormelijke invullingen van HR's betoog. Hier zal ik de nadruk leggen op de vormelijke stijlfiguren van de retorische vraag en de spot. Vervolgens zal ik beweren dat de inhoudelijke weerlegging van de geschiedperceptie van de woke gebeurt via een bivalent afweermechanisme. We zullen spreken van een (1) contrarevolutionaire houding en (2) schuldexternalisatie. We zullen zien hoe dit afweermechanisme bijdraagt tot de hoop op een betere toekomst – die voorlopig onbekend blijft.

De contrarevolutionaire houding, in het aanzien van die onzekere toekomst, zullen we benaderen via Hakki Taş en zijn theorie rond chronopolitiek (in populistisch narratief): waar het verleden wordt gemobiliseerd voor huidige en toekomstige politieke agendapunten. Verder zullen we ook gebruik maken van de theoretische bijdragen van de reeds vermelde Weyns en Saunders. Tenslotte zullen we nagaan hoe de schuldexternalisatie gepaard gaat met een soort tegenfeitelijke redenering.

³⁰⁹ Plautus, *Mostellaria* (119 v. Chr.), vert. George Franko (Londen: Bloomsbury Academic, 2022), 113; Act III, 1.13.

6.1. Op zoek naar ridiculisering: de retorische vraag en spot

De aandacht van de lezer wordt getrokken via enkele formele stijlfiguren waaronder de retorische vraag, de aporie en de spottende ondertoon. De retorische vraag, waarop een antwoord overbodig is, want vanzelfsprekend gekend, behoort tot één van de meest gebruikte stijlfiguren. De aporie is hierop een variant. De aporie gaat namelijk uit van een vraagstelling waarop, in tegenstelling tot de klassieke retorische vraag, zelf het antwoord wordt geboden. Laat me dit verduidelijken met enkele concrete voorbeelden.

In het artikel “*Captain James Cook*” bespreekt Robert Tombs beknopt de verwezenlijkingen van de bekende Britse ontdekkingsreiziger James Cook.³¹⁰ Hierin claimt hij dat Cook aanzien wordt als een inherent slecht en kwaadaardig figuur. Cook staat nl. onder andere bekend omwille van zijn hardhandige aanpak t.a.v. de inheemse bevolking in Australië en Nieuw-Zeeland:

*“Scapegoating James Cook is a facile response to problems that we are far from having solved. Aboriginal peoples in Australia and in many other countries are still suffering the consequences of the arrival of Europeans many generations ago. Should the aim be integration (and if so does this amount to cultural genocide)? Or should it be protection of ancient cultures in separate areas (along with poverty, violence, alcoholism and early death)? We can’t hide 21st century failings by blaming Cook. The joys of virtue signalling just add insult to injury.”*³¹¹

Hier zien we dat Tombs zijn eigen vragen indirect beantwoordt (i.e. aporie) door ze te weerleggen als irrelevant: het is niet nodig om deze vragen te stellen, aangezien we onze fouten van vandaag niet mogen leggen in het verleden, bij Cook. In een ander artikel (over de voormalige premier William Gladstone) stelt Tombs opnieuw een uitnodigende vraag:

*“(...) to attack a figure like Gladstone, or vandalize the statue of Churchill, due to distorted historical understanding or just for the hell of it, is a deliberate rejection of our shared history, not just the bad but also the good. It is a clumsy attempt to start a nihilistic culture war and offend as many people as possible. Is that the real aim?”*³¹²

³¹⁰ Robert Tombs, “*Captain James Cook*,” History Reclaimed, geraadpleegd 14.11.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/captain-james-cook/>.

³¹¹ Tombs, “*Captain James Cook*.”

³¹² Robert Tombs, “*William Ewart Gladstone*,” History Reclaimed, geraadpleegd 14.11.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/william-ewart-gladstone/>.

Hier blijft het antwoord uit. We hebben hier dus te maken met een retorische vraag. Merk ook op hoe die laatste vraag een soort sarcastische spot impliceert. Dit vinden we ook terug in het artikel *“A genocide without victims? Is the latest “woke” offensive against Canada about to collapse?”* waar Jacques Rouillard de wereldwijde controverse rond het teruggevonden massagraf in het Canadese internaat van Kamloops bespreekt.³¹³ Hij beweert dat er veel te weinig bewijsmateriaal bestaat om het effectief een genocide te noemen. Op dit voorval zullen we later terugkeren, maar het is nu al sprekend hoe hij de lezer tracht te overtuigen van een gerechtvaardigd scepticisme:

“Aboriginal families are certainly as concerned about the fate of their children as any other community; why did they say nothing? Moreover, how can one think that entire groups of religious men and women dedicated to high moral standards could conspire to commit such sordid crimes without dissent and not even a single whistleblower? (...) The exhumations have not yet begun and no remains have obviously been found. Imaginary stories and emotion have outweighed the pursuit of truth. On the road to reconciliation, isn’t the best way to seek and tell the whole truth rather than deliberately create sensational myths?”³¹⁴

In het artikel *“Injustice & The Casting of Blame in History: The Melville Monument and Edinburgh’s Confrontation with Its Imperial Past”* bespreekt Guy Rowlands hoe het standbeeld van de imperialistische advocaat en politicus Henry Dundas (ook bekend als burggraaf van Melville) wordt herzien door de *Edinburgh Review Group* (ERG) in het kader van verhoogde aandacht voor koloniale en imperiale gevoeligheden. Zijn artikel opent meteen met een vraag:

“Is it too much to hope that the Edinburgh Review Group might revise their explanatory plaque to provide a better balance on the life, mind and work of Henry Dundas?”³¹⁵

De voorzitter van de ERG, Sir Geoff Palmer, beweert dat Dundas schuldig is aan de uitstelling van de afschaffing van slavernij:

*“It would seem that Dundas, in the sights of Review chair Sir Geoff Palmer for some time, has been made to carry the blame, and carry it alone, for the continuation of the slave trade. Palmer responded to Devine’s broadside with one of his own, noting how in Devine’s own 2015 book, *Recovering Scotland’s Slavery Past*, Devine had claimed, “[Dundas’] Parliamentary*

³¹³ Rouillard, “A “Genocide” without victims?”

³¹⁴ Rouillard, “A “Genocide” without victims?”

³¹⁵ Guy Rowlands, “Injustice & the casting of blame in history: the Melville monument and Edinburgh’s confrontation with its imperial past,” *History Reclaimed*, geraadpleegd 18.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/injustice-the-casting-of-blame-in-history-the-melville-monument-and-edinburghs-confrontation-with-its-imperial-past/>.

*intervention in 1792 arguing for gradual abolition of the slave trade effectively killed off reform for a generation. Not surprisingly, he received grateful thanks from influential members of the West India interest [slavers] for his support for their cause" (p.31). No efforts have since been made to adjust the wording for the new plaque as far as I can tell. Game, set and match to Sir Geoff? Far from it."*³¹⁶

Hier zien we een duidelijk voorbeeld van een aporie: een zelf-gestelde vraag beantwoorden. Nog een voorbeeld van een retorische vraag vinden we in "*Sir Hans Sloane, the British Museum, and the woke war against British history*" door Andrew Roberts. Hierin bespreekt Roberts Hans Sloane: Schots botanicus en arts. Hij vermeldt hoe historicus David Olusoga (tijdens het Brits radioprogramma *Radio 4* over het al dan niet behouden van Sloane's buste in het British Museum) het Britse Rijk vergeleek met nazi-Duitsland. Roberts gaat in de verdediging via de figuur van Hans Sloane. De laatste zin getuigt van dat de retorische vragen een haast cynische ondertoon kunnen vertonen:

*"Sloane was a renowned doctor who was elected to the Royal Society of Physicians aged only 27. He worked unpaid every morning ministering to the poor, and devoted his salary to Christ's Hospital. He developed the use of quinine for eye treatment, which was later employed to treat malaria. He was an early advocate of the use of inoculation to fight smallpox. He was instrumental in setting up the Foundling Hospital and Chelsea Physic Garden. He catalogued over 800 species of plants, concentrating on those with medicinal properties. Does that sound like a Nazi to you?"*³¹⁷

In het artikel "*Decolonizing Imperial College: a few suggestions*" schrijft David Abulafia over hoe de bioloog Thomas H. Huxley postuum wordt aangevallen door een afdelingsgebouw van Imperial College, dat naar hem werd vernoemd, een andere naam te geven. Abulafia creëert een spottende atmosfeer wanneer hij zich het volgende afvraagt (eindigend met een ironische ondertoon):

³¹⁶ Rowlands, "Injustice."

³¹⁷ Andrew Roberts, "Sir Hans Sloane, the British Museum, and the woke war against British history," History Reclaimed, geraadpleegd 11.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/sir-hans-sloane-the-british-museum-and-the-woke-war-against-british-history/>.

“Activists at Imperial College are targeting Darwin’s colleague TH Huxley. They want to rename the building named after him. But what about the name of the college? Activism is full of contradictions.”³¹⁸

Tot slot wordt er een soort minachtende houding onthuld (t.a.v. de woke mentaliteit) in het artikel *“Et tu Cantabrigia? The Cambridge Faculty of Classics capitulates to ‘decolonisation’ campaigners”*, door de pseudonieme Two Cambridge Students.³¹⁹ Hierin wordt besproken hoe er een bepaald actieplan werd voorgelegd door de *Faculty of Classics* aan de universiteit van Cambridge : waarin maatregelen worden opgesomd om institutioneel racisme aan de tand te voelen.³²⁰ Dit versterkt het reeds vermelde argument dat Cambridge geen hoofdkwartier is van HR omdat ze conservatieve of traditionele waarden zou vertegenwoordigen, maar dat de focus rond deze universiteit net bestaat aangezien het pionierend werk levert inzake de culturele dekolonisatie. Eén van deze vooruitstrevende maatregelen is dat actieplan. Het HR-artikel vermeldt in het bijzonder actiepunt nummer zeven:

“The plaster cast collection of the Museum of Classical Archaeology, both in the Cast Gallery and distributed around the lecture rooms of the Faculty Building give a misleading impression about the whiteness and absence of diversity from the Greek and Roman world.”³²¹

Het actieplan vertelt dus hoe gipsen bustes van figuren uit de oudheid een vertekend beeld geven. De auteurs van het artikel halen dit aan en creëren een soort van ridicule voorstelling van het plan: gips is namelijk een witkleurig mineraal en kan niet racistisch zijn. Hierdoor wordt het actieplan niet alleen ondermijnd door te focussen op een klein, en toegegeven oppervlakkig, voorbeeld; het wordt ook ondermijnd in zijn autoriteit. De kennis die zo een plan onderschrijft, is volgens HR slechte kennis en strookt niet met de actuele werkelijkheid.

³¹⁸ David Abulafia, “Decolonizing Imperial College: a few suggestions,” History Reclaimed, geraadpleegd 12.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/decolonizing-imperial-college-a-few-suggestions/>.

³¹⁹ Two Cambridge Students. “Et tu Cantabrigia? The Cambridge Faculty of Classics Capitulates to ‘Decolonisation’ Campaigners.” History Reclaimed. Geraadpleegd 7.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/et-tu-cantabrigia-the-cambridge-faculty-of-classics-capitulates-to-decolonisation-campaigners/>.

³²⁰ “Open letter response – final action plan,” Classics Cambridge, geraadpleegd 7.02.2022, https://www.classics.cam.ac.uk/files/open_letter_fb_response_final_action_plan_july_2021.pdf.

³²¹ Two Cambridge students, “Et tu Cantabrigia? The Cambridge Faculty of Classics Capitulates to ‘Decolonisation’ Campaigners,” History Reclaimed, geraadpleegd 19.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/et-tu-cantabrigia-the-cambridge-faculty-of-classics-capitulates-to-decolonisation-campaigners/>.

6.2. *Een goede verdediging is de beste aanval: het bivalent afweermechanisme*

We zullen nu beweren dat de poging tot culturele dekolonisatie van de woke mentaliteit door HR inhoudelijk wordt afgewend op een tweevoudige en gelijkwaardige manier (en daarom 'bivalent'): nl. via (1) een contrarevolutionaire houding en (2) de schuldexternalisatie. Dit is het hart van de imperiale apologie die HR tracht te communiceren.

6.2.1. Contrarevolutionaire houding: de onzekere en politieke toekomst en de angst voor een culture revolutie

Zoals reeds vermeld in de vorige hoofdstukken is de reactionaire campagne van HR gericht op het behoud van een soort trotse retrospectie. We hebben ook gezien dat dit gepaard gaat met een zeker conservatisme, dat in staat is om een counter- of contrarevolutionaire houding aan te nemen.³²² Zo moeten we ook dit element in het retorisch afweermechanisme zien. John Marenbon beweert in het artikel *"The battle for Britain's cultural identity: against the new normal"* dat woke mentaliteit de actuele Britse maatschappij té dystopisch voorstelt dan het in werkelijkheid is:

*"In any ordinary sense of 'discrimination', while there is in Britain today some discrimination on grounds of gender, race and sexual orientation, it is not (except perhaps some forms of reverse discrimination against those who are perceived to be privileged) widespread in a way that could make it the reason for radical changes in the social order, and it is well covered by existing legislation."*³²³

De maatschappijkritiek mag dus niet leiden tot nieuwe wetgeving of herziene culturele orthodoxie, aangezien er schijnbaar reeds genoeg rekening mee wordt gehouden. *Het is niet zo erg als het lijkt*, klinkt het volgens HR. Maar tegelijk en contradictorisch wil HR duidelijk maken

³²² Men zou een onderscheid kunnen maken tussen counterrevolutionair en contrarevolutionair: waar het eerste een echte tegenaanval betekent, en het tweede een tenietdoening impliceert van die revolutie. We zagen echter hoe deze termen nu als één kunnen gezien worden: de woke worden door HR gezien als een elite die moet uitgeschakeld worden (counter), maar dit gebeurt impliciet door de revolutie af te blazen (contra) én ze te persifleren als een imminente culturele destructie. Toch zal er geopteerd worden voor de term contrarevolutie, aangezien HR geen omgekeerde revolutie wil ontkenen, integendeel: het verlangt een behoud van de bestaande orde (cf. stijlfiguur van de constatering, cf. Barthes).

³²³ Marenbon, "The battle for Britain."

hoe een mogelijke revolutie in de maak kan zijn. In het artikel *“Must Marx and Engels be cancelled?”* claimt Tombs hoe Karl Marx en Friedrich Engels, als theoretische vaders van het communisme, een soort kwaadaardige ideologie wisten te propageren; die een globale revolutie impliceert:

*“Their [Marx and Engels] open advocacy of cultural genocide was particularly strident during and after the 1848 revolutions, when conflicting national and ethnic claims became central issues in European politics. (...) The championing by Marx and Engels of progress by violence, their airy support for cultural and even physical genocide, and their condoning of European imperialism were all publicly expressed and pored over reverently by generations of revolutionaries.”*³²⁴

Tombs stelt dus dat de idee van een soort culturele revolutie sinds Marx en Engels werd doorgegeven doorheen de generaties. Herinner de manier waarop woke (die hier worden gezien als latere-generaties communisten) vaak wordt geassocieerd met politiek-links. De keuze voor Marx en Engels betreft hier geen onschuldig of lukraak artikelonderwerp. Ook Bella d’Abrera geeft bespreekt de schijnbaar imminente revolutie van de woke:

*“One of the dangers with the decolonisation movement is that it has no discernible end. Having been put into motion, it is almost an unstoppable force. It is not merely about decolonising the library or the classical music archive, it is actually about decolonising our institutions and every concept attached to these institutions. It is in fact, a rolling revolution, whose negative effects are already highly visible. Our museums and libraries must preserve our history as precious knowledge, which is to be treasured for future generations. In trying to erase the past, we erase ourselves.”*³²⁵

Het revolutionaire karakter van de cultuurstrijd brengt volgens Jonathan Rutherford de Britse autoriteit en traditie in gevaar. De samenleving wordt volgens hem nu geteisterd door *“a disorientated culture whose nihilism generates revolutionary impulses amongst its young.”*³²⁶ Het is dat ‘nihilistisch’ karakter van de woke die de grootse erfenis van het Britse imperium tracht te vernielen, stelt HR. David Abulafia beweert dan ook dat “niets heilig” is voor woke: alles is

³²⁴ Robert Tombs, “Must Marx and Engels be cancelled?,” History Reclaimed, geraadpleegd 19.11.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/must-marx-and-engels-be-cancelled/>.

³²⁵ Bella d’Abrera, “Decolonizing’ Australia’s Museums,” History Reclaimed, geraadpleegd 15.08.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/decolonizing-australias-museums/>.

³²⁶ Jonathan Rutherford, “The hermeneutics of culture wars,” History Reclaimed, geraadpleegd 19.03.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/the-hermeneutics-of-culture-wars/>

vatbaar voor destructie, zo blijkt.³²⁷ Hij stelt in een ander artikel dat: *“We can never surrender to the woke witch hunt against our island story”*.³²⁸ Het is dat *“island story”* waarmee de vaste canonverhalen worden bedoeld. Het narratief zoals het al decennia werd verteld, moet nu wijken voor culturele dekolonisatie.

Journaliste Bari Weiss claimt dat de strijd met de woke mentaliteit werd mogelijk gemaakt door *“lafheid”*: waar we niet durfden ingaan tegen de veroordelende taal van de woke mentaliteit.³²⁹ Dit kan volgens haar verholpen worden via enige moed om zich tegen woke te keren: *“We got here because of cowardice. We get out with courage. Say no to the woke revolution”*.³³⁰ Maar betreft de missie van de woke wel een effectieve revolutie? Die vraag werd ook gesteld door Weyns:

*“Is de woke beweging revolutionair? Zij heeft zeker haar momenten. BLM-momenten, ‘metoo’-momenten, klimaatmomenten, pridemomenten, dekoloniseringsmomenten.”*³³¹

Het laatste is in ons geval de focus. Weyns gaat verder en divergeert enigszins van HR’s overtuiging dat het wel degelijk gaat om een dreigende revolutie:

“Als onder groot gejuich standbeelden tegen de grond gaan, hangt er een ‘parfum de révolution’ in de lucht. Er zijn ook radicale activisten die zich revolutionair wanen. Toch verhindert iets de woke beweging om een echte revolutionaire beweging te zijn. Zij is te traag. Zij gelooft zelf niet in een plotse, alles bevrijdende omwenteling”.³³²

In onderstaande tabel zijn meerdere voorbeelden te vinden waarin HR de woke mentaliteit afbeeldt als een dreigende revolutie die zowat alles zal stukmaken (tabel 4). Het is een soort vast narratief patroon dat gaat als volgt: de bekritisering of de veroordeling van het schijnbaar ‘slechte’ mag niet leiden tot de spreekwoordelijke verdamping van het ‘goede’; er mag niet toegegeven worden aan een mogelijks imminente culturele revolutie.

³²⁷ David Abulafia, “Nothing is sacred to woke statue topplers,” *The Telegraph*, 06.01.2022, geraadpleegd 21.02.22, <https://www.telegraph.co.uk/news/2022/01/06/nothing-sacred-woke-statue-topplers/>.

³²⁸ Abulafia, “We can never surrender.”

³²⁹ Bari Weiss, “We got here because of cowardice. We get out with courage,” *Commentary*, 06.11.2021, geraadpleegd 12.04.2022, <https://www.commentary.org/articles/bari-weiss/resist-woke-revolution/>.

³³⁰ Weiss, “We got here.”

³³¹ Weyns, *Wie wat woke?*, 123.

³³² Weyns, *Wie wat woke?*, 123.

CONTRAREVOLUTIONAIRE HOUDING

Auteur	Titel	Onderwerp	Beschrijving HR	Conclusie HR (<i>het "goede" mag niet lijden onder een veroordeling van het "slechte"</i>)
Robert Tombs	Captain James Cook ³³³	Het gebruik van koloniaal geweld tegen de inheemse bevolking van Oceanië.	James Cook wordt meer en meer gezien als een <i>"prophet of genocide"</i> en dat is tragisch, want hij was een groots ontdekkingsreiziger die heel wat dingen letterlijk en figuurlijk in kaart bracht.	Er zijn nog steeds landen aan het afzien van de 'aankomst' van Europeanen; of de oplossing nu ligt in integratie of in bescherming, het vernederen van Cook zal niet helpen.
Zareer Masani	Clive: the man who would be king ³³⁴	Het beeld van Robert Clive (aan het Bureau voor Buitenlandse Zaken) dat volgens de woke mentaliteit geen plaats verdient in de hedendaagse publieke ruimte (zoals Edward Colston, Winston	Sommigen labelen Clive als een <i>"ruthless trickster and even a social psychopath"</i> , Maar onder Clive werden de officieren van de <i>East India Company</i> verboden om aan private handel te doen, om corruptie te vermijden. Hij verdiende heel wat geld na de controle over Bengalen maar stond <i>"firm against rebellions from his officials, including a mutiny in his army"</i> .	Niet enkel het slechte mag gezien worden van de nationale held. Clive had zijn gebreken, maar ook zijn pluspunten. Zijn beeld omverwerpen of wegnemen zou al zijn prestaties voor <i>empire</i> vernietigen; ook de 'goede'.

³³³ Tombs, "Captain James Cook,".

³³⁴ Zareer Masani, "Clive, the man who would be king," geraadpleegd 15.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/clive-the-man-who-would-be-king/>.

		Churchill, Leopold II,...). ³³⁵		
David Abulafia	Columbus: a misguided genius ³³⁶	Koloniale misdrijven van Columbus.	Volgens Kehinde Andrews (wokeist) was Columbus het startsignaal voor "een <i>capitalist-racist-colonialist strategy</i> ". Het doel van Columbus was echter niet om te veroveren, maar om handelsposten op te zetten om geld in te zamelen voor de (Spaanse) oorlog tegen de Turken.	Hij is misschien geen held, maar ook geen duivels figuur: " (...) <i>to make him the evil genius who destroyed the ancient American civilisations is to produce a caricature of a complex figure who deserves neither demonisation nor hero-worship</i> ".
R. P. Fernando	Empireland: How Imperialism Has Shaped Modern Britain, by Sathnam Sanghera ³³⁷	Algemene wanpraktijken van het Britse Rijk.	Het boek van Sanghera gaat enkel over het slechte: " <i>whatever Britain achieved is ignored</i> ". Ze hebben nochtans veel bijgedragen in onderwijs, gezondheidszorg en het wetstelsel. Tot slot is er nog de aanwinst van de parlementaire democratie: " <i>Before the arrival of the British, all India's rulers were despots</i> ".	<i>Empire</i> als een demonisch rijk voorstellen is ahistorisch en oneervol. Het rijk wordt in zijn totaliteit gevisieerd in een golf van dekolonisatie zonder rekening te houden met de democratische vooruitgang die werd geboekt.
Ursula Buchan	Has Kew Gardens really climbed down after criticism over	De Royal Botanic Garden in Kew besloten om een dekolonisatieproces uit te voeren t.a.v.	De Royal Botanic Garden is een overheidsinstelling die wordt gefinancierd door de belastingbetaler, en heeft geen politieke kwalificaties zoals	De directeur van de Royal Botanic Garden (Robert Deverell) gaf onlangs aan dat hij trots is op de geschiedenis van Victoriaans Engeland en dat het aan de plantkundige instelling is om

³³⁵ William Dalrymple, "Robert Clive was a vicious asset-stripper. His statue has no place on Whitehall," *The Guardian*, 11.06.2020, geraadpleegd 4.3.2022, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jun/11/robert-clive-statue-whitehall-british-imperial>.

³³⁶ Abulafia, "Columbus."

³³⁷ Rohan P. Fernando, "Empireland: How Imperialism Has Shaped Modern Britain, by Sathnam Sanghera," *History Reclaimed*, geraadpleegd 19.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/empireland-how-imperialism-has-shaped-modern-britain-by-sathnam-sanghera/>.

	its 'decolonization of science' policy ³³⁸	de koloniale plantencollectie.	vermeld in de <i>National Heritage Act</i> van 1983.	het 'volledige verhaal' te vertellen, en niet om alles af/op te geven.
Elizabeth Weiss	Why is the society for American Archaeology promoting indigenous creationism? ³³⁹	De herbegravingen van inheemse bevolkingsleden volgens hun eigen traditie.	Inheemse Amerikaanse stammen hebben bepaalde tradities zoals de rituele begraving, maar " <i>By repatriating human remains, the science of the past is deterred, and the result is a negative impact on our ability to understand our humanity.</i> " Het is trouwens ook niet de taak van de "NAGPRA" om dergelijke aanbevelingen te doen, aangezien ze hier niet voor zijn bevoegd. ³⁴⁰	Het is de wetenschap die voorop moet gesteld worden, geen emoties. Dit moeten we doen om een totale vernietiging van het actueel wetenschappelijk kennissysteem tegen te gaan.
Restore Trust	Lord Curzon, the National Trust, and the Eastern Museum ³⁴¹	De door Nathaniel Curzon afgewezen eis van Indische nationalistes om meer inspraak te hebben in het bestuur. Hierdoor besloot de officiële erfgoedinstelling	<i>Keddleston Hall</i> is de vroegere verblijfplaats van Curzon, en is vandaag ingericht als museum met oosterse artefacten. De <i>National Trust</i> heeft echter reeds aangegeven dat ze deze zaken willen herbekijken inzake de controverse die bestaat rond Curzon. De collectie is dan ook	Curzon was een liefhebber van Oosterse kunst en vooral Indiase architectuur. Hij zorgde zelf voor de financiering van restauratieprojecten: " <i>Lord Curzon's heritage conservation work is mentioned, but it is worth dwelling on the extent of his achievements in this area. As Viceroy, Lord Curzon restored many ancient monuments in India, often at his</i>

³³⁸ De denktank Policy Exchange wordt hier aangehaald; Ursula Buchan, "Has Kew Gardens really climbed down after criticism over its 'decolonization of science' policy," History Reclaimed, geraadpleegd 4.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/has-kew-gardens-really-climbed-down-after-criticism-over-its-decolonisation-of-science-policy/>.

³³⁹ Elizabeth Weiss, "Why is the society for American Archaeology promoting indigenous creationism," History Reclaimed, geraadpleegd 17.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/why-is-the-society-for-american-archaeology-promoting-indigenous-creationism/>.

³⁴⁰ Voor meer informatie zie: "H.R.5237 - Native American Graves Protection and Repatriation Act," Congress Gov, geraadpleegd 14.4.2022, <https://www.congress.gov/bill/101st-congress/house-bill/5237>.

³⁴¹ Restore Trust, "Lord Curzon, the National Trust, and the Eastern Museum," History Reclaimed, geraadpleegd 30.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/lord-curzon-the-national-trust-and-the-eastern-museum/>.

		National Trust om de plakkaatborden van de museumstukken te voorzien van extra informatie.	"currently the subject of a representation and interpretation project".	own expense.(...) The Taj Mahal at Agra was restored by the British from the 1780s onwards. Curzon was responsible for the restoration of its gateway, gardens and surrounding buildings." Een herziening van de collectie mag dan ook niet bijdragen tot een totale vernedering van de nationale held.
Mark Stocker	Preserving Deptford Town Hall ³⁴²	De standbeelden van Deptford Town Hall die in het vizier kwamen van activisten (Francis Drake, Robert Blake, Horatio Nelson en een anoniem/allegorisch figuur).	Deptford Town Hall is gebouwd in 1905 en is een typisch voorbeeld van Edwardian baroque. Alleen al voor esthetische redenen zouden de beelden niet mogen verwijderd worden.	Het weghalen van de beelden zou rijmen met het uitwissen van de geschiedenis: "As well as raising contentious issues of erasing history, the removal of the statues would erase heritage and would involve complex and contentious legal challenges (...)".
Richard Chartres	Remembering Our Future. History as a Cordial for Drooping Spirits ³⁴³	De herziening van het verleden.	We hebben een verantwoordelijkheid om zaken te herinneren, voor de toekomst, maar eerlijkheid is een plicht die we allemaal moeten vervullen. Onze herinneringen dragen bij tot onze identiteit. We mogen niet 'dement' worden voor het eigen nationaal verleden: "We are sad when with the onset of dementia	Het verleden moeten we dus niet in zijn volledigheid afwijzen; het heeft een maatschappelijke maar ook pedagogische waarde.

³⁴² Mark Stocker, "Preserving Deptford Town Hall," History Reclaimed, geraadpleegd 29.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/preserving-deptford-town-hall/>.

³⁴³ Richard Chartres, "Remembering Our Future. History as a Cordial for Drooping Spirits," History Reclaimed, geraadpleegd 2.2.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/remembering-our-future-history-as-a-cordial-for-drooping-spirits/>.

			<i>more and more of a person's memories are lost until that most painful point when someone we love cannot even recognise us."</i>	
Zareer Masani	Warren Hastings: the British governor-general who laid the foundations of modern India ³⁴⁴	Oorlog en geweld van Warren Hastings tegen de Nawab-bevolking van Bengalen in de Eerste Rohillaoorlog (1773-1774) en zijn afzetting als gouverneur-generaal van Bengalen.	Hastings zorgde voor de afschaffing van interne gewoontes in Bengalen en bracht een vrijemarkt teweeg waardoor Britse handelaars niet werden belemmerd door bepaalde tarieven. Toch werd Hastings afgezet wegens zijn misdaden in India waaronder de uitschakeling van de Hindu bankier: Nandakumar.	Hastings' "impeachment" moet gezien worden als in een periode waar heel wat chaos heerste. De complexe historische context indachtig, mogen we Hastings vandaag de dag niet beschouwen als onmenselijk.
Lawrence Goldman	We have been here before: 'Rhodes Must Fall' in historical context ³⁴⁵	Over hoe financiers van universitaire instellingen nu worden gevisieerd in de dekolonisatiegolf	Heel wat studenten aan de Universiteit van Oxford (Oriental College), studeren a.d.h.v. de zogenaamde <i>Rhodes-scholarships</i> . Maar toch komen ze in opstand tegen de tentoonstelling van zijn beeld. Dit wordt gezien als uiterst ondankbaar.	Het feit dat Rhodes zijn naam schonk aan huidige studiebeurzen zegt al genoeg: zijn verwezenlijkingen voor het Rijk en het latere VK worden hevig onderschat door woke-activisten.

Tabel 4: Enkele voorbeelden van de contrarevolutionaire retoriek van HR. – Bron: creatie auteur.

³⁴⁴ Zareer Masani, "Warren Hastings: the British governor-general who laid the foundations of modern India," History Reclaimed, geraadpleegd 19.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/warren-hastings-the-british-governor-general-who-laid-the-foundations-of-modern-india/>.

³⁴⁵ Goldman, "We have been here before."

6.2.2. De missie van de erfenis en de onzekere toekomst (cf. tabel contrarevolutionaire houding)

De schijnbaar imminente culturele revolutie wordt voorgesteld als een censurerende machine: alles wat controversieel of ‘slecht’ is – en behoort tot een gedateerd wereldbeeld – is nu vatbaar voor destructie, zo blijkt. Het oude moet wijken voor het nieuwe. Het is bijgevolg enigszins logisch dat, met diens perceptie van de woke mentaliteit, de vergelijking wordt gelegd met de Chinese culturele revolutie onder Mao.³⁴⁶ Weyns illustreert:

“Ook de vergelijking wordt gemaakt met de Chinese culturele revolutie (...) Zijn woke activisten de nieuwe Rode Gardisten? Ik denk het niet. Opperolakkig gezien zijn er wel gelijkenissen. Tijdens de Grote Proletarische Culturele revolutie in 1966-1967 werden ‘reactionaire’ boeken en kunstvoorwerpen verwijderd, hooggeplaatste verantwoordelijken vernederd en ontslagen, reputaties gekraakt, plaquettes stukgemaakt, straatnaambordjes vervangen (...) Maar de Rode Gardisten handelden in opdracht. Ze waren gemobiliseerd door Mao (...) Dat is toch niet hetzelfde als de woke mobs op universiteitscampussen of op sociale media. (...) Rode Gardisten gingen met cultureel erfgoed om zoals de Taliban in Afghanistan of IS in Irak en Syrië: wat ze afwezen vloog letterlijk de lucht in en verdween uit hun blikveld. De woke beweging (...) doet precies het omgekeerde: zij vraagt er bijzondere aandacht voor. Maar dan niet voor die erfenis op zich, maar veeleer zoals een therapeut aandacht vraagt voor trauma’s.”³⁴⁷

Het optimisme dat Weyns toeschrijft aan de woke, blijft afwezig bij HR: zij zien de woke niet als *“precies het omgekeerde”*, maar net als een cultuurnihilistische bende: zonder enige *“bijzondere aandacht”* voor de nationale erfenis. Alleszins is het duidelijk hoe de toekomst een zekere onzekerheid herbergt: zal de woke-elite erin slagen om de culturele dekolonisatie en revolutie door te voeren?³⁴⁸ De toekomst lijkt onzeker. Het is die notie van onzekerheid die bijdraagt aan de nood aan kennisautoriteiten, zeker in een maatschappelijke crisisperiode (zoals de cultuurstrijd).³⁴⁹ We bespraken echter reeds hoe HR niet kan gezien worden als een

³⁴⁶ De vergelijking gaat verder: de vier beschuldigen bij het neerhalen van het Colstonstandbeeld worden de *Colston Four* genoemd. Deze benaming kan impliciet verwijzen naar de *Gang of Four* (de Bende van Vier): de laatste voorstanders van Mao die samenkwamen in een radicale groepering binnenin de communistische partij.

³⁴⁷ Weyns, *Wie wat woke?*, 124-5.

³⁴⁸ Cross beweert dat deze mate van onzekerheid een niet te onderschatten factor is bij de creatie van een epistemic community, net zoals de ‘aard van kennis’ waar het laatste hoofdstuk over zal handelen; Cross *“Rethinking epistemic communities,”* 148 e.v.

³⁴⁹ Cross, *“Rethinking epistemic communities,”* 144-5

epistemic community; laat staan dat ze als betrouwbaar worden gezien in sociale of academische cirkels. Die onzekere toekomst is vervolgens te duiden met de theorie rond chronopolitiek volgens Hakkı Taş.

Taş doet in zijn studie rond de mobilisatie van het verleden in een politiek-populistisch betoog vooral onderzoek naar de gehanteerde retoriek in Erdoğan's beleid in Turkije.³⁵⁰ Opnieuw zien we hier 'populisme'. We gaven reeds aan hoe het populisme *an sich* een verwarrende term impliceert en dat het maar al te vaak wordt opgespeld op zaken die eigenlijk niet als dusdanig moeten of kunnen beschouwd worden. Taş merkt bijvoorbeeld op hoe Erdoğan's politieke narratief is gebaseerd op victimisatie.³⁵¹ Dit verstevigt het voorgaande argument dat een populistische narratief hand in hand gaat met de opname van de slachtofferrol (zie het vorige hoofdstuk).

Populistische boodschappen gaan vaak over externe factoren of beter: belemmeringen van buitenaf. Ook de Brexistische retoriek gaat, zoals we reeds zagen, uit van een soort kwaadaardige EU dat bijgevolg een externe belemmering wordt. Hier is opnieuw sprake van een slachtofferperspectief: het 'kleine' Britse eiland tegen het supranationale orgaan van de EU. De reeds vermelde Robert Saunders diagnosticeert dit als een retorisch apparaat:

*"(...) the use of this term by leading Brexiteers suggests something more complex: a heroic vision of British history in which empire barely featured, pushed aside by a history centring on trade, enterprise and the gravity defying achievements of a small island."*³⁵²

Het verleden wordt op twee – op het eerste zich paradoxale – manieren bekeken:

*"(...) one that cast Britain as a global titan; another that viewed it as a 'small island', punching 'above its weight' in the world."*³⁵³

Hier verwijst Saunders naar Liam Fox, voormalig voorzitter van de BCP (2003-2005) én lid van de denktank Politeia, die zegt dat:

³⁵⁰ Hakkı Taş, "The Chronopolitics of National Populism." *Identities* (2020).

³⁵¹ Ik wil meteen meegeven dat ik niet zover wil gaan om Johnson's *Global Britain* te vergelijken met het Nieuwe Turkije dat Erdoğan doopte tot *Türkiye* voor ogen ziet; maar het is desalniettemin een vermeldenswaardige constatacie. Laten we maar denken als een schijnbare ont-Engelsing van de wereld; waar de Engelse taal niet meer als de onbetwist *lingua franca* van de internationale betrekkingen wordt geaccepteerd; Anna F. Murphy, "Turkey's name change to 'Türkiye' shows that the world is no longer trying to appease Britain," *Opinion*, 21.01.2022, geraadpleegd 02.02.2022, <https://inews.co.uk/opinion/turkey-name-change-turkiye-world-appease-uk-britain-1407716>.

³⁵² Saunders, "Brexit and Empire," 21.

³⁵³ Saunders, "Brexit and Empire," 21.

“Steam engines transformed the textile industry and led to the sprawling growth of our great northern cities. We were, quite simply, the workshop of the world. A small island perched on the edge of Europe became the world’s largest and most powerful trading nation.”³⁵⁴

Het kleine eiland van het VK wordt hier gezien als de natie die ‘het goede’ poogde te doen, als leider van (de Westerse) wereld. Het is dit ‘goede’ dat volgens HR nu wordt vernield in de culturele dekolonisatie. Taş legt uit:

“As such, the core populist narrative about good people reclaiming power from corrupt elites is rooted in evocative stories drawing on mythical pasts, crisis-driven presents, and utopian futures. This separate order of time that populisms impose is rarely acknowledged from a methodological perspective.”³⁵⁵

Dit soort narratief is volgens Taş opgebouwd uit drie componenten. Ten eerste wordt er een soort ‘morele superioriteit’ toegeschreven aan de eigen natie waarbij alles wat vreemd is, of niet in de lijn met de traditie, wordt gezien als de vijand:

“This simple and straightforward essentialization is not only a form of selfflattery to assert the nation’s moral superiority, it is also a rough framework that narrates conflicts and provides a universal excuse to justify measures taken against any perceived enemies.”³⁵⁶

Ten tweede spreekt Taş over de manier waarop de slachtofferrol wordt geclaimd:

“At times self-aggrandising and at others self-pitying, the populist template addresses the grievances and frustrations of the masses.”³⁵⁷

Ten derde wordt het verleden van de natie gepersifleerd als een soort erfenis die een zeker doel (in de toekomst) voor ogen houdt:

“In other words, it is a communitarian sense of nation and time in which individuals cease to be the autonomous agents of their lives, but float through time as part of the greater nation.

³⁵⁴ Liam Fox, “Speech in Manchester Town Hall,” UK Government, geraadpleegd 5.3.2022, <https://www.gov.uk/government/speeches/liam-foxs-free-trade-speech>; Saunders, “Brexid and Empire,” 15.; Saunders, “Brexid and Empire,” 5; ‘Memory’ is not an unmediated product of experience: it is constructed and given meaning in the stories told about the past. In the years around the Brexid vote, figures such as Boris Johnson, Liam Fox and Jacob Rees-Mogg constructed visions of British history that actively minimised the significance of empire, establishing a heroic vision of the past that was global, rather than imperial. The story they told was not of a great empire that no longer existed – required to cut its cloth differently for a post-colonial age – but of a small island that had always punched above its weight: a ‘swashbuckling’, ‘buccaneering’ people, winning out against the odds.

³⁵⁵ Taş “The Chronopolitics,” 128.

³⁵⁶ Taş “The Chronopolitics,” 130; dit doet denken aan de stijlfiguur van de identificatie (cf. Barthes).

³⁵⁷ Taş “The Chronopolitics,” 130-1.

*According to this conception of time, the nation (as a whole) has neither a past nor a future, but a heritage and a destiny, securing an exclusive place and mission throughout history.”*³⁵⁸

De slachtofferrol werd reeds uitgelegd in het vorige hoofdstuk.. De manier waarop de erfenis van het verleden een soort doel voor ogen houdt, is echter iets dat nog moet geduid worden. Deze doelstelling impliceert volgens Taş (die verwijst naar Chris Lorenz), hoe de aard van de tijd nu veranderd: men gaat over van een lineaire, onomkeerbare en progressieve opvatting naar een niet-lineaire, omkeerbare en niet-progressieve equivalent.³⁵⁹ Met andere woorden: de geschiedenis lijkt misschien niet grijpbaar, maar via het populistisch narratief (als onderdeel van de mythische spraak) lijkt het alsof het verleden net de tools bevat om een toekomst mee op te bouwen:

*“Ultimately, in these narratives, the people exist and will continue as long as all they share pride for their distant past and the pain of the ongoing victimhood, and continue to be mobilised in the present by the anxiety between the fear of existential threats and the dream about making their country great again.”*³⁶⁰

“*Making their country great again*”: een zinsdeel dat in vele ogen meteen doet denken aan de presidentiële campagne van Donald Trump. Maar hoe wordt dat gedaan? Een land *terug groots* maken? Dit impliceert dat de natie ooit groots was in het verleden: een tijd die niet iedereen (al dan niet) bewust heeft meegemaakt (cf. protheseherinneringen). Taş beweert namelijk dat het verleden, dat niet door iedereen is ‘geleefd’ een soort mythische periode wordt: de zogenaamde ‘gouden dagen’ van de geschiedenis:

*“(…), a romanticised conception of the golden age only represents the due course of history for the nation. Therefore, the distant past serves not only as a source of deserved pride, but also proof that the nation is destined for greatness, leading to a restorative nostalgia.”*³⁶¹

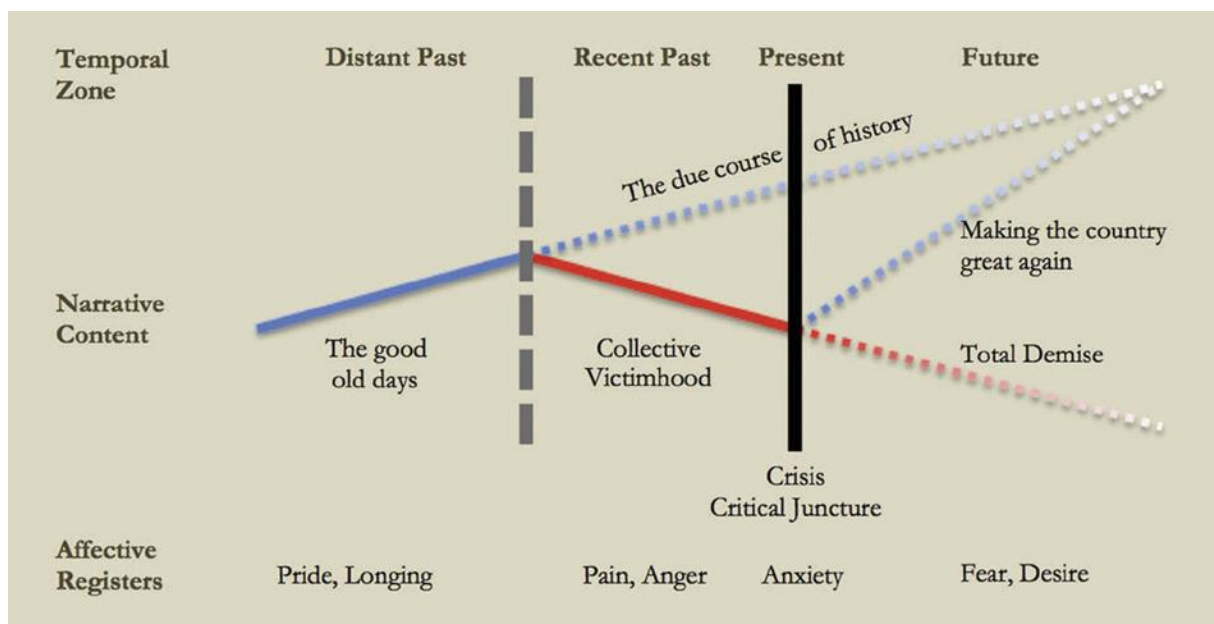
Die restauratieve nostalgie waarover wordt gesproken, is een term die we reeds behandelden via Boym. Het is dit soort nostalgie dat leidt tot het opnieuw tot stand brengen van instellingen van een bepaalde ‘gouden periode’. We bespraken evenzeer dat het eigenlijk meer juist is om te spreken van reflectieve nostalgie: men wil niet teruggrijpen naar oude politieke en economische structuren, maar naar de idealen die ze vooropstelden.

³⁵⁸ Taş “The Chronopolitics,” 131.

³⁵⁹ Taş “The Chronopolitics,” 131; Chris Lorenz, “Blurred lines: history, memory and the experiences of time,” *International Journal for History, Culture and Modernity* 2, nr. 1 (2014): 43-62.

³⁶⁰ Taş “The Chronopolitics,” 131.

³⁶¹ Taş “The Chronopolitics,” 131-2.

Figuur 12: Kopie het schema door Hakkı Taş. De non-lineaire narratieve structuur van populistisch narratief – Bron: “The Chronopolitics,” 132.

Bovenstaand schema toont ons hoe het verleden kan gemobiliseerd worden voor een bepaalde toekomstvisie. Opnieuw; de toekomst is, in het geval van de cultuurstrijd, onduidelijk. Ofwel brengt de toekomst de mogelijkheid om de natie ‘opnieuw groots’ te maken *à la* Trump, ofwel zal er sprake zijn van een volledige culturele neergang (het soort ‘nihilisme’ dat via HR aan de woke mentaliteit wordt toegeschreven). Het verre verleden functioneert als dé periode waar alles schijnbaar ‘goed’ ging: de zogenaamde “*good old days*” die een reflectieve nostalgie in de hand werken. Verder zien we hoe het recente verleden gezien wordt als het begin van een crisisperiode. Het is opmerkelijk hoe de geschiedenis in die chronopolitieke voorstelling hier wordt gezien als een pijl die steeds vooruitgaat met een haast deterministisch karakter (cf. “*the due course of history*”). Het is alsof de erfenis van het grootse verleden nu ‘onterecht’ wordt geblokkeerd via de woke. De crisis is met andere woorden tweevoudig: enerzijds is er de crisis die sinds 1973 (Britse toetreding EU) het Brits prestige schijnbaar schaadde, en anderzijds is er de huidige cultuurstrijd die een trotse retrospectie (die sinds een gelukke Brexit mogelijk werd geacht) verhindert.

De actuele cultuurstrijd representeert dus een moment waar een keuze moet gemaakt worden: terug naar (de idealen van) de ‘goede oude dagen’ en bijgevolg: “*making the country great again*”, ofwel toegeven aan zij die de crisis in stand houden: op weg naar cultuurnihilisme.

We moeten echter opmerken en herinneren hoe het verleden van het Rijk nooit volledig werd 'verteerd'. Het is dan ook niet echt duidelijk waar de grens ligt tussen het verre verleden, en de hiermee verbonden 'goede oude tijd', en het recente verleden. Dit laatste slaat op het collectieve slachtofferschap. Via de 'onverteerdheid' vallen deze twee tijdperioden enigszins samen: het slachtofferschap zit dus gehaakt in de gouden dagen waar (mentaal, cf. reflectieve nostalgie) terug naar gehunkerd wordt. Met andere woorden zijn er verschillende, totaal tegenovergestelde, emoties die samenkomen op één punt: een plaats waar figuren als het ware hunkeren naar de goede oude tijd, en zij die dit verleden net naar de galg willen dragen. De analogie met respectievelijk HR en de woke mentaliteit is sprekend.

6.2.3. Schuldexternalisatie: het genereren van dankbaarheid

Wanneer iemand iets externaliseert wordt een bepaalde oorzaak (of beter: de schuld) van een bepaalde gebeurtenis bij iets of iemand anders gelegd. Het externaliseren van de schuld is bijgevolg de schuld bij iemand anders 'leggen'. Deze tactiek is niet enkel een politiek instrument, maar het is ook een typische ingesteldheid die correspondeert met zij die zich als slachtoffer beschouwen:

*"The major fears expressed by victims are fears of being alone or abandoned, recurrence of the event, and death. Anger and frustration assume the form of blaming someone or blaming fate for the victimization."*³⁶²

De schuldweerlegging zorgt ook voor een blijvende hoop in de toekomst. Wanneer de schuld wordt toegegeven en aanvaard, lijkt men over te gaan op een vaarwelzegging van het al dan niet traumatische verleden:

*"(...) blaming oneself and further attributing the victimization to enduring and pervasive factors within oneself should lead to hopelessness about the future."*³⁶³

De artikels van HR zijn doordrenkt met deze psychologische reflex. Zie onderstaande tabel voor enkele voorbeelden (tabel 5).

³⁶² Irene H. Frieze, Sharon Hymer en Martin S. Greenberg, "Describing the crime victim: psychological reactions to victimization," *Professional Psychology: Research and Practice* 18, nr. 4 (1987): 301.

³⁶³ Frieze et al., "Describing the crime victim," 305.

SCHULDEXTERNALISATIE

Auteur	Titel	Onderwerp	Beschrijving HR	Conclusie HR (<i>De Britten waren niet de enigen, noch de slechtsten</i>)
Zareer Masani	Amritsar: a very British massacre ³⁶⁴	Amritsar bloedbad: Britse soldaten openden vuur op een groep ongewapende Indische burgers. De burgermassa kwam samen als protest tegen de veroordeling van enkele pro-onafhankelijkheidsfiguren.	Het drama van Amritsar werd enkel mogelijk gemaakt door <i>“the spiral of Indian mob violence”</i> ; het is de Ier O’Dwyer (die het vuur opende en) die zorgde voor enige orde, terwijl er onder Ghandi en vooral na de Indische Onafhankelijkheid veel meer oorlogsslachtoffers vielen dan tijdens de Britse operatie (<i>Blue Star</i>) in Amritsar.	Amritsar was geen haatactie tegen Indische bevolking, er werden ook Britten vermoord. De schuld ligt niet (enkel) bij het VK, maar het werd vooral uitgelokt door India.
Nigel Biggar	Britain, slavery and anti-slavery ³⁶⁵	Slavenhandel in het Britse Rijk.	De behandeling van slaven was soms beter als men vandaag denkt. Ze werden bovendien vaak ‘vrijgelaten’ door hun meester. Wat betreft de Trans-Atlantische slavenhandel zijn ook de Afrikanen schuldig door de <i>“supplier”</i> te zijn.	Slavernij bestond veel vroeger in Afrika (cf. Arabieren) en Azië – voordat de Britten arriveerden: <i>“not only was it ancient, it was universal”</i> .
Robert Tombs	Cultural institutions	De vergrote academische interesse inzake	Het Britse Rijk wordt gezien als het slechtste van het slechtste,	Het slechte wordt altijd onderstreept, maar enkel bij de

³⁶⁴ Zareer Masani, “Amritsar: a very British massacre,” History Reclaimed, geraadpleegd 14.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/amritsar-a-very-british-massacre/>.

³⁶⁵ Nigel Biggar, “Britain, slavery and anti-slavery,” History Reclaimed, geraadpleegd 18.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/the-truth-about-slavery/>.

	are applying double standards to create a narrative of grievance ³⁶⁶	postkoloniale geschiedenis.	terwijl het VK geen koloniaal imperium meer vertegenwoordigt. De focus zou meer moeten liggen op de hedendaagse imperia uit het oosten.	Britten. Grootmachten zoals China en Rusland blijken buiten schot gelaten te worden.
Nigel Biggar	Dan Hicks, The Brutish Museums: the Benin bronzes, cultural violence and cultural restitution ³⁶⁷	Het restitutie debat ronde de Benin bronzen.	Er is sprake van <i>“ethical schizofrenia”</i> : de woke zijn <i>“morally neutral and indulgent toward non-Western, African culture, on the other hand morally absolutist and unforgiving toward Western, British culture.”</i>	De Benin Bronzen werden legaal geroofd: <i>“Regime-change was justified, partly because the old regime had been bound up with religious practices that included human sacrifice, as well as slavery”</i> .
Robert Tombs	Debating the British Empire ³⁶⁸	Slavernij en racisme in het Britse Rijk.	De anachronistische geschiedvisie van de woke mentaliteit is niet toelaatbaar. Zaken uit het verleden kan men niet beoordelen met een hedendaagse bril: <i>“Historians of the Roman Empire, the Ottoman Empire, or the Mughal Empire rarely if ever pronounce moral verdicts or support campaigns to pull down statues of Mehmed II or Aurangzeb, or place apologetic notices on the Coliseum.”</i>	Het slechte wordt altijd onderstreept, maar enkel bij de Britten. Grootmachten zoals China en Rusland blijken buiten schot gelaten te worden.

³⁶⁶ Robert Tombs, “Cultural institutions are applying double standards to create a narrative of grievance,” History Reclaimed, geraadpleegd 12.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/cultural-institutions-are-applying-double-standards-to-create-a-narrative-grievance/>.

³⁶⁷ Biggar, “Dan Hicks.”

³⁶⁸ Dit artikel werd samen geschreven met HR-criticus: Alan Lester; (reeds vermeld) Robert Tombs en Alan Lester, “Debating the British Empire.”

Jeremy Black	Defending our heritage ³⁶⁹	De manier waarop de erfgoedinstelling <i>English Heritage</i> oneerlijk omgaat met Richard Arkwright (industrieel). ³⁷⁰	Arkwright maakte zagezegd gebruik van katoen dat werd gewonnen via de uitbuiting van slaven, maar hij was een “ <i>key innovator</i> ”.	De Industriële Revolutie is niet enkel de erfenis van het VK, maar van de hele wereld. Bovendien was de opkomende industrie opgesteld uit een samenwerkingsverbond: niet enkel de Britten behoren schuldig bevonden te worden.
Guy Rowlands	Injustice & the casting of blame in history: the Melville monument and Edinburgh’s confrontation with its imperial past ³⁷¹	Het herzien van het toonbord/plakkaat van het Melville monument van Henry Dundas, die verantwoordelijk was voor de uitstelling van de afschaffing van slavernij.	Dundas belette een onmiddellijke afschaffing van slavernij aangezien hij voorspelde dat de Fransen zouden aanvallen, waarbij de economie té veel zou afzien na een plotse en directe abolitie. Meer nog; het was door hem dat de afschaffing van slavernij voor het eerst werd voorgelegd in het parlement (via Wilberforce in 1791/2).	Dundas was een vaderlandslievende held, die <i>the bigger picture</i> zag en de Britse natie wou beschermen voor een (postrevolutionaire) Franse invasie.
Nigel Biggar	Kami Badenoch was right ³⁷²	Geweld tegenover de inheemse bevolking dat werd gerelativeerd door politica Kami Badenoch (Conservatieve Partij).	Wanneer geweld werd gebruikt was het vaak zo om de inheemse bevolking vrij te maken van lokale despoten en de daarmee verbonden	De inheemse bevolking is er vaak beter van afgekomen via een Britse ‘bevrijding’.

³⁶⁹ Jeremy Black, “Defending our heritage,” History Reclaimed, geraadpleegd 19.2.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/defending-our-heritage-richard-arkwright/>.

³⁷⁰ Meer specifiek gaat het over de problematiek van het “informatieplakkaat” aan zijn voormalige woonst.

³⁷¹ Guy Rowlands, “Injustice & the casting of blame in history: the Melville monument and Edinburgh’s confrontation with its imperial past,” History Reclaimed, geraadpleegd 18.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/injustice-the-casting-of-blame-in-history-the-melville-monument-and-edinburghs-confrontation-with-its-imperial-past/>.

³⁷² Nigel Biggar, “Kami Badenoch was right,” History Reclaimed, geraadpleegd 28.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/kemi-badenoch-is-right/>.

			levensomstandigheden (cf. slavernij).	
Jeremy Black	Munich ³⁷³	De crisis van München, 1938 en <i>appeasement</i> -politiek.	Het lijkt alsof enkel het VK en Chamberlain de schuld krijgen van een te naïeve houding tegenover de agressieve expansiepolitiek van Hitler in Sudetenland. Het VK was niet de enige die aan de tafel zat in München.	Het waren ook de Fransen die Duitsers onderschatten: <i>“Moreover, poor leadership by French politicians was matched by the French high command, and French military intelligence over-estimated the rate of German rearmament.”</i>
Robert Tombs	Must Marx and Engels be cancelled? ³⁷⁴	De gevaren van de communistische ideologie.	De laatste jaren draait het allemaal rond racisme en genocide (cf. dekolonisatiebeweging), maar Marx en Engels blijken buiten schot gelaten te worden ondanks hun <i>“open advocacy of cultural genocide”</i> : de wereld zou volledig moeten omgegooid worden, zoals werd geprobeerd in het revolutiejaar 1848. Marx en Engels waren vervolgens ook voorstander van geweld <i>“that included genocide within its utopian conception of progress”</i> .	Het is oneerlijk dat enkel de Britten en <i>Empire</i> worden aangeklaagd van onmenselijke wandaden, terwijl de communistische ideologie minder tot niet wordt geveiseerd door woke.
History Reclaimed	Reclaiming British	Het Sewellrapport over institutioneel racisme.	Het VK behoort, procentueel gezien, tot de minst racistische	Insitutioneel racisme is een fictieverhaal van de woke en valt al

³⁷³ Jeremy Black, “Munich,” History Reclaimed, geraadpleegd 3.2.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/munich/>.

³⁷⁴ Robert Tombs, “Must Marx and Engels be cancelled?,” History Reclaimed, geraadpleegd 19.11.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/must-marx-and-engels-be-cancelled/>.

	history: The Sewell Report on Race and Ethnic Disparities ³⁷⁵		landen van Europa. Er is ook minder geweld tussen het volk en de politie in het VK (en Portugal) dan alle andere Europese landen	zeker niet te transponeren naar het verleden van het Rijk.
Jeremy Black	Sudhir Hazareesingh, Black Spartacus: The Epic Life of Toussaint Louverture ³⁷⁶	De onafhankelijkheidsoorlog van Haïti onder Toussaint Louverture en het Brits geweld als consequentie.	De Britten hebben inderdaad gezorgd voor doden en gewonden in Haïti, maar <i>“white people were killed by black people but also by other white people, while black people, both slaves and free, were killed by white people and by other black people. Cruelty knew no ethical barrier”</i> .	Na de dood van Louverture werd Saint-Domainge (Haïti) – dat trouwens door de Fransen volledig werd gedestabiliseerd door de revolutie van 1789 - samen met Guadeloupe opnieuw in het Franse rijk genomen via Napoleon die slavernij herintroduceerde. De Fransen (niet de Britten) treffen grote schuld.
Saul David	The Anglo-Boer war: a complex war ³⁷⁷	Brits geweld en concentratiekampen in de Boerenoorlogen.	Door de ontdekking van goud konden de Boeren wapens kopen en op die manier vechten tegen de Britten voor terreinverdediging. Het vredesverdrag in 1902, dat werd opgesteld na Britse overwinning, was <i>“generous to the Boers”</i> . De concentratiekampen die werden gemaakt om de Boeren	Na de terugtrekking van de Britten werd het racistisch systeem (dat al bestond voor de Boerenoorlogen) verdergezet onder leiding van de Boeren zelf: (...) <i>worse was to come in 1907 when the former Boer commander Louis Botha was elected the first Prime Minister of the self-governing colony of the Transvaal, with Jan Smuts as his deputy. Three years later, Botha became premier of the new Union of South</i>

³⁷⁵ History Reclaimed, “Reclaiming British history: The Sewell Report on Race and Ethnic Disparities,” History Reclaimed, geraadpleegd 18.3.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/reclaiming-british-history-the-sewell-report-on-race-and-ethnic-disparities/>.

³⁷⁶ Jeremy Black, “Sudhir Hazareesingh, Black Spartacus: The Epic Life of Toussaint Louverture,” History Reclaimed, geraadpleegd 12.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/sudhir-hazareesingh-black-spartacus-the-epic-life-of-toussaint-louverture/>.

³⁷⁷ Saul David, “The Anglo-Boer war: a complex war,” History Reclaimed, geraadpleegd 15.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/the-anglo-boer-war-a-complex-war/>.

			in op te sluiten zijn echter inderdaad “regrettable” .	<i>Africa, thus ensuring that the franchise colour bar of the old Boer republics would be extended to the rest of the country, an inbuilt discrimination on the grounds of race that would reach its horrifying conclusion with the apartheid system that divided the country from the 1940s to 1991”.</i>
Nigel Biggar en Doug Stokes	The woke onslaught is a war on the West itself ³⁷⁸	Racisme en slavernij in het Britse Rijk.	Imperiale heerschappijen waren de norm in het verleden. Door de zaken te bekijken met een hedendaagse bril, maakt men zich schuldig aan anachronisme: <i>“Empires have been the norm throughout history. While the transatlantic slave trade is taught in British schools, the Ottoman Empire, which colonised swathes of Europe and was involved in the Barbary slave trade, is barely touched upon. Why is the bright light of scrutiny primarily directed onto European empires, especially the British one?”</i>	De “left wing intellectuals”, die sinds 1968 zorgen voor een “false sense of security”, riskeren nu alles wat waar we met het Westen voor hebben gestreden. Woke raakt niet enkel aan de geschiedenis van het VK, maar aan de identiteit van het volledige Westen.
Elizabeth Weiss	Slavery: it’s all bad ³⁷⁹	Racisme en slavernij in het Britse Rijk.	Niet enkel de Europeanen troffen schuld in de slavenhandel: <i>“Perhaps the biggest falsehood about the</i>	Er is een lange geschiedenis van slavernij, waar de Britten niet de enige speler waren op het veld.

³⁷⁸ Nigel Biggar en Doug Stokes, “The woke onslaught is a war on the West itself,” History Reclaimed, geraadpleegd 14.11.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/the-woke-onslaught-is-a-war-on-the-west-itself/>.

³⁷⁹ Elizabeth Weiss, “Slavery: it’s all bad,” History Reclaimed, geraadpleegd 19.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/slavery-its-all-bad/>.

			<i>differences between transatlantic slavery and Indian slavery is the claim that American Indian slaveowners were not as brutal as whites. This sentiment echoes throughout writings about American Indians”.</i>	Slavernij was in die periode een normale gang van zaken.
Zareer Masani	Priya Satia, Time’s monster: history, conscience & Britain’s empire ³⁸⁰	Brits geweld in de kolonies.	Heel wat personen zien de geschiedenis van Brits-India als puur slecht, terwijl heel wat economische historici inzien dat het Britse kapitaal zorgde voor een enorme industrialisering in India, terwijl Mahatma Ghandi dit net wou tegenwerken.	Het Britse Rijk heeft heel wat vooruitgang en modernisering gebracht. De aandacht voor actuele rijken, die niet zo sympathiserend te werk gaan als de Britten, worden jammergenoeg wél buiten schot van de woke gelaten: <i>“Present-day imperialism of powers like America, Russia, China and India that have long replaced Britain’s; but it castigates continuing British imperial illusions for fuelling Brexit”.</i>
Robert Tombs	St Paul’s Cathedral celebrates a slaver ³⁸¹	De verwijdering en bekritisering van standbeelden in de publieke ruimte. In het bijzonder ligt de aandacht hier op een standbeeld van Oba Ovonramwen op de site van de St.-Pauls kathedraal dat, ondanks	De woke maken een onderscheid tussen verschillende standbeelden. Een beeld van een Afrikaanse man wordt niet bekritiseerd, ondanks zijn brutale behandeling van de Afrikaanse bevolking: <i>“The Church of England, our national church,</i>	Standbeelden van Britse helden worden aangevallen of ontkoppeld, terwijl standbeelden van andere rijken – en de daarbijhorende helden - (die eveneens deelnamen aan de slavenhandel en brutaal geweld) wel mag getoond worden. Het betekent een oneerlijke, monotone visie van het verleden,

³⁸⁰ Zareer Masani, “Priya Satia, Time’s monster: history, conscience & Britain’s empire,” History Reclaimed, geraadpleegd 19.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/priya-satia-times-monster-history-conscience-britains-empire/>.

³⁸¹ Robert Tombs, “St Paul’s Cathedral celebrates a slaver,” History Reclaimed, geraadpleegd 27.2.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/st-pauls-cathedral-celebrates-a-slaver/>.

		zijn brutale praktijken, geen focus van de woke mentaliteit verdient.	<i>while it publicly contemplates removing memorials to long-dead Englishmen whom it considers guilty of inhumanity, has just installed what it calls “a bold new artwork” – a huge (12 feet tall) garish monument to the ruler of the African kingdom of Benin, Oba Ovonramwen, who was deposed by a British expedition in 1897. (...) “Sometimes we have to remind people that [atrocities] happened,” says the artist, Victor Ehikhamenor. But only some atrocities, it seems. Benin, ruled by its obas, was a slave raiding and slave trading society. It was notorious for its ruthless cruelty towards the weak, including those it enslaved. It frequently practised human sacrifice. Slaves were regularly buried alive or horribly butchered.”</i>	waar de Britten minderwaardig worden behandeld.
Gwythian Prins	History reclaimed on the other side of the river: a case study from central Africa ³⁸²	Monochrome en ahistorische geschiedperceptie van de woke.	Kennis uit archieven is niet de enige vorm van geschiedkunde. Er moet meer gekeken worden naar antropologische invalshoeken en studies zoals die van Jan Vansina. Naast het archief zijn	Er zijn meerdere manieren om de geschiedenis te bestuderen. Het is complexer dan de woke beseffen. Ze hebben ook geen ambachtelijke of emotionele voeling meer met het verleden; ze ontwijken de trots die

³⁸² Gwythian Prins, “History reclaimed on the other side of the river: a case study from central Africa,” History Reclaimed, geraadpleegd 18.1.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/history-reclaimed-on-the-other-side-of-the-river-a-case-study-from-central-africa/>.

			er nog de orale bronnen <i>“and a third, akin to W.G. Hoskins’ approach to the history of the making of the English landscape or in Robert Macfarlane’s meditative explorations of the old ways, in an acute observer’s knowledge of geographies of all kinds: the land felt in your bones”</i> .	mag gepaard gaan met historische retrospectie.
Christopher R. Hallpike	In defence of colonialism: the case of Papua New Guinea ³⁸³	De primitieve levenswijze van koloniale gebieden zoals in Papua Nieuw-Guinea.	Naast het feit dat de bewoners van Papua Nieuw-Guinea, voor de aankomst van de Britten, een schijnbaar extreem primitieve samenleving hadden, waren de mensen daar ook <i>“extremely violent”</i> en primitief: <i>“Papua New Guinea is essentially a mass of mountains and river valleys (...) through which are scattered large numbers of very small tribal societies speaking mutually unintelligible languages. Traditional societies were very loosely organized, with no hereditary chiefs to exercise political authority, nor did they even have councils of elders for peace-making and dispute settlement. (...) Technology was</i>	Wanneer de Britten arriveerden introduceerden ze nieuwe ideeën en technologieën. Er was een <i>“Europeanisation of the natives”</i> : een ‘upgrade’ t.a.v. de oorspronkelijke stammen: <i>“They become used to working at regular hours and time-keeping, under the discipline of foreman or overseer, of handling money and making some acquaintance even if for the first time with the written word, and, in particular, to working with people from other tribal groups, which was one of the most profound modifications of traditional life”</i> .

³⁸³ Christopher R. Hallpike, “In defence of colonialism: the case of Papua New Guinea,” History Reclaimed, geraadpleegd 28.11.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/in-defence-of-colonialism-the-case-of-papua-new-guinea/>.

			<i>extremely primitive, and based of course on stone tools”.</i>	
Brad Faught	Still seeking peace in Jerusalem a century after Britain’s victory ³⁸⁴	De voortdurende en problematische bezetting van Jeruzalem.	Het VK was bereid om een “homeland” voor de joden te vestigen na de Tweede Wereldoorlog. De Ottomanen, als bondgenoten van Duitsland, bezette dit stuk land toen vooralsnog. Het werd snel duidelijk dat een joodse staat tussen Arabische burenen zou moeten leven; er moest een nieuwe “world order” gebouwd worden.	Deze nieuwe wereldorde zou tot stand komen met de Britten (“through the Balfour Declaration”) en de Amerikanen (“Inspired by the great Victorian British Prime Minister, William Ewart Gladstone, American President Woodrow Wilson (...) his idealistic “Fourteen Points”). De geforceerde ontruiming van Ottomanen, hoewel er werd geprobeerd een conflictsituatie te neutraliseren, blijkt vandaag nog steeds zijn voor conflictsituaties te zorgen. Met andere woorden: er waren goede bedoelingen, maar lokale spanningen ondermijnden deze.
Robert Tombs	An open letter to the master of Jesus College, Cambridge ³⁸⁵	Het restitutievraagstuk van de Benin bronzen.	Jesus College (Universiteit van Cambridge) gaf een stuk van de zogenaamde <i>Benin Bronzes</i> (een haan, genaamd Okukor) terug aan Nigeria. Tombs bespreekt hoe volgens hem nooit duidelijk werd gemaakt	De Benin waren zelf slavenhandelaars, en het is ook niet duidelijk onder welke omstandigheden de beelden al dan niet werden ‘geroofd’.

³⁸⁴ Brad Faught, “Still seeking peace in Jerusalem a century after Britain’s victory,” History Reclaimed, geraadpleegd 18.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/still-seeking-peace-in-jerusalem-a-century-after-britains-victory/>.

³⁸⁵ Robert Tombs, “An open letter to the master of Jesus College, Cambridge,” History Reclaimed, geraadpleegd 2.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/an-open-letter-to-the-master-of-jesus-college-cambridge/>.

			<p>hoe de Benin bronzes als illegitieme oorlogsbuit worden gezien (zoals ook Nigel Biggar vermeld in een ander artikel).³⁸⁶ Er wordt dan ook geen aandacht gegeven aan “<i>the fact that Benin was a violent and brutal slave-raiding and slave-trading society, in which enslaved victims were regularly and horribly killed, often being buried alive as a ritual</i>”.</p>	
--	--	--	--	--

Tabel 5: Enkele voorbeelden van de externaliseringsretoriek van HR. – Bron: creatie auteur.

³⁸⁶ Biggar, “Dan Hicks.”

6.2.4. De tegenfeitelijke redenering (cf. tabel schuldexternalisatie)

Het valt op dat de schuld van het VK wordt geneutraliseerd door bepaalde praktijken zoals slavenhandel en koloniaal geweld (maar ook concepten zoals de Industriële Revolutie) te laten blijken als een druppel in een oceaan. Deze praktijken blijken universeel te bestaan in de koloniale wereld. Meer nog; het VK is *primus inter pares* wat betreft de behandeling van minderheden én de deelname in het moderniserings-/civilisatieproces. Opvallend is hoe actuele grootmachten zoals Rusland en China worden aangehaald en hoe deze in het woke-debat vaak afwezig blijven, terwijl het imperialistische verleden van het VK in het verleden bestaat. Het werkelijke gevaar en de schuld ligt volgens HR noch in het verleden noch in het VK, maar in het heden én in het oosten.³⁸⁷

De weerlegging van de schuld (externalisatie) heeft vervolgens een tegenfeitelijk (*counterfactual*) karakter. Met tegenfeitelijkheid wordt de *wat als*-constructie bedoeld: een mentale aanpassing van het verleden.³⁸⁸ Dit stelt een geschiedvisie voor waar de causaliteit van bepaalde gebeurtenissen (al dan niet als misdaden bestempeld) in vraag wordt gesteld.³⁸⁹ Het klinkt heel vaak als volgt: *als de Britten er niet waren geweest, zou het anders, maar vooral: erger geweest zijn*. Een goed voorbeeld is overigens nog te vinden in het artikel van Zareer Masani “*Why Britain should ignore calls for repatriation of its foreign art treasures*”.³⁹⁰ Hier beweert hij dat de Britten als het ware patronen waren voor de Indische kunst. Indien de Britten dit niet hadden gedaan zou het erger gekund hebben; zoals het gebeurde in andere landen (merk op hoe hij hierbij niet de enkel legt bij het cultureel iconoclasme van Chinese en Ottomaanse naties van het verleden maar ook bij terroristische groeperingen zoals Isis):

*“Would the treasures of Beijing’s Summer palace have survived Mao’s Cultural Revolution?
Would the Elgin marbles have survived Turkish tour guides chopping off chunks to sell as*

³⁸⁷ De huidige Oekraïnesituatie zal dit debat binnen HR verder aanscherpen vanaf midden april 2022. Verder is het opvallend hoe China (en Rusland) opnieuw worden aangekaart: waar het communisme heerst(e).

³⁸⁸ Maarten Van Ginderachter, Koen Aerts en Antoon Vrints, *Het land dat nooit was: een tegenfeitelijke geschiedenis van België* (Amsterdam/ Antwerpen: De Bezige Bij, 2015).

³⁸⁹ Jon Elster, *Logic and Society: Contradictions and Possible Worlds* (Chichester, UK, and New York: Wiley & Sons, 1978), 175-6; Simon Kaye, “Challenging certainty: the utility and history of counterfactualism,” *History and Theory* 49 (2010): 38-57.

³⁹⁰ Zareer Masani, “Why Britain should ignore calls for repatriation of its foreign art treasures,” *History Reclaimed*, geraadpleegd 17.08.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/why-britain-should-ignore-calls-for-repatriation-of-its-foreign-art-treasures/>.

souvenirs? Would Isis and the Taliban have spared the Middle Eastern antiquities that survive in European museums?"³⁹¹

Deze tegenfeitelijke redenering nodigt uit tot het genereren van dankbaarheid; de psychologische emotie bij uitstek die men afdwingbaar poogt in te zetten om de voortdurende scepsis over het verleden af te remmen en op termijn te blokkeren. Die dankbaarheid is terug te verbinden met de empathiegeneratie waar Landsberg het over had: waar (prothese-) herinneringen, los van enige authenticiteit, toch een zekere empathie kunnen creëren. Het betekent verder ook de noodzakelijke tegenactie t.a.v. de ondankbaarheid die wordt onderstreept door de woke (onder andere via de reeds vermelde nazi-analogie).

6.3. *Tussentijds besluit*

Nadat de aandacht is getrokken via de retorische vragen en de sympathie blijkt opgewekt via de spottende ondertoon, onthult HR een tegenkennis. We hebben besproken dat deze kennis eigenlijk een soort afweermechanisme inhoudt. Met andere woorden: er wordt geen wetenschappelijke alternatieve uitleg gegeven voor gebeurtenissen of figuren uit het verleden, maar men gaat de culturele dekolonisatie onvruchtbaar maken door ze als amateuristisch en vals te representeren.

De contrarevolutionaire houding bereidt zich voor op de onzekere toekomst. We spreken overigens van contrarevolutionair, aangezien de missie van de woke mentaliteit wordt gezien als een dreigende culturele revolutie die (zoals de Chinese variant) alles dreigt te vernietigen wat verbonden is met een ververvlogen verleden. Volgens HR wordt dan ook de vraag gesteld of de Britten over zich zullen laten walsen door woke of niet. Het moment om hierover te beslissen ligt volgens hen dan ook in de actuele cultuurstrijd. HR hanteert hierbij een chronopolitiek discours waar nog steeds hoop is op "*making the country great again*". Opvallend is echter hoe het verre verleden, de goede oude dagen, wordt gemobiliseerd in het recente verleden waar het einde van *Empire*, het begin van Brexit én de actuele cultuurstrijd achter elkaar bestaan. Dit zorgt voor een verwarde retrospectie aangezien de cultuurstrijd de identiteit (die zoals reeds vermeld intiem is verbonden met de geschiedenis van de natie) centraal stelt; "*Mogen we trots zijn op wie we zijn?*" wordt equivalent voor "*Mogen we trots zijn*

³⁹¹ Masani, "Why Britain."

op ons verleden?". Bovendien zagen we hoe de tijd veranderd van een ontoegankelijk verleden naar een toegankelijk verleden. Al zullen we dit in het volgende hoofdstuk nuanceren.

Tenslotte zagen we hoe de schuldexternalisatie in een maatschappelijk crisismoment kan ingezet worden om de problemen te projecteren op iets of iemand anders. HR beweert namelijk dat ieder rijk hetzelfde deed: en men kan toch niet het totale verleden bekritisieren? Wat in het verleden gebeurde was dus 'normaal', terwijl het dat nu helemaal niet is: het verleden wordt gezien als een vreemd land, waar men niet naar kan of mag terugkeren. Die weerlegging van de schuld doet opnieuw denken aan de 'naturalisatie', waar Barthes het over had. Het verleden wordt meer dan gerechtvaardigd; het wordt vanzelfsprekend gemaakt.

HOOFDSTUK 7:

Het verleden als vreemd land:

therapie wegens onomkeerbaarheid

"Nowadays most people die of a sort of creeping common sense, and discover when it is too late that the only things one never regrets are one's mistakes."³⁹²

Oscar Wilde

In dit laatste hoofdstuk zullen we de aard van kennis nagaan.³⁹³ Ik bedoel hiermee dat het duidelijk is dat er geen alternatieve geschiedkundige uitleg wordt gegeven aan imperiale wandaden, maar dat de morele veroordeling van het verleden wordt tegengewerkt via een afweermechanisme dat de facto geen kennisproducerende manier van werken impliceert. Hiervoor zal ik opnieuw terugkeren naar Barthes.

We zullen ons in het eerste deel de twee mythische stijlfiguren herinneren: de identificatie en de constatering. Dat eerste slaat op het gedrag van de burger, die alles wat onduidelijk of *anders* is, ziet als iets dat een aanslag op de eigen essentie betekent. We bespraken eveneens dat hier een belangrijke rol is weggelegd voor het gezond verstand. In dit hoofdstuk zal ik beargumenteren dat het gezond verstand dé kern is van de mythische spraak zoals die epistemologisch wordt ingezet door HR via hun gehanteerde retoriek.

Ik zal – bij een bespreking van de identificatie – beweren dat het gezond verstand een soort epistemologie van vanzelfsprekendheid onderhoudt (cf. ‘naturalisatie’). We zullen dit verder bespreken aan de hand van het concept van de therapeutische revisie volgens sociaal wetenschapper en filosoof Aviezer Tucker. Bovendien zullen we nagaan hoe de persiflage van het belang van historische waarheid toch verwaterd in een *post-truth*-framework. Dit zal ik schetsen aan de hand van de reeds vermelde Ylä-Anttila.

Vervolgens zullen we ook terugkeren naar de stijlfiguur van de constatering: waar de gemeenschap opteert voor een weigering van uitleg en waar de bestaande wereldorde wordt

³⁹² Oscar Wilde, *The picture of Dorian Gray* (Londen/New York: Penguin Books, 2001), 42.

³⁹³ Cross “Rethinking epistemic communities,” 148 e.v.

beschermd. De constatering zal worden gelinkt met HR via het concept van het verleden als een 'vreemd land'. Dit betekent een knipoog naar de zogenaamde vader van de erfgoedstudies: David Lowenthal. In een tweede orde zullen we de onomkeerbaarheid (of irreversibiliteit) van het verleden bespreken aan de hand van een analyse van professor Theoretische Geschiedenis Berber Bevernage; verwijzend naar historicus Henry Rousso en filosoof Jean Améry.³⁹⁴ Tot slot zullen we beknopt wijzen op de paradoxe praktische toepassing van de irreversibele tijd.

7.1. Barthes geïmplementeerd (1): de identificatie en therapie

Common sense of gezond verstand is een heel tijds- en plaatsgebonden concept en impliceert geen universele psychische connectie tussen alle mensen. Toch is het een krachtige term waarmee een basis kan gelegd worden voor simplificerende narratieven:

*"Appeals to common sense short-circuit our rational thinking because nobody wants to openly oppose it. The phrase also gains rhetorical strength through the bandwagon effect, a phenomenon where people become more likely to accept a belief if they think other people have already accepted it. By calling a position common sense, politicians create a bandwagon, even when the policy does not actually have popular support. Nevertheless, by framing a position as common sense, people will be more likely to believe the policy is a shared perception about the world and change their own opinions accordingly. This appeal to popularity also works due to naïve realism (...)"*³⁹⁵

Een openlijke afwijzing van gezond verstand binnen een gemeenschap impliceert is niet vanzelfsprekend: *"No one among the people would disagree with choices made by the people."*³⁹⁶ Het is vervolgens ook mogelijk voor policymakers om dit te exploiteren naar het publiek toe:

³⁹⁴ In dit hoofdstuk in het bijzonder doe ik beroep op concepten en ideeën zoals ze werden aangeleerd door professor Bevernage. Naast de bedanking in de proloog, wens ik ook hier mijn dankbaarheid te uiten en de oorsprong van de referenties in dit sub-hoofdstuk enigszins te duiden.

³⁹⁵ Dan M., "The myth of common sense needs to die," Medium Blog, geraadpleegd 18.02.2022, <https://medium.com/@danmcgee/the-myth-of-common-sense-needs-to-die-ce6815ca4977>

³⁹⁶ Théo Fournier, "From rhetoric to action, a constitutional analyses of populism," *EUI Working Papers* 8 (2018): 3.

*"(...) not everything about the social world is transparent from common sense alone – in part because not everything that seems like common sense turns out to be true, and in part because common sense is extremely good at making the world seem more orderly than it really is."*³⁹⁷

Hierdoor bloesemt het naïef realisme (het waarachtig lijken van datgeen dat door de meesten wordt geaccepteerd) waar gezond verstand beschouwd wordt als het objectief juiste; in tegenstelling tot het *andere*.³⁹⁸ Dat verstand is overigens geen cognitief-wetenschappelijke manier van werken; het is een soort morele variant. Verder speelt het gezond verstand een belangrijke rol in de reeds vermelde mythische stijlfiguur van de identificatie. We zagen in het tweede hoofdstuk hoe het gezond verstand een soort weigering impliceert van alles wat anders is, en alles dat de gang van zaken verstoort of besmeurt. Dit is in de ogen van het gezond verstand *"een aanslag op de essentie"*.³⁹⁹ Om de essentie intact te houden zal HR gebruik maken van een reeks morele en politieke waarden om een strikt wetenschappelijke historische manier van werken te vermijden. Hierdoor wordt al wat nieuw of progressief is geweken, meer nog: bewijs voor een gegronde vernieuwing wordt buitenspel gezet. Dit zullen we nu uitleggen aan de hand van Aviezer Tucker en zijn theorie rond therapeutische revisie.

De manier waarop kennis wordt uitgelegd of geïnterpreteerd is nooit volstrekt objectief. Maar toch is er volgens Tucker een methodologie die wetenschappelijk hiërarchisch hoger staat dan een morele kijk op het verleden. Hier onderscheidt Tucker de wetenschappelijke historiografie (die gebaseerd is op cognitieve waarden) van de revisionistische historiografie (die gebaseerd is op niet-cognitieve therapeutische waarden zoals moraal en politiek).⁴⁰⁰ Er zijn met andere woorden verschillende manieren om het verleden te gaan herbekijken.

De wetenschappelijke revisie baseert zich op de cognitieve waarden.⁴⁰¹ Volgens Tucker culminereren deze waarden tot de creatie van allerhande theorieën en speculaties waarover kan gediscussieerd worden in een gezonde historiografische praktijk. De niet-cognitieve waarden (moreel en/of politiek) dragen volgens Tucker niet bij tot de waarschijnlijkheid van een gebeurtenis uit het verleden. Graag herinner ik de lezer hier op de beschrijving van Klein (en

³⁹⁷ Stephen J. Dubner, "The myth of common sense: why the social world is less obvious than it seems," *Freakonomics*, 29.09.2011, geraadpleegd 19.02.2022, <https://freakonomics.com/2011/09/the-myth-of-common-sense-why-the-social-world-is-less-obvious-than-it-seems/>

³⁹⁸ M. [Dan] "The myth of common sense."

³⁹⁹ Barthes, *Mythologieën*, 250.

⁴⁰⁰ Aviezer Tucker, "Historiographic revision and revisionism," in *Past in the making. Historical revisionism in Central Europe after 1989* (Budapest: Central European University Press, 2008), 3 e.v.

⁴⁰¹ Dit zijn: (1) de precisie van de bewijsomschrijving, (2) de simpele en duidelijke structuur, (3) de interne samenhang van de argumenten en (4) de onderzoeker; Tucker, "Historiographic revision," 3.

de opvolging door Froeyman) die gaat over hoe het net de herinnering is (als overkoepelende term voor zowat alles dat zich in het verleden begeeft), die ruimte geeft aan niet-cognitieve waarden om een rol te spelen in een debat dat gaat over de geschiedenis dat nu ook in een digitale arena plaatsvindt.⁴⁰²

De geschiedenis is volgens Tucker rijp voor revisie (of: herziening) op drie momenten. Ten eerste is er de *evidence-driven revision*: dit is de nood aan een herneming van een bepaalde gebeurtenis of periode in de historiografie door de 'ontdekking' van nieuw bewijsmateriaal (bv. de hypothetische ontdekking van fotomateriaal in een archief dat de moord op John F. Kennedy zou uitklaren).⁴⁰³ Ten tweede is er de *significance-driven revision*; de revisie die mogelijk wordt bij een verandering van belangrijkheid (de relevantie) van een bepaald thema (bv. een groeiende interesse in politiek-rechts door de actuele spanningen van de 21-ste eeuw).⁴⁰⁴ Tot slot is er de *value-driven revision*: dit is de herziening van de historiografie op basis van veranderde waardesystemen (bv. de nu steeds groeiende interesse voor genderschiedenis en koloniale geschiedenis).⁴⁰⁵

Zoals reeds aangegeven in het bivalent afweermechanisme hamert HR op de morele weerlegging van het beoordelen van het verleden; waar er niet wordt gewerkt met nieuw (cognitief) bewijs – het bivalent afweermechanisme indachtig. De moreel-revisionistische retrospectie is volgens Tucker dan ook immuun voor nieuw bewijs en worden epistemologische problemen “troebelgemaakt”:

“Revisionist historiography is distinct from revised historiography in being immune to the effects of new evidence. One of the chief revisionist strategies has been to “make fuzzy” epistemological issues, to make the distinction between evidence-based probable knowledge of history and fiction vague and unclear. It blurs the border between historiographic truth and falsehood by claiming there can be more than a single “true” historiographic narrative.”⁴⁰⁶

Op het eerste zicht is deze immuniteit voor nieuw bewijs niet vreemd. Het gezond verstand impliceert, zoals het de mythische spraak typeert, een kennissysteem dat gebaseerd is op de vanzelfsprekendheid. Het is, in het geval van HR, dus niet mogelijk om te werken met een

⁴⁰² Froeyman, “Review essay,” s.p.

⁴⁰³ Tucker, “Historiographic revision,” 1-2.

⁴⁰⁴ Tucker, “Historiographic revision,” 2.

⁴⁰⁵ Tucker, “Historiographic revision,” 1-2.

⁴⁰⁶ Tucker, “Historiographic revision,” 2.

nieuw soort bewijs, aangezien er geen nieuw onderzoek werd gedaan of nieuw bewijs werd geleverd dat de veroordelingen van de woke mentaliteit zou laten verdampen.

Wat meer van toepassing is, is de revisie van het verleden op basis van een verandering in relevantie en waarden (punt twee en drie van Tucker's opsomming). Dit is niet verrassend in de cultuurstrijd: waar verschillende maatschappijmentaliteiten met elkaar conflicteren. De actuele focus op allerlei soorten discriminatie en de postkoloniale geschiedenis spelen, zoals reeds aangegeven, een bijzondere rol hierin. De manier waarop de schuld wordt verplaatst (schuldexternalisatie), terwijl er een afwachtende en opmerkelijke (contrarevolutionaire) houding wordt aangenomen, kan hierbij gezien worden als therapeutisch; aangezien dit type revisie de problematische relatie met het verleden probeert te helen (onderstreping zelf aangebracht):

“Revisionist historiography usually relies on therapeutic values instead of the standard consensus-generating cognitive values that historians of diverse backgrounds agree on. Therapeutic values rate historiographic propositions according to their effect on the psychological well-being of their intended audience. Frequently-used therapeutic values in historiography include: the denial of historical guilt, for instance through denying the Holocaust; the promotion of self-respect, for instance via national myths; and the elimination of a sense of alienation and absurdity, for instance through conspiracy theories (...) Legitimate historiography is marked by the precedence of critical cognitive values over other values, not by the absence of other values that generate different historiographic interpretations.”⁴⁰⁷

De ontkenning van historische schuld strookt met de apologetische campagne van HR. De promotie van zelfrespect via nationale mythes kunnen we zien in de mythische spraak die het verleden simplificeert tot een verhaal van goed en slecht. We zagen dat deze therapie vertrekt van een contrarevolutionaire houding en het verplaatsen van de schuld naar iemand anders. Door de schuld te verplaatsen wordt de noodzakelijke zelfreflectie en het zelfkritiek geëlimineerd.⁴⁰⁸ Bovendien spreekt Tucker over het belang van samenzweringstheorieën; net zoals Ylä-Anttila aangaf in het eerste hoofdstuk over het gevaar van informatievervorming m.b.v. sociale media. Tucker vertelt vervolgens dat dit verschil tussen cognitieve en therapeutische historiografie ook valt aan te tonen via de gemeenschappen die ze accepteert. Hier bedoelt hij dat de cognitieve historiografie vooral wordt gehandhaafd door een

⁴⁰⁷ Tucker, “Historiographic revision,” 4-5.

⁴⁰⁸ Tucker, “Historiographic revision,” 4.

gedifferentieerde en ongedwongen groep (gekend als de studie rond sociale epistemologie), terwijl de therapeutische historiografie vaak aan de orde is bij homogene groepen waarvan de leden onderling zijn te verbinden vanwege gemeenschappelijke grieven (en bijgevolg slachtoffergevoel) en eenzelfde ideologische achtergrond.⁴⁰⁹ We hebben reeds aangetoond dat HR zich vooral centreert rond de politiek van de BCP en dat het voornamelijk (niet uitsluitend) gaat over blanke Angelsaksische mannen.

Vervolgens beweert Tucker dat het therapeutisch model gepaard gaat met een bepaald prestige (van het verleden): de therapie treedt in gang zodra er een *“deficit in heroic prestige”* is van het verleden.⁴¹⁰ Dit is in lijn met wat we de ‘gekrompen’ prestigieuze status van de Britse heerschappij hebben genoemd. Toch is het dit soort therapeutische historiografie (als remedie om om te gaan met het postkoloniaal scepticisme) waar altijd een markt voor bestaat volgens Tucker:

*“(...) because people and their institutions will always pay to promote, read, or hear therapeutic accounts of their collective, or for that matter personal past.”*⁴¹¹

Herinner nu het citaat van Weyns die spreekt over de woke: *“zoals een therapeut aandacht vraagt voor trauma’s”*.⁴¹² In dit geval wordt er dus gesproken van trauma’s uit het verleden: zoals koloniaal geweld, genocide, slavenhandel, enzovoort. In Weyns’ voorbeeld zijn is het wokeisme de therapeut. Ook in het geval van HR gaat het over een soort therapie die een actuele crisis of trauma moet bevechten – waarbij de schuld wordt gelegd bij iets of iemand anders en dat zij een passief slachtoffer zijn (cf. passieve retoriek en schuldexternalisatie):

*“The psychological equivalent of revisionist historiography would be therapies that would convince the patient that whatever personal failings they have, or social mess they have created for themselves, are the fault of someone else and that they have just been passive victims. Undoubtedly, such therapy may be effective in improving self-esteem, relieving guilt and instilling a sense of self-righteousness.”*⁴¹³

Tenslotte getuigt Tucker dat het ook mogelijk is om de cognitieve waarden te negeren. Dit is belangrijk: het gaat dus niet enkel om de praktijk van het gebruik van niet-cognitieve waarden;

⁴⁰⁹ Tucker, “Historiographic revision,” 3-4; 9.

⁴¹⁰ Tucker, “Historiographic revision,” 5.

⁴¹¹ Tucker, “Historiographic revision,” 5.

⁴¹² Weyns, *Wie wat woke?*, 124-5.

⁴¹³ Tucker, “Historiographic revision,” 5.

het is ook de weerlegging hiervan. Hierdoor wordt het wetenschappelijke van de historiografie niet meteen ontvrucht, maar is er nog steeds sprake van een therapeutische benadering.⁴¹⁴ Ter illustratie vertelt HR-auteur Patrice Dutil over de reeds vernoemde problematiek rond de ‘ontdekking’ van een massagraf in een internaatschool in het Canadese Kamloops waarbij vooral (ongeveer 200) inheemse kindertjes werden teruggevonden.⁴¹⁵ Het wordt beweerd dat de door-*Empire*-aangestuurde school consequente ontvoeringen en mishandelingen van inheemse kinderen bewerkstelligde. Dutil nuanceert dit door te stellen dat er nog steeds niet genoeg bewijsmateriaal bestaat, en dat deze problematiek de sensatieverslaving van culturele dekolonisatie voedt. De cognitieve waarden kunnen dus niet enkel omzeild of tegengewerkt worden, ze kunnen ook dienen als een kwalificatievereiste voor ‘wetenschappelijke’ geschiedkunde. Het nieuwe of mogelijke nieuwe bewijs is op die manier een aanslag op de essentie: niet omdat het onbegonnen werk is om zich als natie te verontschuldigen voor alle misdrijven uit het verleden, maar omdat een veroordelende mentaliteit t.a.v. dat verleden gewoonweg een onjuiste redenering betreft, zo stelt HR.

6.1.1. De rol van de historische waarheid: *post-truth*?

Het weerleggen van de cognitieve waarden zorgt ervoor dat een schijnbaar wetenschappelijke manier van werken wordt getoond. Herinner de manier waarop we in de zogenaamde *Age of Information* worden bestookt met informatie, die we overigens zelf kunnen selecteren via de technologische vooruitgang inzake media en communicatie. Volgens de reeds vermelde Ylä-

⁴¹⁴ Tucker geeft hier het voorbeeld van de *Historikerstreit* waar Ernst Nolte het nazisme contextualiseerde in het bredere totalitarisme van de twintigste eeuw. Hierdoor verliest nazi-Duitsland haar uniek karakter en wordt het gerelativeerd ten opzichte van (vooral) het Bolsjewisme dat volgens Nolte een van de oorzaken is voor het ontstaan van nazi-Duitsland als respons op deze Russische troebels (“*The therapeutic effect is in shifting responsibility from the German perpetrators to their nasty neighbors in the east*”); Tucker, “Historiographic revision,” 6; hiervoor verwijst Tucker naar Stephen Brockmann, “The Politics of German History,” *History and Theory*, 29, nr. 2 (1990): 179–189; Chris Lorenz, “Historical Knowledge and Historical Reality: A Plea for ‘Internal Realism.’” *History and Theory*, 33, nr. 2 (1994): 297–327. De schuld wordt dus geneutraliseerd door het te relativiseren en te verplaatsen. Hier zien we de link met het besproken bivalent afweermecanisme, meer bepaald de techniek van de externalisatie, waar HR het Britse Rijk vergelijkt met andere (en schijnbaar meer barbaarse) imperia, waarbij het uiteindelijk toch *primus inter pares* blijft

⁴¹⁵ Patrice Dutil, “The weaponization of history: news from canada,” *History Reclaimed*, geraadpleegd 11.10.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/the-weaponization-of-history-news-from-canada/>; het nieuws werd wereldbekend en werd ook in België gecommuniceerd, bv.: “Bijna 200 anonieme graven ontdekt in vroeger internaatschool in Canada,” *Het Nieuwsblad*, 30.06.2021, geraadpleegd 2.02.2022, https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20210630_96648115.

Anttila kunnen deze (digitale) informatiestromen een populistische ondertoon aanvatten. Opnieuw zien we hier de compatibiliteit van de mythische spraak met een populistisch narratief.

Ten eerste spreekt Ylä-Anttila over het epistemologisch populisme: waar een soort volkse wijsheid en het gezond verstand een bepaald soort expertise verafschuwt. In die zin kan men spreken van het zogenaamde *post-truth*-politiek. Ter illustratie keer ik terug naar het voorbeeld van de coronapandemie. Bij de popularisering en communicatie rond het vaccin, wisten heel wat mensen zichzelf van kennis te bedienen, en beweerden ze dat het vaccin niet nodig of gewoonweg inefficiënt was. De zogenaamde “*anti-vaxxers*” zagen zich hier overigens in hun vrijheid beroofd (cf. het voorstel van een mogelijks verplichte vaccinatie).⁴¹⁶ Dit is exact waar het epistemologisch populisme mee werkt: namelijk een weigering van expertise (in dit geval: epidemiologen) en het vertrouwen in het gezond boerenverstand dat stelt dat dit ‘vreemde’ vaccin geen baat zal hebben. Met andere woorden de waarheid doet er niet toe: de laboratoriumtest en de wetenschappelijke statistieken werden immuun (cf. supra) voor het gezond verstand; de waarheid voorbij (vandaar: *post-truth*). Ylä-Anttila merkt op dat het populisme maar al te vaak via dat soort epistemologie werd uitgelegd.

In het geval van HR liggen de kaarten echter iets complexer aangezien de historische werkelijkheid net als ontzettend belangrijk werd geacht tegen de “*fake narratives*” van de woke.⁴¹⁷ Bovendien claimt Ylä-Anttila dat er nog iets is dat voorbij dit epistemologisch populisme gaat, namelijk de creatie van tegenkennis via sociale media:

*“They [countermedia] combine facts with fiction and rumours, sometimes intentionally blurring the lines or spreading outright lies, most often cherry-picking, colouring and framing information”.*⁴¹⁸

Herinner de manier waarop herinneringen instonden voor een tegengeschiedenis tegen de grote narratieven of de canon (cf. Klein); net zoals sociale media het nu mogelijk maakt op

⁴¹⁶ Er zijn talloze artikels die hierover rapporteren waaronder; Pieter Lesaffer, “Is discussie rond verplichte vaccinatie voorbij? We mogen de anti-vaxxers niet nog meer munitie geven,” *Het Nieuwsblad*, 05.09.2021, geraadpleegd 10.10.2021, https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20210904_96671147.

⁴¹⁷ Credlin, “Historians launch.”

⁴¹⁸ Ylä-Anttila, “Populist Knowledge,” 2.

zichzelf van een eigen tegenkennis te bedienen.⁴¹⁹ Die kennis heeft er geen baat bij om de waarheid secundair te maken, integendeel:

*"It proceeds from the assumption that 'the truth is out there' – that is, secret knowledge exists, (...) but attainable, assuming sufficient dedication. The elite holds not just secret power, but secret knowledge – which should be challenged, claims the conspiracist. In fact, the conspiracist raises herself to the position of an alternative knowledge authority, a true expert instead of 'false experts leading us astray'. As such, conspiracism is a type of counterknowledge par excellence."*⁴²⁰

Ylä-Anttila claimt dus dat het narratief vaak gaat over hoe de waarheid "daar ergens" is, al is die waarheid vaak geheime kennis die toegankelijk is op voorwaarde van "voldoende toewijding". Herinner hierbij het citaat van Bari Weiss: *"We got here because of cowardice. We get out with courage"*.⁴²¹ Belangrijk is hoe een narratief van samenzwering een van de meest krachtige vormen van tegenkennis is die er bestaan. De samenzwering, die overigens ook waar kan zijn, leidt steeds tot de schepping van een bepaald vijandbeeld.⁴²² Herinner de manier waarop de woke werden getoond als een elite die de orde verstoort. Het epistemologisch model van de apologie van *Empire* bestaat op die manier al rustend op een vijandsbeeld. We zagen ook hoe de actieve retoriek eigenlijk een afweermechanisme betreft: wat wordt geboden wordt geweigerd en weerlegd, maar er wordt geen alternatieve wetenschappelijke uitleg gebracht. Journalist Patrick Wright beweert zelfs dat de woke mentaliteit eigenlijk niet echt bestaat, en dat het gewoon een manier is van de politieke rechtervleugel om maatschappelijke verandering uit te schakelen: *"The myth of a silenced English majority betrayed by a liberal metropolitan elite goes back decades"*.⁴²³ Let op het woord mythe.

Toch wordt de tegenkennis van HR vooral opgebouwd uit zaken die helemaal niet gaan over of nu iets werkelijk is gebeurd of niet, maar over het verloren respect dat terug een plaats

⁴¹⁹ Deze tegenkennis is trouwens iets anders dan *fake news*. Dit is namelijk geen kennisclaim die via debat wordt gefilterd van vooroordelen en ongefundeerde argumenten. Het is geen informatie, integendeel; het is informatie die beweert kennis te zijn, terwijl het kan worden aangetoond dat het vals is; Hier verwijst Anttila naar Damian Thompson, *Counterknowledge. How We Surrendered to Conspiracy Theories, Quack Medicine, Bogus Science and Fake History* (Londen: Atlantic Books, 2008).

⁴²⁰ Ylä-Anttila, "Populist Knowledge," 6.

⁴²¹ Weiss, "We got here."

⁴²² Ylä-Anttila, "Populist Knowledge," 5.

⁴²³ Patrick Wright, "The woke are just the latest faux enemies of Englishness conjured up by the right," *The Guardian*, 30.09.2021, geraadpleegd 12.11.2021,

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/sep/30/woke-enemies-englishness-right-english-liberal>. Wright noemt HR zelfs in het bijzonder.

verdiend inzake historische retrospectie. Het gaat helemaal niet over of bv. James Cook koloniaal geweld hanteerde of niet: het wordt weggefilterd als een periode die men gewoonweg niet meer kan beoordelen. Het zijn die technieken van afweren, die een bepaalde visie van de tijd indachtig houdt: de tijd als onomkeerbaar en het verleden als een vreemd land. Dit zullen we nu beargumenteren aan de tweede reeds vermelde stijlfiguur: de constatering.

7.2. *Barthes geïmplementeerd (2): de constatactie en onomkeerbare tijd*

De idee van het verleden als een vreemd land werd expliciet uitgeschreven door historicus en “vader van de erfgoedstudies” David Lowenthal.⁴²⁴ In zijn boek *“The past is a foreign country”* (1985) legt Lowenthal verschillende invalshoeken uit waarop mensen naar het verleden kunnen kijken; hoe dit verleden wordt gewaardeerd en hoe er steeds een afstand wordt geïmpliceerd tussen het *nu* en het *toen*. We hebben reeds besproken hoe er voornamelijk wordt gekeken naar herinneringen van de geschiedenis, en niet de historiografie. Ook Lowenthal claimt dat deze herinneringen vaak vatbaar zijn voor verval.⁴²⁵ Wanneer herinneringen metaforische ‘gaten’ kent, wordt er gewerkt aan een soort herstel van die herinneringen. Het is net dat herstel, waarvan we gezien hebben dat dit gebeurt in of na tijden van maatschappelijke crisis, dat zorgt voor de toegang van de mythe.⁴²⁶ Deze ‘oplapping’ moet wel enige verandering toestaan; want als men de oorspronkelijke constructie van de herinnering intact probeert te houden, is men gedoemd tot maatschappelijke stilstand. Dit is natuurlijk ook de teneur van de constatering: de weigering van uitleg en het behoud van de schijnbaar eeuwige orde. Hierbij verwijst Lowenthal naar dichter T.S. Eliot en zijn beroemde versregel: *“There is no memory you can wrap in camphor but the moths will get in.”*⁴²⁷ Lowenthal beweert dat Eliot uitgaat van een soort synergie tussen het heden en het verleden (die elkaar beïnvloeden) en dat deze geschiedvisie steeds minder echoot met de visie van moderne historici:

⁴²⁴ Kenneth Olwig, “Landscape: The Lowenthal Legacy,” *Annals of the Association of American Geographers* 93, nr. 4 (2003): 875.

⁴²⁵ David Lowenthal, *The past is a foreign country – revisited* (Cambridge: Cambridge University Press, 2015), 304-5.

⁴²⁶ Lowenthal, *The past*, 305.

⁴²⁷ T. S. Eliot, *The Cocktail Party* (Harcourt, Brace, 1950), 47.

“Eliot’s sense of past–present synchrony, however, resonates less and less nowadays among historians for whom the past remains a foreign country, and who feel it their mission to convey that alien strangeness to a public that prefers to deny it and is bent on domesticating the past.”⁴²⁸

Het is die afstand tussen het verleden en het nu die volgens HR cruciaal is. Het verleden wordt in de reactionaire revolte (die HR nu vertegenwoordigd versus de woke) als het ware bevroren in de tijd: het moment dat niet meer kan bekeken worden met de ogen van vandaag. Deze vorm van de constatering als stijlfiguur wordt opnieuw besproken via Barthes:

“De mythen zijn niet anders dan de onophoudelijke, onvermoeibare aansporing, de tot alle mensen gerichte, geniepige onbuigzame eis, zich te herkennen in dat eeuwige en toch verouderde beeld dat op een dag voor hen gemaakt is alsof het voor altijd was. Want de Natuur waarin men hen opsluit, zogenaamd om hen te vereeuwigen, is slechts een Gewoonte. Het is die Gewoonte, hoe veelomvattend ook, die zij moeten aanpakken en veranderen.”⁴²⁹

Bovendien zagen we dat de constatering een weigering van uitleg impliceert: die is niet nodig want de zaken zijn zoals ze zijn. Met andere woorden: de wereld en de *“waarheid [is] tot stilstand gebracht”*.⁴³⁰ De manier waarop het verleden nu als uitgangspunt functioneert voor onze hedendaagse gedragingen is iets wat volgens Barthes moet aangepakt worden. We zagen dat het bivalent afweermecanisme (en de schuldexternalisatie in het bijzonder) het verleden ziet als een periode waar men gewoonweg niet naar kan terugkeren. Er is bijgevolg geen uitleg of rechtvaardiging nodig van de zaken die zich in de geschiedenis bevinden.

7.2.1. Als rechter voor het verleden: de irreversibele tijd

Carlo Ginzburg vertelt in *Checking the evidence: the judge and the historian* hoe bewijs (*proof; evidence*) de historicus disciplinair met het rechtswezen verbindt.⁴³¹ Wanneer men denkt aan de beoordeling of veroordeling van iets, situeert men zich heel vaak (al dan niet mentaal) in de rechtbank. Is de historicus dan een soort rechter van het verleden? Over deze vraag heeft menig onderzoeker zich gebogen en/of gebroken. Henry Rousso zag het tijdsconcept van de historicus als een spiegel van die van de rechter. Hij merkt op dat de geschiedkundige pas op

⁴²⁸ Lowenthal, *The past*, 367.

⁴²⁹ Barthes, *Mythologieën*, 253.

⁴³⁰ Barthes, *Mythologieën*, 253.

⁴³¹ Carlo Ginzburg, “Checking the Evidence: The Judge and the Historian,” *Critical Inquiry*, Vol. 18, No. 1 (1991): 79-92.

een bepaalde neutrale manier kan werken met het verleden als er *wat tijd is over heengegaan* – de gemoederen afgekoeld. Dit beschreef hij in zijn boek *“The haunting past”*.⁴³² Het is dan ook niet voor niks dat vandaag de dag bepaalde archieven nog steeds het slot op de deur houden bij bepaalde dossiers die een zeer actuele consequentie met zich meedragen. Dit in tegenstelling tot de rechter, die handelt binnen een kader van verjaringstermijnen; waarbinnen de straf moet worden opgemerkt, erkend en bestraft. Professor Berber Bevernage zag een nog meer diepgaande theoretische complexiteit bij de historicus als rechter. De rechtspraak kan het gedane namelijk nooit ongedaan maken. We moeten een opdeling maken tussen de reversibele en de irreversibele tijd.⁴³³ De rechtspraak strookt met het eerste: de misdaad kan als het ware gecompenseerd worden met een bepaalde straf of boete. Dit laatste annuleert de oorspronkelijke misdaad tot een bepaalde hoogte. De historicus heeft te maken met een irreversibele tijd: het gedane kan niet ongedaan maken; er is een zekere afwezigheid van de (mis-)daad in het heden:

*“History’s concept of time challenges justice’s: the “retribution” of justice never can be swift enough to completely reverse or undo the damage done, because every crime is always already partly in the past and thus always displays a dimension of absence. This makes it impossible, within history’s concept of time, to bring complete justice after time has elapsed.”*⁴³⁴

Het is in deze zin dus onmogelijk om gerechtigheid te krijgen voor zaken die in het verleden plaatsvonden. Het is in deze naad waar Bevernage Jean Améry aan breidt. Améry, wie als jood Auschwitz overleefde, pleitte tegen de vergiffenis en verzoening die inherent is gebonden met de tijd. Hij hekelt het feit dat de toekomst wordt geprivilegieerd. Men moet zich *erover zetten*; en vergevingsgezind door het leven gaan om überhaupt vooruit te gaan. Améry schreef echter over hoe de wrok vaak de bovenhand had. De wrok (*resentment*) wordt heel vaak (volgens Améry té vaak) gezien als taboe en niet als emotie. Een wrok impliceert een klevigheid met of het vastzitten in het verleden.⁴³⁵

⁴³² Hij heeft het over die *“waiting period”* die historici moeten respecteren in hun discipline; terwijl het omgekeerde geldt voor het rechtwezen; Henry Rousso, *The haunting past: history, memory and justice in contemporary France* (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2002), 28-37.

⁴³³ Berber Bevernage, *“Time, presence and historical injustice,” History and Theory*, 47, nr. 2 (2008): 152-4.

⁴³⁴ Bevernage, *“Time,”* 7.

⁴³⁵ Bevernage, *“Time,”* 7; er wordt doorverwezen naar Gie Van den Berghe, *“Tussen wrok en verzoening,” Nieuw Wereldtijdschrift* (2000): 60-68; en naar Améry zelf (overgenomen uit Bevernage, *“Time.”*; Jean Améry, *At the mind’s limits: contemplations by a survivor on Auschwitz and its realities* (Bloomington: Indiana University Press, 1980), 68.

Men hoort vaak de leuze *time will tell of being on the right side of history*. Maar dit impliceert een zekere gerechtigheid die de toekomst zal bieden voor al hetgeen zich in het verleden bevindt. Priya Satia noemt het "*historical vindication*"; de historische rechtvaardiging/verdediging. Ze merkt ook op hoe personen en concepten van het verleden nu met een moderne bril worden bekeken; en hoe het verleden dus wordt beoordeeld met actuele standaarden:

"Indeed, it is an ethical outlook that has itself had historic impact, shaping the actions of countless people in the modern period. But as that past shows, a sense of history oriented towards future redemption has inspired not only moral courage in the face of great oppression, but also the moral recklessness of oppression itself."

Een bepaalde wrok voor het verleden is dus niet iets vreemd of nieuws dat door de woke mentaliteit werd geïntroduceerd. Bovendien zorgt de irreversibele tijd voor de moeilijke en complexe aanpak wat betreft historische rechtvaardigheid. Het is ook niet zo dat HR bepaalde misdaden van het verleden niet zou erkennen of zou tentoonstellen als iets minder erg dan het lijkt; het maakt ze gewoon neutraal.

Tenslotte geeft onderstaande tabel enkele voorbeelden weer waar HR-artikels een weerlegging van cognitieve waarden onderschrijven (cf. therapeutische revisie), waar de woke wordt gezien als een bende pseudo-historici zonder respect voor historische complexiteit (en context) en waar het verleden wordt gezien – of letterlijk wordt benoemd – als een vreemd ontoegankelijk land daar de tijd als irreversibel wordt geacht (tabel 6).

THERAPEUTISCHE REVISIE

Auteur	Artikel	Onderwerp	Morele weerlegging – of afwijzing van – cognitieve waarden	Het verleden als een vreemd land
Patrice Dutil	Canada is not a half-mast nation ⁴³⁶	De Canadese vlaggen die maanden halfstok wapperden door de ontdekking van het massagraf aan internaat Kamloops.	De nationale vlag was een symbool van eenheid en trots; en is nu een teken van schaamte en schuld: <i>“It cynically manipulated a symbol that normally brings Canadians proudly together and instead turned it into an instrument of shame.”</i> Het bewijsmateriaal voor het massagraf is ook niet sprekend, het gaat over <i>half digested facts</i> .	We moeten ons vandaag de dag niet schuldig voelen voor zaken die ver in het verleden bestaan. We weten in het geval van het Kamloops-internaat trouwens nog steeds niet exact wat er gebeurd is, en misschien zullen we dat nooit weten.
John Marenbon en Mark Stocker	Considerations on the Colston statue ⁴³⁷	Bespreking van het Colstonstandbeeld na de rechtzaak van de <i>Colston Four</i> .	De herstelbetalingen voor het standbeeld zijn veel hoger dan gerechtelijk wordt vastgesteld. Verder is het niet duidelijk hoeveel geld Colston net heeft verworven via de slavenhandel	Het standbeeld werd opgericht in een tijd waar Colston nog werd gezien als een nationale held.
Nigel Biggar	How racist was the British Empire ⁴³⁸	De behandeling van oorlogsmonumenten van koloniale soldaten in de Eerste Wereldoorlog.	Het VK werd beschuldigd van institutioneel racisme, dat tot op de dag van vandaag aanwezig zou zijn. Hiervoor werd in 2020 na goedkeuring van Boris Johnson de <i>Commission on Race and Ethnic Disparities</i> opgericht met Tony Sewell aan het hoofd. (Sewell blijft trouwens ook niet	De tolerantie van de imperiale gouverneurs mag niet worden onderschat. De manier waarop het hedendaags racisme wordt gestoeld op een institutionele basis is volgens Biggar een té-kort-door-de-bocht-gaande analyse. De

⁴³⁶ Patrice Dutil, “Canada is not a half-mast nation,” History Reclaimed, geraadpleegd 2.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/canada-is-not-a-half-mast-nation/>.

⁴³⁷ John Marenbon en Mark Stocker, “Considerations on the Colston statue,” History Reclaimed, geraadpleegd 18.1.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/considerations-on-the-colston-statue/>.

⁴³⁸ Nigel Biggar, “How racist was the British Empire,” History Reclaimed, geraadpleegd 19.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/how-racist-was-the-british-empire/>.

			zonder controverse door seksistische en homofobe uitspraken. ⁴³⁹⁾ Het besluit van het rapport meent dat we niet van een structureel racisme kunnen spreken. Bovendien was de imperiale administratie van de twintigste eeuw steeds begaan met de tradities en gebruiken van de overleden soldaat. Dit is ook zichtbaar in enkele grafmonumenten. Zo vermeldt de Menenpoort bijvoorbeeld de namen van alle gevallen soldaten, ongeacht hun afkomst. Hij geeft het voorbeeld van de Menenpoort waar de namen van talloze soldaten staan opgelijst, ongeacht afkomst.	geschiedenis wordt niet herzien volgens de wetenschappelijke benadering, maar volgens een herziening van het verleden die samenzwering aan de basis ziet van alle problemen. Het racisme van vandaag is geenszins terug te verbinden met het verleden; toen was het nu eenmaal anders.
John Draper	Was there anti-Irish racism in Britain in the postwar period? ⁴⁴⁰	Migratiediscriminatie in het VK t.a.v. Ieren via sloganborden zoals ze werden gebruikt in de kolonies: “ <i>No Blacks, No Irish, No Dogs</i> ”.	Er is te weinig bewijsmateriaal om de zaken te kunnen evalueren. Het gaat vaak om valse sloganborden; er bestaan geen originele plakaten die de Ieren vermelden.	/
Nigel Biggar	Dan Hicks, <i>The Brutish Museums: The Benin Bronzes</i> ,	Recensie over het boek van Hicks over de Benin Bronzes.	Er is te weinig materiaal om te oordelen of het nu gaat over oorlogsbuit of niet. De bronzen beelden vroegtijdig afgeven zou Britse schuld legitimeren.	We weten niet wat er echt gebeurd is, maar het zal wel niet gebeurd zijn zonder reden.

⁴³⁹ Het Sewell rapport werd reeds besproken; “Schools ‘too feminine for boys’”, *BBC News*, 13.06.2006, geraadpleegd 18.1.2022, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/5074794.stm>; Simon Murphy, Heather Steward, Vkram Dodd en Peter Walker, “Race commission head Tony Sewell apologises for anti-gay comments,” *The Guardian*, 16.07.2020, geraadpleegd 16.1.2022, <https://www.theguardian.com/world/2020/jul/16/concern-choice-charity-boss-tony-sewell-head-uk-race-commission>;

⁴⁴⁰ John Draper, “Was there anti-Irish racism in Britain in the postwar period?,” *History Reclaimed*, geraadpleegd 8.2.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/was-there-anti-irish-racism-in-britain-in-the-postwar-period/>.

	Cultural Violence and Cultural Restitution ⁴⁴¹			
Mark Stocker	‘The Future will be Grateful for thy Universal Goodness’: Some talking points about public statuary now ⁴⁴²	Standbeelden van historische figuren in de openbare ruimte.	Het standbeeld van Colston wordt onterecht neergehaald aangezien het niet duidelijk is of hij zijn grote rijkdom heeft te danken aan slavenhandel; het is gewoonweg <i>“not proven fact, as there is simply no documentation of his wealth as deriving from such profits”</i> .	Standbeelden werden opgetrokken met een reden; het is niet aan ons vandaag om dingen te herevalueren met hedendaagse waarden: <i>“In reality, the past is a foreign country: good history – and indeed art history – should require the student to attempt to project themselves into the past and to ask how did historians and sculptors think then”</i> .
Elizabeth Weiss	Charles Darwin: Victorian genius ⁴⁴³	Charles Darwin en het misbruik van zijn evolutietheorie (cf. racisme, seksisme, etc).	Darwin was ook maar een mens en heeft grootste ontdekkingen gedaan inzake de <i>“mechanics of evolution”</i> zonder enige <i>“fossile records”</i> en <i>“Yes, it is true that Darwin pondered sex differences in intelligence, but he also admitted what he did not know, acknowledged that not all agreed that males and females differed in intelligence, and allowed for the possibility that this difference could be erased (by evolution). Furthermore, his perspective on other sex differences in humans were favourable to females. For instance, he surmised that males</i>	Sommigen willen Darwin zien als de vader van het moderne racisme, maar in zijn tijd was het gewoon een wetenschappelijke visie op de wereld: <i>“Some commentators, including some scholars, want to paint Darwin as sexist and racist, without consideration of his time and the extent of knowledge at that time.”</i>

⁴⁴¹ Biggar, “Dan Hicks.”

⁴⁴² Mark Stocker, “‘The Future will be Grateful for thy Universal Goodness’: Some talking points about public statuary now,” History Reclaimed, geraadpleegd 18.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/the-future-will-be-grateful-for-thy-universal-goodness-some-talking-points-about-public-statuary-now/>.

⁴⁴³ Elizabeth Weiss, “Charles Darwin: Victorian genius,” History Reclaimed, geraadpleegd 8.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/charles-darwin-victorian-genius/>.

			<i>were more combative, described females as less selfish, and suggested that females were more perceptive”.</i>	
Zareer Masani	Churchill and the Bengal Famine ⁴⁴⁴	Over de rol van Churchill in de Bengaalse hongersnood en zijn racistisch-getoonde samenlevingsmentaliteit.	Churchill heeft er alles aan gedaan om de hongersnood te verlichten door voedselvoorraden te verscheppen; maar hij was ook bezig met de moeilijkheden van de Tweede Wereldoorlog, waardoor dit laatste een prioriteit werd op het eerste.	De uitspraken van Churchill worden door een hedendaagse bril bekeken, en dat is gewoonweg niet verantwoord: <i>“Much of the case against Churchill rests not on his actions, but on his words; namely, his various racist comments about Indians, and Bengalis in particular. Most of these have been taken out of context. Churchill was certainly no friend to Indian nationalist leaders, most of whom he regarded as 152oralizing humbugs. He was an unashamed imperialist, like many of his generation (...)”</i>
Robert Jackson	Codrington at All Souls - the Awakening of the Anglican Conscience	Over het herinneringsmonument voor Christopher Codrington in All Souls College (Universiteit van Oxford).	Het is ondankbaar van studenten en anderen om het beeld van Codrington weg te halen aangezien hij enorme financier was van de universiteit en donateur was van vele boeken die hij achterliet voor een bibliotheek. ⁴⁴⁶ <i>We know very little about Codrington personally. Very few personal papers survive: indeed, All Souls has managed to mislay its only record of the reportedly 12,000 books</i>	Woke heeft geen recht om het verleden te beoordelen met actuele morele maatstaven: <i>“By what right and on what moral basis do we not only pass moral judgment on people in the past, living in a value-world of the past, but also act to remove their memorials from the public record thus compromising the judgment of future generations?”.</i>

⁴⁴⁴ Zareer Masani, “Churchill and the Bengal Famine,” History Reclaimed, geraadpleegd 19.8.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/churchill-and-the-bengal-famine/>.

⁴⁴⁶ Hier zien we opnieuw de generatie van dankbaarheid (cf. bivalent afweermecanisme: schuldexternalisatie).

	concerning Slavery ⁴⁴⁵		<i>which he bequeathed to the library which bore his name.</i>	
History Reclaimed	Submission by History Reclaimed to the public consultation on the Deptford Town Hall Statues ⁴⁴⁷	Brief van HR geschreven t.a.v. de controverse rond de beelden van historische figuren van de stadshal in Deptford	De afschaffing van slavernij werd legitiem uitgesteld aangezien er dreigingen waren van buitenaf: <i>“Nelson’s very victory at Trafalgar, by confirming Britain’s naval primacy over France and Spain, made it easier for Parliament, and for British public opinion in general, to accept the abolition of the slave trade in 1807 and the emancipation of slaves in the British empire in 1833. Reform of the empire, and the cessation of slavery within it, were less contentious once external threats to British interests had been removed”</i> .	Het is moreel niet verantwoordbaar om historische figuren te beoordelen met een hedendaagse mindset: <i>“We note that the removal of the statues would also be a critical judgment on the generations of local people in Deptford who erected them before the First World War and who have lived with them for decades without complaint. (...) “Whenever historic monuments and artefacts are threatened with removal on political grounds, the same initial point must always be made: that it is intellectually and morally illegitimate to convict figures from the past for transgressing principles that we now uphold. lived in a different age and believed different things. They cannot be convicted of crimes and sins that simply did not exist when they</i>

⁴⁴⁵ Dit artikel spreekt trouwens ook over de reeds vermelde tegenfeitelijke geschiedvisie: *It is an interesting historical “counter-factual” to consider what might have happened to slavery in what after 1777 became the United States of America, if the American territories taken from France by Britain in the Seven Years War had been returned to her by the Treaty of Paris in 1763; het plan voor de wegname van het standbeeld werd groot nieuws in het VK; Anny Shaw, “Oxford University’s All Souls College drops Christopher Codrington’s name from its library – but refuses to remove slave owner’s statue,” The Art Newspaper, 06.01.2021, geraadpleegd 24.02.2022, <https://www.theartnewspaper.com/2021/01/06/oxford-universitys-all-souls-college-drops-christopher-codringtons-name-from-its-library-but-refuses-to-remove-slave-owners-statu>; Robert Jackson, “Codrington at All Souls – the Awakening of the Anglican Conscience concerning Slavery,” History Reclaimed, geraadpleegd 23.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/codrington-at-all-souls-the-awakening-of-the-anglican-conscience-concerning-slavery/>.*

⁴⁴⁷ History Reclaimed, “Submission by History Reclaimed to the public consultation on the Deptford Town Hall Statues,” History Reclaimed, geraadpleegd 16.10.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/submission-by-history-reclaimed-to-the-public-consultation-on-the-deptford-town-hall-statues/>.

				<i>were alive. They cannot be judged by our standards, and they are unable to defend themselves from their present-day and present-minded critics”.</i>
Nigel Biggar	Britain, Slavery, and Anti-Slavery ⁴⁴⁸	Institutioneel racisme in de Britse samenleving.	We moeten niet altijd het slechte zien, soms werden de slaven op een ethisch verantwoorde manier behandeld: <i>“Of course, the treatment of slaves was not always so grim. Sometimes masters regarded them with a certain benevolence as members of their extended household, taking a kindly interest in their lives. Sometimes slaves were manumitted, usually by paying an agreed price, less often by getting baptised or being granted their freedom in their master’s last will and testament. then, were alive and well in Africa long before Europeans arrived to develop the export market”.</i>	De slavenhandel ligt zo ver in het verleden dat we dit niet zomaar kunnen evalueren vandaag de dag: <i>“Between the slave-trade and slavery of the 18th century and the present lies a hundred and fifty years of imperial penance in the form of costly abolitionist endeavour to liberate slaves around the globe. The vicious racism of slavers and planters was not essential to the British Empire, and whatever racism exists in Britain today is not its fruit”.</i>
Lawrence Goldman	Imperial College and Its History ⁴⁴⁹	De creatie van een <i>History Group</i> die nagaat welke zaken van het Imperial College al dan niet vatbaar zijn voor nuancering of verwijdering uit de publieke ruimte.	Degenen die dit onderzoeken zijn geen expert in het onderzoeksveld: <i>No member of the History Group, or among those providing external advice, is an expert in the history of the Edwardian period, when crucial institutional developments and financial transactions created Imperial College. No member or advisor has broad experience of the study of modern British biography. The History Group would surely benefit from the advice of historians of business and higher education (...)</i> The History Group is, in short,	Als we racism toeschrijven aan historische figuren zoals Huxley, dan zijn alle Britten uit die tijd racistisch. Het was eenmaal een andere wereld: <i>“Huxley was a racist, like all mid-Victorians. But he was also the most vocal and vehement opponent of racial prejudice. And the origins of so-called ‘scientific racism’ can be.” found among Huxley’s most bitter opponents”.</i>

⁴⁴⁸ Nigel Biggar, “Britain, Slavery, and Anti-Slavery,” History Reclaimed, geraadpleegd 18.9.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/the-truth-about-slavery/>.

⁴⁴⁹ Lawrence Goldman, “Imperial College and Its History,” History Reclaimed, geraadpleegd 8.12.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/imperial-college-and-its-history/>.

			<i>remarkably lacking in historians, and in relevant historical expertise."</i>	
Robert Tombs	William Ewart Gladstone ⁴⁵⁰	Eventuele verwijdering van het standbeeld van Gladstone in Londen.	Gladstone is inderdaad opgegroeid in een familie die slaven had, maar hij was een fervent voorstander voor een democratische burgermaatschappij: hij steunde seksueel misbruikte vrouwen, zag democratie als moreel recht en was tegenstanders van de gruwelijke etnische zuiveringen in de Balkangebieden. Vandaag wordt hij, onterecht, gezien als een slavenhandelaar, terwijl hier geen sluitend bewijs voor bestaat.	De manier waarop Britse helden worden aangevallen is ahistorisch en is vooral een politiek en ethisch getinte bezigheid met nihilistische implicaties: <i>"It is a distortion of history: Gladstone was not a slave trader, or owner, or defender of slavery. The past is different from the present (...) to attack a figure like Gladstone, or vandalize the statue of Churchill, due to distorted historical understanding or just for the hell of it, is a deliberate rejection of our shared history, not just the bad but also the good. It is a clumsy attempt to start a nihilistic culture war and offend as many people as possible. Is that the real aim?"</i>

Tabel 6: Enkele voorbeelden van de cognitief-weerleggende retoriek van HR. Opmerkelijk hierbij is het gebruik van het concept van het verleden als een 'vreemd land'. – Bron: creatie auteur.

⁴⁵⁰ Robert Tombs, "William Ewart Gladstone," History Reclaimed, geraadpleegd 14.11.2021, <https://historyreclaimed.co.uk/william-ewart-gladstone/>.

7.2.2. Stoa en sneeuw (cf. tabel therapeutische revisie)

Het lijkt erop dat men de zaken van het verleden gewoonweg niet kan of moet veranderen. De geschiedenis is wat ze is en de veroordeling daarvan zal niet bijdragen tot een betere of rechtvaardigere toekomst, klinkt het volgens HR. Dit onthult echter een dubieuze paradox.

Enerzijds wordt de geschiedenis gezien als een soort Ciceroniaanse gids, waaruit men kan leren, maar anderzijds wordt die pedagogische functie verlamt door de zaken te houden 'zoals ze altijd zijn geweest'. Zo ook bijvoorbeeld het respect voor de eigen geschiedenis, die nu via de woke mentaliteit wordt bekritiseerd en genuanceerd. Het verleden is dus niet langer een soort schatkist waar men zaken kan halen om de onzekere toekomst in te gaan, maar als een ontoegankelijk land.

In het verlengde hiervan wil ik kort *The Common Sense Group* (CSG) vermelden. Deze groep staat bekend als een caucus van de BCP dat staat voor de rechten en de bescherming van de arbeider.⁴⁵¹ De naam is al heel sprekend: het gezond verstand – het hoofdingrediënt van de besproken mythische stijlfiguren – staat centraal. De CSG is een verzameling van een vijftigtal conservatieve politici die men gerust kan plaatsen in de categorie pro Brexit.⁴⁵² De groep bestaat onder het toezicht van MP Sir John Hayes. Ze zien zich als verwickeld in ware oorlog die koste wat het kost moet gewonnen worden:

*"The business of politics is values – it's about place, purpose and pride. The Battle for Britain has begun, it must be won by those who, inspired by the people's will, stand for the common good in the national interest."*⁴⁵³

Het is een aansporing tot een nationale verdediging tegen de vreemde gebruiken, tradities en culturen die de pure en van oudsher afkomstige "Britishness" in gevaar brengen.⁴⁵⁴ Zelf de Slag om Engeland wordt gerehabiliteerd als term in de cultuurstrijd. Alan Lester (dé HR-criticus bij uitstek) merkt bovendien op dat Hayes spreekt over een "national rebirth": het soort jargon

⁴⁵¹ "About," Blue Collar Conservatism, geraadpleegd 29.01.2022, <https://www.bluecollarconservatism.co.uk/>.

⁴⁵² Alan Lester, "The Common Sense Group's Culture War, the "Woke" and British History," Snapshots of Empire, geraadpleegd 14.10.2021, <https://blogs.sussex.ac.uk/snapshotsofempire/2021/05/28/the-common-sense-groups-culture-war-the-woke-and-british-history/>.

⁴⁵³ John Hayes, inleiding in *Common Sense: conservative thinking for a post-liberal age*, 1, geraadpleegd 30.10.2021, <https://www.thecommonsensegroup.com/>.

⁴⁵⁴ Hayes, inleiding, 14.

dat werd gebruikt door “*twentieth century Fascists*”.⁴⁵⁵ Volgens CSG bestaan de woke uit *snowflakes* die niet kunnen omgaan met de harde realiteit en het feit dat men niet kan terugkeren naar het verleden om historische figuren en gebeurtenissen te veroordelen:

*“History must neither be sanitised, nor rewritten to suit “snowflake” preoccupations. A clique of powerful, privileged liberals must not be allowed to rewrite our history in their images.”*⁴⁵⁶

Die stoïcijnse houding t.a.v. het verleden wordt vaak gezien als een soort dapperheid. Dit wordt vaak toegeschreven aan figuren zoals Nigel Farage, maar ook Boris Johnson als zogenaamde mannen van het volk.⁴⁵⁷ Het is dit ‘durven zeggen’ dat mede aan de basis ligt van de creatie van de campagne HR. Het is overigens een ‘durf’ dat samenhangt met de *retain and explain*-policy: paraderend met het recht op vrije meningsuiting.

7.3. Tussentijds besluit

In zekere zin laat het gezond verstand ons toe om kennis van het verleden (in de vorm van herinneringen) over te dragen doorheen de generaties. Die kennis wordt dus overgedragen op basis van traditie; datgeen wat de maatschappij als waardig of noodzakelijk acht voor een werking van diezelfde maatschappij.

Het gezond verstand zorgt echter voor een morele en/of politieke invulling van die kennis. Meer nog; cognitieve argumenten van woke worden via HR weerlegt: er is niet genoeg bewijs

⁴⁵⁵ Lester, “The Common Sense Group’s culture war.”

⁴⁵⁶ Kerry Pearson, “Common Sense Group provides thin veil for Tory culture wars,” *Yorkshire Byline Times*, 12.11.2021, geraadpleegd 19.08.2021, <https://yorkshirebylines.co.uk/politics/common-sense-group-provides-thin-veil-for-tory-culture-wars/>.

⁴⁵⁷ Jamie Morgan, “Boris Johnson: brave or reckless?,” Leeds Beckett University Website, geraadpleegd 19.01.2022, <https://www.leedsbeckett.ac.uk/news/0719-is-boris-johnson-brave-or-reckless/>; Vlad Eduard beweert trouwens dat Farage de retoriek van Churchill overneemt (in een populistisch-getinte retoriek waar *wij* de Britten tegen *zij* de anderen wordt gesteld): (...) *not Churchill as a military genius, who recovered after the terrible mistakes made as an officer in the 1915 Gallipoli campaign, but as a great World War II orator and leader, and then a Nobel Prize winner for literature in 1953. Here is how Farage, walking in Churchill’s footsteps, uses anaphora in order to stress the idea that WE represent not the less than 52 %, but Great Britain as a whole: “HERE WE ARE living in a country with eight hundred years of continuous although evolving parliamentary government, HERE WE ARE with the mother of parliaments, HERE WE ARE who exported that very concept of democracy to America and to the rest of the Empire as the world changed in the 20th century” (...)* Here the speaker appeals to his audience’s *imperial nostalgia and pride*. The message is, it is not only that WE have the mother of parliaments, but WE as the British Empire taught OUR former colonies, including America, what democracy is. In Farage’s opinion, OUR imperial Britain had exported democracy to its colonies, now we want to take our power back from the bureaucrats in Brussels (...); Eduard Vlad, “Beauty and truth: the rhetoric of populist discourse,” *NORDSCI* 1, nr.2 (2019): 130; Mudde en Kaltwasser, *Populism*, 36.

om zich van oordeel te dienen, stellen ze. We weten bovendien dat dat 'bewijs' een vruchteloos argument huisvest. Een therapeutische revisie van het verleden, waar de confrontatie met trauma en crisis wordt aangegaan, is immuun voor dat bewijs. Er is namelijk niets dat moet gevonden worden, aangezien het gezond verstand deze leegte reeds invult. Alles wat niet hoort tot die traditie, het hoofdnarratief (cf. canon), wordt gezien als vreemd. Dit is wat de identificatie als stijlfiguur inhoudt. Verder wordt de relevantie van historische waarheid of werkelijkheid verdrukt in een morele strijd tussen wat nu net juist is en wat niet. De tegenkennis van HR communiceert geen wetenschappelijk bewijs dat zou kunnen bijdragen tot een meer geloofwaardig betoog, dat in hun eigen definitie gaat over historische waarheid en context.

Ook de constatering (weigering van uitleg) draagt bij tot de bescherming van een bestaande vertelorde. Het verleden is volgens HR een ontoegankelijk verleden, dus waarom zou men de herinneringen ervan veroordelen in de eerste plaats? Het is echter belangrijk om op te merken dat een weigering van beoordeling paradoxale complicaties kent. Voor HR is het verleden namelijk een grootse periode die met alle respect moet geanalyseerd worden en waarop men trots kan/mag (of moet) zijn. Dit terwijl de woke het verleden niet mag beoordelen in een omgekeerde moraliteit: namelijk dat men er zich voor schaamt. Het betreft dus in zekere zin een soort hypocriete geschiedperceptie.

Tenslotte is het ontoegankelijk verleden een handige basis om het behoud van bestaande narratieven en morele mentaliteiten te behouden. Het verleden is volgens HR goed zoals het is, net omwille van het feit dat het verleden is. Het is een soort cirkelredeneringen waar men zich vragen bij kan stellen. Hierbij wordt vaak geparadeerd met een stoïcijnse en schijnbaar neutrale houding tegenover het verleden, terwijl de woke worden gezien als zij die onbehulpzaam achter de feiten lopen.

Conclusie

*Figuur 13: Collageprent waar de leeuw als symbool van het Britse Rijk van de planeet dreigt te glijden. Enkele klauwmarkeringen impliceren de gespannen en onzekere situatie van het Rijk in de publieke herinnering. – Bron: Jonathan McHugh, *The New Statesman*,*

Algemeen besluit

In de bovenstaande hoofdstukken werd geprobeerd om de onderzoeksvraag van antwoord te dienen. Bovendien werd aan het begin het belang onderstreept inzake de detectie van politieke en mythische aspecten van maatschappelijke communicatie. Dit ter harte genomen werden verschillende patronen van de epistemologische structuur – waarop het retorisch model van HR is gebouwd – blootgelegd.

De tijd van de grote verhalen lijkt voorbij te zijn. De manier waarop de zaken doorheen de generaties werden verteld, lijkt nu steeds minder ingang te vinden in de huidige maatschappij. Grootse figuren en gebeurtenissen die vaak als canonelementen werden gezien, worden nu via onder andere de woke mentaliteit steeds meer in vraag gesteld. Meer nog: het gaat over een veroordeling van die vertelorde. In het geval van de Britse cultuurstrijd krijgt deze problematiek nog een extra lading. Als erfgenaam van het grootste koloniale rijk ter wereld heeft het VK moeite met de ‘vertering’ van dat verleden. Het prestige van die geschiedenis daalde stelselmatig sinds de Britse intrede in de EU (1973) waardoor Brexit werd gezien als het moment waarop Britten opnieuw trots zouden kunnen zijn op hun geschiedenis en identiteit: weg van Europa (cf. Saunders). Het is overigens geen verleden waar men volledig naar wil terugkeren; men wil echter wel gebruik maken van de daarmee verbonden idealen (cf. reflectieve nostalgie van Boym). HR is het paradepaard van dit offensief tegen de woke mentaliteit.

Als nakomeling van enkele Brexitcampagnes werd HR opgericht als een campagneproject dat de culturele dekolonisatie (die de woke vooropstelt) van antwoord moest zien te dienen. De geschiedperceptie van de woke wordt gezien als iets vals en fout. Toch zagen we hoe HR deze schijnbare leugens niet op een wetenschappelijk manier wist aan te pakken. Historische waarheid leek op het eerste zich het hoogste ideaal, maar werd desalniettemin niet nagejaagd. Toch kunnen we ook niet spreken van een typische *post-truth* mentaliteit. De oorspronkelijke gedachte van HR was om de geschiedenis te voorzien van de nodige context om zo te komen tot een meer waarachtige geschiedperceptie. Deze context steunt echter op opvallend weinig wetenschappelijke literatuur, laat staan sluitend bewijs.

Belangrijk is dat het hier niet gaat om een studie van de historiografie, maar om de morele verantwoording van herinneringen – dewelke steeds meer behoren tot academische focus vanaf de jaren 1980. We zagen hoe deze herinneringen, in onze *Age of Information*, vatbaar zijn

voor manipulatie. Iets waar de woke, volgens HR, tegelijk slachtoffer en dader van is: de schijnbaar ontoereikende historische kennis zorgt voor de verdere verspreiding van vervalste geschiedenis. Bovendien zijn het vaak herinneringen die niet door iedereen werden 'geleefd', waardoor niet alleen de authenticiteit, maar ook de werkelijkheid ervan in vraag kan worden gesteld (cf. Landsberg). De vraag is dan wie het nog bij het rechte eind heeft. We zagen ook hoe we vandaag de dag, meer dan ooit, beïnvloedbaar zijn door samenzweringstheorieën die populistische spraak in de hand werken m.b.v. sociale media (cf. Ylä-Anttila).

Het werd vervolgens duidelijk hoe HR in academische kringen wordt gezien als een marginale groepering. We verklaarden vervolgens hoe de groep achter de campagne niet kan gezien worden als een klassieke epistemic community – dat als een soort kennisautoriteit het publiek een hand zou bieden in de veelheid aan (digitale) informatie. Toch wordt er ingespeeld op een *non-state* publiek waardoor de Britse cultuurstrijd wordt tentoongesteld als een strijd van het volledige Westen. Verder zagen we ook hoe HR meer politiek is geïnspireerd dan het zelf leek toe te geven. We beargumenteerden hoe de campagne is verstrikt in een web aan denktanks en publicatiefora die direct te verbinden zijn met de BCP.

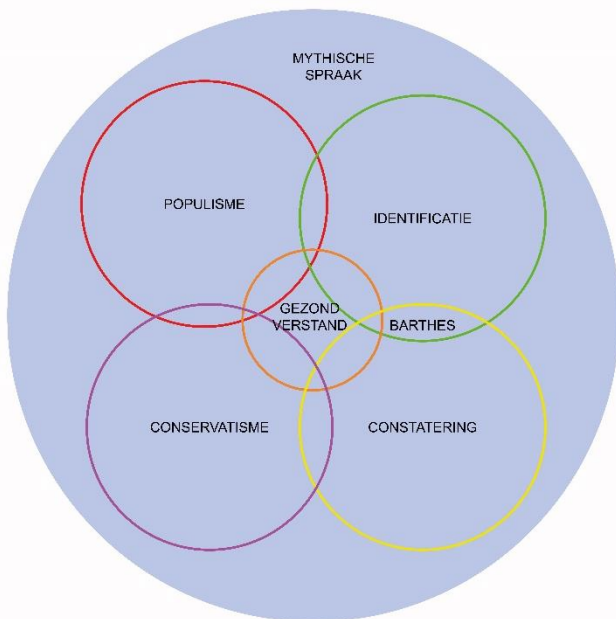
Hoe communiceert HR dan kennis? En wat staat centraal? We hebben de retorische analyse opgedeeld in een passief en actief luik. In het eerste werd duidelijk dat HR een slachtofferrol opeist. De woke veroordeelt het verleden op anachronistische gronden, beweert HR. De wereld wordt opgedeeld in goed en slecht: een simplificatie die de historische complexiteit schijnt te ondermijnen. Deze manicheïstische opdeling verraadt eveneens de populistische aspecten van het narratief als onderdeel van de mythische spraak. De woke worden verder gezien als een groep die een nieuwe gewoonte blijkt op te leggen op een schijnbaar dogmatische manier: waar alles draait rond racisme en discriminatie in de CRT-ideologie. Het Britse Rijk wordt in de weegschaal gelegd met nazi-Duitsland: ondankbaarheid uit de bovenste plank, stelt HR. Dit gaat nog verder wanneer de woke worden gezien als zij die inbreuk plegen op het recht op vrije meningsuiting via de toepassing van cancelcultuur. Dit is iets dat de Britse overheid nu tracht te pareren met de voorlegging van de HEB en de *explain and retain*-policy. Opmerkelijk is hoe woke wordt gezien als een elite: een kleine minderheid die het merendeel tracht te onderdrukken. Door dit populistisch narratief werd het mogelijk om op een conservatieve wijze enige maatschappelijke verandering in de kiem te smoren. Het gaat namelijk volgens HR niet om een grote emancipatiebeweging, maar om een kleine elite, die vaak wordt geassocieerd met politiek-links, die de maatschappelijke orde verstoort en bijgevolg vatbaar is voor schijnbaar noodzakelijke eliminatie.

Dat populistisch narratief is een element van de mythische spraak. Zoals we zagen vormt de mythe een soort verhaal waarin de maatschappij zich, na een crisismoment, aan zichzelf probeert uit te leggen. De manier waarop HR de eigen maatschappij poogde gerust te stellen met historische kennis werd duidelijk in de actieve retoriek d.m.v. het bivalent afweermechanisme: de tegenkennis waarmee HR de woke mentaliteit van antwoord dient. Enerzijds zorgt de contrarevolutionaire houding van HR voor het gevoel dat de woke een ware culturele revolutie trachten te ontketenen: alle goede verwezenlijkingen van *Empire* dreigen te 'verdampen' in de veroordeling van al het slechte. Die schijnbaar imminente revolutie draagt bij tot de angst omtrent een onzekere toekomst. Het is een toekomst waar men nu voor de keuze komt te staan: totale teloorgang van de Britse erfenis, of de heropleving ervan (cf. chronopolitiek van Taş). Anderzijds zorgt de schuldexternalisatie voor het 'uitsmeren' van de schuld: niet enkel het VK is schuldig aan koloniale misdaden uit het verleden; het was in de imperiale periode gewoonweg normaal, claimt HR. Bovendien gebruikt HR een tegenfeitelijke redenering: *Als de Britten er niet waren geweest, was het waarschijnlijk erger geweest*. Dit zorgt voor de generatie van een zekere dankbaarheid, waarmee de eerder vermelde ondankbaarheid via nazi-analogie wordt tegengewerkt. HR vindt dus dat het Britse imperiale verleden onterecht schuldig wordt verklaard, terwijl hedendaagse grootmachten minder tot niet op de vingers worden getikt. HR kijkt dan vooral naar grootnaties in het oosten, meer bepaald China en Rusland.

Deze weigering tot het aanvaarden van de schuld impliceert twee zaken. Ten eerste is men niet klaar om volledig te breken met het verleden, laat staan om ze te veroordelen (cf. sublieme historische ervaring van Ankersmit). Ten tweede kan dit duiden op de manier waarop HR het imperiale verleden niet als schuldig aanschouwt. Dit brengt ons terug bij Barthes. We zagen hoe de mythe als taal het verleden vanzelfsprekend maakt of 'naturaliseert': de imperiale wandaden moeten op die manier niet in de doofpot worden gestoken om nostalgische en schijnbaar idealistische gevoelens te koesteren voor het verleden, integendeel: het verleden moet getoond worden om de mogelijkheid en noodzaak tot rechtvaardiging (en bijgevolg de veroordeling) te elimineren. Dit impliceert dus een epistemologie van de vanzelfsprekendheid die nauw verbonden is met het gezond verstand: de hoofdrolspeler in de mythische stijlfiguren van de identificatie en de constatering.

De identificatie impliceert een weigering van alles wat vreemd is. Dit vreemde wordt namelijk gezien als een aanslag op de essentie aangezien het gezond verstand dit tegenspreekt. De veroordeling op de Britse historische canon moet zo gezien worden: de verhalen zoals ze altijd

werden verteld, krijgen nu geen ingang meer. Of toch niet overal. Het gezond verstand zorgt hierbij voor de eliminatie van elk soort nieuw bewijs, aangezien dat nieuwe geen plaats kent in het oude en gekende dat *common sense* centraal stelt. Het betreft vervolgens een therapeutische revisie van de geschiedenis (cf. Tucker): de tegenkennis is louter moreel en politiek van aard. Het is een manier om zich af te zetten tegen de actuele mentaliteitsverschuivingen zoals ze door de woke worden vertegenwoordigd. Het is deze afkeer van alles wat anders is dat samengaat met het populistisch narratief: waar de kleine elite de grote massa, als een rotte appel in een volle mand, onderdrukt door zaken voor te stellen die niet stroken met dat gezond verstand. Verder gaat de constatering gepaard met een conservatieve houding. Deze stijlfiguur gaat over het weigeren van uitleg en het behouden van de wereld zoals hij is: de waarheid wordt met andere woorden tot stilstand gebracht in het verleden. Zoals gezegd wordt de woke als elite gedegradeerd tot een maatschappelijke beweging die men niet moet dulden, aangezien het geen emancipatorische kracht zou hebben, of zou mogen hebben. Onderstaande figuur en tabel duiden dit verder (figuur 14 en tabel 7).

Figuur 14: De mythische spraak als epistemologisch model van vanzelfsprekendheid – waarop de gehanteerde retoriek is gebouwd. – Bron: creatie auteur.

Bivalent afweermechanisme	
Contrarevolutionaire houding	Schuldexternalisatie
<ul style="list-style-type: none"> - Onzekere toekomst: creatie vijandsbeeld - Imminente culturele revolutie (i.r.t. het canonverhaal) 	<ul style="list-style-type: none"> - Het ontoegankelijke verleden; de irreversibele tijd - De vanzelfsprekendheid van de geschiedenis
Roland Barthes	
<ul style="list-style-type: none"> - De identificatie: het progressieve/vreemde als aanslag op de essentie 	<ul style="list-style-type: none"> - De constatering: de waarheid tot stilstand gebracht in het verleden en de weigering van uitleg
De paradox van het verleden als vreemd land: therapie	

Tabel 7: Aansluitende tabel figuur 14. – Bron: creatie auteur.

Uit bovenstaande figuur en tabel zien we hoe de identificatie en de constatering van Barthes samenhangen via de epistemologie van het gezond verstand: de vanzelfsprekendheid of de ‘naturalisatie’. We zien vervolgens hoe de identificatie (het vreemde als aanslag op de essentie)

samenhangt met de populistische kennisleer van wij vs. de ander. Anderzijds zien we de connectie tussen de constatering (de weigering van uitleg) en het conservatisme: het behoud van de bestaande orde. Dat conservatisme gaat in ons geval eveneens gepaard met populistisch narratief via de idee van een contrarevolutie: het afstoppen van een elitaire beweging met het oog op maatschappelijke orde. Het gezond verstand staat centraal en werkt enkel met de idee van het verleden als een afgesloten hoofdstuk.

Het verleden wordt gezien als een niet-toegankelijk terrein (cf. het 'uitsmeren' van de schuld). De geschiedenis wordt als het ware een vreemd land en de tijd is irreversibel (cf. Lowenthal en Bevernage), dat men niet kan beoordelen, laat staan veroordelen, met een hedendaagse *mindset*, stelt HR. Toch botsen we hier op een paradox. Voor HR bezit de geschiedenis allerlei idealen die kunnen dienen als voorbeeld voor het heden en de toekomst, terwijl deze reactionaire campagne de woke belet om in dat verleden te tasten. De mentaal tot-stilstand-gebrachte wereld zorgt voor de annullering van enige veroordeling aangezien het toen gewoonweg anders was als nu. Waar ze zelf dus lijken te grijpen in de schatkist van het verleden, versperren ze voor woke de toegang. Toch persifleert HR het verleden als een vreemd land aangezien ze zich zo op een haast stoïcijnse manier kunnen tentoonstellen t.a.v. het verleden terwijl de woke in dat opzicht worden gezien als ridicul en zwak; omdat ze niet kunnen omgaan met dat verleden waar hoe dan ook 'slechte' episodes zijn gehuisvest. Die versperring van het verleden is een therapeutisch mechanisme om het verlies van de gekende waarden, en normen én de geschiedenis die ermee gepaard gaat, te beteugelen.

Dit duidt opnieuw op de toepassing van de mythische stijlfiguren van Barthes: het verleden is vreemd en niet-veroordeelbaar, juist omdat de campagne er op staat om de canonverhalen en de trotse revisie van het verleden in leven te houden. Woke wordt niet enkel gezien als cultuurkritische beweging dat exclameert wat al dan niet moet gezien worden als rechtvaardig (cf. Weyns); de cultuurstrijd wordt eveneens getekend door de manier waarop die veroordeling of rechtvaardiging net buitenspel wordt gezet. Het is een apathische persiflage t.a.v. het imperiale verleden, die angst voor maatschappelijke historische dementie – als in een soort moderne *damnatio memoriae* – verraadt: want wie zijn we als alles waarop onze actuele maatschappij is gebouwd, wordt veroordeeld tot schaamte? Een gevaarlijke en ahistorische vraag die HR van de Britse daken schreeuwt.

Verder onderzoek

In een tweede luik van deze conclusie wens ik nog enkele mogelijkheden tot verder onderzoek voor te stellen. De meest voor de hand liggende suggestie tot verder onderzoek is wellicht een soortgelijke studie in andere landen buiten het VK. Ik denk dat het interessant kan zijn om de mythische spraak te bestuderen en detecteren in een soortgelijk maatschappelijk conflict. Om enkele voorbeelden te geven denk ik aan landen als België (rond de figuur van Leopold II) en Spanje (en de erfenis van de *conquistadores* en de Inquisitie), maar ik denk dat een soortgelijke studie even verrijkend kan zijn in landen die niet koloniseerde en net gekoloniseerd waren zoals Congo, India of het merendeel van Latijns-Amerika. Ten tweede denk ik dat deze studie een handig vertrekpunt kan zijn voor een museologische studie naar de manier waarop musea al dan niet een versie of visie op de geschiedenis aanbieden of zelfs opdringen. Kunnen we ook hier spreken van een mythisch narratief, waar alles als (meer dan gerechtvaardigd) vanzelfsprekend wordt getoond? In deze scriptie heb ik dit enkel in een voetnoot (nr. 96 - Dolgoy) kunnen vermelden, maar toch denk ik dat een voortzetting van deze thematiek verhelderende studies kan opleveren die bijdragen in de detectie van mythische en politieke aspecten van ons dagdagelijkse communicatie inzake het verleden. Verder kan deze thesis ook dienen als een complementair document bij een studie rond de woke beweging in de actuele Britse cultuurstrijd.

Daartegenover stel ik een nog meer theoretische benadering voor. Hiervoor zie ik meteen drie denkpijpen. Ten eerste zou men een nadere studie kunnen maken over het gezond verstand. In deze thesis werd uitgelegd hoe de kennisleer van het gezond verstand gevaarlijk kan zijn in een maatschappelijk discours. Het werd duidelijk dat we steeds opmerkzaam moeten blijven voor politieke en mythische aspecten van de maatschappelijke communicatie, maar dat wilt evengoed zeggen dat de positieve effecten van het mechanisme *common sense* niet te overzien zijn. Ten tweede is het mogelijk om met deze scriptie als voorbeeld de andere mythische stijlfiguren van Barthes te toetsen aan actuele maatschappijcrisisen. Ten derde kunnen we ons de vraag stellen waarom de maatschappij net nu, in een tijd waar de grote verhalen niet meer worden geaccepteerd, zich tegen de houvast van de gemeenschappelijke geschiedenisverhalen keert. In zekere zin is de actuele maatschappij 'onvruchtbaar' geworden

voor dergelijke apologieën van het grootse verleden, als na een soort *fin de siècle* – om de cirkel rond te maken *à la Lyotard*.⁴⁵⁸

⁴⁵⁸ Hier wens ik graag *ex prologo* prof. dr. Nadia Sels te vermelden voor haar inspirerende lessen Klassieke Mythologie die ik dit jaar kon bijwonen, waarin het op een bepaald moment ook ging over deze notie van '(on-)vruchtbaarheid'. De keuze voor de scriptiestudie rond de theorie van mythe lag al langer vast dan dit academiejaar, maar toch wens ik met plezier toe te geven dat mijn passie voor de mythe, de invalshoeken van Roland Barthes en de versregels van T.S. Eliot via haar naar een hogere versnelling zijn geschakeld.

Bijlagen: auteursfiches⁴⁵⁹

<u>Legende</u>	
FOE	Field of expertise
VK	Verenigd Koninkrijk
VS	Verenigde Staten
IR	Ierland
NIR	Noord-Ierland
NZ	Nieuw-Zeeland
SL	Sri Lanka

⁴⁵⁹ De fiches betreffen dus (willekeurig gerangschikte) informatie van HR-auteurs. Het werd reeds uitgelegd dat het dus gaat om mensen die effectief artikels hebben gepubliceerd op de website, en niet de mensen die enkel lid zijn. Bovendien is ook Boni Sones (de podcastinterviewster) niet opgenomen in deze fiches daar zijzelf geen publicatie heeft geschreven. Tot slot zijn er, zoals uitvoerig besproken, enkele artikels onder de overkoepelende naam "History Reclaimed". Het is echter onduidelijk welke van alle HR-auteurs zich achter dit auteurschap plaatsen; waardoor de 'auteur' History Reclaimed geen auteursfiche zal vertegenwoordigen.

Naam en nationaliteit	Andrew Roberts (VK) ⁴⁶⁰
Beroep	Journalist, biograaf en gastprofessor
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	King's College Londen, Universiteit van Cambridge
Overig lidmaatschap	Briefings for Britain, Policy Exchange, BCP
Magazines	Spectator, The Critic, Standpoint
Aantal artikels HR	3 (+1) ⁴⁶¹
Enkele publicaties ⁴⁶²	<i>Napoleon the Great (2014); Churchill: walking with destiny (2018)</i>
FOE (<i>field of expertise</i>)	Winston Churchill
Opmerkingen	Uitgesproken conservatief en pro Brexit. Vooral bekend omwille van zijn biografische werken rond Winston Churchill.

⁴⁶⁰ Andrew Roberts Website, geraadpleegd 12.11.2021, <https://www.andrew-roberts.net/about-andrew-roberts/>.

⁴⁶¹ Het aantal tussen de parenthesen geeft het aantal podcastafleveringen aan waarin de auteur verscheen.

⁴⁶² De genoteerde publicaties zullen vooral boekpublicaties betreffen.

Naam en nationaliteit	Nigel Biggar (VK) ⁴⁶³
Beroep	Professor Moraal en Theologie
Opleiding	(Moderne) Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Oxford
Overig lidmaatschap	Briefings for Britain
Magazines	UnHerd, Spectator, The Telegraph, The Critic, Spiked, Standpoint
Aantal artikels HR	7
Enkele publicaties	<i>Aiming to kill</i> (2004); <i>In defence of war</i> (2013); <i>What's wrong with rights</i> (2020)
FOE	Christelijke ethiek
Opmerkingen	Leider van het <i>Ethics and Empire</i> project aan het Mc Donalds Centre (Oxford)

⁴⁶³ Academische contactpagina, "Professor Nigel Biggar," Theology and Religion Oxford, geraadpleegd 17.11.2021, https://www.theology.ox.ac.uk/people/professor-nigel-biggar?widget_limit_to_favourites-46476=1.

Naam	Robert Tombs (VK) ⁴⁶⁴
Beroep	Professor emeritus Franse geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Cambridge ⁴⁶⁵
Overig lidmaatschap	Historians for Britain; Briefings for Britain, Politeia
Magazines	Spectator, Spiked, The Telegraph, The Daily Mail, Standpoint
Aantal artikels HR	9
FOE	Geschiedenis Frankrijk
Enkele publicaties	<i>France 1814-1914 (1996); The Paris Commune (1999); The English and their history (2014).</i>
Opmerkingen	Editor van HR

⁴⁶⁴ Informatiepagina, "Robert Tombs," Penguin Books, geraadpleegd 17.11.2021, <https://www.penguin.com.au/authors/robert-tombs>; Academische contactpagina, "Robert Tombs," Cambridge Faculty of History, geraadpleegd 17.11.2021, <https://www.hist.cam.ac.uk/people/robert-tombs>.

⁴⁶⁵ "Robert Tombs," Cambridge.

Naam	David Abulafia (VK) ⁴⁶⁶
Beroep	Professor emeritus Mediterrane geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Cambridge
Overig lidmaatschap	Briefings for Britain, Historians for Britain, Politeia
Magazines	Spectator, The Telegraph, The Daily Mail, Standpoint
Aantal artikels HR	2 (+1)
FOE	Maritieme geschiedenis Middellandse Zee
Enkele publicaties	<i>The Great Sea</i> (2014); <i>Mediterranean in history</i> (2016); <i>The boundless sea</i> (2020); <i>Crossroads</i> (2017);
Opmerkingen	Editor HR

⁴⁶⁶ Academische contactpagina, "David Abulafia," Academia Europaea, geraadpleegd 14.11.2021, https://www.ae-info.org/ae/Member/Abulafia_David/CV.

Naam	Zareer Masani (VK/IN) ⁴⁶⁷
Beroep	Biograaf en historicus
Opleiding	Moderne Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Oxford
Overig lidmaatschap	Briefings for Britain, Ethics and Empire, Policy Exchange
Magazines	The Critic
Aantal artikels HR	9
FOE	Geschiedenis Britse <i>Raj</i>
Enkele publicaties	<i>Indira Gandhi: a biography</i> (1976); <i>Indian tales of the Raj</i> (1990); <i>Macaulay: Britain's liberal imperialist</i> (2013);
Opmerkingen	Bekend omwille van zijn rivaliteit met politicus en diplomaat Shashi Tharoor

⁴⁶⁷ Informatiepagina, "Zareer Masani," Cliveden Literary Festival, geraadpleegd 15.11.2021, <https://clivedenliteraryfestival.org/zareer-masani/>; Informatiepagina, "Zareer Masani," Penguin Books, geraadpleegd 15.11. 2021, https://penguin.co.in/book_author/zareer-masani/.

Naam	Elizabeth Weiss (VS) ⁴⁶⁸
Beroep	Professor Antropologie
Opleiding	Antropologie
Instelling	Universiteit San José
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	3
FOE	Skeletanalyses (beenderbiologie en antropologie)
Enkele publicaties	<i>Repatriation and erasing the past</i> (2020); <i>Reading the bones</i> (2017); <i>Paleopathology in perspective</i> (2014);
Opmerkingen	Bekend omwille van een controversiële foto met een “ <i>native American skull</i> ” ⁴⁶⁹

⁴⁶⁸ Academische contactpagina, “Weiss, Elizabeth,” San José University, geraadpleegd 12.11.2021, <https://www.sjsu.edu/people/elizabeth.weiss/>.

⁴⁶⁹ Peter Belfiore, “Tenured anthropology professor slams ‘woke activist mob with no legitimate arguments’ for trying to cancel her over photo with ancient Native American skull,” *Mail Online*, 05.10.2020, geraadpleegd 17.11.2021, <https://www.dailymail.co.uk/news/article-10061529/Anthropology-professor-faces-backlash-sharing-smiling-photo-ancient-Native-American-skull.html>; Julia P. Sulek, “San Jose State: Professor smiling with Native American skull ignites fiery debate,” *The Mercury News*, 04.10.2021, geraadpleegd 17.11.2021, <https://www.mercurynews.com/2021/10/04/san-jose-state-professor-smiling-with-native-american-skull-ignites-fiery-debate/>; ze heeft het hier uitdrukkelijk over de cancelcultuur van de woke; James W. Springer en Elizabeth Weiss, “Responding to claims of archaeological racism,” National Association of Scholars, geraadpleegd 02.12.2021, <https://www.nas.org/blogs/article/responding-to-claims-of-archaeological-racism>.

Naam	Bruce Gilley (VS) ⁴⁷⁰
Beroep	Professor Politieke Wetenschappen
Opleiding	Economie en internationale betrekkingen (cf. diplomatie)
Instelling	Universiteit van Portland
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	2
FOE	Politieke studies rond concept van democratie en het politiek landschap in China
Enkele publicaties	<i>The case for colonialism</i> (2017); <i>The Last Imperialist: Sir Alan Burns's Epic Defense of the British Empire</i> (2020) ⁴⁷¹ ;
Opmerkingen	Controverse rond reeds vermelde artikel <i>"The case for colonialism"</i> ⁴⁷²

⁴⁷⁰ Academische contactpagina, "Bruce Gilley," Portland State University, geraadpleegd 20.11.2021, <https://www.pdx.edu/political-science/profile/bruce-gilley>.

⁴⁷¹ Ook zijn boek *"The Last Imperialist"* wordt controversieel onthaald, net zoals zijn *"The case for colonialism"*; Mark Bridge, "Bruce Gilley's biography of imperialist Sir Alan Burns cancelled after petition," *The Times*, 09.10.2020, 17.11.2021, <https://www.thetimes.co.uk/article/bruce-gilleys-biography-of-imperialist-sir-alan-burns-cancelled-after-petition-9qv536tjz>.

⁴⁷² Gilley wordt in zijn strijd tegen de woke mentaliteit expliciet gesteund door Biggar; Wordt hierin gesteund door Biggar: Nigel Biggar, "Don't feel guilty about our colonial history," *The Times*, 30.11.2017, geraadpleegd 21.11.2021, <https://www.thetimes.co.uk/article/don-t-feel-guilty-about-our-colonial-history-ghvstdhmj>.

Naam	Joanna Williams (VK) ⁴⁷³
Beroep	Journaliste
Opleiding	Engels
Instelling	Universiteit van Kent
Overig lidmaatschap	Briefings for Britain, Cio
Magazines	Spiked, The Critic, Spectator, The Telegraph, The Times, The Daily Mail.
Aantal artikels HR	1 (+1)
FOE	Educatie hoger onderwijs
Enkele publicaties	<i>Women vs feminism (2017); Academic freedom in an age of conformity (2016);</i>
Opmerkingen	Oprichter CIEO

⁴⁷³ Academische contactpagina, "Joanna Williams: identity politics in the university, conflicting demands on academic freedom," Universität zu Köln - Philosophische Fakultät, geraadpleegd 29.11.2021, <https://clip.uni-koeln.de/veranstaltungen/vorlesungsreihe-redefreiheit/joanna-williams#:~:text=Joanna%20Williams%20is%20an%20author,secondary%20schools%20and%20Further%20Education.>

Naam	Liam Kennedy (IR) ⁴⁷⁴
Beroep	Professor Geschiedenis
Opleiding	(Onduidelijk)
Instelling	Queen's Universiteit van Belfast
Overig lidmaatschap	Royal Irish Academy's National Committee for Social Sciences
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Religieuze demografie Ierland
Enkele publicaties	<i>Unhappy the land: the most oppressed people ever, the Irish?</i> (2016)
Opmerkingen	Ex kandidaat <i>Belfast West</i> (nationalistische partij Noord-Ierland) ⁴⁷⁵

⁴⁷⁴ Liam Kennedy Website, geraadpleegd 18.12.2021, <https://liam-kennedy.com/about-the-author/>.

⁴⁷⁵ Kennedy ontving in 2005 het minst aantal stemmen als kandidaat van *Belfast West*; Martin Melaugh, "Westminster General Election (NI) Thursday 5 May 2005," CAIN Web Service, geraadpleegd 12.12.2021, <https://cain.ulster.ac.uk/issues/politics/election/rw2005.htm>.

Naam	Doug Stokes (VK) ⁴⁷⁶
Beroep	Professor Internationale Veiligheid
Opleiding	Internationale politiek
Instelling	Universiteit van Exeter
Overig lidmaatschap	/
Magazines	Higher Education Policy Institute, The Telegraph
Aantal artikels HR	2
FOE	Internationale veiligheid (Verenigde Staten) en georganiseerde misdaad
Enkele publicaties	<i>Global Energy Security and American hegemony (2010); America's other war (2005);</i>
Opmerkingen	/

⁴⁷⁶ Academische contactpagina, "Professor Doug Stokes," University of Exeter – Politics, geraadpleegd 15.11.2021, <https://socialsciences.exeter.ac.uk/politics/staff/stokes/>.

Naam	Christopher R. Hallpike (VK/CAN) ⁴⁷⁷
Beroep	Professor Antropologie
Opleiding	PPE (Philosophy, Politics & Economics)
Instelling	Universiteit van McMaster, Queen's College (Universiteit van Oxford)
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	2
FOE	Antropologie Ethiopië en Papua Nieuw-Guinea
Enkele publicaties	<i>The Konso of Ethiopia (1972); How we got here: from bows and arrows to the space age (2008); Ship of fools: an anthology of learned nonsense about primitive society (2018);</i>
Opmerkingen	/

⁴⁷⁷ C.R. Hallpike Website, geraadpleegd 15.11.2021, <https://www.hallpike.com/>.

Naam	Mark Stocker (NZ) ⁴⁷⁸
Beroep	Kunsthistoricus en voormalig curator Te Papa Tongarewamuseum
Opleiding	(Onduidelijk)
Instelling	Universiteit Otago
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	4
FOE	Beeldhouwkunst Nieuw-Zeeland en VK
Enkele publicaties	<i>Tribute to Jean Michel Massing (2016); Colonial gothic to modern Maori (2017)</i>
Opmerkingen	/

⁴⁷⁸ Informatiepagina, "Mark Stocker: biography and 10 questions about New Zealand Art at Te Papa," Museum of New Zealand Te Papa Tongarewa, geraadpleegd 19.12.2021, <https://www.tepapa.govt.nz/about/te-papa-press/our-authors/mark-stocker-biography-and-10-questions-about-new-zealand-art-te>; Academische contactpagina, "Dr Mark Stocker," University of Otago – History, geraadpleegd 19.12.2021, <https://www.otago.ac.nz/history/staff/otago654248.html>.

Naam	Jeremy Black (VK) ⁴⁷⁹
Beroep	Professor Geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Exeter, Universiteit van Cambridge
Overig lidmaatschap	SAU
Magazines	Standpoint, The Telegraph, The Critic
Aantal artikels HR	4
FOE	Geschiedenis Engeland en Tweede Wereldoorlog
Enkele publicaties	<i>A short history of war (2021); Rethinking military history (2004); France: a short history (2021); A brief history of Spain (2019); The battle of Waterloo (2010);</i>
Opmerkingen	/

⁴⁷⁹ "Jeremy Black Website, geraadpleegd 15.12.2021, <https://jeremyblackhistorian.wordpress.com/>.

Naam	Bella d' Abrera (AUS) ⁴⁸⁰
Beroep	Directeur Foundations of Western Civilization Program (Institute of Public Affairs)
Opleiding	Geschiedenis, Spaans en Filosofie
Instelling	Universiteit van Cambridge ⁴⁸¹
Overig lidmaatschap	Foundations of Western Civilisation Program at the Institute of Public Affairs (directeur) en Generation Liberty (Australische denktank)
Magazines	Spectator (Australia), The Telegraph
Aantal artikels HR	3
FOE	Australische politiek cultuurstrijd
Enkele publicaties	<i>The King with a pope in his belly</i> (2008); <i>Cult of identity: monographs on Western civilization</i> (vol. 8, 2019);
Opmerkingen	/

⁴⁸⁰ Informatiepagina, "Bella d' Abrera," Institute of Public Affairs, geraadpleegd 12.12.2021, <https://ipa.org.au/author/belladabrera>; Informatiepagina, "Bella d' Abrera Biography," Smashwords, geraadpleegd 12.12.2021, <https://www.smashwords.com/profile/view/RevHistory>.

⁴⁸¹ "Bella d' Abrera", Institute.

Naam	Saul David (VK) ⁴⁸²
Beroep	Professor Militaire Geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Buckingham, Universiteit van Glasgow
Overig lidmaatschap	/
Magazines	Spectator, The Telegraph, The Daily Mail
Aantal artikels HR	3
FOE	Militaire geschiedenis (vooral Tweede Wereldoorlog – tevens ook geschreven over Victoriaans Engeland)
Enkele publicaties	<i>The Indian mutiny</i> (2002); <i>Zulu: the heroism and tragedy of the Zulu war of 1879</i> (2004); <i>Operation Thunderbolt</i> (2015); <i>The Indian mutiny</i> (2002); <i>Crucible of hell</i> (2020)
Opmerkingen	Schrijft ook fictieboeken

⁴⁸² Academische contactpagina, “Professor Saul David,” The University of Buckingham, geraadpleegd 17.12.2021, <https://www.buckingham.ac.uk/research/hri/fellows/david>; Saul David Website, geraadpleegd 19.12.2021, <https://sauldavid.co.uk/biography/>.

Naam	Donal Lowry (VK) ⁴⁸³
Beroep	Docent Geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Oxford, Universiteit van Dublin
Overig lidmaatschap	Second World War Research Group (King's College) en Royal Historical Society (FRHistS)
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Britse en Ierse geschiedenis
Enkele publicaties	<i>Soldiers in Zimbabwe's liberation war</i> (1996); <i>White woman's country: Ethel Tawse Jollie and the making of White Rhodesia</i> (1997); <i>The South African war reappraised</i> (2000);
Opmerkingen	/

⁴⁸³ Academische contactpagina, "Dr Donal Lowry," Regent's Park College, geraadpleegd 12.01.2022, <https://www.rpc.ox.ac.uk/people/dr-donal-lowry/>.

Naam	Alka Seghal-Cuthbert (VK) ⁴⁸⁴
Beroep	Lerares Engels
Opleiding	Filosofie en sociologie van educatie
Instelling	Universiteit van Cambridge
Overig lidmaatschap	Cieo
Magazines	Spiked
Aantal artikels HR	1
FOE	Educatie
Enkele publicaties	<i>What should schools teach?: disciplines, subjects and the pursuit of truth (2021);</i>
Opmerkingen	Ex-lid Brexitpartij ⁴⁸⁵

⁴⁸⁴ Alka Seghal Cuthbert LinkedIn-pagina, geraadpleegd 12.11.2021, <https://uk.linkedin.com/in/alka-seghal-cuthbert-43861518>.

⁴⁸⁵ Karl McDonald, "Brexit Party candidates list in full: every general election constituency that Nigel Farage's party is fighting in," *Politics*, 24.11.2019, geraadpleegd 12.11.2021, <https://inews.co.uk/news/politics/brexit-party-candidates-list-general-election-2019-full-nigel-farage-mps-364313>; Nick Duffy, "Brexit Party candidate Alka Seghal Cuthbert criticised LGBT 'indoctrination' in schools," *Pink News*, 19.04.2019, geraadpleegd 19.11.2021, <https://www.pinknews.co.uk/2019/04/19/brexit-party-candidate-alka-seghal-cuthbert-lgbt-indoctrination/>.

Naam	Brad Faught (CAN) ⁴⁸⁶
Beroep	Professor Geschiedenis en <i>Global Studies</i>
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Tyndale
Overig lidmaatschap	Lid van de Royal Historical Society (FRHistS) en Royal Canadian Geographical Society
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Britse geschiedenis (en invloed van <i>empire</i> in Afrika) ⁴⁸⁷
Enkele publicaties	<i>Kitchener: hero and anti-hero</i> (2016); <i>Clive: the founder of British India</i> (2013); <i>Cairo 1921</i> (2022); <i>The new A-Z of Empire: a concise handbook of British imperial history</i> (2011)
Opmerkingen	/

⁴⁸⁶ Academische contactpagina, "Dr. C. Brad Faught," Tyndale University, geraadpleegd 17.01.2022, <https://www.tyndale.ca/faculty/brad-faught>.

⁴⁸⁷ "Dr C. Brad Faught," Tyndale.

Naam	Jeff Fynn-Paul (VS) ⁴⁸⁸
Beroep	Docent Middeleeuwse Geschiedenis
Opleiding	(Onduidelijk)
Instelling	Universiteit van Leiden
Overig lidmaatschap	/
Magazines	Spectator
Aantal artikels HR	1 (+1)
FOE	Late middeleeuwen Iberisch schiereiland ⁴⁸⁹
Enkele publicaties	<i>Myth of the stolen country</i> (2020); <i>The rise and decline of an Iberian bourgeoisie</i> (2015);
Opmerkingen	/

⁴⁸⁸ Academische contactpagina, "Jeffrey Fynn-Paul," Universiteit Leiden Website, geraadpleegd 16.01.2022, <https://www.universiteitleiden.nl/en/staffmembers/jeffrey-fynn-paul#tab-1>.

⁴⁸⁹ "Jeffrey Finn-Paul," Leiden.

Naam	Patrice Dutil (CAN) ⁴⁹⁰
Beroep	Professor Politieke en Publieke Administratie
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Ryerson
Overig lidmaatschap	Bill Graham Centre for Contemporary International History, Macdonald-Laurier Institute
Magazines	/
Aantal artikels HR	2
FOE	Publieke administratie Canada
Enkele publicaties	<i>Prime ministerial power in Canada (2017); Embattled nation: Canada wartime's election of 1917 (2017); Canada 1911: the decisive election that shaped the country (2011);</i>
Opmerkingen	/

⁴⁹⁰ Academische contactpagina, "Patrice Dutil," Ryerson University, geraadpleegd 18.02.2022, <https://www.ryerson.ca/politics/people/faculty/dutil-patrice/>; Patrice Dutil Website, geraadpleegd 19.02.2022, <https://www.patricedutil.com/>

Naam	Rohan P. Fernando (SL)
Beroep	Auteur
Opleiding	(Onduidelijk)
Instelling	(Onduidelijk)
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Indisch buddhisme
Bekendste publicaties	<i>Buddhist heritage in India and Sri Lanka – rediscovery and restoration (2017);</i>
Opmerkingen	Heeft een eigen website opgericht over Britse koloniale aanwezigheid in India: <i>Forgotten Raj</i> . ⁴⁹¹

⁴⁹¹ Forgotten Raj Website, geraadpleegd 17.02.2022, <http://www.forgotten-raj.org/>.

Naam	Christopher Dummitt (CAN) ⁴⁹²
Beroep	Professor Canadese Geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Trent University
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Canadese geschiedenis
Enkele publicaties	<i>No place for the state (2020); Unbuttoned (2017); Contesting Clio's craft (2009);</i>
Opmerkingen	Heeft een eigen podcast over Canadese geschiedenis: <i>1867 & All That</i> . ⁴⁹³

⁴⁹² Christopher Dummitt Website, geraadpleegd 19.02.2022, <https://www.christopherdummitt.com/>; Academische contactpagina, "Dr. Christopher Dummitt '92," Trent University, geraadpleegd 26.02.2022, <https://www.trentu.ca/governance/board-governors/membership/cdummitt>

⁴⁹³ 1867 & All That-podcast kan men beluisteren via volgende link, geraadpleegd 26.02.2022, <https://www.1867allthat.com/>

Naam	Lawrence Goldman (VK) ⁴⁹⁴
Beroep	Voormalig directeur <i>Institute of Historical Research</i> en professor Geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Cambridge, Universiteit van Oxford, Nationale Universiteit Australië (gastprofessor)
Overig lidmaatschap	Lid van de Royal Historical Society (FRHistS)
Magazines	/
Aantal artikels HR	2
FOE	Victoriaans Engeland (19 ^e eeuw)
Enkele publicaties	<i>The life of R. H. Twaney: socialism and history</i> (2013); <i>From art to politics</i> (2005); <i>Science, reform and politics in Victorian Britain</i> (2002);
Opmerkingen	/

⁴⁹⁴ Academische contactpagina, "Professor Lawrence Goldman," Australian National University, geraadpleegd 06.02.2022, <https://history.cass.anu.edu.au/centres/ncb/people/professor-lawrence-goldman>; Danny Millum, "Introducing the new director of the IHR," Institute of Historical Research, geraadpleegd 06.02.2022, <https://web.archive.org/web/20171213231504/https://blog.history.ac.uk/2014/10/introducing-the-new-director-of-the-ihr/>.

Naam	Robert Lyman (VK) ⁴⁹⁵
Beroep	Historicus
Opleiding	Geschiedenis en militaire dienst
Instelling	Pembroke College (Universiteit van Oxford)
Overig lidmaatschap	Lid van de Royal Historical Society (FRHistS)
Magazines	UnHerd
Aantal artikels HR	1
FOE	Tweede Wereldoorlog
Enkele publicaties	<i>The rise of the third Reich</i> (2018); <i>Into the jaws of death</i> (2013); <i>The real X-men: the heroic story of the underwater war 1942-1945</i> (2015);
Opmerkingen	Specialisatie in de Tweede Wereldoorlog. Is zelf majoor geweest in het Britse leger.

⁴⁹⁵ Robert Lyman Website, geraadpleegd 09.03.2022, <https://robertlyman.com/about/>.

Naam	Tim Luckhurst (VK) ⁴⁹⁶
Beroep	Journalist, historicus en directeur South College (Durham)
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Kent, Universiteit van Cambridge, Universiteit van Durham
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Journalistiek en media
Enkele publicaties	<i>This is today: a biography of the today programme (2001); Responsibility without power (2012)</i>
Opmerkingen	Bekend omwille van controversie rond transfobie ⁴⁹⁷

⁴⁹⁶ Academische contactpagina, "Timothy Luckhurst," geraadpleegd 04.03.2022, <https://www.dur.ac.uk/directory/profile/?id=19260>.

⁴⁹⁷ Poppy Askham en Max Kendix, "South Principal calls students "pathetic" for protest over "transphobic" guest," *Palatinate*, 04.12.2021, geraadpleegd 08.03.2022, <https://www.palatinat.org.uk/south-principal-calls-students-pathetic-for-protest-over-transphobic-guest/>.

Naam	John Constable (VK) ⁴⁹⁸
Beroep	Editor Global Warming Policy Forum
Opleiding	Engels
Instelling	Universiteit van Cambridge ⁴⁹⁹
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Hernieuwbare energie en opwarming van de aarde
Enkele publicaties	<i>The Green Mirage</i> (2011)
Opmerkingen	/

⁴⁹⁸ "The Fatal Attraction of a post-covid green deal," Net Zero, geraadpleegd 04.03.2022, <https://www.netzerowatch.com/the-fatal-attraction-of-a-post-covid-green-deal/>.

⁴⁹⁹ Informatiepagina, "John Constable," geraadpleegd 05.03.2022, <https://www.desmog.com/john-constable/>.

Naam	John Marenbon (VK) ⁵⁰⁰
Beroep	Filosoof (Middeleeuwen)
Opleiding	(Geschiedenis van) Filosofie
Instelling	Universiteit van Cambridge, Universiteit van Lugano (USI)
Overig lidmaatschap	Politeia
Magazines	Spectator
Aantal artikels HR	3
FOE	Middeleeuwse filosofie Christendom, Islam en Jodendom
Enkele publicaties	<i>Medieval philosophy: an historical and philosophical introduction</i> (2007); <i>The Hellenistic schools of thinking about pagan philosophy in the Middle Ages</i> (2012);
Opmerkingen	/

⁵⁰⁰ Academische contactpagina, "John Marenbon," Cambridge University, geraadpleegd 17.02.2022, <https://www.phil.cam.ac.uk/people/teaching-research-pages/marenbon> ; Academische contactpagina, "John Alexander Marenbon," Search.USI, geraadpleegd 17.02.2022, <https://search.usi.ch/en/people/4abf28516e20f36cdc2b8dff55927902/marenbon-john-alexander>.

Naam	Graham Gudgin (NIR) ⁵⁰¹
Beroep	<i>Honorary Research Associate</i> in CBR (Center for Business Research)
Opleiding	Economie
Instelling	Universiteit van Cambridge
Overig lidmaatschap	Briefings for Britain, Policy Exchange
Magazines	Spectator
Aantal artikels HR	1
FOE	Moderne economie
Enkele publicaties	<i>The determinants of small firm growth; an interregional study in the United Kingdom 1986-90</i> (2012);
Opmerkingen	Samen met Robert Tombs editor van Briefings for Britain. Adviseur van Lord Trimble (pro Brexit) ⁵⁰²

⁵⁰¹ Informatiepagina, "Dr Graham Gudgin," Policy Exchange, geraadpleegd 04.03.2022, <https://policyexchange.org.uk/author/graham-gudgin/>; Informatiepagina, "Dr Graham Gudgin," Brexit Central, geraadpleegd 10.03.2022, <https://brexitcentral.com/author/dr-graham-gudgin/>.

⁵⁰² John Campbell, "Brexit: Panel to advise on Irish border solutions," *BBC News*, 04.12.2021, geraadpleegd 21.03.2022, <https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-48201246>.

Naam	Robert J. Jackson (VK) ⁵⁰³
Beroep	Professor Internationale Betrekkingen en Politieke Wetenschappen
Opleiding	(Onduidelijk)
Instelling	Universiteit van Oxford, Universiteit van Redlands, Univeristeit van Carleton, Universiteit van Boston
Overig lidmaatschap	Briefings for Britain
Magazines	Spectator
Aantal artikels HR	1
FOE	Postkoloniale politiek Afrika
Enkele publicaties	<i>Quasi-states : sovereignty, international relations, and the Third World</i> (1990); <i>Temptations of Power: the United States in Global Politics since 9/11</i> (2006);
Opmerkingen	/

⁵⁰³ Academische contactpagina, "Robert Jackson," Boston University," geraadpleegd 27.02.2022, <https://www.bu.edu/polisci/people/faculty-emeriti/jackson/>; Academische contactpagina, "Robert Jackson," University of Redlands, geraadpleegd 01.03.2022, <https://www.redlands.edu/study/schools-and-centers/college-of-arts-and-sciences/undergraduate-studies/political-science/meet-our-faculty/robert-jackson/>.

Naam	Guy Rowlands (VK) ⁵⁰⁴
Beroep	Professor Franse Geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van St. Andrews
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Vroegmodern Frankrijk
Enkele publicaties	<i>The dynastic state and the army under Louis XIV: royal service and private interest, 1661 to 1701</i> (2002);
Opmerkingen	Winnaar Gladstone Book Prize (2002), uitgereikt door de Royal Historical Society.

⁵⁰⁴ Academische contactpagina, "Prof Guy Rowlands," University of St.-Andrews, geraadpleegd 08.03.2022, <https://www.st-andrews.ac.uk/history/people/gr30>.

Naam	Restore Trust ⁵⁰⁵
Beroep	n.v.t.
Opleiding	n.v.t.
Instelling	n.v.t.
Overig lidmaatschap	n.v.t.
Magazines	n.v.t.
Aantal artikels HR	1
Enkele publicaties	n.v.t.
Opmerkingen	Afscheurbeweging <i>National Trust</i>

⁵⁰⁵ Restore Trust Website, geraadpleegd 26.02.2022, <https://www.restoretrust.org.uk/>.

Naam	Two Cambridge Students (pseudoniem)
Beroep	n.v.t.
Opleiding	n.v.t.
Instelling	Universiteit van Cambridge
Overig lidmaatschap	Briefings for Brexit, Policy Exchange
Magazines	n.v.t.
Aantal artikels HR	1
Enkele publicaties	n.v.t.
Opmerkingen	n.v.t.

Naam	Jacques Rouillard (CAN) ⁵⁰⁶
Beroep	Professor Geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Montréal, Universiteit van Ottawa
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Geschiedenis van arbeiders en syndicalisme in Québec
Enkele publicaties	<i>Les travailleurs du coton au Québec, 1900-1915 (1974); L'expérience syndicale au Québec (2008)</i>
Opmerkingen	

⁵⁰⁶ Academische contactpagina, "Jacques Rouillard," Université de Montréal, geraadpleegd 16.04.2022, <https://recherche.umontreal.ca/nos-chercheurs/repertoire-des-professeurs/chercheur/is/in14202/>.

Naam	Ursula Buchan (VK) ⁵⁰⁷
Beroep	Journalist
Opleiding	Geschiedenis
Instelling	Universiteit van Cambridge
Overig lidmaatschap	/
Magazines	Spectator
Aantal artikels HR	1
FOE	Engelse tuingeschiedenis
Enkele publicaties	<i>English Garden (2006): Beyond the thirty-nine steps: a life of John Buchan (2019);</i>
Opmerkingen	/

⁵⁰⁷ Ursula Buchan Website, geraadpleegd 19.04.2022, <http://www.ursula-buchan.co.uk/> ; Informatiepagina, "Ursula Buchan," Felicity Bryan Associates, geraadpleegd 21.04.2022, <https://felicitybryan.com/fba-author/ursula-buchan/>.

Naam	John Draper (?) ⁵⁰⁸
Beroep	?
Opleiding	?
Instelling	?
Overig lidmaatschap	?
Magazines	?
Aantal artikels HR	1
FOE	?
Enkele publicaties	?
Opmerkingen	?

⁵⁰⁸ De naam zou kunnen slaan op een 19^e eeuwse chemicus en historicus, en bijgevolg is het mogelijk dat het hier gaat om een pseudoniem.

Naam	Lord Richard Chartres (VK) ⁵⁰⁹
Beroep	Bisschop en <i>Professor of Divinity</i> . ⁵¹⁰
Opleiding	Geschiedenis en theologie
Instelling	Universiteit van Cambridge
Overig lidmaatschap	Hogerhuis
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Engelse kerkleer
Enkele publicaties	<i>Christ and creative imagination</i> (2000); <i>How do we keep our parish churches?</i> (2004); <i>Tree of knowledge, tree of life</i> (2005)
Opmerkingen	Gepensioneerd bisschop van de Kerk van Engeland. Verschillende eretitels waaronder Royal Victorian Order (hoogste graad: Knight Grand Cross)

⁵⁰⁹ Informatiepagina, "Lord Chartres," UK Parliament, geraadpleegd 09.03.2022, <https://members.parliament.uk/member/1946/contact>.

⁵¹⁰ Dit is iemand die 'gratis' lesgeeft in Gresham college; geraadpleegd 04.04.2022, <https://www.gresham.ac.uk/speakers/dr-richard-chartres>

Naam	Gwythian Prins (VK) ⁵¹¹
Beroep	Professor Politieke wetenschappen
Opleiding	Fellow Geschiedenis Emmanuel College (Universiteit van Cambridge) ⁵¹²
Instelling	Londen School of Economics, Universiteit van Cambridge
Overig lidmaatschap	Global Warming Policy Foundation en Charity Commission van Britse overheid (2013-2017), FRHist, Briefings for Britain
Magazines	/
Aantal artikels HR	4
FOE	Afrikaanse militaire strategie en klimaat
Enkele publicaties	The hidden hippopotamus: reappraisal in African history: the early colonial experience in Western Zambia (1980); Threats without enemies: facing environmental insecurity (2013);
Opmerkingen	Voornaam vaak afgekort als Gwyn.

⁵¹¹ Informatiepagina, "Gwythian Prins," UK Government, geraadpleegd 02.04.2022, <https://www.gov.uk/government/people/gwythian-prins>; Informatiepagina, "Gwythian Prins," The Trebuchet, geraadpleegd 01.04.2022, <https://www.the-trebuchet.org/blog/2021/8/29/gwythian-prins>

⁵¹² "Gwythian Prins," UK Government.

Naam	Hira Jungkow (VK) ⁵¹³
Beroep	/
Opleiding	Student Geschiedenis en Economie
Instelling	Londen School of Economics
Overig lidmaatschap	/
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	/
Enkele publicaties	Recensie Time's monster: how history makes history: <i>Time's monster: a monstrous waste of time</i> (2021); <i>British India and the \$45-Trillion Lie</i> (2021, Quadrant Online)
Opmerkingen	Spreekt vloeiend Bengaals en Hindi. ⁵¹⁴

⁵¹³ Oorspronkelijk van Bengalen; Hira Jungkow, "The Bengal Famine, what experts say," History Reclaimed, geraadpleegd 05.04.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/the-bengal-famine-what-the-experts-say/>.

⁵¹⁴ Jungkow, "The Bengal famine."

Naam	Jonathan Rutherford (VK) ⁵¹⁵
Beroep	Professor emeritus Cultural Studies
Opleiding	(Onduidelijk)
Instelling	Universiteit van Middlesex
Overig lidmaatschap	Blue Labour
Magazines	/
Aantal artikels HR	1
FOE	Labourpolitiek
Enkele ublicaties	<i>Labour's covenant a plan for national reconstruction (2022), Britain's broken economy and how to mend it (2021);</i>
Opmerkingen	Mede-oprichter van Blue Labour. ⁵¹⁶ Bekend als voorstander van Brexit. ⁵¹⁷

⁵¹⁵ Informatiepagina, "Jonathan Rutherford," The Guardian, geraadpleegd 16.04.2022, <https://www.theguardian.com/profile/jonathanrutherford>.

⁵¹⁶ Blue Labour staat gekend als de conservatieve strekking in de Labourpartij; Blue Labour Website, geraadpleegd 30.03.2022, <https://www.bluelabour.org/>

⁵¹⁷ "Meet the Brexit brains trust: the 37 lawyers, academics and philosophers who back quitting the EU," *Mail Online*, 18.02.2018, geraadpleegd 04.04.2022, <https://www.dailymail.co.uk/news/fb-5405535/MEET-BREXIT-BRAINS-TRUST-37-LAWYERS-ACADEMICS.html>.

Naam	Stephen Warren (VS) ⁵¹⁸
Beroep	Professor Amerikaanse geschiedenis
Opleiding	Geschiedenis (Arizona State University) PhD Amerikaanse Geschiedenis (Indiana University).
Instelling	University van Iowa, Universiteit van Indiana
Overig lidmaatschap	/
Magazines	Spectator, The Critic
Aantal artikels HR	1
FOE	Amerikaanse Geschiedenis 1500-1800
Enkele publicaties	<i>The Shawnees and Their Neighbors, 1795-1870</i> (2009); <i>The Worlds the Shawnees Made: Migration and Violence in Early America</i> (2016):
Opmerkingen	/

⁵¹⁸ Academische contactpagina, "Stephen Warren," Iowa University, geraadpleegd 18.04.2022, <https://clas.uiowa.edu/history/people/stephen-warren>.

Bibliografie

Online bronnen

1. History Reclaimed

Alle artikels gepubliceerd vanaf 14 juli 2021 t.e.m. 31 maart 2022 vormden bronnen voor de analyse. Hieronder is een lijst terug te vinden van alle artikels die effectief een rol toebedeeld kregen in de analyse van deze scriptie.

“About History Reclaimed. Our mission.” History Reclaimed. Geraadpleegd 20.09.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/about-history-reclaimed/>.

Abulafia, David. “Columbus: a misguided genius.” History Reclaimed. Geraadpleegd 17.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/columbus-a-misguided-genius/>.

Abulafia, David. “Decolonizing Imperial College: a few suggestions.” History Reclaimed. Geraadpleegd 12.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/decolonizing-imperial-college-a-few-suggestions/>.

Biggar, Nigel en Doug Stokes. “The woke onslaught is a war on the West itself.” History Reclaimed. Geraadpleegd 14.11.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/the-woke-onslaught-is-a-war-on-the-west-itself/>.

Biggar, Nigel. “Britain. slavery and anti-slavery.” History Reclaimed. Geraadpleegd 18.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/the-truth-about-slavery/>.

Biggar, Nigel. “Cecil Rhodes and ‘decolonization’.” History Reclaimed. Geraadpleegd 12.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/cecil-rhodes-and-decolonization/>.

Biggar, Nigel. “Cecil Rhodes and the abuse of history.” History Reclaimed. Geraadpleegd 08.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/cecil-rhodes-and-the-abuse-of-history/>.

Biggar, Nigel. “Dan Hicks. The British Museums: the Benin bronzes. cultural violence and cultural restitution.” History Reclaimed. Geraadpleegd 12.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/dan-hicks-the-british-museums-the-benin-bronzes-cultural-violence-and-cultural-restitution/>.

Biggar, Nigel. “Kemi Badenoch was right.” History Reclaimed. Geraadpleegd 28.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/kemi-badenoch-is-right/>.

Biggar, Nigel. “How racist was the British Empire.” History Reclaimed. Geraadpleegd 19.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/how-racist-was-the-british-empire/>.

Black, Jeremy. “Defending our heritage.” History Reclaimed. Geraadpleegd 19.2.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/defending-our-heritage-richard-arkwright/>.

Black, Jeremy. “Munich.” History Reclaimed. Geraadpleegd 3.2.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/munich/>.

Black, Jeremy. "Sudhir Hazareesingh. Black Spartacus: The Epic Life of Toussaint Louverture." History Reclaimed. Geraadpleegd 12.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/sudhir-hazareesingh-black-spartacus-the-epic-life-of-toussaint-louverture/>.

Buchan, Ursula. "Has Kew Gardens really climbed down after criticism over its 'decolonization of science' policy." History Reclaimed. Geraadpleegd 4.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/has-kew-gardens-really-climbed-down-after-criticism-over-its-decolonisation-of-science-policy/>.

Chartres, Richard. "Remembering Our Future. History as a Cordial for Drooping Spirits." History Reclaimed. Geraadpleegd 2.2.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/remembering-our-future-history-as-a-cordial-for-drooping-spirits/>.

D'Abrera, Bella. "Decolonizing Australia's Museums." History Reclaimed. Geraadpleegd 15.08.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/decolonizing-australias-museums/>.

David, Saul. "Malcolm Gladwell. The Bomber Mafia." History Reclaimed. Geraadpleegd 15.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/malcolm-gladwell-the-bomber-mafia/>.

David, Saul. "The Anglo-Boer war: a complex war." History Reclaimed. Geraadpleegd 15.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/the-anglo-boer-war-a-complex-war/>.

Draper, John. "Was there anti-Irish racism in Britain in the postwar period?" History Reclaimed. Geraadpleegd 8.2.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/was-there-anti-irish-racism-in-britain-in-the-postwar-period/>.

Dutil, Patrice. "Canada is not a half-mast nation." History Reclaimed. Geraadpleegd 2.12.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/canada-is-not-a-half-mast-nation/>.

Faught, Brad. "Still seeking peace in Jerusalem a century after Britain's victory." History Reclaimed. Geraadpleegd 18.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/still-seeking-peace-in-jerusalem-a-century-after-britains-victory/>.

Fernando, Rohan P. "Empireland: How Imperialism Has Shaped Modern Britain. by Sathnam Sanghera." History Reclaimed. Geraadpleegd 19.12.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/empireland-how-imperialism-has-shaped-modern-britain-by-sathnam-sanghera/>.

Gilley, Bruce. "The case for colonialism." History Reclaimed. Geraadpleegd 14.11.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/the-case-for-colonialism/>.

Goldman, Lawrence. "Imperial College and Its History." History Reclaimed. Geraadpleegd 8.12.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/imperial-college-and-its-history/>.

Goldman, Lawrence. "We have been here before: 'Rhodes Must Fall' in historical context." History Reclaimed. Geraadpleegd 19.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/we-have-been-here-before-rhodes-must-fall-in-historical-context/>.

Hallpike, Christopher R. "In defence of colonialism: the case of Papua New Guinea." History Reclaimed. Geraadpleegd 28.11.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/in-defence-of-colonialism-the-case-of-papua-new-guinea/>.

Jungkow, Hira. "The Bengal Famine. what experts say." History Reclaimed. Geraadpleegd 05.04.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/the-bengal-famine-what-the-experts-say/>.

History Reclaimed. "History in the United States: The 1619 Project and Living in Truth." History Reclaimed. Geraadpleegd 8.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/history-in-the-united-states-the-1619-project-and-living-in-truth/>;

History Reclaimed. "Jeff Fynn-Paul – the "Myth of the Stolen Country" is a self-inflicted wound." History Reclaimed. Geraadpleegd 22.11.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/podcast/jeff-fynn-paul-the-myth-of-the-stolen-country-is-a-self-inflicted-wound/>.

History Reclaimed. "Podcast – Why history needs to be debated – With Prof. David Abulafia." Geraadpleegd 23.12.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/podcast/podcast-why-history-needs-to-be-debated-with-prof-david-abulafia/>.

History Reclaimed. "Podcast: Interview with History Reclaimed author Joanna Williams." History Reclaimed. Geraadpleegd 21.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/podcast/podcast-interview-with-history-reclaimed-author-joanna-williams/>.

History Reclaimed. "Reclaiming British history: The Sewell Report on Race and Ethnic Disparities." History Reclaimed. Geraadpleegd 18.3.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/reclaiming-british-history-the-sewell-report-on-race-and-ethnic-disparities/>.

History Reclaimed. "Ruth Dudley Edwards – Defending Free Speech." History Reclaimed. Geraadpleegd 15.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/podcast/ruth-dudley-edwards-defending-free-speech/>.

History Reclaimed. "Submission by History Reclaimed to the public consultation on the Deptford Town Hall Statues." History Reclaimed. Geraadpleegd 16.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/submission-by-history-reclaimed-to-the-public-consultation-on-the-deptford-town-hall-statues/>.

History Reclaimed. "Why we are reclaiming history." History Reclaimed. Geraadpleegd 21.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/why-we-are-reclaiming-history/>.

Jackson, Robert. "Codrington at All Souls – the Awakening of the Anglican Conscience concerning Slavery." History Reclaimed. Geraadpleegd 23.12.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/codrington-at-all-souls-the-awakening-of-the-anglican-conscience-concerning-slavery/>.

Liam Kennedy. "The White Man's Burden Reinvented." History Reclaimed. Geraadpleegd 15.11.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/the-white-mans-burden-reinvented/>.

Luckhurst, Tim. "Misrepresenting newspapers." History Reclaimed. Geraadpleegd 23.12.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/misrepresenting-newspapers/>.

Marenbon, John en Mark Stocker. "Considerations on the Colston statue." History Reclaimed. Geraadpleegd 11.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/considerations-on-the-colston-statue/>.

Marenbon, John. "The battle for Britain's cultural identity: against the new normal." History Reclaimed. Geraadpleegd 17.01.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/the-battle-for-britains-cultural-identity-against-the-new-normal/>.

Masani, Zareer. "Amritsar: a very British massacre." History Reclaimed. Geraadpleegd 14.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/amritsar-a-very-british-massacre/>.

Masani, Zareer. "Churchill and the Bengal Famine." History Reclaimed. Geraadpleegd 19.8.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/churchill-and-the-bengal-famine/>.

Masani, Zareer. "Clive. the man who would be king". Geraadpleegd 15.12.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/clive-the-man-who-would-be-king/>.

Masani, Zareer. "Jon Wilson, India Conquered: Britain's Raj & the Chaos of Empire." History Reclaimed. Geraadpleegd 15.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/jon-wilson-india-conquered-britains-raj-the-chaos-of-empire/>.

Masani, Zareer. "Priya Satia. Time's Monster: History. Conscience & Britain's Empire." History Reclaimed. Geraadpleegd 19.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/priya-satia-times-monster-history-conscience-britains-empire/>.

Masani, Zareer. "Priya Satia. Time's monster: history. conscience & Britain's empire." History Reclaimed. geraadpleegd 19.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/priya-satia-times-monster-history-conscience-britains-empire/>.

Masani, Zareer. "Warren Hastings: the British governor-general who laid the foundations of modern India." History Reclaimed. Geraadpleegd 19.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/warren-hastings-the-british-governor-general-who-laid-the-foundations-of-modern-india/>.

Masani, Zareer. "Why Britain should ignore calls for repatriation of its foreign art treasures." History Reclaimed. Geraadpleegd 17.08.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/why-britain-should-ignore-calls-for-repatriation-of-its-foreign-art-treasures/>.

Patrice Dutil, Patrice. "The weaponization of history: news from canada." History Reclaimed. Geraadpleegd 11.10.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/the-weaponization-of-history-news-from-canada/>.

Prins, Gwythian. "African Roots of 'Wokery': the dangerous production of usable history." History Reclaimed. Geraadpleegd 18.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/african-roots-of-wokery-the-dangerous-production-of-usable-history/>.

Prins, Gwythian. "History reclaimed on the other side of the river: a case study from central Africa." History Reclaimed. Geraadpleegd 18.1.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/history-reclaimed-on-the-other-side-of-the-river-a-case-study-from-central-africa/>.

Restore Trust. "Lord Curzon. the National Trust. and the Eastern Museum." History Reclaimed. Geraadpleegd 30.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/lord-curzon-the-national-trust-and-the-eastern-museum/>.

Roberts, Andrew. "Sir Hans Sloane. the British Museum. and the woke war against British history." History Reclaimed. Geraadpleegd 11.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/sir-hans-sloane-the-british-museum-and-the-woke-war-against-british-history/>.

Roberts, Andrew. "The racial consequences of Mr Churchill: a review." History Reclaimed. Geraadpleegd 10.11.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/the-racial-consequences-of-mr-churchill-a-review/>.

Rouillard, Jacques. "A "Genocide" without victims? Is the latest "woke" offensive against Canada about to collapse?" History Reclaimed. Geraadpleegd 26.02.2022, <https://historyreclaimed.co.uk/a-genocide-without-victims-is-the-latest-woke-offensive-against-canada-about-to-collapse/>.

Rowlands, Guy. "Injustice & the casting of blame in history: the Melville monument and Edinburgh's confrontation with its imperial past." History Reclaimed. Geraadpleegd 18.12.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/injustice-the-casting-of-blame-in-history-the-melville-monument-and-edinburghs-confrontation-with-its-imperial-past/>.

Rutherford, Jonathan. "The hermeneutics of culture wars." History Reclaimed. Geraadpleegd 19.03.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/the-hermeneutics-of-culture-wars/>.

Seghal-Cuthbert, Alka. "Truth and Decolonising Discourses." History Reclaimed. Geraadpleegd 11.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/truth-and-decolonising-discourses/>.

Stocker, Mark. "'The Future will be Grateful for thy Universal Goodness': Some talking points about public statuary now." History Reclaimed. Geraadpleegd 18.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/the-future-will-be-grateful-for-thy-universal-goodness-some-talking-points-about-public-statuary-now/>.

Stocker, Mark. "Preserving Deptford Town Hall." History Reclaimed. Geraadpleegd 29.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/preserving-deptford-town-hall/>.

Tombs, Robert en Alan Lester. "Debating the British Empire." History Reclaimed. Geraadpleegd 2.2.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/debating-the-british-empire/>.

Tombs, Robert. "An open letter to the master of Jesus College. Cambridge." History Reclaimed. Geraadpleegd 2.12.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/an-open-letter-to-the-master-of-jesus-college-cambridge/>.

Tombs, Robert. "Captain James Cook." History Reclaimed. Geraadpleegd 14.11.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/captain-james-cook/>.

Tombs, Robert. "Must Marx and Engels be cancelled?" History Reclaimed. Geraadpleegd 19.11.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/must-marx-and-engels-be-cancelled/>.

Tombs, Robert. "St Paul's Cathedral celebrates a slaver." History Reclaimed. Geraadpleegd 27.2.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/st-pauls-cathedral-celebrates-a-slaver/>.

Tombs, Robert. "William Ewart Gladstone." History Reclaimed. Geraadpleegd 14.11.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/william-ewart-gladstone/>.

Tombs; Robert. "Cultural institutions are applying double standards to create a narrative of grievance." History Reclaimed. Geraadpleegd 12.02.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/cultural-institutions-are-applying-double-standards-to-create-a-narrative-grievance/>.

Two Cambridge Students. "Et tu Cantabrigia? The Cambridge Faculty of Classics Capitulates to 'Decolonisation' Campaigners." History Reclaimed. Geraadpleegd 19.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/et-tu-cantabrigia-the-cambridge-faculty-of-classics-capitulates-to-decolonisation-campaigners/>.

Weiss, Elizabeth. "Charles Darwin: Victorian genius." History Reclaimed. Geraadpleegd 8.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/charles-darwin-victorian-genius/>.

Weiss, Elizabeth. "Slavery: it's all bad." History Reclaimed. Geraadpleegd 19.10.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/slavery-its-all-bad/>.

Weiss, Elizabeth. "Why is the society for American Archaeology promoting indigenous creationism." History Reclaimed. Geraadpleegd 17.9.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/why-is-the-society-for-american-archaeology-promoting-indigenous-creationism/>.

Williams, Joanna. "Critical Race Theory." History Reclaimed. Geraadpleegd 01.09.2021. <https://historyreclaimed.co.uk/critical-race-theory/>.

2. Bronnen auteursfiches

"Mark Stocker: biography and 10 questions about New Zealand Art at Te Papa." Museum of New Zealand Te Papa Tongarewa. Geraadpleegd 19.12.2021. <https://www.tepapa.govt.nz/about/te-papa-press/our-authors/mark-stocker-biography-and-10-questions-about-new-zealand-art-te>;

"Meet the Brexit brains trust: the 37 lawyers, academics and philosophers who back quitting the EU." *Mail Online*, 18.02.2018. Geraadpleegd 04.04.2022. <https://www.dailymail.co.uk/news/fb-5405535/MEET-BREXIT-BRAINS-TRUST-37-LAWYERS-ACADEMICS.html>.

"The Fatal Attraction of a post-covid green deal." Net Zero. Geraadpleegd 04.03.2022. <https://www.netzerowatch.com/the-fatal-attraction-of-a-post-covid-green-deal/>.

1867 & All That-podcast, geraadpleegd 26.02.2022. <https://www.1867allthat.com/>

Academische contactpagina. "David Abulafia." Academia Europaea. Geraadpleegd 14.11.2021. https://www.ae-info.org/ae/Member/Abulafia_David/CV;

Academische contactpagina. "Dr Donal Lowry." Regent's Park College. Geraadpleegd 12.01.2022. <https://www.rpc.ox.ac.uk/people/dr-donal-lowry/>.

Academische contactpagina. "Dr Donal Lowry." Regent's Park College. Geraadpleegd 12.01.2022. <https://www.rpc.ox.ac.uk/people/dr-donal-lowry/>.

Academische contactpagina. "Dr Mark Stocker." University of Otago – History. Geraadpleegd 19.12.2021. <https://www.otago.ac.nz/history/staff/otago654248.html>.

Academische contactpagina. "Dr. C. Brad Faught." Tyndale University. Geraadpleegd 17.01.2022. <https://www.tyndale.ca/faculty/brad-faught>.

Academische contactpagina. "Dr. Christopher Dummitt '92." Trent University. Geraadpleegd 26.02.2022. <https://www.trentu.ca/governance/board-governors/membership/cdummitt>

Academische contactpagina. "Jacques Rouillard." Université de Montréal. Geraadpleegd 16.04.2022. <https://recherche.umontreal.ca/nos-chercheurs/repertoire-des-professeurs/chercheur/is/in14202/>.

Academische contactpagina. "Jeffrey Fynn-Paul." Universiteit Leiden Website. Geraadpleegd 16.01.2022. <https://www.universiteitleiden.nl/en/staffmembers/jeffrey-fynn-paul#tab-1>.

Academische contactpagina. "Joanna Williams: identity politics in the university. conflicting demands on academic freedom." Universität zu Köln - Philosophische Fakultät. Geraadpleegd 29.11.2021. <https://clip.uni-koeln.de/veranstaltungen/vorlesungsreihe-redefreiheit/joanna-williams#:~:text=Joanna%20Williams%20is%20an%20author.secondary%20schools%20and%20Further%20Education>.

Academische contactpagina. "John Alexander Marenbon." Search. USI. Geraadpleegd 17.02.2022. <https://search.usi.ch/en/people/4abf28516e20f36cdc2b8dff55927902/marenbon-john-alexander>.

Academische contactpagina. "John Marenbon." Cambridge University. Geraadpleegd 17.02.2022. <https://www.phil.cam.ac.uk/people/teaching-research-pages/marenbon>.

Academische contactpagina. "Patrice Dutil." Ryerson University. Geraadpleegd 18.02.2022. <https://www.ryerson.ca/politics/people/faculty/dutil-patrice/>; Patrice Dutil Website. Geraadpleegd 19.02.2022. <https://www.patricedutil.com/>

Academische contactpagina. "Prof Guy Rowlands." University of St.-Andrews. Geraadpleegd 08.03.2022. <https://www.st-andrews.ac.uk/history/people/gr30>.

Academische contactpagina. "Professor Doug Stokes." University of Exeter – Politics. Geraadpleegd 15.11.2021. <https://socialsciences.exeter.ac.uk/politics/staff/stokes/>.

Academische contactpagina. "Professor Lawrence Goldman." Australian National University. Geraadpleegd 06.02.2022. <https://history.cass.anu.edu.au/centres/ncb/people/professor-lawrence-goldman>;

Academische contactpagina. "Professor Nigel Biggar." Theology and Religion Oxford. Geraadpleegd 17.11.2021. https://www.theology.ox.ac.uk/people/professor-nigel-biggar?widget_limit_to_favourites-46476=1.

Academische contactpagina. "Robert Jackson." Boston University." Geraadpleegd 27.02.2022. <https://www.bu.edu/polisci/people/faculty-emeriti/jackson/>;

Academische contactpagina. "Robert Jackson." University of Redlands. Geraadpleegd 01.03.2022. <https://www.redlands.edu/study/schools-and-centers/college-of-arts-and-sciences/undergraduate-studies/political-science/meet-our-faculty/robert-jackson/>.

Academische contactpagina. "Robert Tombs." Cambridge Faculty of History. Geraadpleegd 17.11.2021. <https://www.hist.cam.ac.uk/people/robert-tombs>.

Academische contactpagina. "Stephen Warren." Iowa University. Geraadpleegd 18.04.2022. <https://clas.uiowa.edu/history/people/stephen-warren>

Academische contactpagina. "Timothy Luckhurst." Geraadpleegd 04.03.2022. <https://www.dur.ac.uk/directory/profile/?id=19260>.

Academische contactpagina. "Weiss. Elizabeth." San José University. Geraadpleegd 12.11.2021. <https://www.sjsu.edu/people/elizabeth.weiss/>.

Academische contactpagina. "Bruce Gilley." Portland State University. Geraadpleegd 20.11.2021. <https://www.pdx.edu/political-science/profile/bruce-gilley>.

Academische contactpagina. "Professor Saul David." The University of Buckingham. Geraadpleegd 17.12.2021. [https://www.buckingham.ac.uk/research/hri/fellows/david](https://www.buckingham.ac.uk/research/hri/fellows/david;);
"Biography." Saul David Website. Geraadpleegd 19.12.2021. <https://sauldavid.co.uk/biography/>.

Academische contactpagina. "Professor Saul David." The University of Buckingham. Geraadpleegd 17.12.2021. [https://www.buckingham.ac.uk/research/hri/fellows/david](https://www.buckingham.ac.uk/research/hri/fellows/david;);
"Biography." Saul David Website. Geraadpleegd 19.12.2021. <https://sauldavid.co.uk/biography/>.

Andrew Roberts Website. Geraadpleegd 12.11.2021. <https://www.andrew-roberts.net/about-andrew-roberts/>.

Askham, Poppy en Max Kendix. "South Principal calls students "pathetic" for protest over "transphobic" guest." *Palatinate*, 04.12.2021. Geraadpleegd 08.03.2022. <https://www.palatinat.org.uk/south-principal-calls-students-pathetic-for-protest-over-transphobic-guest/>.

Belfiore, Peter. "Tenured anthropology professor slams 'woke activist mob with no legitimate arguments' for trying to cancel her over photo with ancient Native American skull." *Mail Online*, 05.10.2020. Geraadpleegd 17.11.2021. <https://www.dailymail.co.uk/news/article-10061529/Anthropology-professor-faces-backlash-sharing-smiling-photo-ancient-Native-American-skull.html>.

Biggar, Nigel. "Don't feel guilty about our colonial history." *The Times*, 30.11.2017. Geraadpleegd 21.11.2021. <https://www.thetimes.co.uk/article/don-t-feel-guilty-about-our-colonial-history-ghvstdhmj>.

Blue Labour Website. Geraadpleegd 30.03.2022. <https://www.bluelabour.org/>

Bridge, Mark. "Bruce Gilley's biography of imperialist Sir Alan Burns cancelled after petition." *The Times*, 09.10.2020. Geraadpleegd 17.11.2021. <https://www.thetimes.co.uk/article/bruce-gilleys-biography-of-imperialist-sir-alan-burns-cancelled-after-petition-9qv536tjz>.

C. R. Hallpike Website. Geraadpleegd 15.11.2021. <https://www.hallpike.com/>.

Campbell, John. "Brexit: Panel to advise on Irish border solutions." *BBC News*, 04.12.2021. Geraadpleegd 21.03.2022. <https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-48201246>.

Christopher Dummit Website. Geraadpleegd 19.02.2022. <https://www.christopherdummitt.com/>;

Duffy, Nick. "Brexit Party candidate Alka Sehgal Cuthbert criticised LGBT 'indoctrination' in schools." *Pink News*, 19.04.2019. Geraadpleegd 19.11.2021. <https://www.pinknews.co.uk/2019/04/19/brexit-party-candidate-alka-sehgal-cuthbert-lgbt-indoctrination/>.

Forgotten Raj Website. Geraadpleegd 17.02.2022. <http://www.forgotten-raj.org/>.

Informatiepagina. "Bella d' Abrera." Institute of Public Affairs. Geraadpleegd 12.12.2021. <https://ipa.org.au/author/belladabrera>.

Informatiepagina. "Bella d' Abrera." Institute of Public Affairs. Geraadpleegd 12.12.2021. <https://ipa.org.au/author/belladabrera>.

Informatiepagina. "Bella d' Abrera Biography." Smashwords. Geraadpleegd 12.12.2021. <https://www.smashwords.com/profile/view/RevHistory>.

Informatiepagina. "Dr Graham Gudgin." Brexit Central. Geraadpleegd 10.03.2022. <https://brexitcentral.com/author/dr-graham-gudgin/>.

Informatiepagina. "Dr Graham Gudgin." Policy Exchange. Geraadpleegd 04.03.2022. <https://policyexchange.org.uk/author/graham-gudgin/>;

Informatiepagina. "Gwythian Prins." The Trebuchet. Geraadpleegd 01.04.2022. <https://www.the-trebuchet.org/blog/2021/8/29/gwythian-prins>

Informatiepagina. "Gwythian Prins." UK Government. Geraadpleegd 02.04.2022. <https://www.gov.uk/government/people/gwythian-prins>.

Informatiepagina. "John Constable." Geraadpleegd 05.03.2022. <https://www.desmog.com/john-constable/>.

Informatiepagina. "Jonathan Rutherford." The Guardian. Geraadpleegd 16.04.2022. <https://www.theguardian.com/profile/jonathanrutherford>.

Informatiepagina. "Lord Chartres." Geraadpleegd 04.04.2022. <https://www.gresham.ac.uk/speakers/dr-richard-chartres>

Informatiepagina. "Lord Chartres." UK Parliament. Geraadpleegd 09.03.2022. <https://members.parliament.uk/member/1946/contact>.

Informatiepagina. "Robert Tombs." Penguin Books. Geraadpleegd 17.11.2021.
<https://www.penguin.com.au/authors/robert-tombs>.

Informatiepagina. "Ursula Buchan." Felicity Bryan Associates. Geraadpleegd 21.04.2022.
<https://felicitybryan.com/fba-author/ursula-buchan/>.

Informatiepagina. "Zareer Masani." Cliveden Literary Festival. Geraadpleegd 15.11.2021.
<https://clivedenliteraryfestival.org/zareer-masani/>;

Informatiepagina. "Zareer Masani." Penguin Books. Geraadpleegd 15.11. 2021.
https://penguin.co.in/book_author/zareer-masani/.

Jeremy Black Website. Geraadpleegd 15.12.2021.
<https://jeremyblackhistorian.wordpress.com/>.

Liam Kennedy Website. Geraadpleegd 18.12.2021. <https://liam-kennedy.com/about-the-author/>.

LinkedIn-pagina. "Alka Seghal Cuthbert." Geraadpleegd 12.11.2021.
<https://uk.linkedin.com/in/alka-seghal-cuthbert-43861518>.

McDonald, Karl. "Brexit Party candidates list in full: every general election constituency that Nigel Farage's party is fighting in." *Politics*, 24.11.2019. Geraadpleegd 12.11.2021.
<https://inews.co.uk/news/politics/brexit-party-candidates-list-general-election-2019-full-nigel-farage-mps-364313>;

Melaugh, Martin. "Westminster General Election (NI) Thursday 5 May 2005." CAIN Web Service. Geraadpleegd 12.12.2021.
<https://cain.ulster.ac.uk/issues/politics/election/rw2005.htm>

Millum, Danny. "Introducing the new director of the IHR." Institute of Historical Research. Geraadpleegd 06.02.2022.
<https://web.archive.org/web/20171213231504/https://blog.history.ac.uk/2014/10/introducing-the-new-director-of-the-ihr/>.

Restore Trust Website. Geraadpleegd 26.02.2022. <https://www.restoretrust.org.uk/>.

Robert Lyman Website. Geraadpleegd 09.03.2022. <https://robertlyman.com/about/>.

Springer, James W. en Elizabeth Weiss. "Responding to claims of archaeological racism." National Association of Scholars. Geraadpleegd 02.12.2021.
<https://www.nas.org/blogs/article/responding-to-claims-of-archaeological-racism>.

Sulek, Julia P. "San Jose State: Professor smiling with Native American skull ignites fiery debate." *The Mercury News*, 04.10.2021. Geraadpleegd 17.11.2021.
<https://www.mercurynews.com/2021/10/04/san-jose-state-professor-smiling-with-native-american-skull-ignites-fiery-debate/>.

Ursula Buchan Website. Geraadpleegd 19.04.2022. <http://www.ursula-buchan.co.uk/>.

3. Overige bronnen⁵¹⁹

'Brian'. "Interesting history of the British Empire during the 15th century the 16th". Historians for Britain. Geraadpleegd 12.10.2021. <https://www.historiansforbritain.org/interesting-history-of-the-british-empire-during-the-15th-century-the-16th/>.

'Brian'. "Top 10 fun facts about the European Union." Historians for Britain. Geraadpleegd 10.9.2021. <https://www.historiansforbritain.org/top-10-fun-facts-european-union/>.

"About us." Politeia. Geraadpleegd 10.02.2022. <https://www.politeia.co.uk/about-us/>

"About. New politics. new ideas." Cio. Geraadpleegd 30.10.2021. <https://www.Cio.org.uk/about/>.

"About." Blue Collar Conservatism. Geraadpleegd 29.01.2022. <https://www.bluecollarconservatism.co.uk/>.

"Bijna 200 anonieme graven ontdekt in vroeger internaat in Canada." *Het Nieuwsblad*, 30.06.2021. Geraadpleegd 2.02.2022. https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20210630_96648115 .

"Editors note." National Association of Scholars. Geraadpleegd 2.10.2021. https://www.nas.org/academic-questions/31/2/the_case_for_colonialism.

"Epistemic community." Britannica. Geraadpleegd 27.11.2021. <https://www.britannica.com/topic/epistemic-community>.

"Ethics and Empire." McDonalds Centre. Geraadpleegd 02.01.2022. <https://www.mcdonaldcentre.org.uk/ethics-and-empire>.

"General election 2015: explained: newspapers." *Independent*, 28.04.2015. Geraadpleegd 12.02.2022. <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/generalelection/general-election-2015-explained-newspapers-10211039.html>.

"Higher Education (Freedom of Speech) Bill. Geraadpleegd 11.11.2021. <https://bills.parliament.uk/Publications/41479/Documents/212/21012.pdf>;

"Higher Education (freedom of speech) Bill. report stage." UK Parliament. Geraadpleegd 19.02.2022. <https://bills.parliament.uk/bills/2862/stages/15765>.

"History Matters Project. A Policy Exchange Project." Policy Exchange. Geraadpleegd 1.02.2022. <https://policyexchange.org.uk/history-matters-project/>.

"Internationaal Gerechtshof: VK moet geclaimde eilandengroep opgeven." Nu NL, 25.02.2019. Geraadpleegd 28.01.2022. <https://www.nu.nl/buitenland/5761080/internationaal-gerechtshof-vk-moet-geclaimde-eilandengroep-opgeven.html>.

"Newspaper support in UK general elections." Guardian Datablog. Geraadpleegd 14.01.2022. <https://www.theguardian.com/news/datablog/2010/may/04/general-election-newspaper-support>.

⁵¹⁹ Kranten, magazines, nieuwssites, blogs, campagnewebsites (excl. HR) wetsontwerpen, etc.

“Open letter response – final action plan.” Classics Cambridge. Geraadpleegd 7.02.2022.
https://www.classics.cam.ac.uk/files/open_letter_fb_response_final_action_plan_july_2021.pdf.

“Our mission. Briefings for Brexit becomes Briefings for Britain.” Briefings for Britain. Geraadpleegd 31.12.2021. <https://www.briefingsforbritain.co.uk/our-mission/>.

“Our research.” Cieo. Geraadpleegd 14.11.2021. <https://www.Cieo.org.uk/research/>.

“Oxford continues to defend colonialism at every opportunity – a response from Common Ground.” Common Ground Oxford Wordpress. Geraadpleegd 5.1.2022.
<https://commongroundoxford.wordpress.com/response-to-nigel-biggars-article-dont-feel-guilty-about-our-colonial-history/>.

“Political correctness.” Britannica. Geraadpleegd 12.11.2021.
<https://www.britannica.com/topic/political-correctness>

“Sally Chatterton” *UnHerd*, s.d. Geraadpleegd 12.02.2022.
<https://unherd.com/author/sally-chatterton/>.

“Schools ‘too feminine for boys’”. *BBC News*, 13.06.2006. Geraadpleegd 18.1.2022.
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/5074794.stm>.

“Social justice warrior.” Dictionary. Geraadpleegd 11.09.2021.
<https://www.dictionary.com/browse/social-justice-warrior>

“The 1619 Project.” *The New York Times Magazine*, 01.08.2019. Geraadpleegd 17.02.2022.
<https://www.nytimes.com/interactive/2019/08/14/magazine/1619-america-slavery.html>.

“The end of the British Empire in India.” National Archives. Geraadpleegd 02.01.2022.
<https://www.nationalarchives.gov.uk/education/empire/g3/cs3/background.htm>.

“The UK’s other paper of record.” *BBC News*, 19.01.2004. Geraadpleegd 10.01.2022.
http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/3409185.stm.

“Universities could face fines over free speech breaches.” *BBC News*, 12.05.2021. Geraadpleegd 18.02.2022. <https://www.bbc.com/news/education-57076093>.

Abulafia, David. “We can never surrender to the woke witch hunt against our island story.” *Mail Online*, 10.09.2021. Geraadpleegd 19.09.2021.
<https://www.dailymail.co.uk/debate/article-9975729/DAVID-ABULAFIA-never-surrender-woke-witch-hunt-against-island-story.html>.

Abulafia, David. “Nothing is sacred to woke statue topplers.” *Telegraph*, 06.01.2022. Geraadpleegd 21.02.22. <https://www.telegraph.co.uk/news/2022/01/06/nothing-sacred-woke-statue-topplers/>.

Adams, Geraldine K. “Q&A. The aim was for the display to be a conversation starter.” Museum Association. Geraadpleegd 4.03.2022.
<https://www.museumsassociation.org/museums-journal/people/2021/06/qa-the-aim-was-for-the-display-to-be-a-conversation-starter/>.

Adams, Richard. “Campus free speech law in England likely to have opposite effect.” *The Guardian*, 12.05.2021. Geraadpleegd 18.02.2022.

<https://www.theguardian.com/education/2021/may/12/campus-free-speech-law-england-likely-opposite-effect>.

Adams, Richard. "Oxford University accused of backing apologists of British colonialism" *The Guardian*, 22.12.2017. Geraadpleegd 4.1.2022.

<https://www.theguardian.com/education/2017/dec/22/oxford-university-accused-of-backing-apologists-of-british-colonialism>.

Announcements. News & Media. "Ramsay Centre supports 'History Reclaimed' campaign." Ramsay Centre. Geraadpleegd 19.11.2021. <https://www.ramsaycentre.org/news-and-media/announcements/ramsay-centre-supports-history-reclaimed-campaign/>.

Bonte, Leo. "Léon Degrelle: van volksmenner tot karikatuur van zichzelf." *De Standaard*, 16.11.2000. Geraadpleegd 10.09.2021. https://www.standaard.be/cnt/dst16112000_076.

Brickerton, James. "Woke fightback: academics launch plan to take on 'blatantly false' reading of history." *Express*, 29.08.2021. Geraadpleegd 14.11.2021. <https://www.express.co.uk/news/uk/1483485/Woke-news-Academics-History-Robert-Tombs-western-history-cancel-culture>

Briefings for Brexit Facebookpagina. Geraadpleegd 29.01.2022. https://www.facebook.com/BriefingsForBritain/about/?ref=page_internal.

Brophy, David. "'The West at the expense of the rest': why Sydney should reject Ramsay." *The Sydney Morning Herald*, 12.09.2018. Geraadpleegd 23.11.2021. <https://www.smh.com.au/national/nsw/the-west-at-the-expense-of-the-rest-why-sydney-should-reject-ramsay-20180911-p5031x.htm>

Burrell, Ian. "Does Britain need another contrarian conservative magazine? The Critic makes its case." *The Drum Archive*, 30.01.2020. Geraadpleegd 12.02.2022. <https://archive.today/KjJy6>.

Butcher, Jim. "How to save our universities." *Spiked*, 11.08.2020. Geraadpleegd 1.02.2022. <https://www.spiked-online.com/2020/08/11/how-to-save-our-universities/>.

Channel 4 News. "Edward Colston: slave trader statue protesters found not guilty." YouTube, 05.01.2022. Geraadpleegd 24.02.2022. <https://www.youtube.com/watch?v=0OdSP0pgPw0>.

Charlton, Tom. "Historians for Britain and the 'historical perspective' on Europe." History & Policy. Geraadpleegd 19.12.2021. <https://www.historyandpolicy.org/opinion-articles/articles/historians-for-britain-and-the-historical-perspective-on-europe>.

Chaudhuri, Amit. "The real meaning of Rhodes Must Fall." *The Guardian*, 16.03.2016. Geraadpleegd 14.11.2021. <https://www.theguardian.com/uk-news/2016/mar/16/the-real-meaning-of-rhodes-must-fall>.

Credlin, Peta. "Historians launch 'History Reclaimed' to combat 'simply fake' narratives." *Sky News*, 31.08.2021. Geraadpleegd 14.11.2021. <https://www.skynews.com.au/opinion/peta-credlin/historians-launch-history-reclaimed-to-combat-simply-fake-narratives/video/4fb4602d24e2010bfc005341c2a5ebb6>.

Crick, Michael. "Serious historians battling BLM's woke war on our great leaders or 'morally bankrupt' apologists for slavery and racism?" *Mail Plus*, 01.09.2021. Geraadpleegd 14.11.2021. <https://www.mailplus.co.uk/tv/the-michael-crick-report/101025/how-history-reclaimed-are-battling-blms-woke-war-on-british-history>.

Crowdfunderpagina Joanna Williams. Geraadpleegd 12.10.2021. <https://www.crowdfunder.co.uk/p/a-new-think-tank-for-a-new-political-era>

Dahlgreen, Will. "The British Empire is "something to be proud of." Cijfers via YouGov (2014). Geraadpleegd 15.12.2021. <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2014/07/26/britain-proud-its-empire>.

Dalrymple, William. "Robert Clive was a vicious asset-stripper. His statue has no place on Whitehall." *The Guardian*, 11.06.2020. Geraadpleegd 4.3.2022. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jun/11/robert-clive-statue-whitehall-british-imperial>.

Department for Education & Office for Students. "Universities to comply with free speech duties or face sanctions." UK Government. Geraadpleegd 20.02.2022. <https://www.gov.uk/government/news/universities-to-comply-with-free-speech-duties-or-face-sanctions>;

Dowden, Oliver en Robert Jenrick. "New legal protection for England's heritage." UK Government. Geraadpleegd 1.03.2022. <https://www.gov.uk/government/news/new-legal-protection-for-england-s-heritage>.

Dubner, Stephen J. "The myth of common sense: why the social world is less obvious than it seems." *Freakonomics*, 29.09.2011. Geraadpleegd 19.02.2022. <https://freakonomics.com/2011/09/the-myth-of-common-sense-why-the-social-world-is-less-obvious-than-it-seems/>.

Duffy, Bobby en Kirstie Hewlett. "How culture wars start." King's College Londen website. Geraadpleegd 02.01.2022. <https://www.kcl.ac.uk/news/how-culture-wars-start>.

Eduard, Vlad. "'Beauty and truth": the rhetoric of populist discourse." *NORDSCI* 1. nr. 2 (2019): 127-34.

Elwes, Jay. "Where does Britain's culture war come from? And what is it about?" *The Article*, 20.07.2021. Geraadpleegd 26.12.2022. <https://www.thearticle.com/where-does-britains-culture-war-come-from-and-what-is-it-about>.

English, Otto. "Fake history. The New Brexiter Great Crusade." *Byline Times*, 07.09.2021. Geraadpleegd 24.11.2021. <https://bylinetimes.com/2021/09/07/fake-history-the-new-brexiter-great-crusade/>.

Farrell, Kyle. "It doesn't end with statues! UK on verge of "culture war" threatening British history." *Express*, 13.07.2021. Geraadpleegd 5.02.2022. <https://www.express.co.uk/news/uk/1462195/uk-statues-culture-war-british-history-gb-news-toppling-vandalism-latest-news-video-vn>.

Feyten, Flip. "Moeten standbeelden van Leopold II weg? Dit denken Antwerpen. Gent. Oostende. Brussel. Hasselt en Sint-Truiden." *VRT NWS*, 11.06.2020. Geraadpleegd 16.11.2021.

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/06/11/moeten-beelden-leopold-ii-uit-het-straatbeeld-antwerpen-en-gent/>.

Fortado, Lindsay en Laurence Fletcher. "City financier Jeremy Hosking donates £850.000 to Standpoint magazine." *Financial Times*, 17.06.2019. Geraadpleegd 12.02.2022.

<https://www.ft.com/content/77f879be-877b-11e9-97ea-05ac2431f453>.

Fox, Liam. "Speech in Manchester Town Hall." UK Government. Geraadpleegd 5.3.2022.

<https://www.gov.uk/government/speeches/liam-foxs-free-trade-speech>.

Gebreyohanes, Zewditu. "Not all non-Tory councils have gone woke – lib dem-dominated Watford Borough Council adopts Policy Exchange recommendations on street renaming."

Policy Exchange. Geraadpleegd 4.02.2022. <https://policyexchange.org.uk/not-all-non-tory-councils-have-gone-woke-lib-dem-dominated-watford-borough-council-adopts-policy-exchange-recommendations-on-street-renaming/>.

Gidda, Mirren. "End of the Empire: from India to Hong Jon. how Britain's global dominance crumbled." *Newsweek*, 07.01.2017. Geraadpleegd 17.10.2021.

<https://www.newsweek.com/british-empire-colonialism-hong-kong-china-anniversary-630894>.

Gray, Alexander. "History Matters Project compendium 11th edition." Policy Exchange.

Geraadpleegd 23.03.2022. <https://mailchi.mp/policyexchange/policyexchange-1989240>.

H.R.5237 - Native American Graves Protection and Repatriation Act." Congress Gov.

Geraadpleegd 14.4.2022. <https://www.congress.gov/bill/101st-congress/house-bill/5237>.

Hammouri, Shadh. "Roland Barthes: myth." Critical Legal Thinking. Geraadpleegd

29.11.2021, <https://criticallegalthinking.com/2020/06/12/roland-barthes-myth/>.

Harris, Gareth. "Fuelling culture war. UK governments forms new 'retain and explain' board for controversial monuments." *The Art Newspaper*, 17.05.2021. Geraadpleegd 4.03.2022.

<https://www.theartnewspaper.com/2021/05/17/fuelling-culture-war-uk-government-forms-new-retain-and-explain-board-for-controversial-monuments>.

Hattori, Masanori. "Brexit briefings: pro-leave Cambridge professor Robert Tombs on UK identities." *The Mainichi*, 16.07.2019. Geraadpleegd 08.11.2021.

<https://mainichi.jp/english/articles/20190716/p2a/00m/0in/011000c>.

Hope, Christopher. "Three intellectual magazines to launch as right and centre-left engage in battle of ideas." *The Telegraph Archive*, 17.06.2019. Geraadpleegd 12.02.2022.

<https://archive.today/2KpgU>.

Isidorou, Angelo. "Over 40 academics form group to 'reclaim history' from the woke." *The Post Millennial*, 02.09.2021. Geraadpleegd 8.11.2021. <https://thepostmillennial.com/over-40-academics-form-group-to-reclaim-history-from-the-woke>.

Hayes, John. *Common Sense: conservative thinking for a post-liberal age*. Geraadpleegd

30.10.2021. <https://www.thecommonsensegroup.com/>.

Johnson, Boris. "The rest of the world believes in Britain. it's time we did too." *The Telegraph*, 15.07.2018. Geraadpleegd 30.11.2021.

<https://www.telegraph.co.uk/politics/2018/07/15/rest-world-believes-britain-time-did/>.

Jon Wilson "A Collective statement on Ethics and Empire" Scholars of Empire.

Geraadpleegd 02.01.2022. <https://medium.com/oxfordempireletter/a-collective-statement-on-ethics-and-empire-19c2477871a0>.

Khomami, Nadia. "Cambridge college to be first in UK to return looted Benin bronze." *The Guardian*, 15.10.2021. Geraadpleegd 10.4.2022.

<https://www.theguardian.com/education/2021/oct/15/cambridge-college-to-be-first-uk-return-looted-benin-bronze>.

Lambert, Harry. "Is 'Global Britain' losing its voice?" *The New Statesman*, 18.05.2021.

Geraadpleegd 15.12.2021. <https://www.newstatesman.com/politics/uk-politics/2021/04/global-britain-losing-its-voice>.

Lamote, Sarah. "Hoe gevaarlijk is woke?" *De Tijd*, 02.10.2021. Geraadpleegd 01.01.2022.

<https://www.tijd.be/politiek-economie/internationaal/algemeen/hoe-gevaarlijk-is-woke/10336138.html>.

Lesaffer, Pieter. "Is discussie rond verplichte vaccinatie voorbij? We mogen de anti-vaxxers niet nog meer munitie geven." *Het Nieuwsblad*, 05.09.2021. Geraadpleegd 10.10.2021.

https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20210904_96671147.

Lester, Alan. "The Common Sense Group's Culture War. the 'Woke' and British History." Snapshots of Empire. Geraadpleegd 14.10.2021.

<https://blogs.sussex.ac.uk/snapshotsofempire/2021/05/28/the-common-sense-groups-culture-war-the-woke-and-british-history/>.

Lester, Alan. "History Reclaimed – but from what?" Snapshots of Empire. Sussex University. Geraadpleegd 4.11.2021.

<https://blogs.sussex.ac.uk/snapshotsofempire/2021/09/15/history-reclaimed-but-from-what/>.

M., Dan. "The myth of common sense needs to die." Medium Blog. Geraadpleegd 18.02.2022.

<https://medium.com/@danmcgee/the-myth-of-common-sense-needs-to-die-ce6815ca4977>.

Maidment, Jack. "Jeremy Corbyn confirms a Labour government will conduct a formal inquiry into the impact of 'Britain's colonial legacy' if he wins the general election on December 12." *Mail Online*, 21.11.2019. Geraadpleegd 17.12.2021.

<https://www.dailymail.co.uk/news/article-7711287/Jeremy-Corbyn-pledges-formal-inquiry-Britains-colonial-legacy.html>.

Massing, Katharina. "Statues: the UK's plan to 'retain and explain' problem monuments is a backwards step." *The Conversation*, 09.03.2021. Geraadpleegd 7.03.2022.

<https://theconversation.com/statues-the-uks-plan-to-retain-and-explain-problem-monuments-is-a-backwards-step-156430>.

McManus, Matt. "The authentic conservative vs. the reactionary conservative." *Merion West*, 07.08.2020. Geraadpleegd 15.03.2022.

<https://merionwest.com/2020/07/08/the-authentic-conservative-vs-the-reactionary-conservative/>.

Merrick, Rob. "No 10 slaps down universities minister for saying 'Free Speech Bill' will allow Holocaust deniers to speak." *Independent*, 13.05.2021. Geraadpleegd 27.02.2022.
<https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/holocaust-denial-universities-michele-donelan-b1846924.html>.

Monbiot, George. "How US billionaires are fuelling the hard-right cause in Britain." *The Guardian*, 07.12.2018. Geraadpleegd 4.03.2022.
<https://amp.theguardian.com/commentisfree/2018/dec/07/us-billionaires-hard-right-britain-spiked-magazine-charles-david-koch-foundation>.

Morgan, Jamie. "Boris Johnson: brave or reckless?" Leeds Beckett University Website. Geraadpleegd 19.01.2022. <https://www.leedsbeckett.ac.uk/news/0719-is-boris-johnson-brave-or-reckless/>.

Morris, Sophie. "No protection for Holocaust deniers under new free speech laws, says Williamson." *Evening Standard*, 13.05.2021. Geraadpleegd 28.02.2022.
<https://www.standard.co.uk/news/uk/kate-green-gavin-williamson-charlotte-nichols-education-secretary-higher-education-b934963.html>

Mount Vernon Website. Geraadpleegd 19.04.2022.
<https://www.mountvernon.org/education/primary-sources-2/article/newburgh-address-george-washington-to-officers-of-the-army-march-15-1783/>.

Murphy, Anna F. "Turkey's name change to 'Türkiye' shows that the world is no longer trying to appease Britain." *Opinion*, 21.01.2022. Geraadpleegd 02.02.2022.
<https://inews.co.uk/opinion/turkey-name-change-turkiye-world-appease-uk-britain-1407716>.

Murphy, Simon. Heather Steward. Vikram Dodd en Peter Walker. "Race commission head Tony Sewell apologises for anti-gay comments." *The Guardian*, 16.07.2020. Geraadpleegd 16.1.2022. <https://www.theguardian.com/world/2020/jul/16/concern-choice-charity-boss-tony-sewell-head-uk-race-commission>;

Oxford Union. "Dr Zareer Masani. The British Empire is not a national disgrace." YouTube. Geraadpleegd 19.12.2021, <https://www.youtube.com/watch?v=lgVNAb9NLfc>.

Patrick Wright. "'The woke' are just the latest faux enemies of Englishness conjured up by the right." *The Guardian*, 30.09.2021. Geraadpleegd 12.11.2021.
<https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/sep/30/woke-enemies-englishness-right-english-liberal>.

Pearson, Kerry. "Common Sense Group provides thin veil for Tory culture wars." *Yorkshire Byline Times*. 12.11.2021. Geraadpleegd 19.08.2021.
<https://yorkshirebylines.co.uk/politics/common-sense-group-provides-thin-veil-for-tory-culture-wars/>.

Pegg, David, Felicity Lawrence en Rob Evans. "Rightwing thinktank breached charity law by campaigning for hard Brexit." *The Guardian*, 05.02.2019. Geraadpleegd 14.10.2021.
<https://www.theguardian.com/politics/2019/feb/05/rightwing-thinktank-breached-charity-law-by-campaigning-for-hard-brexite>.

Riemer, Nick. "Ramsay course offers stark choice to Australian universities." Ramsay Off Campus. Geraadpleegd 23.11.2021. <http://ramsayoffcampus.org/2018/09/17/ramsay-course-offers-stark-choice-to-australian-universities/#more-71>.

Roberts, Andrews. Zewditu Gebreyohanes en Nicholas Soames. "The racial consequences of Mr Churchill: a review." Policy Exchange. Geraadpleegd 10.11.2021. <https://policyexchange.org.uk/publication/the-racial-consequences-of-mr-churchill-a-review/>.

Robinson, James. "Britain's top cultural institutions are 'under threat' from a 'woke cult', claims ex-National Trust boss after organisation's current chairman quit amid a revolt over his 'left wing' policies." *Mail Online*, 04.06.2021. Geraadpleegd 22.11.2021. <https://www.dailymail.co.uk/news/article-9653085/Britains-cultural-institutions-threat-woke-cult-claims-ex-National-Trust-boss.html>.

Roger P. Mills. "Cecil Rhodes monument. Cape Town. South Africa." World History Commons. Geraadpleegd 30.04.2022. <https://worldhistorycommons.org/cecil-rhodes-monument-cape-town-south-africa>.

Rutherford, Jonathan. "The hermeneutics of culture wars." History Reclaimed. Geraadpleegd 19.03.2022. <https://historyreclaimed.co.uk/the-hermeneutics-of-culture-wars/>.

Savage, Michael. "Culture wars are fought by tiny minority – UK study." *The Guardian*, 24.10.2020. Geraadpleegd 2.01.2022. <https://www.theguardian.com/society/2020/oct/24/culture-wars-are-fought-by-tiny-minority-uk-study>.

Shakespeare, Nicholas. "The Falklands War revisited." *The New Statesman*, 16.01.2019. geraadpleegd 12.09.2021. <https://www.newstatesman.com/culture/2019/01/the-falklands-war-revisited>.

Shaw, Anny. "Oxford University's All Souls College drops Christopher Codrington's name from its library – but refuses to remove slave owner's statue." *The Art Newspaper*, 06.01.2021. Geraadpleegd 24.02.2022. <https://www.theartnewspaper.com/2021/01/06/oxford-universitys-all-souls-college-drops-christopher-codringtons-name-from-its-library-but-refuses-to-remove-slave-owners-statue>.

Smith, Matthew. "How left or right-wing are the UK's newspapers." Cijfers via YouGov (2017). Geraadpleegd 22.02.2022. <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2017/03/07/how-left-or-right-wing-are-uks-newspapers>.

Smith, Matthew. "What does 'woke' mean to Britons?" Cijfers via YouGov (2021). Geraadpleegd 19.01.2022. <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2021/05/18/what-does-woke-mean-britons>.

Smith, Smith. "How unique are British attitudes to empire." Cijfers via YouGov (2019/20). Geraadpleegd 16.12.2021. <https://yougov.co.uk/topics/international/articles-reports/2020/03/11/how-unique-are-british-attitudes-empire>

Solares, Carlos C. "Reclaiming an imperial history of the (white. Anglo-Saxon) West (that excludes Spain)." *North East Bylines*, 14.10.2021. Geraadpleegd 29.11.2021.

<https://northeastbylines.co.uk/reclaiming-an-imperial-history-of-the-white-anglo-saxon-west-that-excludes-spain/>.

Spiked webshoppagina. Geraadpleegd 17.05.2022. <https://www.spiked-online.com/shop/>.

Startpagina History Matters (via Policy Exchange). Geraadpleegd 12.01.2022.

<https://policyexchange.org.uk/publication/history-matters/>.

Startpagina Cioe. Geraadpleegd 09.01.2022. <https://www.cioe.org.uk/>.

Startpagina SAU. Geraadpleegd 10.01.2022. <http://www.socialaffairsunit.org.uk/>.

Startpagina Politeia. Geraadpleegd 10.01.2022. <https://www.politeia.co.uk/>.

Startpagina Mail Online. Geraadpleegd 17.03.2022.

<https://www.dailymail.co.uk/home/index.html>.

Startpagina Spectator. Geraadpleegd 17.03.2022. <https://www.spectator.co.uk/>.

Startpagina Spiked. Geraadpleegd 17.03.2022. <https://www.spiked-online.com/>.

Startpagina Standpoint. Geraadpleegd 17.03.2022. <https://standpointmag.co.uk/>

Startpagina The Critic. Geraadpleegd 17.03.2022. <https://thecritic.co.uk/>.

Startpagina The Telegraph. Geraadpleegd 17.03.2022. <https://www.telegraph.co.uk/>.

Startpagina UnHerd. Geraadpleegd 17.03.2022. <https://unherd.com/>.

Syal, Rajec. "Government strategy sidesteps Sewell race report's most criticised conclusions." *The Guardian*, 16.03.2022. Geraadpleegd 29.04.2022.

<https://www.theguardian.com/world/2022/mar/16/ministers-government-strategy-sewell-race-report>.

The Critic. "Welcome to The Critic." *The Critic*, 4.11.2019. Geraadpleegd 20.02.2022.

<https://thecritic.co.uk/issues/november-2019/introducing-the-critic/>.

Tombs, Robert. "'Wokeness' and the collapse of intellectual freedom in the West." *Spectator*, 28.08.2021. Geraadpleegd 9.12.2021. <https://www.spectator.co.uk/article/-wokeness-and-the-collapse-of-intellectual-freedom-in-the-west>.

Tombs, Robert. "The cynical wokeness of Cambridge colleges." *UnHerd*, 27.12.2021.

Geraadpleegd 29.4.2022. <https://unherd.com/2021/12/the-cynical-wokeness-of-cambridge-colleges/>.

Tombs, Robert. "We need to reclaim our history. The woke are trying to recast Britain as irredeemably racist." *Spiked*, 22.12.2021. Geraadpleegd 9.12.2021. <https://www.spiked-online.com/2021/12/22/we-need-to-reclaim-our-history/>.

Walker, Peter. "Gavin Williamson awarded knighthood by Boris Johnson." *The Guardian*, 03.03.2022. Geraadpleegd 11.03.2022.

<https://www.theguardian.com/politics/2022/mar/03/gavin-williamson-awarded-knighthood-by-boris-johnson>.

Weiss, Bari. "We got here because of cowardice. We get out with courage." *Commentary*, 06.11.2021. Geraadpleegd 12.04.2022. <https://www.commentary.org/articles/bari-weiss/resist-woke-revolution/>.

White, Nadine. "Sewell says commission did find evidence of 'persistent discrimination' despite controversial race report." *Independent*, 28.05.2021. Geraadpleegd 28.04.2022. <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/race-commission-racism-britain-sewell-b1855304.html>.

Wilkins, Brett. "UN court calls on Britain to 'decolonize' Chagos Islands." Intercontinental Cry Organisation. Geraadpleegd 25.01.2022. <https://intercontinentalcry.org/un-court-calls-on-britain-to-decolonize-chagos-islands/>.

Williams, Joanna. "How woke conquered the world. And why this is a problem." Cio. Geraadpleegd 3.11.2021. <https://www.Cio.org.uk/research/how-woke-conquered-the-world/>.

Wright, Mic. "Tombs, tantrums, and daddy Churchill: The Times and Telegraph endorse another 'war on woke' to protect their childish dreams" *Conquest of the Useless*, 30.08.2021. Geraadpleegd 14.11.2021. <https://brokenbottleboy.substack.com/p/tombs-tantrums-and-daddy-churchill?s=r>.

Literatuur

Améry, Jean. *At the mind's limits: contemplations by a survivor on Auschwitz and its realities*. Bloomington: Indiana University Press, 1980.

Ankersmit, Frank. "Individuele en collectieve nostalgie." *Groniek Historisch Tijdschrift* 214 (2019): 9-29.

Ankersmit, Frank. *De sublieme historische ervaring*. Groningen: Historische Uitgeverij, 2007.

Armitage, David. *The Ideological Origins of the British Empire*. Ideas in Context 59. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

Aupers, Stef. "Trust no one: modernization, paranoia and conspiracy culture," *European Journal of communication* 27, nr. 1 (2012): 22-34.

Barkun, Michael. *Religion and the racist right: the origins of the Christian identity movement*. North Carolina: UNC Press, 1994.

Barthes, Roland. "La mort de l'auteur" In *La bruissement de la langue*, uitgegeven door Seuil-uitgeverij, 61-67. Parijs: Seuil, 1984.

Barthes, Roland. *Mythologieën*. Vertaald door Kees Jongenburger. Utrecht: Ijzer, 2002.

Barthes, Roland. *Mythologies*. Vertaald door Anette Lavers. New York: Noonday Press, 1991.

- Beaumont, Paul. "Brexit, Retrotopia and the Perils of Post-Colonial Delusions." *Global Affairs* 3, nr. 4-5 (2017): 379-390.
- Bevernage, Berber. "Time, presence, and historical injustice." *History and Theory* 47, nr. 2 (2008): 149-167.
- Boym, Svetlana. *The future of nostalgia*. New York: Basic Books, 2001.
- Brockmann, Stephen. "The Politics of German History," *History and Theory*, 29, nr. 2 (1990): 179-189
- Castarède, Marie-France. "Proust (1871-1922) et la mémoire." *Le Journal des Psychologues* 4, nr. 297 (2012): 38-43.
- Castells, Manuel. "An introduction to the information age." *City* 2, nr. 7 (1997). 6-16.
- Churchill, Winston. *Europe Unite*. New York: Rosetta Books, 2014.
- Cicero, Marcus T. *De oratore*. Vertaald door E. W. Sutton en H. Rackham. Loeb Classical Library 348. Cambridge: Harvard University Press, 1942.
- Corey, Robin. *The reactionary mind: conservatism from Edmund Burke to Donald Trump*. Oxford: Oxford University Press, 2018.
- Cross, Mai' A K. Davis. "Rethinking epistemic communities twenty **years later**." *Review of International Studies* 39, nr. 1 (2012): 137-160.
- De Baets, Antoon. "The impact of the universal declaration of human rights on the study of history." *History and Theory* 48, nr. 1 (2009): 20-43.
- Delafontaine, Ramses. *Historians as expert judicial witnesses in tobacco litigation*. Studies in the History of Law and Justice 4, uitgegeven door Mortimer Sellers en George Martyn. New York/Londen/Dordrecht/Cham/Heidelberg: Springer, 2015.
- Dolgoy, Rebecca C. "From ethos to mythos: the becoming mythical of history" *Austausch* 1, nr. 1 (2011): 21-39.
- Dorling, Daniel en Sally Tomlinson, *Rule Britannia: Brexit and the end of empire* (London: Biteback Publishing, 2019).
- Eliot, Thomas S. *The Cocktail Party*. Harcourt, Brace, 1950.
- Elster, Jon. *Logic and Society: Contradictions and Possible Worlds* (Chichester, UK, and New York: Wiley & Sons, 1978), 175-6
- Fordham, Helen. "Curating a nation's past: the role of the public intellectual in Australia's History Wars," *M/C Journals* 18, nr. 4 (2015): s.p., geraadpleegd 01.12.2021, <https://journal.media-culture.org.au/index.php/mcjournal/article/view/1007>.
- Fournier, Théo. "From rhetoric to action, a constitutional analyses of populism." *EUI Working Papers* 8 [pdf-versie] (2018): 1-18.
- Frieze, Irene H. en Sharon Hymer en Martin S. Greenberg. "Describing the crime victim: psychological reactions to victimization." *Professional Psychology: Research and Practice* 18, nr. 4 (1987): 299-315.

- Froeyman, Anton. "Review essay on Kerwin Lee Klein's *From History to Theory*." *History and Theory* 53, nr. 2 (2014): s.p.
- Gilroy, Paul. *Postcolonial melancholia*. New York: Columbia University Press, 2005.
- Ginzburg, Carlo. "Checking the evidence: the judge and the historian." *Critical inquiry* 18, nr. 1 (1991): 79-92.
- Haas, Peter M. "Introduction: epistemic communities and international policy coordination." *International Organization. Cambridge Journals* 46, nr. 1: 1-35
- Hall, Catherine. "Turning a blind eye: memories of empire." In *Memory*, uitgegeven door Patricia Fara en Karalyn Patterson, 27-46. Cambridge University Press, 1998.
- Hicks, Dan. *The Brutish Museums: the benin bronzes, colonial violence and cultural restitution* (Londen: pluto Press, 2020).
- Hippler, Thomas. "Spinoza on historical myths." In *Myth and memory in the construction of community: historical patterns in Europe and beyond*, uitgegeven door Bo Stråth, 95-112. Brussel: P.I.E.-Peter Lang, 2000.
- Hirsch, Afua. *Brit(ish): on race, identity and belonging*. London: Vintage, 2018.
- Hobsbawm, Eric. *On History*. New York: The New Press, 1997.
- Hunter, James D. *Culture wars: the struggle to control the family, art, education, law and politics in America*. New York: Basic Books, 1991.
- Kaschuba, Wolfgang. "The emergence and transformation of foundation myths." In *Myth and memory in the construction of community: historical patterns in Europe and beyond*, uitgegeven door Bo Stråth, 217-26. Brussel: P.I.E.-Peter Lang, 2000.
- Kaye, Simon. "Challenging certainty: the utility and history of counterfactualism." *History and Theory* 49 (2010): 38-57.
- Kenneth, Olwig. "Landscape: The Lowenthal Legacy." *Annals of the Association of American Geographers* 93, nr. 4 (2003): 871-877.
- Key, Laura en Brittany Noble. *An analysis of Ferdinand de Saussure's course in general linguistics*. Londen: CRC Press, 2017.
- Klein, Kerwin L. *From History to Theory*. Berkeley/Los Angeles/Londen: University of California Press, 2011.
- Koegler, Caroline, Pavan Kumar Malreddy, en Marlina Tronicke, "The Colonial Remains of Brexit: Empire Nostalgia and Narcissistic Nationalism." *Journal of Postcolonial Writing* 56, nr. 5 (2020): 585-92.
- Landsberg, Alison. "Prosthetic memory: the ethics and politics of memory in an age of mass culture." In *Memory and popular film*, uitgegeven door Paul Grainge, 144-161. Manchester, Manchester University Press, 2003.
- Lorenz, Chris. "Blurred lines: history, memory and the experiences of time." *International Journal for History, Culture and Modernity* 2, nr. 1 (2014): 43-62.

- Lorenz, Chris. "Historical Knowledge and Historical Reality: A Plea for 'Internal Realism.'" *History and Theory*, 33, nr. 2 (1994): 297-327.
- Lowenthal, David. *The past is a foreign country – revisited*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.
- Lyotard, Jean-François. *La condition postmoderne*. Parijs: Les éditions the minuit, 1979.
- Megill, Allan. *Historical Knowledge, Historical Error: A Contemporary Guide to Practice*. Chicago: University of Chicago Press, 2007.
- McFarlane, Richard A. "Historiography of selected works on Cecil John Rhodes (1853-1902)." *History in Africa* 34 (2007): 437-46.
- Michael Crichton, *Airframe*. New York: Ballantine Books, 2011.
- Mudde, Cas en Cristóbal Rovira Kaltwasser. *Populism: a very short introduction*. Very Short Introductions. Oxford: Oxford University Press, 2017.
- Nasar, Saima. "Remembering Edward Colston: Histories of Slavery, Memory, and Black Globality." *Women's History Review* 29, nr. 7 (2020): 1218-25.
- Novick, Peter. *That noble dream*. Cambridge: Cambridge University Press, 1988.
- Plautus, *Mostellaria*. Vertaald door George Franko. Londen: Bloomsbury Academic, 2022.
- Proust, Marcel. *Du côté de chez Swann, À la recherche du temps perdu*. Parijs: Gaston Gallimard, 1919.
- Rønning, Anne H. "Some reflections on myth, history and memory as determinants of narrative" *Coolabah* 3 (2009): 143-51.
- Rousso, Henry. *The haunting past: history, memory and justice in contemporary France*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2002.
- Saunders, Robert. "Brexit and Empire: "Global Britain" and the Myth of Imperial Nostalgia." *The Journal of Imperial and Commonwealth History* 48, nr. 6 [pdf-versie] (2020): 1-35.
- Silverston, Roger. "Television myth and culture." In *Media, myths and narratives*, uitgegeven door James Carey, 20-47. Londen, Sage, 1988.
- Smith, David, David Deacon, en John Downey. "Inside out: The UK Press, Brexit and Strategic Populist Ventriloquism." *European Journal of Communication* 36, nr. 1 (2021): 1-17.
- Stoica, Mihnea S. "Political myths of the populist discourse." *Journal for the study of religions and ideologies* 16, nr. 46 (2017): 63-76.
- Stråth, Bo. Inleiding in *Myth and memory in the construction of community: historical patterns in Europe and beyond*, uitgegeven door Bo Stråth, 19-46. Brussel: P.I.E.-Peter Lang, 2000.
- Taş, Hakkı. "The Chronopolitics of National Populism." *Identities* (2020): 127-145.
- Thompson, Damian. 2008. *Counterknowledge. How We Surrendered to Conspiracy Theories, Quack Medicine, Bogus Science and Fake History*. Londen: Atlantic Books

- Towler, Christopher. "Reactionary or traditional conservatism? The origins and consequences of the far right movements of the 1960s." Doctoraatsverhandeling. Universiteit Washington, 2014 <https://digital.lib.washington.edu/researchworks/handle/1773/26161>.
- Tucker, Aviezer. "Historiographic revision and revisionism." In *Past in the making. Historical revisionism in Central Europe after 1989*, uitgegeven door Michal Kopeček. Budapest: Central European University Press, 2008. 1-14.
- Tudor, Henry. *Political myth*. London: Pall Mall Press, 1972.
- Ungureanu, Camil en Alexandra Popartan. "Populism as narrative, myth making, and the 'logic' of political emotions." *Journal of British Academy* 8, nr. 1 (2020): 37-43.
- Van den Berghe, Gie. "Tussen wrok en verzoening." *Nieuw Wereldtijdschrift* (2000): 60-68.
- Van Ginderachter, Maarten, Koen Aerts en Antoon Vrints, *Het land dat nooit was: een tegenfeitelijke geschiedenis van België*. Amsterdam/Antwerpen: De Bezige Bij, 2015.
- Weyns, Walter. *Wie wat woke?* Kalmthout: Pelckmans, 2021.
- Wilde, Oscar. *The picture of Dorian Gray*. Londen/New York: Penguin Books, 2001.
- Williams, Joanna. *How woke won: the elitist movement that threatens democracy, tolerance and reason*. Londen: Spiked, 2022.
- White, Hayden. "Catastrophe, communal memory and mythic discourse: the uses of myth in the reconstruction of society." In *Myth and memory in the construction of community: historical patterns in Europe and beyond*, uitgegeven door Bo Stråth, 49-74. Brussel: P.I.E.-Peter Lang, 2000
- Ylä-Anttila, Tuukka. "Populist Knowledge: "Post-Truth" Repertoires of Contesting Epistemic Authorities." *European Journal of Cultural and Political Sociology* 5, nr. 4 [pdf-versie] (2018): 1-30.

DEBERSAQUES, L.